

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG25303	ImageGroup:	I1KG25305
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེགས་ལཡན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། tshad ma rnam 'grel gyi legs bshad nyi ma'i 'od zer/
Author:	to-be-supplied to-be-supplied
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a
Place:	n/a
Publisher:	n/a
Date:	n/a
Volume:	1
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA.

གཞུང་འདིའི་མཛད་པ་པོ་གྲུ་རྒྱུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ན་མོ།

༡། ཁོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞུགས་སོ།

སྟོན་ཆ།

མཛད་པ་ལ། གུ་རུང་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོ།

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་ཚུགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

སྒྲེང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་པོའི་ཁྲོད་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོད་ཞིང་འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ཆགས་
པའི་མཐོ་སྒང་བོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར། ས་སྤྱེལ་ཆུན་དང་། ས་བྲག་ཐིག་གཉིས་ནས་མཆེད་
པའི་བོད་མིའི་ཐོག་མ་ཐུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱད་འདྲ་མིན་གྱི་ཅུལ་
ལ་འཇོན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསལ་གཏོད་དང་། འཕེལ་བྱས་གཏོར་ཐུས་ལ། ལྷག་པར་དུས་
རབས་བརྟན་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་གྲགས་པས་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་པོ་སྔོང་
བཅོན་སྐམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱེས་མཆོག་གར་གི་མཆུན་བཙུ་ལུས་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་གི་མཐུ་ལས།
བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྱོད་ཀྱང་ལ་བྱུང་བར་ལུས་གིང་། འཛིག་ཏེན་དང་། འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་རི་བཞིན་སྟོན་པར་ལུས་པ། ཆེས་འོ་མཚར་མྱོད་དུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་
ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྔོན་གཏོད་མཛད་ཅིང་། སྤྱི་སྤྱིའི་ཕན་བདེའི་གཞི་ཅན་ལ་ཆོས་བོད་དུ་བསྐྱར་
འགོ་བཙུམས་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྔོང་ལྗེ་བཅོན་གྱིས་བསམ་ལས་སུ་སྤྲད་
མི་བརྟན་གྱིས་ཐོག་དྲུང་རབ་ཐུང་གི་སྤྱེ་དང་། སྤྱི་བསྐྱར་སྔོན་གྱི་ཐོག་མར་བཙུགས་ནས་སྔོ་རིག་བཀྲ་
པའི་ཡོ་རྫ་བ་དུ་མ་གསོ་སྒྲོར་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་གཙོ་བོར་ཐུང་པའི་
རིག་གཞུང་སྤྱིར་བཙུན་ལྷ་ཆོགས་སྒྲོངས་འདིར་དང་སྔོན་མཛད་དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་བརྒྱུད་སྔོ་འཕམ་ཡངས་
པོར་བྱ་བ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་ཡུལ་ཁབས་འདིར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལ་མངའ་
བརྟེས་པའི་མཁས་བླུ་བ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྤྱེས་ཆེན་པ་རི་སྟེད་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིར་བོད་ཡིག་ཏུ་
བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། གསལ་ཅོམ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་འུ་ཅག་ལྟ་བུས་
ཆོ་གར་རལ་བ་བསྟེན་ནས་བསྐྱངས་ཀྱང་བསྐྱང་བར་དཀའ་བས། བོད་ཁུལ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱེགས་པས་
ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཙུགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་དབང་ལའང་སྤྱིངས་པ་སྟེར་ལུས་སོ་ཞེས་སྤྱེས་
ཀྱང་འདྲ་དུ་མི་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཅ་ཆའི་རིག་གཞུང་སྒྲོངས་པའི་ནད་བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྟོན་མཆོག་བརྟན་ཅི་

ལྷ་ལྷ་དེ་དག་གི་འོ་བཅུད་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་སུ་ཤོག་པུ་སྒྲུལ་ཚོས་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ནས་
བཟུང་། སྒྲེ་པོ་ལས་པ་དག་གི་སྒར་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་ཆེས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྒོ་
གསུམ་དཔེ་བཅུའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། བུས་སྒར་དང་སྒྲིང་རྗེས་སྒྱུད་དུ་ལ་ཞིང་། ཡ་རབས་དང་གཤིས་
བཟང་གི་མཛེས་སྒྲུག་རང་ཆས་སུ་ལྷན་པའི་མི་རིགས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡར་རྒྱས་རྒྱུར་པའི་འབྲས་
བུར། དེར་གི་དུས་སྤྱིར་འཛམ་གླིང་གར་ལྷན་པ་གནས་པའི་མི་དཔྱོད་རིག་གསུམ་སྤྱི་དང་། ཡར་རྒྱས་
ཚོན་རིག་ཅིར་སོན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་གི་མི་སྡེ་གསུམ་ཅན་ནམས་ཀྱང་ཡུལ་འདི་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་
གནས་ལ་བློ་ཁ་བློགས་ས་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས།

འོན་ཀྱང་འདས་པའི་ལོ་བཅུའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་སྒོར་གསུམ་ལོར་གྱིས་བཀར་སྟེ་ཡོན་དུ་ལུ་པ་
ན་ཡང་སྒྲུབ་བས་བུལ་པའི་གངས་སྒོར་སྒྲིང་ལོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་གིར་དང་བཅས་པ་ལས་པོ་
ཆེ་མེ་ལྷ་དང་ཆུ་ལྷའི་ཞལ་དུ་ལུལ་ཟེན་པ་དང་། ད་ལྟ་ལྷག་ལུས་རྒྱུར་པའི་གསུང་རབ་དག་ཀྱང་ལས་ཆེ་བ་
དཔེ་རྒྱུན་དགོན་རིགས་གསུམ་ཏུ་རྒྱུར་སྟབས། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་པའི་རྒྱུན་ལས་དུ་བསྐྱར་ས་ཐུབ་
པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་རི་བཞིན་སྤྲུལ་ཅིང་། དེ་བས་ཉེན་ཆ་བས་ཆེ་བ་ནི་ད་དུང་འབྱུང་བ་ཞི་
སོགས་ཀྱི་གཞོད་པས་སྟེང་ནས་ཅུ་བརྒྱུག་མི་འགྲོ་པའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀྱང་བདག་སྒྱུར་
གནད་འཁེལ་བྱ་རྒྱུ་ནི་དེར་རྒྱབས་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་སྒྱུར་སྒྱུབ་ཀྱི་མིན་རུས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་
ཡོངས་སུ་མཐུན་ཞིང་། གཞན་ལ་འགྲེལ་བཤད་པའི་དེ་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འཁུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་
སེམས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དང་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་
སེར་གཙུག་ཁང་བསྐྱར་དཔེ་ཉིད་འཛོལ་བསྒྲུབྱེད་གསུམ་གྱི་ཁང་ཞེས་པའི་ཚན་པ་ཞིག་ཆེད་དུ་བཅུགས་ནས་
བོད་ཡིག་དཔེ་དགོན་རྒྱུར་སྒྱུབ་དང་། དེར་རྒྱབས་སྒྱུབ་གཉེར་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཆེད་དུ་གངས་ཅན་ཁྱད་
ལོར་ཞེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་དང་། མི་རིགས་
དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་སོགས་ཀྱང་དབྱུང་རིམ་པ་དང་རྒྱུངས་རིམ་པའི་
ཆེད་ལྷན་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ཁག་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བར་རྒྱུན་ལུས་དང་ལྷན་པའི་ཡོད་ཅིང་། ད་ཕན་

ཡོངས་ཁྱབ་འགྲེམས་སྒྲིལ་དང་ནང་ཁྱལ་དབྱུང་གཞིར་བོད་མེད་སྐུལ་བརྒྱ་ལྷན་པར་བསྐྱོན་ཐེན་ནས།
རྒྱལ་བསྐྱོན་ལ་མི་ཞི་ཞུ་དང་རིས་མེད་མེད་སྐྱ་ཤོས་བསམ་ཅན་ནུམས་ཀྱི་ཕྱགས་འདུན་སྒོར་ཐབས་ཞུ་མུས་སུ་
ཡོད་པ་དང་། མཐས་དབར་དང་ལྷན་བསམ་ཅན་མང་པོས་བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཉོག་གྱུར་འཕྱོར།

འདས་པའི་ཡོ་རྒྱའི་ནང་དེད་ཆོའི་ལས་གཞི་ལ་གོར་རིས་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ཁག་གི་དབུ་མེད་ནས་
གཞིགས་སྒྱོར་བྲན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཆེན་དཔྱད་མཁའ་ལྟར་ཡངས་ཤིང་། ལྷན་བསམ་དུང་ལྟར་
དཀར་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མས་ངོས་ཆོའི་ལས་ཀར་གདེང་འཛིག་ཆད་མེད་དང་། མ་ཙོར་ལས་སྟོན། མ་དཔེ་
མཁོ་འདོན་གནང་བ་ཐོགས་ཀྱིས་མཆོན། ར་ཆོར་བྱར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱིས་ལྷན་མེད་རྒྱུ་སྒྱོར་རོགས་
རམ་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་། རྟིང་དབུས་ནས་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག །
འཕྱར་འཕྱར་ཡང་མེད་གཙུག་ནས་དགེ་ལྷགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིས་མེད་གསུང་རབ་
དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ཁག་དང་། སྟོབ་གྲུ་ཁག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རིག་གཞུང་
དཔེ་དེབ་དུ་མ་རིས་བས་པར་སྐྱོན་ཞུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་སྟིང་བཅངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན། ལྷན་བསམ་ནུས་
དཔྱོད་ཅན་གྱི་རིས་མེད་མེད་སྐྱ་ཀུན་ནས་མ་དཔེ་མཁོ་འདོན་དང་། ར་ཆོའི་ལས་ཀར་ཅུ་ཆེའི་ལས་སྟོན་
བཀའ་སྟོབ་སུ་མཐུད་ལྷན་སྟོབ་ཡོད་པ་མཆེན་ཞེས་ཞུའོ། །

མེད་གཙུག་ནང་བསྐྱོན་དཔེ་རྟིང་འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

ཡང་	རང་དོན་ལེན།	མོག
༡༽	སྒྲིང་གཞི།	
༢༽	མཆོད་བཟློད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ།	༡
༣༽	མཆན་གྱི་དོན།	༢
༤༽	འགྱུར་གྱི་ཕྱག	༤
༥༽	མཆོད་བཟློད་བཤད་པ།	༤
༦༽	དགོས་འབྲེལ་བཤད་པ།	༥
༧༽	རྗེས་དཔག་གི་དེན་གཏན་ཆོགས་མདོར་བསྟན་པ།	༦
༨༽	འབྲས་བུ་བཤད་པ།	༡༠
༩༽	མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་དྭགས་བཤད་པ།	༡༡
༡༠༽	ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་དྭགས་བཤད་པ།	༡༥
༡༡༽	རོས་གཟུགས་དཔོག་པའི་དྭགས་གསུམ་དུ་མ་བདུས་པ་སྤང་བ།	༡༦
༡༢༽	རྩ་མ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་དཔོག་པ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ།	༢༡
༡༣༽	འབྲས་བུའི་སྤྱིས་རྩའི་སྤྱི་དཔོག་པ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ།	༢༣
༡༤༽	དེའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ།	༢༣
༡༥༽	ཕྱག་ལྡན་གྱི་སྒྲིང་དོན།	༢༤
༡༦༽	ཕྱགས་སྤང་དྭགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་བཞེད་པར་བསྟན་པ།	༢༥
༡༧༽	མི་བཞེད་པར་འདོད་པའི་རང་སྤེལ་ལུང་འགལ་བསྟན་པ།	༢༧
༡༨༽	གཞན་སྤེལ་ཁས་སྤངས་འགལ་བར་བསྟན་པ།	༣༦
༡༩༽	བྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལ་སྤོས་པར་བྱབ་པ།	༣༦
༢༠༽	སྤོག་བྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བྱབ་པ་ལ་སྤོས་མི་དགོས་པར་བྱབ་པ།	༣༧
༢༡༽	དགག་དྭགས་འབད་མེད་དུ་བྱབ་པ།	༤༣
༢༢༽	འབྲས་དྭགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།	༤༦

ཨང་	རང་དོན་ལེའུ།	ཤོག
༡༡༽	རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྤང་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོད་ག་གི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ།	༩༩
༡༢༽	མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་པའི་དོག་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པ།	༡༠༡
༡༣༽	རྗེས་དཔག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པ།	༡༠༢
༡༤༽	ངེས་ཤེས་གཞན་ཡང་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པ།	༡༠༣
༡༥༽	གཞན་གྱི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ།	༡༠༤
༡༦༽	སྤྱི་རྟག་རྗེས་དང་གཞན་སེལ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ།	༡༠༥
༡༧༽	སྤྱི་ངོས་བཟུང་བ།	༡༠༦
༡༨༽	བདེའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ།	༡༠༧
༡༩༽	རྟགས་པ་ཡན་ཚུན་བརྟན་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ།	༡༠༨
༢༠༽	རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	༡༠༩
༢༡༽	དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།	༡༡༠
༢༢༽	སྤྱིས་བྱས་བྱས་པའི་ཡུང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་ནམ་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ།	༡༡༡
༢༣༽	མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་ཆོག་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའི་འདོད་པ་བཟོད།	༡༡༢
༢༤༽	མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ།	༡༡༣
༢༥༽	རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྟག་རྗེས་དགག་པ།	༡༡༤
༢༦༽	རིག་སྐྱུ་མ་བྱས་པ་དགག་པ།	༡༡༥
༢༧༽	རིག་བྱེད་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།	༡༡༦
༢༨༽	སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་བརྟན་པ།	༡༡༧
༢༩༽	རིག་བྱེད་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་འབྲས་སྟེར་བ་བདེ་ལ་ལྟོས་པ་བཤད་པ།	༡༡༨
༣༠༽	རིག་སྐྱུ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་ཆད་མས་མེད་རྟགས་པར་བརྟན་པ།	༡༡༩

མང་	ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེན།	ཤོག
༡༢	སྤྱི་འོན་བཤད་པ།	༣༣༩
༡༣	མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་བཤད་པ།	༣༣༩
༡༤	མ་ཁུབ་ཁུབ་ཆེས་སྤང་པ་བཤད་པ།	༣༣༩
༡༥	མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།	༣༣༩
༡༦	མཚན་མའི་མཚན་གཞི་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	༣༣༩
༡༧	གྱུར་པ་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	༣༤༣
༡༨	རང་བྱུང་ཚད་མ་འདོད་པ་དགག་པ།	༣༤༣
༡༩	དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།	༣༤༣
༢༠	སྒྲེ་བ་སྒྲེ་མེད་པ་དགག་པ།	༣༤༩
༢༡	སྒྲེ་བ་སྒྲེ་མ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།	༣༥༠
༢༢	དབང་པོ་དང་བཅས་བྲལ་བ་དགག་པ་ལ་ལུས་ཡིད་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ ཡིན་པ་དགག་པ།	༣༥༣
༢༣	མཐུན་ཉེན་མ་ཚང་པའི་ལན་དགག་པ།	༣༥༣
༢༤	འགལ་ཉེན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པ།	༣༥༩
༢༥	ལུས་ཀྱིས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ཚུལ་བདགས་ལ་དགག་པ།	༣༥༩
༢༦	ལུས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲོ་འཕེལ་ འགྲིབ་བྱེད་པར་བལ་བས་དགག་པ།	༣༦༠
༢༧	རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་རྩོམ་བཟུང་བ།	༣༦༣
༢༨	ལུས་ཀྱི་རྩོམ་ལ་བདགས་ནས་དགག་པ།	༣༦༥
༢༩	ལུས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་པ།	༣༠༥

ཡང་	ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེན།	ཤོག
༡༩༥	གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་རུང་བའི་རྩྱུང་པ་སྤང་པ།	༣༡༠
༣༠༥	སྦྱར་བ་ཡུན་ཚོགས་སྟོན་པ་བཤད་པ།	༣༡༩
༣༡༥	བདེ་གསེགས་བཤད་པ།	༣༡༩
༣༣༥	སྦྱོབ་པ་བཤད་པ།	༣༣༣
༣༣༥	རྩལ་བསྐལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བཤད་པ།	༣༣༩
༣༤༥	རྩལ་བསྐལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	༣༣༩
༣༥༥	ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཤད་པ།	༣༤༡
༣༦༥	འགོག་བདེན་བཤད་པ།	༣༤༦
༣༧༥	ལམ་བདེན་བཤད་པ།	༣༥༩
༣༨༥	བདེན་བཞི་ལ་ལོག་ཞུགས་འཁོར་བའི་རྒྱར་བསྟན་ནས་དེ་སྤྱང་བ་ ཁྱོལ་ལམ་དུ་བསྟན་པ།	༣༩༡
༣༩༥	སྦྱོབ་པ་དང་བདེ་གསེགས་སོགས་བཞི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་སྤྱ་མ་དཔོག་པའི་ཚུལ།	༣༩༧
༣༠༥	དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པར་བཤད་པ།	༣༩༩
༣༡༥	ཐུབ་པ་ལ་ཚད་མའི་སྦྱོར་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	༣༩༩
༣༣༥	ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།	༤༠༡

ཚད་མ་ནམ་འགེལ་གྱི་འགེལ་པ་ཡི་གེ་དང་རིགས་པའི་གནད་ལ་
 འདུག་པ་ལེགས་བཤད་ནི་མའི་འོད་ཟེར་ལས་ལེན་དང་པོའི་
 རྣམ་བཤད་བཞུགས་པས་དགེ་ལེགས་
 འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག །

༞ མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རང་བྱུང་
 གཙུག་ན་ཆེ་བ་པད་དཀར་མེག །ལྷ་དབང་ལྷ་ཡི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་ཡི་དགའ། །དཔལ་
 ལྷན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་མགོ་བོ་ལ། །ངལ་གསོ་བགྱིད་པ་ནི་མའི་གཉེན་ལ་འདུད། །
 ལྷ་བའི་ཆེར་མས་སྒྲོ་མིག་རྫོངས་པས་ཉེས་སྦྱིད་གོམ་འཁྱོག་ཅི་ཡང་འདོར་ཞིང་ངན་
 འགྲོའི་གཡང་ས་གིན་དུ་ཡང་བར། །དྲག་དུ་ལྷུང་གྱུར་ནི་མའི་བུ་ཡི་གཞན་དབང་
 གྱུར་པའི་འགྲོ་འདིའི་སྒྲུད་དུ་ཡུན་རིང་བསྐལ་པར་ཆད་མེད་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། །ཕྱ་
 དཀའི་ངོ་མཆར་མཇད་པས་ཆོས་མིག་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་མིག་དྲི་མེད་བསྐྱེད་
 ཅིང་བག་ཡོད་བླ་མེད་སྟེར་བའི་སྒྲོ། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་འཛིན་ཉེན་ཀུན་
 ན་སྟན་པར་རབ་བྱགས་དེ་ལ་གྱུས་པས་འདུད་དོ་བཅེ་བའི་ཕྱགས་ཀྱུས་གཟུང་དུ་
 གསོལ། །དེ་ཡི་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །ལེགས་བྲུས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས། །
 ལོག་སྒྲུའི་འདམ་བུ་འཛོམས་བྱེད་པའི། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་འཕྲོན་པ་བྱུལ། །གང་
 གི་བྱགས་པའི་རྩ་སྒྲ་ཆེ། །མིད་པ་གསུམ་ན་རྣམ་པར་གསལ། །སྒྲུང་ན་འཛོམས་
 པ་སྒྲུབ་པའི་དབང་། །རྣམ་འགེལ་མཇད་པས་ཁྱོད་ལ་བསྐྱངས། །དེ་ཡི་གཞུང་ལུགས་

པད་མིའི་ཚལ། །ལེགས་བཤད་སྒྲུང་བཅིས་(ཙི་)བཏུམས་པ་གང་། །བདག་
སྒྲིའི་ཉིན་བྱེད་འོད་ཀྱིས་དབྱེ། །སྐལ་བཟང་བུང་བ་ཡི་རང་ཕྱོགས། །བྱང་ཕྱོགས་
འདི་ན་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས། །ཁས་འཆེ་བ་དག་རབ་རྟུ་མང་མོད་ཀྱི།
ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་ཉིན་མིའི་སྐར་མ་སྟེ། །ལེགས་པར་ཤེས་ནས་སྐྱབ་ཁོ་ཁོ་ཅམ།

འདིར་འགྲོ་བ་རིགས་པའི་མིག་དྲི་མ་མེད་པ་དང་བྲལ་བས། གསུང་རབ་
རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་བཏུ་བ་ལ་འགྲོན་པོ་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པ་ཏུ་བྱུར་བ་རྣམས་ལ།
སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱོན་པའི་སྒྲོ་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འང་མ་
དཔལ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཡི་གེ་ད་ཞེས་སྡོམ་བཅོན་ཉིད། །རྩྭ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་
པར་གྲགས། །པ་རོལ་ཚོལ་བ་བསྒྲིག་ནས་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་སྡོམ་བཅོན་སྲགས་
ཀྱང་འབྱུབ། །ཅེས་རྒྱལ་བའི་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་ལུང་བཏུན་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཚོས་
གྲགས་ཞབས་ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་མཇུ་དོ། །དེ་ཡང་རྟོག་གའི་ཆོག་
དོན་བརྒྱུད་པོ་རིགས་པའི་སྒྲོར། མདོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཏར་སྒྲུང་
བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱེན་ངག །ཏར་སྒྲུང་བཅས་
པ་གཞན་རྟོགས་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་རང་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པ་དང་།
གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམ་འགྲེལ།
གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་མི་རྒྱས་ལ་རང་ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་རྒྱས་པ་རྣམ་ངེས། རང་
ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་གཉིས་ཀ་མི་རྒྱས་ལ། རང་ལུགས་
ཀྱི་ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་པ་རིགས་ཐིགས་
ཉེ་ །ལུས་ཏུ་བྱའི་བཏུན་བཅོས་གསུམ་མོ། །ཡན་ལག་གི་བཏུན་བཅོས་བཞི་ལ།

གཏན་ཆོག་ས་ཐིག་ས་པ་དང་། འབྲེལ་བརྟག་གཉིས་ནི། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་
 རྗེས་དཔག་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མི་འབྲུལ་བའི་རྩ་བ་མེད་ན་
 མི་འབྲུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་
 བཤད་པའི་རང་ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་
 ལས། རྗེས་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་པ་རྗེས་གྲུབ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲེལ་
 བརྟག་གསུངས་སོ། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བརྟན་པའི་
 ཕྱིར་གཏན་ཆོག་ས་ཐིག་ས་པ་གསུངས་པས། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱུང་པ་ཡི།
 ཞེས་པའི་གཞུང་གི་རྟག་མའོ། ལེའུ་དང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་
 གཟིགས་ནས་རང་འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལ་ཆང་བར་མཇུག་དོ། རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་
 པ་དང་། རྩོད་རིགས་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་དོན་བྱ་བའི་ཡུལ་རང་ལས་རྒྱུད་གཞན་
 པའི་ཕྱི་ཚོལ་མ་གྲུབ་པས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེས་རྩོད་པའི་ལན་
 དུ་གསུངས་སོ། ཁ་ཅིག་ལེའུ་གཉིས་པར་བྱགས་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་
 རང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ལས་རྒྱུད་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་འཕྲོས་ཟེར་རོ། རྩོད་རིགས་ནི། སྐྱབ་པ་དང་སུན་འབྲིན་
 འགོད་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པས་གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་སོ། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱས་པའི་བརྟན་བཅོས་རྣམས་འབྲེལ་ནི་འདིར་གང་བཤད་པར་
 བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །

འདི་ལ་མཚན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག གཞུང་གི་དོན། འདུག་གི་

དོན་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། དུ་མུ་ཅ་བུར་ཉི་ཀ་ཀུ་རི་ཀུ། བོད་
སྐད་དུ། ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཆད་མ་ཀུན་ལས་
བདུས་བཅོམ་བྱ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བས་ན་ནམ་འགྲེལ་ལོ།
འགྱུར་གྱི་ཕུག་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་ཕུག་འཆལ་
ལོ། ཁྱེད་ ཁྱེད་

གསུམ་པ་ལ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །བཤད་པ་ཉེ་བར་འགོད་
པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོད་བཅོམ་དང་། དགོས་
འགྲེལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོས་དོན། བསྐྱུས་དོན། ཆོག་དོན་གསུམ། དང་
པོ་ནི། ངག་འདི་བཞོད་པས་རང་ཉིད་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་
ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པར་གྲུས་
བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོག་པའི་བྱ་བ་ནམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་པས་རང་དོན་
སྤངས་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཉོགས་པ། རྒྱ་ཆེའི་སྐྱེམ་མང་འཕེལ་
པས། ཇི་སྟེད་པ་ཉོགས་པ་སྟེ་རང་དོན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་
གྱི་ངོ་བོ་དང་། འོད་ཟེར་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་པས་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བརྟན་
ཉོ། དེ་ཡན་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། ཆོག་ཐ་མས་ཕུག་འཆལ་བ་དེ་ཉོན། གྲུས།
ཉོག་པའི་བྱ་བ་ནམ་བསལ་བ་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ཟབ་པས་ལོངས་
སྐྱེད་དང་། རྒྱ་ཆེ་བས་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བརྟན་ཉོ། ཞེས་མཆོད།

གསུམ་པ་ནི། ཕུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྱ་དང་། །གང་ལ་ན། དོན་གཉིས་
ཕུན་ཆོགས་མང་འཕེལ་པའི་སངས་རྒྱས་ལའོ། །གང་གིས་ན། ནམ་འགྲེལ་མཛོད་

པས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་
 མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དྲ་བ་གཉིན་པོས་ཕྱིས་མི་
 སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བསལ་བའི་རང་དོན་སྤངས་པ་
 མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟབ་མོ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཇི་ལྟར་པའི་རྟོགས་
 པ་མཐར་ཐུག་མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་པ་གཟེགས་པའི་རྟོགས་པ་
 མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེ་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་
 མངའ་སྟེ། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པ་
 ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་དག་ཀྱན་ནས་འཕྲོ་བའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བདག་གི་གྲ་མ་མཁས་པ་དག །ཆོག་ཀླང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལེའུ་
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་དང་། ཀླང་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས།
 གཞན་དོན་ལེའུའི་ལུས་རྣམ་གཞག་བསྟན་ཞེས་སོ། །ངག་དོན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་
 མཛད་པས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་
 པའི་ཐོག་མར་མཆོད་བཙོན་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དོན་
 དང་གཞན་དོན་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དམིགས་བསལ་
 མེད་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་གོ །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཆོད་པར་བཙོན་ནས་ལས་སུ་བྱ་བ་ཅི་ཕྱེད་ཅེ་
 ན་རྣམ་འགྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་སོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩོམ་
 པ་པོ་རང་གི་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 ལྷུར་ལེན་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་རྣམ་འགྲེལ་

འདིས་ཕན་པའི་ཕྱིར་མི་ཚུམ་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་འགྲེལ་བྱེད་པ་བདག་ལ་རྣམ་
 འགྲེལ་འདིས་གཞན་སྐྱེ་པོ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པ་འང་མེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་པོ་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཕལ་
 པ་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཤེས་རབ་ངན་པ་ཉིད་དང་། ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་
 འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པའི་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལེགས་བཤད་དོན་
 ཏུ་མི་གཉེར་བ་ཉིད་དང་། དོན་ཏུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ན་མ་ཟད་སྤྱག་དོག་གི་ངི་མ་དག་
 གིས་ལེགས་བཤད་ལ་ཞེ་སྤང་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲོག་བྱུ་པོ་མིན་པའི་སྒྲོན་བཞི་
 དང་ལྡན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་བྱེད་བྲམ་བེ་ཁ་ཅིག་བེར་ལ། གཞན་
 དག་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་རང་དགར་མི་ཚུམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་
 ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཚུམ་ཞེ་ན། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྲེལ་འདི་
 ནི་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཚུམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 བདག་ལ་ཀུན་ལས་བདུས་འདི་ནི། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པ་འང་མེད་
 པས་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ། དེའི་འགྲེལ་པར་ཚུམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་
 ལས་བདུས་འདིས་གཞན་ཉན་པ་པོ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཕན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་ཉན་པ་
 པོའི་སྐྱེ་པོ་ཕལ་ཆེར་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཕལ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་
 སྤྱགས་སྤང་གི་ལེགས་བཤད་རྣམས་དོན་ཏུ་མི་གཉེར་བ་དང་། དོན་ཏུ་མི་གཉེར་
 བ་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ལ་སྤྱག་དོག་གི་ངི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡོངས་སུ་
 གྱུར་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཉན་པ་པོ་ཕལ་ཆེར་བྱ་བ་ཕལ་པ་ལ་ཆགས་པ་སྤྱགས་ཀྱི་
 རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་

སོ་སོར་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་ལ་མེད་པས་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་། རོན་དུ་
 མི་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བ་སྦྱེ་བའི་ཡུལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་དེ་ཡོན་ཏན་
 རི་ལྗ་བུ་དང་ལྡན་པས་སྤང་བར་མི་རིགས་ཞེ་ན། དེ་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་དུ་ལེགས་
 བཤད་ནམས་ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་སྦྱེད་པའི་ཆོགས་གཉིས་མང་བ་ཅན་ཡིན་པས་
 སྤང་བར་མི་རིགས་ཞེས་གྲུས་འཆད་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དོ། །བཤད་པ་སྤྲ་མ་
 ལྟར་ན་ཡང་ནམ་འབྲེལ་གྱིས་ཕན་པའི་སྦྱོ་བོ་མེད་པར་མི་གཟུང་སྟེ། སལ་ཆེར་
 ཞེས་པ་དང་། འང་ཞེས་པའི་སྤྱུ་ཉན་པ་པོ་སྦྱོན་བཞི་དང་བྲལ་བ་ལ་ཕན་ནོ་ཞེས་
 བྱགས་ལ་སྦྱོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་མའི་ངག་དོན་ནི། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་
 གྱིས་ཉན་པ་པོ་སྦྱོན་བཞི་ལྡན་ལ་ནམ་འབྲེལ་འདིས་ཕན་པར་མི་སེམས་ཏེ། ཁྱིད་
 མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནམ་འབྲེལ་རང་དོན་དུ་རྩྭ་མ་པ་
 ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་
 འཕེལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་འདིས་བརྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་
 བཞི་ཡང་བརྟན་ཏེ། ཡང་དག་ཤེས་པ་འཁོར་བཅས་འདིའི་བརྗོད་བྱ། འདི་ལ་
 བརྟན་ནས་དེ་ཉོགས་པ་འདིའི་དགོས་པ། དགོས་པ་དེ་ལ་བརྟན་ནས་ཐར་པ་དང་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས། འདིའི་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་
 བ་སོགས་འབྲེལ་པའོ། །བརྟན་བཅོས་རྩྭ་མ་པའི་ཐོག་མར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་
 བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དབང་པོ་རྣམས་པོ་ནམས་
 རོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། དབང་བརྟུལ་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

འཐད་ལ། འདི་ལ་གྱུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་བཤད་སྒྲུབ་མང་དུ་འདུག་མོད་
མང་བས་འཛིགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །

བཤད་པ་ཉི་བར་དགོད་པ་ལ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་རྟགས་པའི་ཐབས།
རྟགས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གཞན་གྱི་ལེའུ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
སྒྲིག་གུར་རྟགས་པའི་ཐབས་རང་དོན་ལེའུ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས་མདོའི་མཚོད་བརྗོད་བཤད་པ་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་
ལེའུ། །མདོན་གུར་རྟགས་པའི་ཐབས་མདོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། བསྟན། བཤད། ལོག་རྟོག་སྒྲུན་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། དེའི་ཆ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱིས་རྟགས་ལ་བྱབ་པའི་བྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའི་དོན་
ནམས་ནི་ཡི་གེ་བྱར་དུ་འགོད་པར་འདོད་པས་མ་བཀོད་དོ། །རང་འགྲེལ་དུ་དེའི་
ཆ་ནི་སྒྲ་བ་པའི་བསམ་པའི་དབང་གིས། དེའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་མིན་
ཏེ། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྤྱི་ལ་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། ཕྱོགས་
ཆོས་ཞེས་པའི་ངག་གི་བྱར་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་འདུག་པའི་གཞི་དེ་ཆོགས་དོན་ཡིན་པའི་
གྱུ་མཚན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་སྒྲ་འདུག་པའི་གཞི་ནི་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་སྤྱི་དེ་
ལ་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྗེ་ལྟར་དེའི་ཆ་ཞེས་བརྗོད་ཅི་

ན་། རྟགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དེའི་ཚེས་ཡིན་པས། དེའི་ཆ་
 ཞེས་བཏགས་ནས་བཞེད་དོ། །ངག་དོན། ཚེས་ཚེས་ཅན་འདྲ་བ་ལ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 རིགས་སྒྲེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། རྟམ་པ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་ནི་ད་དུ་ངེས་ཏེ། རྟགས་ཚེས་དང་མེད་ན་མི་
 འབྲུང་པའི་འབྲེལ་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཆང་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་
 ལ་གསུམ་པོ་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུ་མོད། གཞུང་གི་
 དོན་ལྟ་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མེད་ན་མི་འབྲུང་ངེས་ཕྱིར་ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར། གཏན་
 ཚིགས་ཐིགས་པར། རྟམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཁོ་ནར། མེད་ན་མི་འབྲུང་ངེས་ཕྱིར་
 རོ། །རྟགས་ཀྱི་(ཀྱིས་)ཚེས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ནི་མེད་ན་མི་འབྲུང་
 བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་རྟམ་པ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་མེད་པས་འདི་ནི་ད་
 དུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཚེས་ཅན། སྐྱ་
 མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་
 དེ་ལས་གཞན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་
 པ་། རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་
 པོ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཆོག་ལྔ་པ་དཔེ་མཛན་ནི། ལྷ་མོ་ལ་མེ་མིན་ལས་ལོག་པ་དང་།
 ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་སྐྱེས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། མེ་མིན་ལས་ལོག་པའི་རང་
 བཞིན་ཇི་སྟེན་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དུ་བཞི། ལ་ལ་མེ་སྐྱེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་སོ། །རང་འགྲེལ་དུ། གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་གོ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཞེས་སྐྱེས་ཀྱི་དོན་ནི། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཆོས་ཅན། ཏུ་
 པའི་དྲུག་ཀྱིས་ལའི་སྟེང་དུ་གོ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཏུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཏུ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ལའི་སྟེང་དུ་མེ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
 མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུངས་པ་གཉིས་བཀོད་ནས། ལྷ་མོ་དྲུག་མ་གྲུབ་
 སྟེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་མེད་པར་ཡང་དུ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལ་འདོད་
 ལན་མཛོད། དྲུག་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ནམས་གཟུང་ན་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་བེར་ན།
 དྲུག་མ་གྲུབ་པ་ལྷ་མོ་དང་འདྲ་སྟེ། མེ་མེད་པར་ཡང་སྐྱེ་བོ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་གསུངས་སོ། །དག་དོན། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ལ་ལ་མེ་སྐྱེས་
 པའི་དྲུག་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲས་དྲུག་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་མི་དྲུག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
 པ་ཅན་ནི་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཡང་སྐྱ་མི་དྲུག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ཞེས་སྐྱོར་
 རོ། །ཅེས་སྐྱས་བྱས་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིག་པ་ཕྱིས་ལྷ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བཞུགས་ཏེ། དག་
 དོན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མི་དྲུག་པར་སྐྱབ་པའི་དྲུག་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་ལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་རྣམས་ག་ཟ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི་མདུན་གྱི་གཞིར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་དཔུང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་ག་ཟ་ལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག། ག་ཟ་ཆད་མས་དམིགས་པ་མདུན་གྱི་གཞིར་ག་ཟ་ཡོད་ངེས་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ག་ཟ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་སྐྱབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་མ་ཡང་དག་ཏུ་ཅི་ནས་སྐྱབ། གལ་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཡོད་པ་མེད་པ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ག་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞིར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་ག་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དཔུང་ཤེས་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་དབྱེ་བ། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་སྱི་བྱེ་བྲག་སྣང་རུང་ལ་སྟོས་པའི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་སྤང་བའི་ཞེ་ན། རང་གིས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྣང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་

སྤྱི་བཏགས་པའི་དོན་མེད་ངེས་སུ་ཤེས་ཤིང་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་
ཡིན་ནོ། །ངག་དོན། སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་དཔེ་མ་དཔེ་གསལ་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་
ས་ཚུགས་རང་རྩིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་གསལ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་དཔེ་གསལ་པའི་དཔེ་གསལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱི་བཏགས་པ་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་
སྒྲུབ་དུ་མེད་ངེས་གོ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་དཔེ་གསལ་པའི་གཏན་ཚིགས་དབྱེ་
གཞི། དབྱེ་ན། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འགལ་བ་དག་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་འགལ་དཔེ་གསལ་
དང་། འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་པ་འགལ་འབྲས་དཔེ་གསལ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
དང་། རྒྱ་ལྷན་རྒྱུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་རྒྱ་མ་དཔེ་གསལ་པ་དང་། རྩི་
མོ་ལྷན་རྒྱུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་མ་དཔེ་གསལ་པ་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་དཔེ་གསལ་པའི་དཔེ་གསལ་ཡང་དག་ཆོས་
ཅན། བཞིར་ཡོད་དེ། འགལ་དཔེ་གསལ་གཉིས་དང་། འབྲས་བུ་མ་དཔེ་གསལ་པ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མེ་འབྲས་དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱུང་བར་མོན་པའི་དཔེ་གསལ་
ཀྱི་དེ་འདྲའི་ཅིག་སྒྲོར་དུ་གྲང་རེག་འགོག་རྒྱས་ན། བྱད་ཤིང་གིས་བྱུང་བར་མོན་
པའི་དཔེ་གསལ་གྱིས་གྲང་དེ་འདྲའི་ཤར་གྱི་རི་ལ། གྲང་རེག་འགོག་རྒྱས་པར་མཚུངས་
ཏེ། དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བྱད་ཤིང་ཡང་མེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་མེ་ལ་
ཉེ་རིང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱད་ཤིང་གིས་བྱུང་བར་མོན་པའི་ཤར་གྱི་རི་ལ།
གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གྲང་རེག་དང་འགལ་བ་མེ་ཡི་རྒྱ་ཤིང་གིས་བྱུང་བར་

དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཏན་ཆོགས་འབྲུལ་
 པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གིང་དག་ནི་གང་རེག་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་སྒྲོན་ས་
 བྱུང་བ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤུག་སྒྲོམ། དམ་བཅའ་སྲ་མ་ལ། གིང་གང་རེག་
 གི་རྒྱ་མཚན་གང་རེག་གི་རྒྱ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། གང་རེག་གི་རྒྱ་དང་མི་
 འགལ་བའི་དོན་ནི་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་རང་འབྲས་མེ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུན་དང་
 ཕྱད་ན་རང་འབྲས་གང་རེག་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་དོ། །རིགས་
 པའི་སེང་གེས། གིང་གང་རེག་གི་ངོ་བོ་དང་། གང་རེག་གི་རྒྱ་གཉིས་ཀ་དང་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །རང་འགྲེལ་དུ། རྟགས་སུ་བབྱང་བའི་རྒྱ་དེ་
 ཉིད་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། མེ་ཆེན་
 པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་ཕྱི་གསྒྲོར་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱང་ལོང་བྱེད་མེད་དེ།
 མེ་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་བྱུང་བར་ནོན་
 པའི་ཕྱི་གསྒྲོར་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤར་དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་རྟགས་གཉིས་སྐབས་འདིར་འཕངས་ལ། གཉིས་པོ་ཡང་རྒྱ་མ་དམིགས་
 པའི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཤད་དོ། །ངག་དོན། གིང་གིས་བྱུང་བར་ནོན་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་གར་གྱི་རི་ལ་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མེའི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་གང་རེག་འགོག་མི་རུས་ན། མེ་འབྲས་དུ་བ་སོགས་ཡིན་པ་ཅམ་
 གྱིས་གང་བ་འགོག་མི་རུས་པ་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན། མེ་འབྲས་དུ་བ་སོགས་ཡིན་
 པ་ཅམ་གྱིས་གཞི་འགར་གང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་

ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་འགར། ཏུ་བས་གང་རེག་འགོག་པའི་
 འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་། མེ་ཆེན་པོ་ཉི་
 བའི་ཡུལ་དང་། མེ་ཆེན་པོ་ཉི་བའི་དུས་དང་། སྐྱེས་པ་རང་བཞིན་དག་ཏུ་འཕྱུར་
 བའི་དུ་བ་སྐྱེས་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མེ་འབྲས་ཡིན་ཙམ་གྱིས་གང་རེག་
 འགོག་མི་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱས་ཞེས་སྒྲུས་ན། མེ་འབྲས་ཡིན་ཙམ་གྱིས་གཞི་
 འགར་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བྱུང་བ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཞི་འདི་ན་མི་གང་བ་སྟེ་གང་
 རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཐལ་བ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། ཏུ་བ་དག་འཕྱུར་
 བས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཅིག་སྒྲོར་དུ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་
 དུས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་དུ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལས་ཐ་དད་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱིན་ཕྱེད་
 པའི་ཕྱིར། མེའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཡིན་ན་རང་སྟོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་
 གཞིར་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐལ་
 བ་དེ་བྱིད་ཀྱང་ཡིན། དེ་འདྲའི་གཞིར་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་མིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མེའི་
 རྒྱ་གིང་ལ་སྐྱེས་པས་གང་རེག་འགོག་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ། ཏུ་བ་རྒྱས་ཆུང་སྐྱེས་
 མེ་འབྲས་ཡིན་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གང་རེག་འགོག་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། སྤྱུགས།
 ཏུ་བ་ཙམ་གྱིས་གང་རེག་འགོག་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ། ཏུད་པ་ཙམ་གྱིས་ལ་ལ་མེ་
 སྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། མལ་ཁང་གི་དུ་བས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་

ནི་འབྲུལ་ཏེ། འོ་ན། ཏུ་བ་དག་འཕྱར་བས་ཀྱང་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པར་
 ཐལ། ཏུ་བའི་དུས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས་སྒྲངས། དེ་དུས་ན་མ་ཡིན་
 པས་མི་འགྲོའི་ཟེར་ན། དེ་ཡང་དུས་ན་མ་ཡིན་པས་མི་འགྲོ་སྟེ། བསྐྱལ་པའི་བར་
 ཏུ་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡུལ་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་ནི། མེ་ཆེན་པོ་ཉེ་བའི་ཡུལ་དུས་ཡིན་པར་ཆོས་
 མཆོག་གིས་བཤད་དོ། །འཐད་ཅན་དུ། ཡུལ་གང་ན་མེ་གནས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཏུ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེའི་ཆེ་གང་བའི་རེག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུ་བ་བྱད་པར་
 ཅན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་པར་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའི་དུ་བས་
 གང་བའི་རེག་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲུས་ཀྱང་དེ་དང་
 མཐུན་པར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག །མེ་ཉེ་བའི་ཡུལ་དུས་སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་དུད་
 པ་འགོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 སྐྱབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མེ་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ནོན་པའི་དྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 འགོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུ་བ་དག་འཕྱར་བས་གང་བ་འགོག་པ་ཡང་བྱུང་པ་ངེས་
 པའི་དུས་སུ་དུ་བ་དག་འཕྱར་བ་མེ་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་དཔེ་ག་པའི་དྲགས་གསུམ་དུ་མ་འདུས་
 པ་སྤང་བ་དང་། རོས་གཟུགས་དཔེ་ག་པའི་དྲགས་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་སྤང་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ནས་ཁུ་ལུད་ཆོགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནས་སྐྱག་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ།

དེ་སྐབ་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་དང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་མི་འདུ་སྟེ། རྟགས་སུ་གཟུང་བུ་དང་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་རྗེས་
 ཐང་དཔོན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སུ་གཟུང་བུ་
 ཆོས་སུ་གཟུང་བུའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མིན་པ་མ་གྲུབ་
 ཅིས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱ་ནས་ཁུ་ལུད་ཆོགས་པ་ལས་དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་སྐད་ཅིག་དང་
 པོ་འབྲས་བུ་ནས་སྐྱུག་སྐྱེ་བ་རུང་བ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཡིན་པའི་རྟགས་
 དེ་ནི་དེ་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་བརྟེན་རྟགས་ཏེ། རྟགས་
 ཁུ་ལུད་ཆོགས་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་
 སུ་གཟུང་བུ་ནས་སྐྱུག་འབྱུང་རུང་དེ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ཁུ་ལུ་མི་སྟོན་པར་དེ་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། རྟགས་ཁུ་ལུད་ཆོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 རྟགས་ཁུ་ལུད་ཆོགས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་འབྱུང་རུང་དུ་སྐབ་
 པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་འབྱུང་རུང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་དང་པོ་ལ་ནས་སྐྱུག་དཔོག་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། འདོད་ཅིས་སྟོན་པ་ནི། རྟགས་ཁུ་ལུད་ཆོགས་པས་དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་དང་
 པོ་འབྲས་བུ་ནས་སྐྱུག་དཔོག་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཁུ་ལུད་
 ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་
 ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོན་གིང་འབྲེལ་

བའི་སྒྲིམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུ་མེ་རུ་བྱེད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་དག་སྤྱིད་པའི་
 བྱེད་རོ། །ནས་ཕྱུ་ལུང་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་ཕྱུ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་དམ། མི་སྤྱིད། བྱེ་མ་ལྟར་ན་ཁས་སྒྲུང་དངོས་སུ་འགལ་
 ལོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། ནས་ཕྱུ་ལུང་རུང་
 རུ་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། ལྷན་པ་དངོས་སུ་གཞུང་གོང་མའི་
 རྩོད་སྒྲུབ་ལ་སོང་། རྟགས་ཀྱང་སོང་། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ནས་ཕྱུ་མེད་པའི་བྱེད་ཞེ་ན། བདག་གི་འདྲེན་པ་དམ་པ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་
 རྟེན་ཐལ་བ་བྱེ་མ་ལ་ལྷན་པ་མེད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ལྷ་བའི་
 ལྷ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་བའི་ལྷས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་བའི་ལྷ་མེད་
 པའི་བྱེད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་བྱེད། གྲགས་
 རྟགས་ཀྱི་རྩོད་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །བདག་གི་འདྲེན་པའི་ཡི་གེ་ཡོད་པ་ཅམ་ལྟར་ལེན་
 པ་ཁ་ཅིག །ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་ཀྱང་། དེ་
 འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོད་མས་མ་དམིགས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གཞི་
 མཐུན་ཆོས་ཅན། ཆོད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་བྱེད་གསུམ་ཁས་
 སྒྲུང་སོ། །ངག་དོན། ནས་ཕྱུ་ལུང་ཆོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྩོད་ཡིན་ན་རྩོད་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ནས་ཕྱུ་མེད་པས་མ་ལྷན་སྟེ། རྩོད་ཀྱང་ཡིན་རྩོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནས་
 ཕྱུ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པའི་བྱེད། ནས་ཕྱུ་ལུང་བས་མ་ལྷན་
 ཟེར་ནའང་རུང་ངོ་། །ཁ་ཅིག །ནས་ཕྱུ་ལུང་གི་རྩོད་ཆོགས་གྲངས་ཆོད་ནས་ཕྱུ་ལུང་གི་
 རྩོད་ཆོགས་དང་པོ་ནས་ཕྱུ་ལུང་རུང་རུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་

མི་རིགས་ཏེ། རྟུགས་ཆོས་ངེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཨ་མའི་རོ་ད་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་གི་ཨ་མ་ལ་ཨ་
མའི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་
ནང་གི་ཨ་མ་ལ་ཨ་མའི་རོ་ད་ལྟ་བ་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་ཨ་མའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཨ་མའི་རོ་ད་ལྟ་བའི་རྟགས་ལས་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་
དཔག་གི་རྟེན་དེ་ནི་རྟགས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་
ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། དུ་
བས་ལ་ལ་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། ཨ་མའི་རོ་ད་
ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་གི་ཨ་མ་ལ་ཨ་མའི་གཟུགས་ད་ལྟ་བའི་རྒྱུ་རྩའི་ཆོས་
སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞེས། །ཁྱོད་ཨ་མའི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དང་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་
ཆོས་ཅན། ལ་ལ་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་རྩའི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། །ཁྱོད་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་
བའི་རྒྱ་དང་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུར་བ་འདྲི་དོན་གོ་ན་གཞུང་འདྲི་
དཀའ་གནད་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཤུགས་རོ་གཟུགས་མ་འབྲེལ་

བས་དངོས་སུ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་པར་འདོད་དོ། །འདི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་མིན་ཡི་གེ་ཟུར་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅམ་ཞིག་ལ་ཅོད་པ་མེད་དོ། །ཁ་
 རང་གི་བྱ་རམ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྒྱུ་རྩེ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
 འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཁ་རང་གི་བྱ་རམ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་
 བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཟེར་
 ན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་རང་གི་བྱ་རམ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་
 ད་ལྟ་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཁ་རང་གི་བྱ་རམ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་
 ད་ལྟར་བའི་རྒྱུ་རྩེ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་
 བའི་རྒྱ་དང་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་
 ཅན། ཁ་རང་གི་བྱ་རམ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྒྱུ་རྩེ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་
 འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྒྱུ་
 ཆོས་དང་རྗེས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན།
 དུ་བ་ཆོས་ཅན། ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མེ་ཡོད་དང་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
 ཕྱི་གསུམ་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། མེ་ཡོད་འགོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་ཆོས་སུ་མེ་ཉིད་
 སོང་བས་མེ་དང་དུ་བ་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན། རྒྱུ་
 ཆོས་ཞེས་པ་འགོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་ཆོས་སུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཉིད་སོང་
 ལ། དེ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བ་དང་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚུངས་སོ།།

རྒྱས་པར་སྒྲོས་པས་ཚོགས་ལོ། །རོ་གཟུགས་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་རྩེ་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་
 གཉིས་དངོས་ཀྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་སྤྲུམ་མའི་རྒྱས་པ་འདུག་པ་མེད་
 པར་ནི་རོ་ད་ལྟར་བ་མེད་པས་རོ་སྤྲུམ་དེ་ཉིད་རོ་ད་ལྟར་བའི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་
 དང་། རོ་སྤྲུམ་དེ་ཉིད་གཞན་རང་འབྲས་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་དངོས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྤྲུམ་དེ་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་
 ཉིར་ལེན་དང་། རོ་ད་ལྟར་བའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན།
 ཨ་སྤྲུམ་མའི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཨ་སྤྲུམ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་དངོས་ཀྱི་
 ཚོགས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དེ་ཨ་སྤྲུམ་གཟུགས་ད་
 ལྟར་བའི་དངོས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོའི་རྟགས་ལས་རང་སྒྲོགས་
 ཚོས་སྤྱུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། རོ་རང་དུས་སྤྱུ་འདས་པའི་རོ་སྤྲུམ་དང་རོ་རང་དང་
 དུས་གཅིག་པའི་གཟུགས་ནམས་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་གཉིས་སྒྲེ་སྒྲེ། རོ་གཟུགས་
 གཉིས་དངོས་ཀྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཨ་སྤྲུམ་མའི་རོ་ད་ལྟར་
 བའི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་མ་འོངས་པའི་ཨ་སྤྲུམ་གཟུགས་དཔྱད་པའི་རྩིས་དཔག་
 མེད་དེ། དེའི་རྟེན་རྟགས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཨ་སྤྲུམ་མའི་རོ་ད་ལྟར་བའི་རྟགས་ལས་
 ཁ་ནང་གི་ཨ་སྤྲུམ་ལ་ཨ་སྤྲུམ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་དེ་ནི་ཚོས་
 ཅན། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་ཀྱི་ཚོས་རྩིས་
 སྤྱུ་དཔག་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན།
 ཨ་སྤྲུམ་མའི་རོ་ད་ལྟར་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁ་ནང་གི་ཨ་སྤྲུམ་ལ་ཨ་སྤྲུམ་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་
 རྒྱུའི་ཚོས་སྤྱུ་བ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་རྩིས་

དཔག་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁ་ནང་གི་ཨ་མ་ལ་ཨ་མ་ལྟེ་གཟུགས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཁ་ནང་གི་ཨ་མ་ལ་ཨ་མ་ལྟེ་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་གྲོག་མ་ཆང་
 འཕོ་བ་དང་ཉ་འཕར་བ་སོགས་ཀྱང་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སྤྱབ་པའི་གཞིར་ཆར་པ་
 འབྱུང་རུང་གི་རྒྱ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པའི་དྲགས་སྤྱུ་འབྱུར་ཚུལ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །རྣམ་པར་ངེས་པར། རོག་ལྷོག་ཤལ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་
 ཆོས་སྤྱབ་པའི་གཞིར། རུའི་རྒྱའི་ཆོས་སྤྱབ་པའི་འབྲས་དྲགས་དང་། མི་གཡོ་
 བའི་རྒྱའི་དྲགས་ལས་མི་གཡོ་བའི་འབྲོག་མཆོར་རང་རྒྱ་འོག་གཞི་བརྟན་པ་དཔོག་
 པའི་དྲགས་དང་། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་རྒྱ་སྤྱར་གྱི་ལུས་ཀྱི་དྲགས་ལས། དེ་
 འབྲའི་ལུས་གནས་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར། རང་རྒྱ་རྒྱ་དཔོག་པའི་དྲགས་རྣམས་གསུངས།
 ཆོགས་པ་ནས། བ་ལང་ཉིད་ལ་རྩ་ཅན་བཞིན། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཡི་བདག་ཉིད་
 དེ་འབྲ་བ། །གཞི་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་འབྲས་ཡིན་རྒྱ་སྤྱར་
 ཡང་། །གནས་པ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས། གཞན་ཡང་། མཆུ་ཏོ་
 རྩ་ལ་བྱས་པའི་མགོ་བོའི་དྲགས་ལས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སྤྱབ་པའི་གཞིར། གཤོག་
 པའི་རྒྱའི་ཆོས་སྤྱབ་པའི་དྲགས་དང་། ཡས་སོ་མེད་པའི་མགོ་བོའི་དྲགས་ལས་རང་
 ཕྱོགས་ཆོས་སྤྱབ་པའི་གཞིར། མིག་པ་ཁ་བྲག་གི་རྒྱའི་ཆོས་སྤྱབ་པ་སོགས་ཀྱང་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་དཔོག་པ་མི་རིགས་
 པར་བརྟེན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྤྱིས་རྒྱའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པ་མི་རིགས་པར་བརྟེན་

པ་དང་། དེའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ། ལྷ་མ་ཆོག་གི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་། དེ་དང་པོ་ནི། དཔྱད་པ་པ་ལ་ལོགས་པ་ལྷ་མ་ཆོག་པ་ལས་འབྲས་བུ་དཔྱད་པ་ལོགས་ཀྱི་ཉེས་ཡང་དག་འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ཆོག་པ་ལས་ཞེས་ལོགས་གསུངས་སོ། །ནས་མཉམ་གཅིག་ལྷ་མ་ཆོག་པ་ལས་ལོགས་ཀྱི་ཉེས་ལས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་འབྲས་བུ་ནས་མཉམ་གཅིག་རུ་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་དཔྱད་པ་གང་ཡིན་པའི་ཉེས་དེ་ནི། ཉེས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ནས་མཉམ་གཅིག་ལྷ་མ་ཆོག་པ་ལ་ནས་མཉམ་གཅིག་པའི་རྣམས་པ་གཏན་མེད་པའི་སྤོང་ནས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་མ་དང་ལྷ་མ་པའི་མ་ངས་པའི་ཉེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལུས་དང་ལྷ་མ་པའི་ཉེས་ལས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་འདོད་ཆགས་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་དཔྱད་པ་འབྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། །དག་དོན་ས་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞིར་ནས་མཉམ་གཅིག་རུ་རྒྱུ་དཔྱད་པའི་ཉེས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོང་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཆོས་ཅན། བྱོང་ལྷ་མཉམ་ལ་ཆགས་པ་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་སྤོང་སྤོང་བཞིན། ལྷ་མ་ཆོག་པ་ལ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱུ་བུ་སྤྱོད་པའི་རྣམས་པ་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་ཡང་། ཆོས་མཆོག་དང་ལྷ་མཉམ་ལ་ལོགས་པའི་འབྲུལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཆགས་སོགས་ཀྱི་ན་གཞན་ལ་ལྷ་མཉམ་མེད་དུ་ལུས་ཁོ་ན་ལས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བཞི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་སྤོང་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔྱད་པ་པ་ན་རེ། འབྲས་བུའི་སྤྱིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དཔྱད་པ་ཉེས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ལ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུའི་སྤྱི་དུ་བ་ཙམ་མཐོང་བ་
 ལས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། ལྷ་མའི་བྱུང་པར་ཅན་དན་གྱི་མེ་དཔོག་
 པའི་གདམ་ཆོགས་ཡང་དག་དུ་ཤེས་གིང་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། དྲགས་དེ་ཆོད་
 མ་སྟེ་དྲགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆོག་སྤྱོད་པའི་དྲགས་ལས་སྤྱོད་
 སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་དཔོག་ན་བྱུང་པ་འབྲུལ་པ་བཞིན། ཁོ་ན་རེ། ཆོག་འདོད་ཆགས་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་རྩི་ལྟར་འབྲུལ་ཞེ་ན། ཆོག་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་མིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་མེད་པར་ཡང་སྤྱིང་རྩིས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ་ཆོག་སྤྱོད་བ་
 ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིང་རྩིས་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
 དམིགས་ནམ་དང་ལྷ་མི་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེན་གཉིས་པ་ནས་འཆད་དོ། །
 སོགས་པས་ཞེ་སྤང་འདོན་ནོ། །ངག་དོན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ལ་ལ་ཅན་དན་གྱི་
 མེ་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དྲགས་སྤྱར། ངག་སྤྱོད་བ་ཆོས་ཅན། བྱུང་
 ངག་སྤྱོད་ལྷ་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་དཔོག་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དྲགས་སྤྱར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤྱར་གྱི་དྲགས་དེ་གཉིས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་
 ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ལ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དྲགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོག་ལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དྲགས་
 དེའི་ཚྭ་བྱུང་འབྲུལ་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དྲགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ལ་གྱིས་མ་མཐོང་ཡང་དྲགས་དེའི་ཚྭ་བྱུང་འབྲུལ་པ་སྤྱིད་པ་
 ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆོས་པའི་འབྲས་དང་སྤྱོད་བ་གཅིག་གི་ནང་

དུ་ཚུད་པར་མཚུངས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་འབྲས་ལྷག་མ་ཆོས་པར་སྐྱབ་ན་
 བྱུང་པ་འབྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། ཆོས་པའི་འབྲས་དང་སྐྱབ་གཅིག་གི་
 ནང་དུ་ཚུད་པར་མཚུངས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱོད་ཀྱི་འབྲས་ལྷག་མ་ཆོས་པར་
 སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དྲགས་སྤར། བཞི་པ་ནི། དྲགས་གང་
 ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ལྷག་པའི་བྱུང་པ་གྲུབ་པོ་ཞེས་རབ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ངག་སྐྱའི་
 ལྷ་སྐྱེན་ཆགས་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་ཞེས་བཞེད་དེ། ངག་སྐྱབ་དེ་
 རི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱིས་མ་མཐོང་བས། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལས་ལྷག་མི་ལྷག་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་ཡང་དག་ལྷག་
 ལྷན་དུ་བཞེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། ངག་སྐྱབ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཆགས་
 བལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ངོར་ངག་སྐྱའི་ལྷ་སྐྱེན་ཆགས་བཅས་སུ་སྐྱབ་
 པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་འདྲའི་ངོར་ཡང་དག་ལྷག་
 ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་
 གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་དེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕུན་སོང་
 མིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་ཞིང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མཐོང་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་

ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གསུམ་འགལ་བར་སྤྲིན་ཅིང་། ངག་སྤྲི་དེ་ངག་སྤྲི་ལྟ་སྤྲིན་ཀྱན་
 མཁུན་དུ་སྤྱབ་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པར་སྤྲི་བའི་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟར། ངག་སྤྲི་ཆོས་ཅན། ངག་སྤྲི་ལྟ་སྤྲིན་ཀྱན་མཁུན་དུ་སྤྱབ་པའི་ཐུན་མོང་
 མིན་པའི་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །དེ་སྤྱབ་
 ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་
 ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་ཁས་སྒྲངས་མོད། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་
 པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས། གང་ཞིག་ཁས་སྒྲངས། ཅུ་བར་འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀར་དངོས།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ། བྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྤྱབ་
 པ་འབྲེལ་པ་ལ་ལྟོས་པར་བརྟན་པ་དང་། རྟགས་སོ་སོའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟེན་པར་བཤད། དེས་གྲུབ་པའི་དོན། མཇུག་བརྟུ་བ་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྒྲང་རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་པ་བཞེད་པར་བརྟན།
 མི་བཞེད་པར་འདོད་པའི་རང་སྤྱི་ལ་ལུང་འགལ་བརྟན། རང་སྤྱི་གཞན་སྤྱི་གཉིས་
 ཀ་ལ་མཛོན་སུམ་དང་འགལ་བ་བརྟན། གཞན་སྤྱི་ལ་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་བརྟན་
 པ་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི་སྤྱབ་དཔོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་པ་བཞེད་
 རིགས་ཏེ། སྤྱབ་དཔོན་དེ་ཡིས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆད་
 མས་ངེས་པ་དགོས་ཞེས་ངེས་བཞིན་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱབ་དཔོན་དེ་ཡི་

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་། བརྗོད་(རྟག་)དོན་འགལ་
 བའི་རྟགས་དང་། འབྲུལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ན་མས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
 བའི་གཉིན་པོར་ནི་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོག་གང་གིས་ངེས་
 བརྗོད་མཛད་ཅེ་ན། ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི། གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི། གྲུབ་
 པ་ཡིན་ཞེས་པས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་པ་ནི། གཞན་དོན་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 གོལ་ཕྱི་གོལ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་ཞེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཐུན་མོང་
 མིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་ཡང་དག་ལྟན་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པ་བསལ་དོ། །འདིར་རང་
 འགྲེལ་དུ། རྗེས་འགྲོ་ངེས་པས་འགལ་རྟགས་དང་། འགལ་བ་ལྟག་ལྟན་བསལ་
 ལོ། །རྟག་པ་ངེས་པས་ནི། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་
 དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་བསལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །འགལ་
 མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཟེར་བ་དེ་རྟག་
 ན། བྱས་པ་ན་མ་མཁའ་ལ་བུམ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་
 མཚུངས་པར་མཛད་པ་ནི་མི་རིགས་དེ། དེའི་དོན་ནི་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་
 པོ་དེ་ནི་ཚུལ་གསུམ་དུ་བལ། དེ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་ཚུལ་གསུམ་ལ་ངེས་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ནི། ཆད་
 མིན་ན་མས་ཆད་མ་ཡིན་པར་བལ། དེ་ན་མས་ཆད་མ་ཡིན་པར་བཅད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་སྣོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་སྒྲངས། ཤིན་ཏུ་
 མང་ངོ་། །ངག་དོན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་

རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བཞེད་རིགས་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་
 ཚད་མས་ངེས་པ་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་
 སོ་སའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་
 པར་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། ངེས་པ་ཞེས་པ་འདྲེན་
 རིགས་ཀྱི། གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་འདྲེན་མི་རིགས་སོ། །མདོར་ན་
 བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་ན་འབྲེལ་པ་ཡང་ཁས་ལེན་རིགས་ཞེས་
 པ་ནི་ཆོས་མཆོག་སོགས་འབྲེལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དུག་ལས། ལུང་འགལ་དང་པོ་ནི་འབྲེལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་ངག་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་བཟོད་པ་ལ་རྟགས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་ཅམ་
 གོ་བའི་དགོས་པ་ཡང་མེད། རྟགས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མེད་ངེས་
 སུ་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས་གྲུངས། འདོད་ན། རེ་ཞིག་
 འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་
 སོ་ཞེས་བཟོད་དགོས་པར་བྱས་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་མ་གྲུབ་
 རྟེན་ གལ་ཏེ་དེ་བཟོད་པ་དེ་རྟགས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་མི་མཐུན་
 སྦྱར་དེ་མ་སྦྱོས་ཀྱང་རྟགས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་དེ་སྦྱུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་
 བརྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་དེ་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་མེད་ངེས་
 སུ་གོ་བའི་དོན་དུ་སྦྱོས་པས་རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྟགས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་

ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་ཁོ་ནར་
 གོ་བའི་ཆད་མ་སྐྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། གལ་ཏེ་ཆོག་དེས་རྟགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་མེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་དེ་བཟོད་ན་དེའི་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་
 རྟགས་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་རིགས་པ་ཡང་དག་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
 གངས་ཏེ། མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་འབྲེལ་པ་མ་བཟུན་པར་འདོད་པས་སོ། །ངག་དོན།
 དུ་བས་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྐྱབ་ངག་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 མེད་དུ་བཤམ། བྱོད་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ན་བྱོད་ལ་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་ངེས་སུ་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའམ་བྱོད་ལ་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་གང་རུང་གང་
 ཞིག །བྱོད་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་ལ་མེད་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་མ་མཐོང་ཅམ་དུ་ཤེས་པའི་སྒྲིཆོས་ཅན།
 བྱོད་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་ངག་བཟོད་དགོས་པས་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་
 སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་ངག་མ་བཟོད་པར་ཡང་བྱོད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དུ་བས་ལ་
 མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་ངག་ཆོས་ཅན། བྱོད་དུ་བ་ལ་མེད་ཡོད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་སུ་རྟགས་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་
 མ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱོད་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱིས་མེ་དུའི་འབྲེལ་པ་བཟོད་
 དགོས་པ་ལས་བྱོད་ཀྱིས་མེ་དུའི་འབྲེལ་པ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་རྒྱུ་བརྒྱད་
 པོ་འདིའི་དོན་ནི་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱིས་འབྲེལ་པ་མ་བཟོད་པས། རྟགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་གོ་མི་ནུས་པར་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། མ་མཐོང་བ་

ཅམ་གྱི་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་རིགས་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ངག་དེ་དོན་མེད་པར་
ཐལ་ཞེས་པོ། །

ལུང་འགལ་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབ་
ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁུབ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་གྱི་ཇི་ལྟར་རིགས་
པ་ལ་ལྟོས་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་ཐོས་པའི་རོ་མངར་བའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་མཚུངས་
པ་དང་། ཡལ་ག་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པར་འདྲ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཤིང་ཐོག་
ལྟག་མ་ནམས་རོ་མངར་བ་སོགས་སུ་སྐྱབ་པའི་ལྟག་ལྟན་གྱི་རྟགས་ནམས་ཕྱོག་ཁུབ་
འབྲལ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡང་
དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ། ལྟག་ལྟན་ལ་ཡང་ལྟ་
བུ་(བུར་)རམ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། གཟུགས་མཚུངས་པ་ཅམ་གྱིས་རོ་
ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །དངག་དོན། ཐོས་པའི་རོ་མངར་བའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་འདྲ་བ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཤིང་ཐོག་ལྟག་མ་ནམས་རོ་མངར་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁུབ་
ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །

ལུང་འགལ་གསུམ་པ་ནི། གསོན་པོའི་ལུས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་
བཅས་ཡིན་ཏེ། སློག་ལྟན་གྱི་ལུས་སུ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟགས་རིག་པ་ཅན་པས་ཕྱོག་པ་ཅན་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་

ཀྱི་ཚྭ་ཁྱབ་དུ་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཚྭ་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སློག་ལྡན་གྱི་ལུས་
སྤྱོད་མས་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སྤྱོད་པའི་
ཚྭ་ཁྱབ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དྭགས་
ཡང་དག་དུ་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚྭ་ཁྱབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ལུང་འགལ་བཞི་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེའི་ངག་སྒྲིའི་སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། ཀུན་
མཁྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྒྲི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་ཚོལ་ཚྭ་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བའི་དྭགས་ནམས་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚྭ་ཁྱབ་དུ་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
ཕྱི་ཚོལ་དྭགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འདུག་མི་འདུག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཙ་
བར་འདོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དྭགས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་
བཞིན་དུ་ཚྭ་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དྭགས་ལ་ཡང་ཚྭ་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་འགའ་
དང་དོན་དུ་སྐྱར་ནས་བཅོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདོད་ན། སློབ་དཔོན་
གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། དེ་
བཞིན་དུ་མཐུན་དཔེའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་
བཅོད་པར་བྱའོ་ཞེས། གཞན་དོན་དྭགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་

ལ་མ་གྲུབ། གང་རུང་རེ་རེ་ལ་མ་གྲུབ། ཐེ་ཚོམ་བླ་ནས་མ་གྲུབ། ཚེས་ཅན་
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། གཞན་དོན་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
 གྲུབ། གང་རུང་རེ་རེ་ལ་མ་གྲུབ། ཐེ་ཚོམ་བླ་ནས་མ་གྲུབ། མཐུན་དཔེ་མེད་
 རས་མ་གྲུབ་པ་དང་བཞི། གཞན་དོན་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ།
 གང་རུང་རེ་རེ་ལ་མ་གྲུབ། ཐེ་ཚོམ་བླ་ནས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་སྟུར་བ་དང་ནང་འགལ་
 ལོ། ། ཁོ་ན་རེ། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བླ་བ་
 མི་སྦྱར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ངེས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཁོ་
 ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་རིགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་
 ན། ཚེས་ཅན་མེད་ན་ཕྱོགས་ཚེས་མི་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་དཔེ་མེད་ན་རྗེས་
 ཀྱི་མི་གྲུབ་པ་མི་སྦྱར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། ཁ་ཅིག ། རྟེན་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཚེས་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་ཡང་སྟུབ་རྟགས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དགག་རྟགས་ལ་ཚེས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པ་མི་དགོས་ཟེར་ཡང་། རང་
 རྟེན་ལ་ཞེས་པའི་ནམ་བཙད་གསུངས་པ་དང་། དཔུང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། ། རབ་
 གས་རྟེན་ནི་གྲུབ་འགྱུར་ཏེ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། ། བདག་
 བོ་འདྲན་པ་དམ་པ་ནི། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚེས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པ་དགོས་
 ཀྱང་། དེའི་ཚེས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དངོས་གྱུར་གྱི་
 ནམ་མཁའ་ཚེས་ཅན། རྟག་དངོས་མིན་ཏེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཤོད་པ་ན། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚེས་ཅན་ཡིན་པ་དང་།
 རྟགས་དེ་ཡང་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་མོད། རུང་བླ་དཔུང་

ན་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 བྱེ་བྲག་པས་བདག་ནི་ཆོས་ཅན། ལུས་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཐམས་ཅད་ན་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་ཏན་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དྲགས་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན་མེད་
 ནས་མ་གྲུབ་པ་མིན་ཞེས་རིགས་སྒྲེ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་དྲགས་དེ་ཆོས་ཅན་མེད་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་
 པས་སྟོང་བའི་དྲགས་ཀྱིས། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་དྲག་རྩས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 ཁས་བྱངས། ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྲུལ་ཆོས་དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་
 མེད་ཀྱང་། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་འདི་དོན་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་གྲུར་གྱི་
 ནམ་མཁའ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། བདག་ལུས་ཐམས་
 ཅད་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཀྱང་བདག་གི་དོན་
 སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་བྱངས། སྤྲུལ་པས་ཆོག་གོ། །ངག་དོན། ངག་
 སྤྲི་ལྟ་སྤྲིན་ཀྱན་མཁུན་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་འདུག་
 མི་འདུག་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་ངག་སྤྲེད་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བ་དྲགས་
 མ་གྲུབ་པའི་དྲགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱུང་འབྲུལ་པ་ཅན་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས་བྱངས།

ལུང་འགལ་ལྟ་པ་ནི། ཁྱུང་པར་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྲེད་དྲག་པ་སྐྱབ་
 པའི་ལྷོག་བྱུང་དང་། སྤྲེད་དྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་
 མཐོང་ཅམ་གྱུ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལྟོང་དུ་རྟག་པ་རྣམ་
 པར་གཅོད་ཅིང་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་ལྟོང་
 དུ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་ཅིང་འགོག་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱོབ་དཔོན་
 གྱིས། དེ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་དེས་པར་གསུངས་པ་དང་། རང་འགལ་
 དུ་འགྱུར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱི་
 ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་བྱུང་འགྱུར་པ་ལ་རྟག་མི་
 རྟག་གཉིས་མིན་གྱི་ཡུང་གསུམ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ཅེ་ན་དེ་རྟར་
 ཡིན་པ་དེ་ནི། རྟག་ས་གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཅམ་ལས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དེས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཉན་བྱ་སྐྱ་རྟག་པ་སོགས་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་གྱིས་ལྡོག་པ་མི་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་རྟག་ས་གཞན་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྡོག་པ་འགྱུར་པ་ལ་ཡང་ཆད་མ་
 གཞན་གྱིས་གནོད་པ་སྤེད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ལྡོག་བྱུང་དུ་ཐལ་ཞེས་འདིར་ཆད་བསལ་འཛོག་བཞིན་དུ་འང་། མཉན་བྱ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི་འགལ་བའི་འཁྲུང་པོ་ཡིན་ཏེ།
 མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་བྱུང་དུ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་ས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་

པའི་ཚྲིག་ཁྲབ་དུ་བལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དྲགས་ཡང་དག་
 དུ་བལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚྲིག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མི་དྲག་པ་ལ་ཡང་སྒྲེས་མཛོད། བྱས་པ་མི་དྲག་པ་ལ་མ་འབྲེལ་བར་བྱས་པ་དྲག་
 པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་དྲག་སྐབ་ཀྱི་ཚྲིག་ཁྲབ་
 དུ་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 བལ། དམ་བཅའ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ལ་ཆད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་
 སྒྲངས། ལུང་འགལ་དུག་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པས་མཐོང་བའི་ས་སོགས་འབྱུང་བ་གསུམ་
 པོ་ལ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
 རྩེ་བྲག་པ་སོགས་ཐ་མལ་པས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དྲགས་ཚྲིག་ཁྲབ་འབྲུལ་
 པ་མེད་པ་ཅན་དུ་བལ། དྲགས་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་
 ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་ན་དྲགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུང་གི་རབ་བྱེད་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་
 བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ནང་
 འགལ་ལོ། །ངག་དོན། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་རྩེ་བྲག་
 པའི་ཆད་མས་མ་མཐོང་ན་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མེད་པས་ཁྲབ་པར་བལ། དྲགས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩེ་བྲག་པ་སོགས་ཐ་མལ་པའི་ཆད་མས་མ་མཐོང་ན། དྲགས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས་སྒྲངས། རྣམ་པར་ངེས་
 པར་གང་ཡང་གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྒྲུང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་

ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཀྱན་བདུས་དངས་པ་དང་། འདི་གཉིས་
 བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོན་འདྲ་སྟེ་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་དེས་ནི། ས་སོགས་སྣང་མི་
 རུང་ལ་མ་མཐོང་བས་འགོག་མི་རྒྱས་པར་བཞུགས། རྒྱུད་གི་རབ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ས་
 སོགས་ཅམ་ལ་འགོག་མི་རྒྱས་པར་བཞུགས་ནོ། །མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པས། སྣང་
 རུང་བཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་རྣམ་དགུའི་ནང་ནས་ས་སོགས་
 ལ་མཐོང་བའི་རྣམ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དང་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པས་སྦྱར་བ་
 དེ་ཅིའི་དོན་དུ་བཀོད་ཅེ་ན། རེག་བྱ་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཤིང་
 མེད་པའི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གི་རྣམ་ཡོད་དེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདིའི་སྟོག་བྱུང་བ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐའ་གཞན་འགོག་པར་
 བསམས་ནས། མཐོང་བའི་ས་སོགས་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲས་སོ། །འདི་ཡང་བྱེ་བྲག་
 པ་སོགས་ཐ་མལ་པའི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་སྦྱར་ཆད་མས་
 མ་མཐོང་བ་བཀོད་ན་བྱུང་བ་མེད་ཟེར་བ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོན་གྱིས་མ་མཐོང་བས་རྟགས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་བྱུང་བ་མེད་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་སྦྱར་ཆད་མས་མ་མཐོང་
 ན་མེད་པས་མ་བྱུང་ཟེར་བ་ཡང་མིན་ཏེ། ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཀྱན་ལ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས། །མི་
 སྦྱབ་ཅེས་ནི་བཤད་ཟེན་རྟོ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྒྱུས་བྱ་ཅམ་འདིས་ནི་
 ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་རྒྱས་པ་མིན་ན། གང་གི་ན་འདི་མཐོང་བ་སྟོག་པས་དེ་ལྟར་
 མི་འགྱུར་གང་གི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

གཟིགས་པའི་ཕྱིར་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མངོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཨ་མ་གཅིག་ཙམ་རོ་མངར་བ་མཐོང་ནས། ལག་གི་ཨ་
མ་ཆོས་ཙན། རོ་མངར་བ་ཡིན་ཏེ། ཨ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དྲགས་
འདི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་ཁྲུབ་དུ་བལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
ཁོ་ལ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ཨ་མ་གཅིག་ཙམ་རོ་མངར་བར་
མཐོང་བས་གཞན་ཨ་མ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་རོ་མངར་བ་དེ་ཡོད་པར་ངེས་ཞེས་
སྐྱབ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བཟང་ངན་དང་། སློགས་པ་ས་སོ་ནམས་ལེགས་
པར་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་ཨ་མ་ཕྱི་རྣམས་ལ་རོ་དང་རྒྱས་པ་བྱ་དད་མདོན་
སུམ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། །ཡུལ་སློགས་རྒྱུ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ན་ནི་རོ་ལ་སློགས་པ་
མཚུངས་པར་དཔག་དུ་རུང་སྟེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་། འདིག་དེན་པའི་ཆོག་རང་
རྒྱ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་མཚུངས་སུ་དཔྱག་པ་བཞིན་ཞེས་སློགས་རང་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་
གསུངས་སོ། །ངག་དོན། ཨ་མ་ཆོས་ཙན། བྱོད་ཡིན་ན་རོ་མངར་བས་མ་བྱུབ་
སྟེ། བྱོད་ཀྱང་ཡིན་རོ་མངར་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་ལ་འགལ་འདུ་སྟོན་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེ་
ཁོ་ལ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ཆོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱུབ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནམ། ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་པར་བལ།
བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མེད་པར་རབ་དུ་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་བྱུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སློག་ལྡན་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་

ལྷུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་བྱུང་བ་པར་
 ཁས་གྲངས་སོ། ། ཉགས་ཁས་གྲངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན།
 བདག་མེད་དེ། བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་བྱུང་བ་
 མེད་ཅེས་སྒྲས་སོ། ། རྒྱང་འཕེན་ལ་འགལ་འདུ་ནི། གསལ་བ་སྤར། ས་སོགས་
 དང་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན་དེ་མེད་པས་མ་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། གསལ་བ་ཁས་གྲངས་ཏེ། ངག་སྒྲས་ལམ་པོ་ཆེའི་ངག་སྒྲ་ཀུན་མཁྱེན་
 དུ་ལྷུབ་པའི་ཉགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྷུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་
 གྱིས་ལྷོག་བྱུང་བ་པར་ཁས་གྲངས་སོ། ། ཉགས་ཁས་གྲངས་ཏེ་ས་སོགས་དང་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་དེ། དེ་འདྲ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
 པ་ལ་བྱུང་བ་མེད་པར་སྒྲས་སོ། ། རྒྱངས་ཅན་ལ་འགལ་འདུ་ནི། གསལ་བ་སྤར་
 སོགས་པས། འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན། འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་མེད་
 པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་གྲངས་ཏེ། སྒོ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་
 མེད་དེ། སྐྱེད་འཇིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྷུབ་
 ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྷུབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱུང་བ་པར་ཁས་གྲངས་
 སོ། ། ཉགས་ཁས་གྲངས་ཏེ། འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་མེད་དེ། འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་བྱུང་བ་མེད་པར་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། ། ངག་
 དོན། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན་ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་པས་མ་བྱུང་པར་བལ། བདག་སོགས་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན་བདག་སོགས་
 མེད་པའི་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་སྤར། ས་སོགས་དང་གཅིག་པའི་ཤེས་

པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན་དེ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་སྤར། རྒྱ་
དུས་ན་འབྲས་བུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན་དེ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་
ཀའི་རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། དང་པོ་གཅིག་ཕུ་ལ་བརྟུས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ། ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་འབྲེལ་པ་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་།
ཚྲོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གྲུབ་པ་དང་། དགག་རྟགས་
འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དེ་རང་གྲུབ་ཅམ་དང་། མི་རྟག་
པ་རང་ཆས་སུ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚྲོག་ན་བྱས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚྲོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡིན་པའམ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་
རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེ་ཚྲོག་པ་ཡིས་ནི་འབྲས་བུ་དུ་བ་
ཚྲོག་པ་ཡང་མེད་དུ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ཏེ། མ་མཐོང་
ཅམ་གྱིས་ཚྲོག་ཁྱབ་མི་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་
སྒྲུབ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལོག་པས་ངེ་ལྟར་གཞན་རྟགས་ཚྲོག་པའི་ཚྲོག་ཁྱབ་ངེས་པར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་འབྲེལ་པ་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། མི་འགའ་ལ་རྟ་མི་བདོག་ན་ཕུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན།
འབྲེལ་པ་མེད་ན་ཚྲོག་ཁྱབ་མི་སྒྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་གཅིག་བྱས་པ་ཉི་བའི་ཕྱིར།
ངེ་ལྟར་གཞན་མི་རྟག་པ་ནི་ཉི་བའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
བྱས་མི་རྟག་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་འགའ་ལ་ཕུགས་ནི་བདོག་ན་དེ་
བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི་སྟེ་མི་བདོག་པ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། བྱས་པ་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཚྲོག་ན་ཁྱོད་ཚྲོག་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་བདག་གཅིག་

དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ལྗོག་ན་ཁྱོད་ལྗོག་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་མེ་
ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མེ་ལྗོག་དུ་སྐྱབ་པའི་
ལྗོག་བྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གཞི་འགར་ན་སྐྱབ་པའི་ལྗོག་བྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ན་ལ་མ་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར། སྐྱས་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱལ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མི་དྲག་པ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱགས་ཆོས་ཅན། གཞི་འགར་ན་སྐྱབ་
པའི་རྗེས་བྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ན་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར། དུ་
བ་ཆོས་ཅན། མེ་ལྗོག་ན་ཁྱོད་ལྗོག་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་ལས་ཐ་དད་
མེ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ཅིང་། ཆོས་དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ན་ཆོས་
དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། མེའི་དངོས་རྒྱ་ཆོས་ཅན།
མེ་ལྗོག་ན་ཁྱོད་ལྗོག་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་ལས་ཐ་དད་ཁྱོད་མེ་ལ་མ་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཁས་སྒྲངས་མོད། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མེ་ལ་བདག་
གཅིག་དུ་མ་འབྲེལ། མེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མ་གྲུབ་
ན་ཁས་སྒྲངས་མོད། དེ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ལ་དེ་
བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས། རོ་གཟུགས་མ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་གིས་བཤད་པའི་སྟོགས་འདི་ལ་རྟེན་ན་མཛོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། འབྲེལ་པ་སྟོན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེས་
བྱལ་སྐྱབ་པ་མཐུན་དཔེ་གྲུབ་པ་ལ་སྟོས་པ་བཞིན་དུ་ལྗོག་བྱལ་སྐྱབ་པ་མི་མཐུན་དཔེ་
གྲུབ་པ་ལ་སྟོས་སམ་ཞེ་ན་མི་སྟོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེས་པར་ལྗོག་བྱལ་སྐྱབ་

པ་འདི་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་པ་དགོས་པར་མི་འདོད་དེ། མི་མཐུན་
 དཔེ་མེད་ཀྱང་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཚྲིག་བྱུང་བ་
 པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་པ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་དེ་དག་མེད་ནའང་རྟགས་
 དེ་དག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་ཚྲིག་བྱུང་དེ་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར། བདག་
 གི་འདྲེན་པ། རྟགས་ཀྱི་ཚྲིག་བྱུང་བ་པ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་
 ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ན། ཚྲིག་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་ཤེས་དགོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དབང་ཕྱག་སྟེའི་
 རྟོགས་པའི་ལན་སྟོན་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། ། སྐྱུ་ཀྱས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་མི་
 མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་ཤིང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ་མི་མཐུན་
 དཔེ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་དེ། དེའི་འབྲེལ་པར། འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་
 བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ལའོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ་ནི་འདོད་
 པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལ་ནི་བསྐྱོག་སྟེ་དམིགས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་སོ། །འདི་
 ཡང་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། །སྟོང་
 ཀྱི་ཡུང་པོ་བདག་མེད་དུ་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་དངོས། འདོད་
 ན། བདག་ཡོད་གཞི་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མི་ཤེས་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་
 པ་ལ་མི་བརྟེན་པ་དང་། ཤེས་ཟིན་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གསུམ་སོ། །དང་
 པོ་ནི། འབྲེལ་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཞེ་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དེའི་ངོ་བོར་མི་ཤེས་

པའི་གང་ཟག་ལ་དཔེ་བུམ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པ་རིགས་པས་
 སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པ་ཤེས་པའི་དགོས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སོགས་སོ།
 ཏུ་བ་མེད་ཀྱི་དངོས་འབྲས་བྱར་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེས་ཆང་མང་གི་སྟེང་
 ཏུ་མེ་དུའི་འབྲེལ་པ་རིགས་པས་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་མེ་
 ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི། རྒྱ་
 འབྲས་ངེས་ཤུགས་ལྡོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པ་ཆད་མས་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་
 པའི་ཕྱི་ལོ་ལ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པ་བརྟེན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བྱས་
 མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པ་ཆད་མས་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་མཁས་པ་ནམས་ལ་ནི་གཏན་
 ཆོགས་ཕྱོགས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བརྟེན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱོགས་ཆོས་
 རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་གསུངས་སོ། །འདིའི་རང་འབྲེལ་ལས། གང་གི་དོན་
 ཏུ་དཔེ་བརྟེན་པའི་དོན་དེ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་དེ་བརྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ངག་དོན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་འབྲེལ་
 ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་ཕྱོགས་ཆོས་ཤེས་ཟིན་བརྟེན་པའི་ཕྱི་ལོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 རོར་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པ་བརྟེན་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རོར་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅམ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི། ཁྱོད་ཀྱི་རོར་བྱས་
 མི་ཉག་གི་འབྲེལ་པ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཉགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་

ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤར་དཔེའི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་པ་བརྟན་པ་དེ་ཉིད་
 གྱི་ཕྱིར་ཏེ་འབྲེལ་པ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གཉིས་
 ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་སྤྲོས་པས་ཅིག་གོས་མ་སྤྲོས་པའི་དོན་ལ་ཡང་དུན་པ་
 ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཅིག་སྤྲོས་པས་ཅིག་གོས་ཀྱི་དོན་དོན་གྱི་སྟེ་
 རྒྱགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྦྱོར་དཔེ་སྤྱིགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས།
 ཡང་ན་དོན་གྱིས་གོ་བས་གཉིས་ཀ་རབ་དུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ངག་
 དོན། རྒྱགས་ཡང་དག་གི་རྒྱགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་བརྟན་ནས་ཤེས་
 པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་
 སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོབ་ངག་གང་རུང་གཅིག་སྤྲོས་པས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ལ་དུན་
 པ་བསྐྱེད་ཀྱས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མེད་ག་མེད་པའི་རྒྱགས་ཀྱིས་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་
 དུ་བ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་སྦྱོབ་པའི་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 སྦྱོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། མེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་
 བཞིན་ནི་ཤིང་དག་མེད་པའི་རྒྱགས་ཀྱིས་ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་དུ་ག་པ་མེད་པ་འབའ་
 ཞིག་སྦྱོབ་པའི་ཡང་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་།
 ག་པ་ཤིང་ལ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། དུམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པར་ནི་རིགས་པ་དང་
 རྟན་པ་ལས་དུམ་པ་དེ་མི་དམིགས་པར་ཡང་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་
 དུམ་པ་མེད་པར་སྦྱོབ་པའི་རྒྱགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན། མེ་མེད་
 པ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་མེད་དུ་སྦྱོབ་པའི་རྒྱགས་ཡང་དག་

ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་
 མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེད་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་དུ་ག་པ་མེད་པར་སྐབས་པའི་དྲགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྷང་རུང་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་རང་
 རོང་ལྷང་རུང་བུམ་མེད་དུ་སྐབས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པའི་
 དྲགས་འདི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱ་བྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་དམིགས་པའི་དྲགས་འདི་གསུམ་དུ་
 བསྐྱས་ནས་བཤད་ཀྱང་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་ཡུལ་
 ཆད་མས་མ་རྟོགས་པ་དྲགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། འགལ་ཆེ་ཆད་མས་རྟོགས་པ་
 དྲགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་དུ་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་སྒྲར་བཤད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། འགལ་དམིགས་
 ལ་རྒྱ་འགལ་དམིགས་བྲབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དེ་དང་།
 མོགས་པས་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་
 དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་དང་
 འགལ་ཆེ་དམིགས་པ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐིགས་
 གཉིས་སུ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུ་བ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐབས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱེ་ཞོལ་

གྱིས་མ་མཐོང་ཅམ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་ཁྱབ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མཐོང་ཅམ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་སྐྱབ་པ་མིན་ཏེ། མེད་རྩ་དང་འབྲས་བུའི་
 དངོས་པོར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ངེས་པར་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་
 ཅམ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་ལས་
 རྗེས་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་
 པར་བྱེད་པ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ངེས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་མེ་ལ་འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ན་གཞན་ཏུ་བ་ནི་ལ་ལ་
 གཞན་མེད་ག་སྐྱབ་པའི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་ཞིག་
 ཡོད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་
 ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལའང་
 སྐྱུར་རོ། །གནས་མ་བྱ་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་མི་རྟག་པའི་
 རོ་བོར་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་
 གི་རྒྱ་ཆོགས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དེ་ཡིན་ན་བྱས་
 པ་འཇིག་ངེས་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། གོས་དཀར་པོ་ཆོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་
 བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱས་མི་རྟག་དེ་རྗེས་གཞན་ཉིད་ཏུ་ཐལ། མི་རྟག་པ་
 དེ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཆོས་ལས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
 རག་དོན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མི་
 རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། གོས་དཀར་པོ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཆོན་
 ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཕྱིས་ཀྱི་ཚོད་(ཆོན་)སོགས་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་དང་ཇས་གཞན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མི་ཉག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱིས་
 བྱང་གི་ཀྱི་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས། འདིར་རང་འབྲེལ་དང་ནམ་
 ངེས་སུ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མིན་ན། གང་ཡང་གང་ལས་
 ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རིལ་ཇས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བ་
 དང་འཇིག་པ་དག་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བྱས་མི་ཉག་ཀྱི་ཆོགས་སོ་སོ་ལས་སྟེ་ན་དེ་གཉིས་དོན་
 གཞན་དུ་འགྱུར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་སོ་སོ་ལས་སྟེས་ཀྱང་ཇས་གཅིག་
 ཡིན་ན། སྡོ་སེར་སོགས་དང་དངོས་པོ་རིལ་ཇས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་གསུངས་པ་ལ།
 གངས་ཅན་ན་རེ། སྡོ་པོའི་རང་བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སྡོ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་སེར་པོ་སྟེ་
 འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མ་གོ་བར། བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ཇས་གཅིག་
 ཡིན་ན། དེ་གཉིས་སྟེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྒྲས་པ་བབ་ཅོལ་ལོ། །ཇས་
 གཞན་ཡིན་པར་འདོད་ན་བྱས་མི་ཉག་དེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་
 པ་ནི་གྲུབ་ལ། ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ཉག་པ་བྱས་པའི་ཀྱི་
 ཡིན་ནམ་འབྲས་བུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་ཀྱི་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་ཕྱིས་བྱང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཡིན་ནའང་།

བྱས་པས་སྒྲིམ་མི་ཏྲག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་ངེས་ཏེ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་
རྟོ་། རྟོ་ལ་དོན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲིམ་མི་ཏྲག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

(གཉིས་པ་) ཏྲགས་སོ་སོའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ། སྒྱུབ་ཏྲགས་
ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དང་། དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་
བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་བཤད། རྟོན་བསྐྱུས་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲས་
ཏྲགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་ཏྲགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་
བྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲེབ་དགག །མི་
མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྒྲེབ་དགག །རྟོན་བསྐྱུས་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དུ་བ་
ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མེའི་འབྲས་བུར་འཇོག་པའི་ཆོས་དེའི་མཆན་
ཉིད་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་ཅན་དང་། གསལ་
བ་སྤར། ཁྱོད་མེ་ལས་སྒྲེབ་པའི་སྒྲོན་ས་ཁྱོད་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཤིག་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་དེ་མེད་པར་ནི་དུ་བ་དེ་ཡོད་དོན་ཞིན། དུ་
བ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་ནས་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། མེ་
མེད་པར་འབྱུང་བའི་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་ཏུ་
ཡོད་པའམ་མེད་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ། དེ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ཞེས་སྒྲས་
སོ། རྟོན་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བར་རང་རྒྱ་ལ་སྟོས་
པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་རྟག་དུ་རྒྱ་ཡོད་པ་འཕམ་མེད་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །རྟག་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅིང་པོ་ཁ་ཅིག །དུ་བ་རྟག་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན། དུ་བ་རྟག་དུ་མེད་
 པ་ཡང་མིན་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྟག་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
 རྟག་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས། གཞན་ཡང་དེ་དངོས་འགལ་
 མིན་ཟེར་ཞིང་། དུ་བ་རྟག་དུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། རྟག་དུ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཞེས་
 སྒྲས་ན། ཁོས་དངོས་འགལ་ཁས་གྲངས་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་དངོས་འགལ་མིན་ན་ངེ་ལྟར་དངོས་འགལ་ཁས་གྲངས་སྐྱེས་ཤིག །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མེ་ལྷོག་ན་དུ་བ་ལྷོག་པས་མ་བྱལ་སྟེ། དུ་བ་
 མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་ལས་ཀྱང་སྒྲེབ་འཕྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་
 བོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དུ་ཐལ། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྒྲིད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་ཁས་གྲངས་སོ། འོན་ཏེ་དེ་མེ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་
 མིན་ན། ངེ་ལྟར་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ།
 ཐལ་བ་སྒྲ་བྱི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱལ་པ་ཡོད་དེ། དུ་བའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མེས་
 དུ་བ་སྒྲིས་པའི་རྒྱས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བའི་ལྡན་ཅིག་
 བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་ཉེར་ལེན་གཉིས་ཀ་ལ་མེས་དུ་བ་སྒྲིད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དགོས་
 སོ། །རང་ག་དོན། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱི་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དུ་ཐལ། དུ་བ་སྒྲིད་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་གྲངས། དེ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་སྒྲིད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།
 མེ་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བར་ཐལ། དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་མེས་དུ་བ་བསྒྲིད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་གྲངས། དུ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་

དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
 གྲངས། ཁ་ཅིག །ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་མེ་ལས་མ་སྦྱེས་ཟེར་བ་ཡང་དཔྱད་དགོས་
 ཏེ། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་དེ་ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་
 ལ་མེ་སྦྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་མེ་
 ལས་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་གི་བྱ་རམ་
 ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྦྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལས་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། རྒྱུ་དང་། །བདག་གི་སྒྲ་མ་དག འདི་ལ་འདོད་གསུངས་ལ། འདོད་མེ་
 ཟེར་བ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་། རྒྱབ་པ་ཆོག་ཅམ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ། དུ་བ་མེའི་
 འབྲས་བུ་མིན་ན་དུ་བ་དེ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་སྦྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་
 འབྲས་བུ་མིན་ན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་
 ད་ལྟར་བ་སྦྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་བ་
 ཁས་གྲངས།

གསུམ་པ་ནི། དུ་བ་གང་ཞིག་མེ་གང་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་
 དུ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཅན། མེ་དེའི་རྒྱ་ཅན་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མེ་ལས་སྦྱེས་
 པའི་སྒོ་ནས་མེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དག་དོན། དུ་
 བ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མེ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བསྟུ་

པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འོ།།

(གཉིས་པ་) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ།
མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་སུ་མ་ཟད་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
སྟགས་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་
ཡོད་དེ། བྱས་པ་རང་ཡོད་པ་ཅམ་དང་མི་རྟག་པ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་
བདག་ཉིད་བྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་བྱུབ། བྱས་མི་རྟག་བདག་ཉིད་ཐ་དད་
མེད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་ཀང་ཞིག་ མི་རྟག་པ་དང་དོན་གཞན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྤང་
པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོད་གཞི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
དབྱེ་བ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དངོས་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་
རེ། བྱས་པའི་རང་བཞིན་དང་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཐལ། བྱས་མི་
རྟག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐལ་བ་
དང་པོ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ནི། ཐོག་མར་ཡུལ་གྱི་

གནས་ཚུལ་བཤད་ན། སྤྱི་རང་དང་མཐུན་དངོས་བུམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་
 དངོས་པོ་མ་བུས་ཏྲག་སོགས་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ་གང་གི་
 ཕྱིར་སྤྱོད་སོགས་དངོས་པོ་ཀླན་རང་བཞིན་གྱིས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པར་གནས་
 པའི་ཕྱིར། སྤྱི་རྟེན་དུ་མ་བུས་ཏྲག་པ་གང་དང་གང་ལས་ལྡོག་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་
 དུ་བུས་པ་ཅན་གྱི་བུས་མི་ཏྲག་གི་རིགས་དུ་མ་དབྱེ་རུང་སྟེ་སྤྱི་མ་བུས་ཏྲག་པ་ལས་
 ལྡོག་པ་དེའི་ཕྱིར། བུས་མི་ཏྲག་དུ་མ་དབྱེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བུས་ཏྲགས་ཀྱིས་
 སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་གཞག་དག་རབ་རྒྱ་བྱེད་དོ། །ཁོ་ཅ་
 རེ། བུས་མི་ཏྲག་དུ་མ་དབྱེ་མོད། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ན་ཐ་དད་ཅུ་
 དུ་ཡང་ངེ་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། བུ་མི་ཏྲག་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཏེ། ཁྱད་པར་
 བུས་པ་གང་ཞིག་བུས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཆོས་གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་མིང་
 དེ་ལས་གཞན་མི་ཏྲག་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་གོ་བར་རྒྱས་པ་མིན་པ་དེས་ན་འདིར་
 ལན་དངོས་བརྟན་ཏོ། །ངག་དོན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མིན་བུམ་སོགས་ལས་
 ཀྱང་ལྡོག་ །མ་བུས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བུས་མི་ཏྲག་ཡོད་དེ། ཁྱོད་མ་བུས་ཏྲག་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བུས་མི་ཏྲག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བུས་
 པ་སྤྱི་མི་ཏྲག་སྤྱུབ་ཀྱི་ཏྲགས་སྤྱོད་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཅིག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུས་མི་ཏྲག་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དངོས་མིང་ཐ་དད་
 ཀྱི་གོ་བྱ་སོ་སོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག །ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་
 པོ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྟན་ལ། ཡུལ་དུས་སྤུན་མོང་དུ་རྟེན་འགྲོ་བྱེད་

པ་སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། བུམ་པ་རང་མཆན་མིན་པར་འདོད་པ་རིགས་
 པའི་ལམ་ལས་འདས་ཏེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཆན་དུ་ཐལ། གཞི་གྲུབ་
 སྤྱི་མཆན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འོན་ཏེ་མི་རྒྱས་པར་
 ཐལ། སྤྱི་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་དུ་འོན་ཏེ་མི་རྒྱས་
 པའི་ཆོས་སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །མཆན་ཉིད་
 དུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོའོ་ཞེ་ན། གཞུང་དུ། མ་
 གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་ཆུ་གསུངས་པས་མཆན་གཞི་ལ། མ་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་
 བ་རིགས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་
 མཆན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ཕྱེ་བྲག་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་བ་ནོར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། རང་མཆན་གྱི་མཆན་གཞི་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག མདུན་
 གྱི་གཟུགས་རང་མཆན་གྱི་མཆན་གཞི་འོ་ཞེ་ན། མདུན་གྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་
 མཆན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ཕྱེ་བྲག་སྤྱི་པའི་ཕྱིར།
 མདུན་གྱི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཕྱི་
 འཁོར་གསུམ་ཁས་སྒྲངས། ཀ་བུམ་གཉིས་མཆན་གཞི་འོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་རང་མཆན་
 མིན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་འཕྲོངས་པའི་གནས་སོ། །ཁ་ཅིག
 སྤྱི་དང་སྤྱི་མཆན་ཡིན་ཀྱི་ཐུག་མཉམ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་ལྡན་པ་
 དང་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན། ཁ་
 ཅིག་ཤར་གྱི་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ན་མེད་པས་ཀྱི་ཅིང་། སྤྱི་ཡོད་ན་
 སྤྱི་མེད་པས་ཀྱི་ཅིང་། བ་ལང་སེར་སྤྱི་ཡོད་ན་བ་ལང་ཁྲ་

པོ་མེད་པས་བྱུང་པ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་འབྱུང་ཏེ། མདུན་
 གྱི་གཟུགས་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁས་སྒྲངས་མོད། དེ་ཆོས་ཅན། ཤར་གྱི་
 ཡུལ་ན་ཡོད་ན་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་ན་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་
 པ་དངོས། འདོད་ན། ཤེས་བྱས་གཤག་གོ། །དུས་དང་རང་བཞིན་ལ་འང་བསྐྱེ།
 སྒྲོས་པ་སྐྱུག་མ་མངོན་སུམ་དུ་འཆད་དོ། །གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ན། གང་
 ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཞིས། ཆོས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་བྱས་མི་རྟག་
 ཏུ་བྱེ་བར་བསྟན་པས། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ལ། དེ་བྱེར་གང་དང་
 ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཞིས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གོ་བྱེད་དུ་རུང་
 བར་བསྟན་ལ། དེ་བྱེར་ཞེས་སོགས་ཐ་མ་བཞིས། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་
 ཀྱང་ཐ་དད་ཅམ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འདུག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། དགག་
 པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འདུག་ཏུ་འབད་མེད་དུ་བྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་།
 གྱི་རྟག་རྗེས་དང་གཞན་སེལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་དང་། གྱི་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
 བདའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་འདུག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་
 རྩ་། དང་པོ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་རྟོག་པ་སེལ་འདུག་ཏུ་སྐྱབ། རྩ་
 དཔག་སེལ་འདུག་ཏུ་སྐྱབ། དེས་ཤེས་གཞན་ཡང་སེལ་འདུག་ཏུ་སྐྱབ། དོན་བསྐྱེ།
 གཞན་གྱི་ཉེས་སྤོང་དགག་ རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་དང་དུག་ དང་པོ་ལ།
 རྩས་བཤད། དོན་བསྐྱེ་བ་དང་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐྱོན་གྱི་སྐྱབ་པས་འདུག་པར་སྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ཁྱད་
 པར་གང་ཞིག་ཆོས། ཞེས་སོགས། གཞུང་གོང་མའི་སྐབས་སུ་བྱས་མི་ཉག་ངོ་
 བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པའི་
 སེལ་འདུག་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་
 ལ་སྐྱབ་པས་འདུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་དུ། ཡང་སྐྱ་དང་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། སྐྱབ་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་
 བོ་ཁོ་ན་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་གཤེས་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འདུག་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཞེ་ན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི། སྐྱ་
 བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱོན་དངོས་དབང་གིས་མི་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་ལ། ཚད་
 མ་གཞན་དང་ཞེས་པ་མན་གྱིས་ནི། སྐྱོན་ཕྱི་མ་གཞན་འདུག་པ་དོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། སྐྱོན་དངོས་དབང་གིས་མི་འདུག་པའི་ལན་གསུངས་སོ། །སྐྱའི་དོན་གྱི་
 རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་སྟེ་དེའི་
 ཆེ་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་མ་དངས་ལ་སྐྱ་མི་ཉག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
 སོགས་ཚད་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་ཅིང་གཞལ་བར་བྱ་བའི་སྐྱའི་མི་ཉག་པ་ལ་
 སོགས་པ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་
 སྐྱའི་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པ་ལྟར་སྐྱ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་དངས་པའི་རྟོག་པའང་སྐྱ་ལ་སྐྱབ་པས་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་
 འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཕྱི་མ་མི་
 འདུག་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་

པའི་སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རེད་ཀྱི་ལྟར་ན། སྒྲ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་མཐོང་ན། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཇལ་
 པའི་ཆད་མ་ཕྱི་མ་འདུག་པ་དོན་མེད་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་
 དབང་གིས་སྒྲ་ལ་ཡོན་ཏན་གཞན་རྟག་སོགས་སུ་སྒྲོར་ཞིང་ཞེན་པར་མི་བྱེད་ན། དོན་
 མེད་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེར་ཞེན་པ་ཡོད་པས་དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཕྱི་མ་
 འདུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། ཕྱིའི་འབྲུལ་རྒྱ་འདྲ་བ་གཞན་
 འབྲུང་དང་། ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་དང་། བྱང་གི་འབྲུལ་རྒྱ་སྒྲོ་ཞན་(ཞེན་)པ་
 དང་གསུམ་མོ། །འབྲུལ་རྒྱས་འབྲུལ་པ་སྒྲེས་བ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། ཅ་
 ཕྱིས་དང་དངུལ་ཤོར་གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
 འབྲུལ་པའི་ནམ་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲིའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས་
 དེའི་ཆེ་སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་སོགས་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 དག་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བརྟན་པ་དེའི་
 ཕྱིར། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་རྟགས་
 དང་རྗེས་དཔག་རབ་ཏུ་འདུག་པ་དོན་ཡོད་དེ། འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་
 པར་ངེས་པར་བྱེད་མི་རྣམས་པས། དེ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་
 དོན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱོད་མི་རྟག་པར་འཇལ་
 པའི་ཆད་མ་འདུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་བྱོད་འཛིན་
 མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་པའི་རྟོག་པ་སྒྲུབ་འདུག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་

སྒྲངས། གལ་ཏེ་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་
དཔག་འདུག་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་རྟག་སོགས་སུ་འབྱུལ་པ་ལྷོག་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་
བྱོད་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱན་མཐོང་སྟེ། བྱོད་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་སྐྱབ་འདུག་ཡིན་པ་
ལ་སྤྱོད་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་
སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་ས་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་ན་སྤྱོད་ཡོད་དེ། དེ་ཁས་ལེན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་
རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་གཅིག་ངེས་པར་གྱུར་པས་སྐྱའི་བྱས་
པ་སོགས་སྐྱའི་ཆོས་ཀྱན་འཛིན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྐྱ་
མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་
ཆོས་ཀྱན་ལ་ཆད་མར་ཐལ། བྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་འདུག་པའི་རྟོག་ཆད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེལ་པ་སྐྱ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སེལ་
པ་སྐྱ་བ་ཆོས་གསལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་འདུག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་བར་
མི་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་འདུག་ཏུ་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། སྐྱོ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་སེལ་འདུག་གི་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། སྐྱོ་བུར་བའི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བྱོད་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་
རབ་ཏུ་བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་སེལ་འདུག་མིན་པ་ལ་སྤྱར་བཤད་

པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱིས་ཆོས་ཅན་ལ་ལ་མེ་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་
 མ་གྲུབ་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་མེའི་ཆོགས་པ་ལ་སེལ་
 པས་འདུག་པ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱབ་པས་འདུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྔོན་པོ་སྔོ་མིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་མེད་དུས་ཀྱི་
 མཐོང་བ་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་འགས་ངངས་པའི་སྔོ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གང་
 ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། སེལ་འདུག་ཏུ་བཤམ། སྤྱིའི་དོན་ཅན་གྱི་ནུམ་རྟོག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་ཅེས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སེལ་འདུག་ཡིན་ཏེ། གཞན་རང་
 གི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་སྔོག་སྔོགས་ཀྱི་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་འདུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེ་ཅམ་སེལ་པའི་སྔོད་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་མ་གྲུབ་
 ཅེ་ན། ལྷར་གྱི་ངོ་ཤེས་འདི་ནི་རང་ཡུལ་ལོག་སྔོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་གྱིས་དབེན་
 པ་ལ་འདུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་འདི་དང་སྔོ་འདོགས་
 གྱི་ཡིད་གཉིས་ཕྱི་མ་གནོད་བྱ་དང་། ལྷ་མ་གནོད་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་
 དོན། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ངངས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་གནོད་བྱ་སྔོ་འདོགས་གྱིས་དབེན་པ་ལ་འདུག་སྟེ། རང་གི་གནོད་བྱ་སྔོ་
 འདོགས་གྱིས་དབེན་པ་ལ་འདུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་བརྟོན་པའི་སྐྱ་རྟོག་དེ་
 དག་སྔོད་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་སེལ་འདུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་
 གྱི་ཆ་གས་སུ་སྔོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་བྱས་མི་རྟག་

དུ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྐྱ་ཡང་དེ་སྟེང་ཁོ་ན་འཇུག་དགོས་པ་ངེས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། སྐྱ་རྟོག་དེ་དག་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱའི་དངོས་པོ་གཅིག་པུའི་
 བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་གཅིག་གིས་བྱ་བ་ན། སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། བྱིང་གི་བྱས་པ་བཅོམ་པའི་སྐྱ་དང་བྱིང་གི་མི་རྟག་པ་བཅོམ་པའི་སྐྱ་
 གཉིས་རྣམ་གངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱིང་གི་བྱས་པ་བཅོམ་པའི་སྐྱའི་
 ཡུལ་དང་བྱིང་གི་མི་རྟག་པ་བཅོམ་པའི་སྐྱའི་ཡུལ་གཉིས་གཞན་མིན་པར་གཅིག་
 ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །རྣམ་གངས་པ་ནི་བཅོམ་བྱ་དང་དགོས་
 པ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྐྱ་རྣམས་སོ། །

ཐུ་པ་ལ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བཅོམ་བྱ་སོགས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཉེས་སྟོང་དགག །བྱས་
 སོགས་ངེས་པའི་རྟོག་པས་མི་རྟག་པ་ངོས་བཟུང་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཉེས་སྟོང་དགག།
 དང་པོ་ལ། རྩལ་བཤད། རོན་བསྐྱུ།

དང་པོ་ནི། དེ་བྱག་པ་གང་གི་སྒར་ན། སྐྱའི་བྱིང་པར་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་
 གྲང་རྩལ་ཐ་དད་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཅན་ཡིན་ལ། བྱིང་པར་ཅན་སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་སོགས་
 རོན་རྩལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ནི། སྐྱའི་བྱས་
 པ་ངེས་པའི་རྟོག་སྟོས་གྲང་སྐྱའི་བྱས་པ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་སྐྱའི་བཟུང་ཡང་སྐྱའི་མི་རྟག་
 པ་མ་བཟུང་བར་ཡུལ་ཐ་དད་ཁོ་ན་འཛིན་པས་དེ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་རྣམ་གངས་
 པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྐྱའི་བྱས་སོགས་སྐྱ་དང་དེ་
 བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱ་ལ་འབྲེལ་པ་ནི་གྲུབ་ལ་བདག་གཅིག་དུ་མ་
 འབྲེལ་བའི་བྱིར། བྱི་མ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན་སྐྱས་རང་གི་བྱིང་པར་བྱས་སོགས་

སྒྲུབ་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་
 ལྷ་དང་སྒྲུབ་པ་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱུ་པ་ལས་རྣམས་དབྱེར་མེད་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ་མེན། དང་པོ་སྒྲུབ་ན། ལྷ་དེས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
 ལྷས་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་པ་ཀུན་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་བཟུང་བར་ཐལ། ལྷ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་
 དང་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་པ་བྱུང་བའི་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུབ་པ་འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷས་ཕན་གདགས་བྱའི་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་བྱས་སོགས་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་
 མ་དཔེ་ཏེ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་ཐལ་ལོ། །སྒྲུབ་པ་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་
 པའི་རྒྱུ་པའི་བདག་ཉིད་ཀུན་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཟུང་བའི་རྟོག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་པ་གངས་པར་ཐལ་བ་སོ་ན་གནས་སོ། །བྱུང་
 པ་སྐྱབ་པ་ནི། གཅིག་སྒྲུབ་པ་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་པ་ལ་
 སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ནི། ལྷས་རང་གི་བྱས་
 པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་། ཕན་བྱའི་བྱས་སོགས་གཉིས་ཀ་བཟུང་
 དགོས་པར་ཐལ། ལྷས་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་གདོགས་པའི་རྒྱུ་པ་ལ་སྐྱབ་
 འཇུག་གི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཡོད་ན། ཕན་བྱའི་བདག་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ཤེས་པ་འབྲེལ་
 ཞིང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་ཁོ་ལ་བཞིན། གལ་ཏེ་བདག་པ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 བྱས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་པ་རྣམས་དང་སྒྲུབ་པ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་
 ན། ལྷའི་རྒྱུ་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལྷ་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལྷ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ། ལྷ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་

པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས་སྒྲངས། གསལ་བ་ཡང་ཁས་སྒྲངས། བྱི་མ་མ་
གྲུབ་ན། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷ་དེ་ཡིས་རང་གི་རྒྱས་པ་དེ་དག་ལ་
ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷས་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་
པའི་རྒྱས་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ལྷས་རང་གི་རྒྱས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་
པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་དེ་བཟུང་
ནས་ལྷས་རང་གི་བྱས་མི་ཉག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་བཟུང་བར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་བཟུང་བ་ན། གཅིག་ལྷས་རང་གི་བྱས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སྐྱབ་པས་བཟུང་བའི་རྟོག་པ་གང་ཞིག །ལྷས་མཐོང་བ་རང་
གི་བྱས་པ་དེ་ལ་ཕན་པའི་རྒྱས་པ་དང་། ལྷས་མ་མཐོང་བ་རང་གི་མི་ཉག་པ་ལ་
ཡང་ཕན་པའི་རྒྱས་པ་གཉིས་རྣམས་གཞན་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ལྷ་ངེས་པའི་རྟོག་པས་སྒྲིའི་བྱས་མི་ཉག་ཀྱན་
བཟུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྒྲིའི་བྱས་སོགས་ངེས་པའི་རྟོག་པ་གཞན་འདུག་
པ་དོན་ཡོད་པར་འདོད་དེ་ལྷ་ངེས་པའི་རྟོག་པས་སྒྲིམ་བྱས་པ་སོགས་སུ་གལ་ཏེ་
འབྲུལ་པ་བརྒྱུག་མི་རྒྱས་པས་འབྲུལ་པ་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་བྱས་སོགས་སུ་ངེས་
པའི་རྟོག་པ་བྱི་མ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིན་མོད། ངེས་རྟོག་བྱི་མ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། རྣམ་གཅིད་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་གཅད་བྱ་སྒྲི་
འདོགས་གཅིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་རྟོག་བྱི་མ་དེ་ལས་གཞན་ངེས་
རྟོག་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། ངེས་རྟོག་བྱི་མ་དེ་དང་། སེལ་འདུག་དུ་འདྲ་བར་ཐལ།

དེ་དང་སྐྱའི་འདོགས་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་འདུག་པའི་རྟོག་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རིགས་
 པ་གཞན་ཡང་སྐྱའི་བྱས་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་
 དེའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་བྱས་སོགས་སྐྱ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་
 གྱི་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ངེས་ན་མ་བཟུང་བར་འགྱུར་
 རོཞེན། མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་མ་བཟུང་ནི་དེ་ལ་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་གི་ཡིན་གྱིས། ངེས་
 མ་ངེས་གྱི་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ། མངོན་སུམ་
 གྱིས་ཀྱང་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མིན་
 ཏེ། དེས་གང་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་ཡང་ངེས་པས་ནི་མིན་ནོ། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
 དེར་སྒྲུང་བས་སོ། །དེ་བས་ན་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་
 གྱིས་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་དག་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ངག་དོན། སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་འཛིན་རྟོག་པས་བྱོད་གྱི་བྱས་སོགས་སྐྱ་བ་པའི་སྐྱོ་ནས་བཟུང་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་འཛིན་རྟོག་པས་བྱོད་གྱི་བྱས་སོགས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྐྱའི་མི་རྟག་
 པ་སོགས་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པར་ཐལ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་སོགས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། སྐྱའི་བྱེད་པར་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་བཟུང་མ་བཟུང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་པར་
 སྒྲུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ནའང་
 སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲན་པ་ཡོད་དེ།
 སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་སྐྱའི་བྱེད་པར་སྐྱ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་གང་ལས་རྟོགས་
 བྱིང་ངེས་པའི་མཐུན་ཉེན་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྟོགས་བྱིང་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱའི་བྱས་

མི་ཉག་ལ་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པའི་མཐུན་ཁྱེན་མ་ཆང་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཁྱེན་ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ལ་འདོད་དེ། དཔེར་ན། བྱད་མེད་
 བྱེ་བའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཆོ། མི་སྤྱུག་པ་ཐོབ་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་དང་། ཕྱན་
 པ་དང་། བྱི་ནམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རོ་ཐུགས་པ་དང་། ཉལ་པོ་བྱ་བ་དང་།
 བཟའ་བའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །ངག་དོན། སྐད་དང་སྒྲིབ་མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱེད་གཉིས་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བར་འདྲ་ཡང་། བྱེད་གཉིས་ལ་སྐྱ་
 འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བྱེད་གཉིས་
 སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བར་འདྲ་ཡང་། བྱེད་གཉིས་ལ་སྐྱ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཁྱེན་ཆང་མ་ཆང་གི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་ཉག་ཇུས་དང་གཞན་སེལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ལ། ཚུད་པ་
 དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཉ་མིན་དང་ཉ་མིན་གྱི་བྱེ་
 བྲག་གཉིས་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱི་གསལ་ཇུས་གཞན་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་བྱོད་སེལ་པ་སྐྱ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་ལ། བྱེ་མ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་
 བཅོམ་པའི་སྐྱ་རྟོག་ཐ་དད་པ་མི་འཇུག་པ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་བཅོམ་པའི་སྐྱ་རྟོག་
 ཐ་དད་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཇུས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོའི་དབང་ཁོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ རོ་ཞེ་ན།

(གཉིས་པ་) ལན་ལ། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཇུས་ཐ་དད་མ་
 ཡིན་པར་བརྟན་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ། དེ་བས་ན་སེལ་པ་སྐྱ་བ་ལ་ཉིས་པ་

རྩམ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་རྩམ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་དུག་སྒྲུབ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 ན་རེ། ལོག་ཕྱོག་རྩམ་ཐ་དད་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་བད་ཐ་དད་པ་ཡང་འདུག་པ་
 དགོས་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་བད་ཐ་དད་དུ་བྱས་
 པ་དགོས་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བད་ཐ་དད་དུ་བྱས་པས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་
 པར་གཞན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། རང་
 གི་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་
 པའི་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་བདའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་རྟོགས་པར་འདོད་པ་པོའི་འདོད་པའི་རྩམ་
 ལུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་སྟེ་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་
 པར་གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱུ་པས་དཔེར་ན། སྤྱི་མི་
 རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་བྱས་སོགས་ལས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་
 ནས་གོ་བར་བྱས་པས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་དང་། སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན།
 སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཁྱད་པར་བྱས་སོགས་ལས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་མེད་པར་གོ་བར་
 བྱེད་པས་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་ལ། འཐད་ལྡན་དུ་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ་བར་བཤད། སྤྱུགས། བ་ལང་ནི་ཁྱད་པར་རྩམ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རང་གིར་
 དམིགས་མེད་པར་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་བ་དང་། དེ་དག་རང་གིར་བྱེད་པ་ནི་
 ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་བ་ཞེས་འཆད་དོ། །ངག་དོན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་
 ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། བ་ལང་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་
 ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བ་ལང་གཅིག་ཉིད་ཁྱད་པར་
 གཞན་སྤྱོད་པ་དང་། མ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སོགས་ཀྱན་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་བཅོམ་པའི་སྤྱི་དེ་དག་གི་བཅོམ་བྱ་ལ་ཇུས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་འགའ་
 ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དེ་དག་ཀྱན་ལ་འཇུག་པའི་ཇུས་ཆོས་ཅན་
 བཅོམ་པའི་སྤྱི་དང་། དངོས་པོ་ཆོས་བཅོམ་པའི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་བཤད་པའི་བཅོམ་
 བྱ་གཅིག་ཉིད་བྱད་པར་གཞན་སྤྲོད་མི་སྤྲོད་གི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བ་འདི་ཉིད་ཙམ་དུ་བྱད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བང་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོས་བཅོམ་ཀྱི་སྤྱི་བཅོམ་བྱ་
 དང་། བང་ལང་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བཅོམ་པའི་སྤྱི་བཅོམ་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་དེ་བྱོད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་བྱད་པར་གཞན་སྤྲོད་པ་དང་མ་སྤྲོད་པའི་དོན་དེ་ཤེས་པར་
 བྱེད་འདོད་པས་རྒྱུན་སྤྱིར་ཚུལ་དེ་ལ་ཕན་པའི་རྒྱུན་སྤྱིར་བ་འཆོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་
 དང་། བྱེད་ཇུན་གྱི་རྒྱུན་སྤྱིར་བ་འཆོད་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བཅོམ་བྱ་འགལ་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆོད་པ་དེ་ཉིད་བྱད་པར་གཞན་སྤྲོད་པ་དང་
 མ་སྤྲོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལས་བྱད་པར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་ཕན་པ་དང་བྱེད་ཇུན་གྱི་རྒྱུན་ལས་གཞན་ཡིན་(ཡིད་) བྱེད་ཀྱི་མཐའ་ཅན་
 གྱིས་བཅོམ་པ་རས་ཡུག་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པ་དང་། རས་ཡུག་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་
 སྤྱི་གཉིས་བཅོམ་བྱ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རས་ཡུག་དཀར་པོ་གཅིག་ཉིད་བྱད་པར་
 གཞན་སྤྲོད་པ་དང་མ་སྤྲོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་བྱད་པའི་ཕྱིར།
 ངག་དོན། གཞུང་གོང་མས་འདྲེ། (འགྲེ་)

གསུམ་པ་ནི། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ལ་ནི་འདུག་པར་སྒྲ་བ་ནམས་ལ་
གསལ་བ་ནམས་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་དེ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་
པ་འདུག་པ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སེལ་པ་སྒྲ་བའི་སྤྱི་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་
ཁས་མ་གྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཕྱོགས་གྲང་ཡབ་སྲས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་སྤྱི་གསལ་རྣམས་གཞན་དུ་ཁས་གྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་གསལ་རྣམས་གཞན་
འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁྱོད་ལ་མི་གནོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་གསལ་རྣམས་གཞན་དུ་
ཁས་མ་གྲངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རིགས་སྤྱི་དང་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པ་གསལ་བ་དག་རྣམས་ཐ་དད་
དུ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་ན། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་
མིན། ཞེས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་བརྗོད་ཅིག་ཅེ་ན། བ་
ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བ་ལང་ཁྲ་པོ་ལ་རང་དབང་དངོས་སུ་མི་འདུག་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་བ་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་ཀྱི་དབང་གིས་འདུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་ལ་བཏགས་ནས་འདུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་དངོས་སུ་
འདུག་པ་དང་། བཏགས་ནས་འདུག་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་འཁྱོད་དེ་ལ་དངོས་
སུ་འདུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཁྲ་པོ་དེ་
བ་ལང་དང་ཁྲ་པོའི་གཞི་མཐུན་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོར། དེ་
ལྡན་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྤྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
སོ། ། ངག་དོན། བ་ལང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ལང་དག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྲ་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་པ་གང་དག་གི་ཆོག་ནམས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
 འདུག་པར་ལྟར་སྒངས་ནས་བཞིན་ཅིང་བཞིན་འདོད་ལ་མི་བཞེན་པར་འདོད་པ་དེ་
 དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། གྲན་ཀ་འདུག་རིགས་ཏེ། ཏུག་སྒྲ་མི་རུང་བ་དང་། ཆོག་
 དཔྱེ་བསྟུ་སོགས་མི་རུང་བའི་གྲན་ཀ་འདུག་རིགས་པའི་ཕྱིར། གྲན་ཀ་གང་ཞེ་ན།
 བཙུན་མོ་གཅིག་ལ་བཙུན་མོ་ནམས་ཞེས་པ་ཐ་དད་པ་མང་ཆོག་བཞག་པ་འདི་ལ་
 ལྷ་ཅི་ཡོད། ཁྱོང་ཏུག་ལ་ཐ་དད་མེན་པ་གཅིག་ཆོག་བཞག་པ་འདི་ལ་ལྷ་ཅི་ཡོད།
 སོགས་པས་བྱེ་མ་གཅིག་ལ་མང་ཆོག་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དག་དོན། བཙུན་
 མོ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཏུ་མའི་སྒྲ་འདུག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཏུ་མ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱོང་ཏུག་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཆོག་འདུག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གཅིག་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཕྱིའི་བྲུབ་པ་ཁས་སྒངས། ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་
 ཏུག་སྒྲ་འདུག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་རྣམས་
 ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཕན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་སྒྱུར་པའི་
 སྒྲ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཉགས་སྒྲར་བཞིན། ཞེས་ཁ་ཅིག་བློར་རོ། །རང་ལུགས་
 ཉིད་ ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཏུག་སྒྲ་དང་། ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་པའི་
 ཕན་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འདུག་པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་རང་
 བཞིན་དང་། ནམ་མཁའ་གཉིས། རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་བྲུབ་པ་ཁས་སྒངས། འོ་ན་སེལ་པ་སྒྲ་བ་བྱོད་རང་ལ་ཡང་གྲན་ཀ་དེ་མཚུངས་
 སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཆོག་འདུག་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་བརྟོས་པར་རང་
 གང་སྒྲ་བ་པོའི་དོན་རྩིས་བྱེད་ཏེ་ཉིད་ཏུ་བད་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་

དུ་བཅོད་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སེལ་པ་སྒྲ་བ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་གླ་དངོས་དབང་གིས་འདུག་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 ཁྱིད་ལ་ཁྲན་ཀ་འདུག་པ་མིན་ཏེ། ཁྱིད་ཀྱི་གླ་དངོས་དབང་གིས་འདུག་པར་ཁས་
 མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱི་དོས་བཟུང་བ་ལ། དངོས་དང་། གླ་ཉོག་གི་འདུག་ཚུལ་
 བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་མཚན་གཞི་བཞག་།
 དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་དགག། རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐུན་
 དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། རྩོག་པ་ལ་ནི་བཞེན་པ་ཅན། ཞེས་པའི་སྐབས་
 སུ། གླ་དང་བུམ་པ་མ་བུས་པ་ལས་རྩོག་པར་གནས་པས། མ་བུས་པ་ལས་རྩོག་
 པ་དེ་གླ་དང་བུམ་པའི་སྤྱི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་གཞུང་འདི་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རང་འབྲེལ་དུ། ད་ནི་འོ་ན་ཇི་ལྟར་གཅིག་དུ་ལོག་པའི་ངོ་བོ་
 ཅན་ནམས་ལ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏེ། མ་འདྲེས་པ་ནམས་ཀྱི་
 གཅིག་གོས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནམས་ནི་དེ་ལས་རྩོག་པ་ཅན་ནམས་ཀྱི་འདྲ་བ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་འཕྲོས་འདི་ལྟར་ལེན་པ་ཤུག་འེལ་གསུངས་སོ། །རྩལ་
 ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་ནམས་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱིས་ཤིང་། ཤིང་གསལ་
 ནམས་ཤིང་གི་དོན་གཅིག་དུ་ནི་མཚུངས་པར་སྤྲང་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཉོག་སྒོ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་ཤིང་གསལ་རྩལ་ཐ་དད་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བུས་ན་(ནས་) མཐོང་
 བ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱིད་གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁྱིད་རང་གི་སྤྲང་བ་དེ་སྤྱི་གཞན་

མེད་གསལ་གྱི་དོ་བོ་རྩལ་ཐ་དད་པ་མཐོང་བ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་
ནོ། མེད་གསལ་རང་མཚན་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མེད་
གི་སྒྱུ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལ་མེད་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་མིན་ལས་ལོག་པའི་
དོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པའི་སྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་
པ་དེའི་སྒྲུབ་བ་དེས་མེད་གསལ་རྩལ་ཐ་དད་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་
བ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིས་སོ། །གཞུང་མ་གོད་པ་ན་འགྱུར་འཆོས་པ་ཅམ་ལ་རེ་བར་མི་
བྱའོ། །ངག་དོན། མེད་གི་སྒྱུ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་གསལ་རྣམས་
ཀྱི་རྩལ་ཐ་དད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
མེད་གསལ་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་ཐ་དད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་རང་
གི་སྒྲུབ་ཡུལ་དེས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་སྟུང་། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་གསལ་རྣམས་
ཀྱི་རྩལ་ཐ་དད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་ཏེ། སྟུང་གི་གསལ་བ་ཏགས།

གཉིས་པ་ནི། མེད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མེད་དུ་སྒྲུབ་བ་དེ་ལ་ནི་ག་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུར་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་སོ། །དེ་སྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྟོག་པའི་
བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་དེའི་ངེ་ལྟར་ཀུན་
བཏགས་པའི་མེད་སྒྱུ་དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན།
མེད་སྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་བཏགས་དང་
རྩལ་གྱུ་གང་རུང་གང་ཞིག །རྩལ་གྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་རྟོག་པ་
ལ་མེད་དུ་སྒྲུབ་བ་ཡང་ག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་ཡིན་ལ། མེད་ཡང་ག་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྱུ་ཡིན་མོད། འདིར་སྟུང་མ་དངོས་པོར་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་དངོས་

པོ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་མིང་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཆ་ཡང་དངོས་པོ་མིན་ནོ། །ཁ་
 ཅིག །རྟོག་པ་ལ་མིང་དུ་སྒྲུང་བ་མིང་གི་དངོས་པོ་མིན་ལ། མེས་པའི་རྣམས་ཡིན་
 པས་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཡིན། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 ཀྱང་མིང་གསལ་རང་མཆན་རྣམས་དང་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་ཐ་དད་བཀག་གོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་མིང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་མིང་གསལ་རང་མཆན་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །རྣམས་ཐ་དད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་ཁས་སྒྲུངས། བྱངས་ཅན་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་
 གསལ་ཆ་མེད་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་གི་སྤྱི་གསལ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཆ་
 མེད་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཆ་མེད་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན། གསལ་
 བ་ག་ཤུག་རྣམས་ནི་ནང་པ་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞོག་ཤེད་དགོས་པ་ལས་རྗེས་འགྲོ་
 མི་ཤེད་པའི་ཕྱིར། ཤེད་བྲག་པ་ན་རེ། སྤྱི་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པས། ཤེད་མ་
 མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མིང་གསལ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིད་ཀྱི་སྤྱི་
 བྱིད་ལས་རྣམས་གཞན་ནི་སྒྲུང་བ་མེད་དེ། དེ་འདྲ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རྟོག་པ་ལ་མིང་དུ་སྒྲུང་བ་མིང་གསལ་རྣམས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ན། རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམས་ཉིད་མིང་སྤྱིར་བྱས་པའོ་ཞེ་ན། ལུགས་འདི་
 དེང་སང་ཡང་མི་མེས་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པར་སྒྲུང་ངོ་། མིང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱིད་རྗེ་ལྟར་བྱིད་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་མིང་གསལ་རྣམས་
 ལ་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་
 མེས་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་མེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། མིང་འཛིན་

རྟོག་པའི་གཟུང་ནམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ག་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས། ངག་དོན། ག་ཤུག་སོགས་ལ་བདག་
 གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་འདི་ཆོས་ཅན། ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
 ག་ཤུག་བདག་གཅིག་མིན་པ་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་
 ནའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤིང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་མེད་ན་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིས་
 སྤྱང་(བྱང་)བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་རྒྱ་མེད་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཞེས་པའི་མིང་གི་དོན་གང་དང་ལྡན་པའི་ག་ཤུག་ལ་སོགས་པ་
 བཅས་ཚུན་དུ་ཐ་དད་པ་འདི་ནམས་དེ་འདྲའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་
 རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་མིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་ལས་སྦྱེས་
 པའི་ཕྱིར། ཤིང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་མེད་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དུ་མས་ཤིང་འཛིན་
 རྟོག་པ་གཅིག་སྦྱེད་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱབ་པའི་དང་པོ་ནི།
 ཤིང་གསལ་ནམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་གཅིག་སྦྱབ་ཅིང་བསྦྱེད་པ་ལ་
 ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་འགའ་ཞིག་ནི་སྤྱི་རྟག་རྣམས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རྒྱས་
 པ་དེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱས་པ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཤིང་གཟུང་
 དོན་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་སོགས་ལ་སྦྱར། སོགས་པས་མེ་གཅིག་
 སྦྱེད་པ་ལ་ཞེས་སོགས་སྦྱར། དཔེར་ན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་པོ་བཞིན།
 ལྷ་སྟེགས་པ་ཁྱོད་རང་གི་ལྟར་ན་ཡང་། བདག་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་དོན་
 སྤྱད་པ་ལས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་བཞིན། ངག་དོན། སྤྱི་

ཉག་རྩས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ག་པ་དང་ལྷག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་རྟོག་པ་གཅིག་
 གི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་རྟོག་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཉག་རྩས་
 ཀྱིས་སྟོང་བའི་རྒྱན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཉག་
 རྩས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་དུ་མས་རང་འབྲས་གཅིག་བྱེད་པ་ཡོད་
 དེ། དཔེར་ན་སྒྲན་སྒྲེ་གེས་(རྩས་)དང་པར་པ་ཐ་(ཏ་)ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག །སྤྱི་
 ཉག་རྩས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱན་ཅིག་དུ་སྐྱར་བསམ་སོ་སོའི་རང་འབྲས་
 རིམས་ནད་ཞི་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བྱེད་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཉག་རྩས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་རྒྱ་དུ་མས་རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་ཡོད་
 དེ། སྤྱི་ཉག་རྩས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྒྲན་དུ་མས་རང་འབྲས་རིམས་ནད་ཞི་བའི་ལུས་
 སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ག་པ་དང་ལྷག་པ་སོགས་ཀྱི་ཤིང་སྤྱི་ཉག་རྩས་
 མེད་ཀྱང་རང་འབྲས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་བྱེད་(སྐྱེད་)ན། ཤིང་སྤྱི་ཉག་རྩས་མེད་
 པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་སྐྱེད་པ་
 ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
 སྒྲན་སྤྱི་ཉག་རྩས་མེད་པའི་སྒྲན་སྐྱར་ནས་རིམས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་ཀྱང་། སྒྲན་
 སྤྱི་ཉག་རྩས་མེད་པའི་གཞན་ཞོ་དང་ག་གོན་སྐྱར་བའི་རིམས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་རུས་
 པ་མིན་པ་བཞིན། དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། རིམས་ནད་ཞི་བ་སྤྱི་ཉག་རྩས་ཀྱིས་བྱས་སོ་
 ཞེ་ན། སྒྲན་སྤྱི་ཉག་རྩས་ཀྱིས་རིམས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན་སྒྲན་སྤྱི་ཉག་རྩས་རུས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་སྒྲན་

དེ་དག་ཞིང་ས་བཟང་ངན་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་སྒྲི་རྟག་རྩལ་ཆོས་ཅན། རིམས་ནད་ནི་
བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པ་རྟག་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་མེད་
པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྒྲིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་སྒྲི་རྟག་དངོས་ཀྱི་རིམས་ནད་ནི་
བའི་ལུས་སྒྲིད་པ་མིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་སྒྲི་རྟག་དངོས་ཀྱིས་རིམས་ནད་ནི་བའི་ལུས་
སྒྲིད་ན་བྱོད་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་མི་སྤྱད་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱོད་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་
སྤྱད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་སྒྲི་ཆོས་ཅན། རིམས་ནད་ནི་བའི་ལུས་སྒྲིད་བྱེད་མ་ཡིན་
ཏེ། རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས།

གཉིས་པ་སྒྲི་རྟོག་གི་འདུག་ཚུལ་ལ། སྒྲི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་བུ་བའི་
ཡུལ། ཐ་སྙད་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་རང་མཆན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ། ཐ་སྙད་
འབྲུལ་པར་འདྲ་ཡང་རང་མཆན་ལ་བསྐྱུ་མི་སྐྱུ་མི་མཆུངས་པར་བརྟན། སྒྲི་གཞི་
མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་
བགད། སྒྲི་གཞི་མཐུན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་ཟ། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་
རེ། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ན། །ཞེས་སྒྲུས་ན། ཤིང་གསལ་ནམས་ཀྱི་
མཆུངས་ཡུལ་གྱི་སྒྲི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཤིང་ཡིན་ནམ་མིན། དང་
པོ་ལྟར་ན་རང་མཆན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། སྒྲི་མ་ལྟར་ན། བྱུང་
པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་རྟོག་པས་ཤིང་གསལ་ནམས་ཤིང་དུ་མཆུངས་པར་བཟུང་བའི་
རྩལ་སྒྲི་ཞེན་མོས་བྱས་པས་ཤིང་གསལ་ནམས་ཤིང་ཡིན་པ་ཐོབ་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་
ཏེ་རྟོག་པ་དེ་ལ་ཤིང་དུ་སྒྲུང་བ་དེས་ཤིང་གི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཞེན་ཉེས་པ་

མེད་དེ། དེ་འདྲའི་བརྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཤིང་སྤྱི་རྟག་རྩམ་ཁས་ལེན་པ་མཚུངས་མོད།
 འོན་ཀྱང་། དེད་ཀྱིས་བརྟག་པ་སྤྱི་མ་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་གཞི་
 རྟོག་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་འཛིན་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།
 ཡང་ཅི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་འདི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་མཚུངས་སོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བའམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཁོ་ན་དང་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ལས་ཅིར་
 འགྱུར། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་
 ཡིན། ཡང་ན་ནི་གཞན་གྱི་ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་མི་རྟག་
 པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མི་རྟོག་པའི་བྱིར། དེའི་ངོ་བོ་མིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་
 པོའི་མཚན་ཉིད་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་
 ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་དང་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོན་རྣམས་འདོགས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། ཤིང་གི་རང་བཞིན་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་
 གྱིས་དངོས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཤིང་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་
 གསུམ་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཤིང་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཤིང་གི་དོན་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་
 བྱེད་པ་ཅན་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་བའི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་དང་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་
 མིན་པའི་དོན་ཤིང་མིན་ལས་ཐ་དད་ཅིང་ལོག་པའི་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་ལས་
 རྟུན་ནས་སྤྱི་བ་གང་ཡིན་པའི་རྟུའི་བྱད་པར་དང་། ཤིང་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་
 འབྲས་བུའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟོག་
 པ་དེ་ལ་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་རོལ་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་ཤིང་གསལ་རྣམས་
 རིགས་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་དང་གཞན་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའི་ཤིང་གི་

རོན་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་དེ་ཉིད་མིན་ཏེ། ཤིང་དོན་གཉེར་གྱིས་བརྟག་
 པའི་ཡན་ལག་ཤིང་གི་དོན་བྱེད་པ་དེར་མེད་པའི་སྤྱིར། ངག་དོན། ཤིང་འཛིན་
 མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་པའི་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་
 ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟོག་
 པ་ལ་ཤིང་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་ཉིད་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ལ་
 སྤྱིད་པ་དང་མི་སྤྱིད་པའི་དོན་གང་ཡིད་ལ་བྱས་སུ་བྱེད་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་དེ་དང་
 དེར་ཤལ་གྱིས་སྒྲུང་བ་འདི་ལ་དོན་སྤྱི་ཞེས་བྱའོ། །མུ་སྟེགས་ནམས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་
 དུ་སྒྲུང་བ་འདི་ཉིད་ཤིང་ཡིན་ཞེས་སྒྲི་ལ་འདིར་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྤྱི་འདི་
 ངོས་མ་བྱེད་ན། རྟེན་བྱུན་གྱི་རིགས་པའི་རྒྱང་གཏོར་བ་ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་བ་
 ཅིག །བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ངོས་འཛིན་པ་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རང་ལ་སྒྲུང་བའི་
 ནམ་པ་སྤྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བཏགས་ཆ་བཟེར་བ་ནི་གཞུང་ངེས་པའི་
 གེགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་
 ལ་ཡོད་པ་སྟེ་སྒྲུང་བའི་དོན་གཤམ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམས་ལ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པར་
 ཐད་དེ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་སྟེ་འདི་ལྟར། གཤམ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་མིན་ལས་སྟོག་
 པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར། དེ་འབྲའི་ཤིང་མིན་ལས་སྟོག་པ་དེ་ལ་སྤྱིའི་
 སྤྱིད་ཡུལ་ཅན་དག་གི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང་བརྟེན་པ་སྤྱི་ཡིས་སྤྱིའི་ཐ་སྟོད་རྒྱས་པར་
 བྱེད་དོ། །གཤམ་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཤིང་མིན་པ་ལས་སྟོག་པ་དང་། བྱེད་བྱག་གཞན་ག་
 པ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པར་སྒྲུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་གཤམ་པ་དེ་ལ་གཞི་མཐུན་

གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་དག་གི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང་བརྟེན་པ་སྒྲུ་ཡིས་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་
སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །ཐ་སྙད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རོར་པའི་དོན་ཅན་རྒྱས་པར་
བྱེད་དོ། །འདིའི་ཐ་སྙད་གང་ཞེ་ན། སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ཐ་སྙད་དུ་བརྟེན་དོ། །ངག་
དོན། གཞུང་གོང་མ་སྒྲེལ་བ་ལ། ཤིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཤ་པའི་སྒྱུའི་ཐ་སྙད་
བྱ་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཤ་པའི་སྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་པ་ཁྱར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ཤིང་དང་ཤ་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཤིང་ཤ་པའི་སྒྱུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་
ཅན། འདུག་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་
དེ་ཀུན་ཡང་རང་གི་དཔུང་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བན་ཚུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་ཅིང་མ་འདྲེས་པའི་རང་གི་དཔུང་དོན་གཞན་སེལ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་དཔུང་དོན་གཞན་
སེལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དཔུང་དོན་གཞན་སེལ་གྱི་དངོས་
པོ་དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་གང་
ལ་རང་གི་དཔུང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རང་གི་དཔུང་དོན་
གྱི་དངོས་པོ་རྟོག་པའི་རྟོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་རང་གི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྒྲར་ཇི་སྙད་བཤད་པ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ངག་
དོན། ཤིང་ཤ་པའི་སྒྱུར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་གི་དཔུང་དོན་

ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མིང་སྟུ་
བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མའི་གསལ་བ་དྲགས། འབྲས་རང་གི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཆོས་
ཅན། དྲགས་གསལ་སྤར།

གསུམ་པ་ནི་ཁོ་ན་རེ། ཤིང་ག་པའི་སྟུར་འང་ལ་བའི་རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་
དཔག་ལྟར་སྤང་གཉིས་རང་གི་དཔུད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་འབྲུལ་པ་ཡིན་མིན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་དང་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤང་གཉིས་འབྲུལ་པ་ཡིན་མིན་འདྲ་ན། ཁྱོད་དང་རྗེས་
དཔག་ལྟར་སྤང་གཉིས་རང་གི་དཔུད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་མིན་འདྲ་བས་མ་བྱལ་སྟེ།
ཁྱོད་དང་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤང་གཉིས་འབྲུལ་པ་ཡིན་མིན་འདྲ་ཡང་ཁྱོད་རང་གི་
དཔུད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་ལ། གཞན་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤང་རང་གི་དཔུད་དོན་
ཐོབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤར་མའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་སྟོ་
དང་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་སྟོ་གཉིས་འབྲུལ་པར་འདྲ་ཡང་ཁོང་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་ནོར་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སྟུ་གཞི་མཐུན་གྱི་རྒྱ་མཚན་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་
བཤད་ན། འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་ག་ཤུག་སོགས་དུ་མ་ལ་འང་བརྗོད་
པ་སྐྱོད་དང་རྟོག་པའི་ཤེས་པས་ཤིང་དུ་རིགས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྟུའི་ཐ་སྟོན་རབ་དུ་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ག་ཤུག་ནམས་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་
མིན་པ་ཤིང་མིན་པ་ལས་གཞན་ཏེ་ལོག་པ་ལ་བརྟེན་པས་སོ། །ངག་དོན། སྟུའི་
ཐ་སྟོན་རྒྱས་པར་བྱེད་དང་འདྲ། ཤིང་གསལ་རང་མཚན་དུ་མས་ཤིང་གི་དོན་བྱེད་

ཕ་དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་གཅིག་པོས་ཀྱང་ཤིང་དང་གཤམ་དུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་པས། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟད་བྱ་རིགས་ཏེ། གཤམ་དེ་ཤིང་ཡང་ཡིན་ལ་གཤམ་ཡང་
 ཡིན་པའི་ཐོག་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཆད་མས་ཤེས་པས་སོ། དེར་ཐལ། གཤམ་དེ་
 ཤིང་དང་གཤམ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བྱ་ཅན་མིན་པའི་དོན་ཤིང་དང་གཤམ་གཉིས་ཀ་
 མིན་པ་ལས་ནི་ཐ་དད་ཅིང་ལོག་པས་སོ། །ངག་དོན། གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟད་
 རྒྱས་པར་བྱེད་དང་འདྲ། གཤམ་ལ་ཤིང་དང་གཤམ་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟད་བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཤམ་དེར་ཤིང་དང་གཤམ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
 གྱི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ནས་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 གྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟད་འཇུག་ན་དེ་གཉིས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནི་ཞེ་ན།
 གྱི་གཞི་མཐུན་འདི་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་སྟེན་དེ། སྒྲ་དོན་གྱི་འདི་དང་གཞི་
 མཐུན་ཉིད་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བུར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་
 བརྗོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་
 རྣམ་གཞག་དང་ཐ་དད་པ་གཞི་མཐུན་དང་། ཐ་དད་མིན་པ་ཅི་འདྲ་བ་སྤྱི་རྣམས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་མ་བདགས་པ་སྟེ་མ་བྱས་པར་རྟོག་པའི་འཇིག་རྟེན་
 ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པ་གཏན་ཆོགས་
 ཀྱན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། དམ་པའི་དོན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ངག་དོན། རྣམ་པ་གྱི་སྤྱི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བཏགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ། སྒྲ་བཏགས་ཅུ་མ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་

ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ནམ་གཞག་ཤེད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐུ་པ་ནི། སྤྱི་གཞི་མཐུན་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། གསལ་བ་ག་ཤུག་དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བ་སྒྲོ་ཡིས་སྒྲད་ཅིང་བཏགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་དོན་ག་པ་དང་ཤུག་པ་སོགས་ནམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་འདྲེ་བ་
མེད་པར་རྗེས་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་དུ་མར་སྒྲུང་བ་སྒྲོ་
ཡིས་སྒྲད་ཅིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་
དེ་ག་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དང་། ག་པ་ཤིང་གི་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་ངེས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་དོན། སྒྲོ་བཏགས་སུ་ཐལ། སྒྲོ་
བཏགས་དང་དངོས་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དངོས་
པོར་མ་གྲུབ་པའི་མཐུག་བསྐྱུས་སོ། །འོ་ན་སྤྱི་གཞི་མཐུན་ཇི་ལྟ་བུར་རུང་ཞེ་ན།
རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ག་པ་སྤྱིར་ཤིང་ཡིན་པ་དང་དེ་ཉིད་ལ་བྱེ་བྲག་ག་པ་
ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་རབ་ཏུ་བཏགས་ཏུ་རུང་སྟེ། ག་པ་དེ་གཞན་
ཤིང་མ་ཡིན་པ་དང་ག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཚྭ་ག་པས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རྟོག་པས་རང་
མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་
གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། རྗེས་
སུ་དཔག་པས་ནི་གཞན་སེལ་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱད་པར་འཛིན་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྒྲུང་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སོགས་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་
(བཏགས་)པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དངོས་པོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་
 གྱི་དང་འདྲེས་པ་འཛིན་ཞེས་པའི་ལུང་གསུངས་པ། འདིར་རྗེས་དཔག་གིས་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་སྟོན་སྟམ་དུ་གཟུང་བུ་མིན་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲ་ལུང་གི་དོན་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། རྗེས་སུ་
 དཔག་པས་གཞན་སེལ་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱད་པར་འཛིན་ཞེས་པའི་སྟོབ་
 དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གི་ལུང་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་
 དུ་བྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྗེས་དཔག་གི་རང་མཚན་
 གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གི་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་
 དུ་བྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། གྱི་དང་བྱེ་བྲག་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་དེར་ནི་གྱི་དང་བྱད་པར་
 བྱེ་བྲག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སོགས་ཅིར་ཡང་གྲུབ་པར་གཟུང་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གྱི་དང་བྱེ་བྲག་སོགས་བྱད་པར་མང་པོ་རྣམས་དོན་དམ་དེ་གཅིག་ལ་ནི་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བའི། ཤིང་དེའི་ངོ་བོ་རང་དང་རིགས་མཐུན་དང་
 རིགས་མི་མཐུན་ཀྱན་ལས་ལོག་ནས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ། དངོས་དབང་གིས་རྟོགས་
 པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དང་སྒྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་རྟོག་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་
 ལ་གྱི་ཚུལ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
 དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བཞི་པ། བདའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། བད་དངོས་དབང་གིས་འདུག་
 པ་དགག། སེལ་འདུག་དུ་སྐྱབ། སྤྱི་རྟག་རྩལ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤངས།
 གཞན་སེལ་བདའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་དོན་བསྟུ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་རང་མཆན་
 ལ་དངོས་དབང་གིས་འདུག་པ་དགག། སྤྱི་རྟག་རྩལ་ལ་འདུག་པ་དགག། སྤྱི་རྩན་
 གསལ་བ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འདུག་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་སྐྱས་
 རང་མཆན་དོན་དམ་པར་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བད་དོན་དམ་
 པར་རང་མཆན་ལ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བེང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བེང་མི་གོ་བར་ཐལ། བེང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བེང་ལ་
 འདུག་པར་བད་མ་བྱས་པར་བད་དུས་ཀྱི་བེང་རང་མཆན་ཁོ་ན་ལ་བད་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བྱངས་ཏེ། བད་གཞན་སེལ་པས་མི་འདུག་པར་ཁས་བྱངས་
 སོ། ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་སྐྱ་ནམས་ཀྱིས་ནི་བད་གང་བཏགས་པ་དེ་ནི་ད་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བ་འདོད་མི་རྣམས་པར་ཐལ། བད་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བེང་
 གོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་མཆན་དེ་ལ་བར་
 བྱ་བར་རྣམས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་བད་དུས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ནིང་
 ཐ་སྙད་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གསལ་བ་དང་ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་སྤྱི་རྟག་རྩལ་འདོད་པའི་
 གངས་ཅན་དང་། སྤྱི་གསལ་རྩལ་ཐ་དད་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་སོགས། སྤྱི་རྟག་
 རྩལ་བདའི་ཡུལ་དུ་སྐྱབས། རང་མཆན་བདའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ལ་བཀོད་པའི་
 ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་རྟེན་ན། བད་སྐྱར་བའི་དགོས་པ་མི་གྲུབ་ཅེས་

སྟོན་པ་ནི། བ་ལང་གི་དོན་རྣམས་ལ་བ་ལང་ཞེས་ཇོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་དངོས་
 མིང་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཅི་ནས་
 བ་ལང་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བྱས་བ་ལང་གི་དོན་བྱེད་པར་རྒྱས་པ་དེ་ཤེས་ནས་བ་ལང་
 གི་དགོས་དོན་དེ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་འདུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་
 དོན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་བ་ལང་གི་མིང་དུ་བད་སྦྱར་བ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གཙོད་
 ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བ་ལང་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བྱ་བ་ལང་ལ་འདུག་པའི་དགོས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བད་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་
 ཉག་ཇས་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་བད་སྦྱར་བར་
 མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་བ་ལང་གི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བ་
 ལང་གི་བདའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། བ་ལང་གི་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱ་བར་
 མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན། བ་ལང་གི་དོན་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྡེ་དང་།
 བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདི་བ་སྦྱི་ཉག་ཇས་ཀྱི་དངོས་མིང་ཡིན་མིན་ཅོད་པ་ཡིན་པ་
 ལེགས་པར་གོ་དགོས་སོ། །གཞུང་འདིས་བ་ལང་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱའི་བཇོད་བྱ་མིན་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྦྱི་དེ་དང་ལྔ་ན་པའི་གསལ་བ་རང་མཚན་གྱིས་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པས། དེ་ལ་བད་སྦྱར་ཞེ་ན། གསལ་བ་ལ་བད་མི་སྦྱར་བ་དང་འགལ་འདུ་
 ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གསལ་བ་དེ་ལ་ཡང་ཅི་ཕྱིར་དངོས་སུ་བད་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་
 དེ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་

ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་གསལ་བ་ལ་བད་བྱ་མི་རྣམས་ཏེ་གངས་མང་པོ་འཐས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་འདི་མཚུངས་ཏེ། འོ་ན། སྤྱི་ལུན་པའི་གསལ་བ་ཆོས་ཅན།
 བད་བྱ་མི་རྣམས་པར་ཐལ། གངས་མང་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས།

གཉིས་པ་ནི། བ་ལང་གི་དོན་དེ་བྱེད་པའི་བ་ལང་ཁྲ་པོ་སོགས་བ་ལང་
 གི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པ་ལ། རྒྱ་མཚན་ཅིས་བ་ལང་
 གི་བད་མ་བྱས་ཏེ་བྱ་རིགས་སོ། །ངག་དོན། བ་ལང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་
 སྤྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་དུ་བད་བྱ་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བ་ལང་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སོགས་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་བདའི་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་
 ཏེ། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་རྟག་རྣམས་དང་ལུན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་བཀོད་པའི་
 ཉེས་པ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མཚུངས་པ་སྦྲ་སྟེ། རེ་ཤིག་བཞག།
 བ་ལང་གི་རིགས་རྟག་རྣམས་གཞན་བ་ལང་གི་བད་སྦྱར་པའི་ཡུལ་དུ་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། བ་ལང་གི་རིགས་རྟག་རྣམས་མེད་ཀྱང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བ་
 ལང་གི་བད་སྦྱར་བས་དགོས་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་མཚུངས་
 སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་མེད་ན་སྤྱི་མི་རུང་ལ་གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་
 ན་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགོས་པ་འགྲུབ། གང་ལྟར་ནའང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་དགོས་པ་མེད་
 དོ་ཞེས་རང་འགྲུལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་ལ་བ་ལང་གི་སྦྱས་བརྗོད་དོ་ཞེས་བད་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཀྱི་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། བ་ལང་དོན་གཉིར་གྱི་སྦྱིས་བྱ་བ་ལང་དེ་ལས་གཞན་བ་ལང་
 མ་ཡིན་པ་ལ་འདྲུག་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་བ་ལང་ལ་འདྲུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་

པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲང་སྒྲས་ནི་སྤར་གྱི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡང་
 བསྟུན་དོ། །མ་གྲུབ་ན། བ་ལང་གི་བདུ་སྤར་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་
 པར་ཐལ། བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བ་ལང་གི་བདུ་སྤར་བ་དེ་ཡིས་བ་
 ལང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་ལས་བ་ལང་འདི་རྣམ་པར་མི་གཅོད་ཅིང་བཅད་ནས་
 གོ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་བྱིད་ལ་བ་ལང་གི་བདུ་སྤར་ཡུལ་དེར་
 བ་སྤྱི་རྟག་རྩལ་གཞན་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གལ་
 ཏེ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བ་ལང་གི་བདུ་སྤར་བ་འདི་ལ་སྤར་བཤད་
 པའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བ་ལང་གི་སྤྱི་རྣམས་སྤར་བའི་
 དགོས་པ་ཡང་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བ་
 ལང་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བ་ལང་གི་བདུ་སྤར་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ་རྒྱ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་སྤར། བྱིད་ལ་དགོས་
 པ་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ན། བྱིད་ལ་བ་ལང་དོན་གཉེར་བ་ལང་
 མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་བརྒྱུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱིད་ལ་
 བ་ལང་དོན་གཉེར་བ་ལང་དོན་གཉེར་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་བརྒྱུག་པའི་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཆོས་ཅན། ལུ་རྟག་རྩལ་བདུ་སྤར་ཡུལ་
 དུ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལུ་རྟག་རྩལ་ལ་བདུ་སྤར་བ་དགོས་པ་མེད།
 གཞན་སེལ་ལ་བདུ་སྤར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱི་རྟག་རྩལ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ། རོ་མེས་མི་
 རུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ལུ་རྟག་པས་སྤྱི་འཛིན་མེས་པའི་གཟུང་དོན་བྱེད་

པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྤྲི་ཆམས་
 གཅིག་ཏུ་ངོ་མེས་པའི་སྒོ་རྒྱ་མེད་དུ་བལ། གསལ་བ་སྤྲི་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྲི་
 ཏྲག་རྗེས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྤྱོད། དེ་འདྲའི་ངོ་མེས་དེ་ནི་སྤྲི་ཏྲག་རྗེས་གཟུང་
 འོན་ཕྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བ་ལང་སྤྲི་གཅིག་ཏུ་ངོ་མེས་པའི་སྒོ། བ་
 སྤྲི་ཏྲག་རྗེས་ལས་སྤྲི་བ་མེན་ཏེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྤྲི་ཆམས་ནི། བ་སྤྲི་ཏྲག་
 རྗེས་ཀྱིས་སྤྲིང་བའི་བ་དད་ཡིན་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་སྤྲིར་ནས་དངོས་སུ་ངོ་མེས་པར་
 བྱེད་པའི་སྒོ་སྤྲི་བའི་ཕྱིར། གང་གི་ངོ་མེས་བྱེད་ཅེ་ན། བ་ལང་སྤྲི་ཆམས་བ་
 ལང་དེ་ལས་གཞན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བར་སྤྲིང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྲིས་
 སྤྲིང་པའི་ཏྲིག་པ་ཆམས་ཀྱིས་ནི་ངོ་མེས་བྱེད། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཞེ་ན། བ་ལང་
 གི་བྱ་བ་དེ་དང་། དེ་བྱེད་པའི་འོན་བ་ལང་སྤྲི་མ་ཆམས་མཐོང་ནས་སྤྲི་མ་དེ་ལས་
 གཞན། སྤྲི་མ་ཆམས་མཐོང་ཡང་། བྱ་བ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ངོ་མེས་བྱེད།
 ངག་དོན། བ་ལང་སྤྲི་གཅིག་ཏུ་ངོ་མེས་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། བ་སྤྲི་ཏྲག་རྗེས་མེད་
 ན་ཁྱོད་སྤྲི་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་མི་དགོས་ཏེ། བ་སྤྲི་ཏྲག་རྗེས་མེད་ཀྱང་། བ་ལང་
 སྤྲི་བྱ་བ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་སྤྲི་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤྲིང་དགག །སྤྲི་སྤྲི་འཛིན་མེས་
 པའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་སྤྲི་བྱེད་དགག་པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གཞན་
 ལུ་སྤྲི་གསུམ་བྱེད་ཁྱོད་རང་གི་ལྷར་ནའང་། བ་ལང་སྤྲི་འཛིན་གྱི་སྤྲི་དེ་ནི་བ་སྤྲི་ཏྲག་
 རྗེས་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ལས་སྤྲི་བ་ཁས་སྤྲིངས་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་རང་ཆོག་སྤྲི་འགལ་བས་གནོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྷར་

བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་
 མི་སྤྱིས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཏག་དུ་བ་སྤྱི་ཏག་རྩལ་དེ་ཙམ་གཟུང་དོན་དུ་
 བྱས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གསལ་ཁས་གྲངས་མོད། འདོད་ན་
 ཚོས་ཅན་སྤྲུལ། སྤྱི་དེ་དང་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བའི་འབྲེལ་པ་མ་བཟུང་བར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས། འདོད་ན་ཚོས་ཅན་སྤྲུལ། བ་ལང་གི་
 གསལ་བ་རྣམས་བ་སྤྱི་ཏག་རྩལ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པར་མི་གྱུར་བར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཚོས་ཅན་སྤྲུལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་
 སྟང་རི་རྩུར་འདོགས་ཏེ་མི་དོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་
 དངོས།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ནི་འབའ་ཞིག་ཉིད་ལས་མིན། ཞེས་པའི་
 ཉེས་པ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་བ་སྤྱི་ཏག་དངོས་གཅིག་གིས་གྲོགས་བྱེད་པའི་བ་ལང་གི་
 གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལོ་ཞེ་ན། བ་
 སྤྱི་ཏག་དངོས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པའི་གསལ་བ་ཁྲ་སེར་སོགས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་གཅིག་
 གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཏག་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་པོ་དེས་ཁྲ་སེར་སོགས་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་རྩལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་སེལ་ཏམ་ཅི་སྟེ་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཁྲ་བ་པ་ཁས་གྲངས་
 ཏེ་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་རྒྱར་མི་
 འདོད་དེ། རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུས་སོ། ད་ཁས་མི་
 ལེན་ཏེ། གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མའང་སྤྱི་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་གསལ་བ་
 རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་སྤང་བའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་འི་གཟུང་དོན་བྱས་ནས་སྤྱི་དོ་ཞེ་

ན། བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་སྤྱད་པ་ལ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་ནམས་རྒྱས་མེད་དུ་བཤམ།
 བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་སོ་སོ་མེད་པར་ཡང་། བ་
 སྤྱི་རྟག་རྣམས་དེ་གཅིག་པུས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁས་སྦངས་
 མོད། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཡིས་གཟུང་དོན་དུ་བུས་
 ནས་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་བཤམ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བ་ལང་
 ཁྲ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་རྒྱ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་མེད་
 ན་བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་མེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁས་སྦངས་མོད།
 ཁྱོད་བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་མིན་པར་བཤམ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་པོས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་མི་སྤྱད་པར་བཤམ། སྤྱི་པོ་མེད་ཀྱང་
 སེར་པོས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། སྤྱི་པོ་དང་སེར་
 པོ་སོ་སོ་དང་ཆོགས་པ་གཉིས་ཀས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱད་པ་བཞིན་དུ། སྤྱི་གསལ་
 ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་པོ་དང་སོགས་
 པས་སེར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོགས་པ་ལའང་རང་འབྲས་མིག་གི་ནམ་ཤེས་བསྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སོ་སོ་བ་ལ་རང་འབྲས་མིག་གི་ནམ་ཤེས་སྤྱད་པ་ལ་རྒྱས་
 པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཆོགས་པ་ལ་རང་འབྲས་མིག་གི་ནམ་ཤེས་སྤྱད་
 པའི་རྒྱས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་རྟག་རྣམས་དང་གསལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སོ་སོ་
 བ་དང་ཆོགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་སྤྱི་སེར་དེ་ལྟར་དུ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱད་བྱེད་
 མིན་ཏེ། ཁྱོད་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་
 ཏེ་བ་སྤྱིས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ། གསལ་བ་ཁྲ་པོ་སོགས་འདི་དགོས་

གྱི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། བ་སྤྱི་དེ་ལ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་གང་རུང་དག་གིས་ཕན་
 བདགས་པ་ལ་སྒོམ་ན། བ་སྤྱི་དེས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་རྒྱས་གྱི་བ་སྤྱི་
 འབའ་ཞིག་གིས་མིན་ནོ། །དཔེར་ན། རས་ཡུག་འཐག་པ་ལ་སྒྲ་སྤྱིན་གྱི་ཐག་བཟང་
 དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཐག་བཟང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བ་
 ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་རང་འབྲས་གཅིག་མི་སྤྱིད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་གཅིག་ནིད་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་མིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་གྱི་རང་འབྲས་སྤྱི་རྟག་རྣམས་དེ་གཅིག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། བ་
 སྤྱི་འདི་བ་གསལ་དེ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། བ་གསལ་དེ་རྣམས་
 གྱིས་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྤྱི། རྒྱས་ཕན་འདོགས་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (གསུམ་པ་)ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་དེ་
 གཅིག་ལ་ཕན་ན་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མེད་
 པར་མི་སྤྱིའི། གསལ་བ་དུ་མས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱིད་པ་ལ་སྤྱི་རྟག་རྣམས་གཟུང་
 འོན་དུ་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཐ་དད་མིན་པ་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པ་སྤྱང་བའི་སྒོ་འདི། གསལ་
 བ་ཐ་དད་རྣམས་ཀྱང་(རྒྱང་)པ་ལས་སྤྱི་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་
 ལ་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བ་ལང་བྱ་སེར་བ་ལང་ངོ་སྒྲ་མ་
 པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དེ། བ་ལང་བྱ་
 སེར་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་གར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་མཚུངས་ཞེས་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་དེས་བ་ལང་བྱ་སེར་དེ་དག་མཚུངས་པར་གཟུང་
 ན་ནི་སྤྱི་རྟག་རྣམས་གཟུང་འོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་བ་

ལང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་གཟུང་བྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བལ། བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་བ་ལང་ཁྱ་སེར་མཚུངས་པར་གཟུང་ན། བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་གཉིས་པ་དེས་མཚུངས་ཡུལ་བ་སྤྱི་ཏྲག་རྩས་དང་། མཚུངས་བ་པོ་བ་ལང་ཁྱ་སེར་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བ་ལང་ཁྱ་སེར་བ་ལང་དུ་མཚུངས་པར་འཛིན་པའི་ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བ་སྤྱི་ཏྲག་རྩས་དང་བ་ལང་ཁྱ་སེར་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྤྱིས་པ་མ་ཡིན་པར་བལ། ཁྱོད་བ་སྤྱི་ཏྲག་རྩས་དང་བ་ལང་ཁྱ་སེར་གཟུང་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་། བ་ལང་ཁྱ་སེར་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་བར་མཐོང་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཁྱ་སེར་འབྲས་བུ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་ཁྱ་སེར་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བ་ལང་འཛིན་པའི་སྒོ་མངོན་སུམ་ནམས་རིགས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་ཁྱ་སེར་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཉིས་རིགས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་གཉིས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཏྲིགས་པའི་ཁྱོད་འབྲས་བུ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་བ་ལང་ཁྱ་སེར་ནམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་འབྲས་བུ་ལང་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་གཅིག་གི་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཡིས་སོ། །འོ་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བ་སྤྱི་ཏྲག་རྩས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བ་ལང་གིས་གསལ་བ་རང་མཚན་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་དེའང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་དེ། བ་གསལ་རང་མཚན་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བ་ལང་ཁྱ་སེར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་

རྩམ་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གསལ་བ་ནམས་
ལ་རྩམ་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་མེད་དེ། དེ་འདྲ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
དང་ལྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བ་ལང་གི་བད་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་གཞན་སེལ་དེ་རིག་
ཅིང་འཐོབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའམ། བ་སྤྱི་རྟག་དངོས་འཐོབ་པའི་
དོན་ཅན་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བ་སྤྱི་རྟག་
རྩམ་མེད་ན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡང་ངེ་ལྟར་བ་ལང་ལ་འདུག་ཅེ་ན། རྟོག་སྒོ་
བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འདུག་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། རྟོག་སྒོ་བྱུང་པར་
གསུམ་ལྟན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེའང་ཆོས་ཅན། དོན་བ་ལང་
དེ་ལ་མེ་བསྐྱ་བར་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བ་ལང་གི་དོན་མེ་བྱེད་པ་དེ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
ནས་བ་ལང་ལ་འདུག་པའི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དོན་
མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་
དེ་ལ་བཞེན་པ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་གསུམ་པོ་ངེ་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མིན་པའི་བ་ལང་གི་དོན་སྤྱི་དེ་ལ་བ་ལང་
གི་དོན་དེ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྤང་བ་ཅན་གྱི་སྤང་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་།
དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་ས་བོན་
ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་བྱུང་པར་དང་། རང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པའི་སྒོ་ངོ་
བོའི་བྱུང་པར་གསུམ་མོ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་དོན་གྱི་གཞན་

སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའམ།
བ་སྤྱི་རྟག་ཇུས་གྱི་ཡུལ་ཅན་གང་རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བ་
ལང་གི་དོན་དེ་བྱེད་པའི་གཞན་སེལ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དོན་
མཐུན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཐུ་བ་གཞན་སེལ་གྱི་འདུག་པ་ལ་རྩྱེད་པ་སྤྱང་བ་ལ། དྲེགས་པ་ཡན་ཚུན་
བརྟེན་པའི་རྩྱེད་པ་སྤྱང་། ཐུ་ལ་སེལ་འདུག་གིས་མ་བྱུང་པའི་རྩྱེད་པ་སྤྱང་། ཐུ་
དྲེགས་སྤྱི་མ་དོན་མེད་དུ་བལ་བ་སྤྱང་། སྤྱི་རྟག་དངོས་མེད་ན་སྤྱི་གཞི་མཐུན་མི་རུང་
བར་བལ་བ་སྤྱང་བ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་གས་ཐུ་མ་འགོད། དེའི་ལན་
གཉིས། དང་པོ་ནི། བེང་དང་བེན་མིན་གཉིས་པོ་དག་དྲེགས་པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་
པར་བལ། དྲེགས་པས་བེང་མིན་ལས་ཐོག་པ་ཡིས་སྒྲོ་ནས་བེང་གི་དོན་འཛིན་པའི་
སྤྱིར། འདོད་ན། བེང་དང་བེན་མིན་གཉིས་གཅིག་འཛིན་པ་སྤྱོད་དུ་སྤྱང་བ་མེད་
ན་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་དྲེགས་པ་ཡན་ཚུན་རྟེན་པ་དེའི་སྤྱིར་ན་
གཞན་སེལ་ལ་བདར་བཏགས་པ་མི་སྤྱིད་ཅེས་དཔྱེད་པ་པོ་ཁ་ཅིག་སྤྱོད། །

གཉིས་པ་ལ། མགོ་མཚུངས་དང་། དྲེགས་པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་
པ་མེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་གིས་ནི། བེང་བདར་འདོགས་པ་ལ་བེང་
མིན་ནམ་པར་གཅོད་དམ། བེང་མིན་ནམ་པར་གཅོད་པ་མིན་འདྲི། གལ་ཏེ་
བེང་མིན་ནམ་པར་གཅོད་ཅེ་ན། བེང་གི་དོན་འཛིན་པ་སྤྱོད་དུ་སྤྱང་བ་མེད་ན་
བེང་མིན་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་བེང་བདར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པའི་དྲེགས་པ་ཡན་
ཚུན་བརྟེན་པ་བལ་ལོ། །དག་དོན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བེང་དང་བེན་མིན་དྲེགས་

པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་པར་བལ། བེང་མིན་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བེང་བད་སྒྱུར་བའི་
 བྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བེང་བད་ལས་བེང་མིན་དེ་
 དག་མི་སེལ་ན། བེང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་བེང་ཞེས་
 པའི་སྒྲུ་ལས་བེང་མིན་ལ་འདུག་པ་དེ་ཡོངས་ཡངས་(སྤངས་)ནས་བེང་ལ་འདུག་
 པར་མི་འགྱུར་བར་བལ། བེང་བདས་བེང་མིན་མ་བཅད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
 བེང་གི་བྱེད་པར་ཅན་དན་བཞིན། ངག་དོན། བེང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་
 སྤྲུལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཁྱོད་མིན་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱོད་མི་གོ་བར་བལ། ཁྱོད་
 ཅེས་པའི་སྤྲུལ་བད་སྒྱུར་བའི་ཆེ་ཁྱོད་མིན་མ་བཅད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་
 ཏེ་གཞན་བེང་མིན་བཀག་པ་ཡང་མ་བྱས་བེང་མིན་མི་སྒྲུབ་པར་མདུན་ནས་བེང་
 སྤྱི་རྟག་རྣམས་གཅིག་གཅིག་རབ་དུ་བསྟན་ནས་བེང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་འདི་དང་ལྡན་པ་
 བེང་ཡིན་ཞེས་བད་བྱེད་ལ། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་བེང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་དེ་
 དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་
 ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་སྟུང་ན། བེང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་བསྟན་ནས་བེང་བད་བྱེད་པ་ལྟར་
 ནའང་བེང་མིན་མ་བཅད་པར་བེང་སྤྱི་འདི་དང་ལྡན་པ་ཡང་བེང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྡན་
 ནམ་གཅོད་ཀྱིས་བད་སྒྱུར་རམ། བེང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་དང་ལྡན་པ་འདི་ཁོ་ན་བེང་ཡིན་
 ཞེས་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་བད་སྒྱུར། དང་པོ་ལྟར་ན། བད་ལས་དེ་དག་མི་
 སེལ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་ཚྲོག་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བེང་གི་དོན་འཛིན་
 པ་མེད་ན་ཞེས་བྱའི་ཐལ་བ་ཚྲོག་པ་མེད་དོ། །ངག་དོན། བེང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 མིན་གཅོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་ལ་བད་སྒྱུར་བའམ། ཁྱོད་མིན་མ་བཅད་པར་ཁྱོད་

ལ་བད་སྒྱུར་བ་གང་རུང་དུ་བལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བེད་གི་དོན་འཛིན་པ་
མེད་ན་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། བ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ནམས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྒྱུར་བ་འགོད།

གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་སྒྲ་བ་ན་རེ། བེད་སྤྱི་རྟག་དངོས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་བེད་
ཡིན་ཞེས་བད་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟོགས་པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་མེད་
དེ། བདའི་སྒྲོན་རོལ་ནས་བེད་སྤྱི་རྟག་རྣམས་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སོ་སོར་
འབྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་རྟག་རྣམས་
མེད་པར་བེད་མིན་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བད་སྒྱུར་བ་ལ། རྟོགས་པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་
པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་བལ། བེད་གསལ་ནམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཤེས་པ་གཅིག་ནི་རྒྱད་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་པོས། རང་འབྲས་བེད་འཛིན་
མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་བེད་དེ་དང་དེ་མིན་པའི་རྒྱ་བུམ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནམས་བདའི་
སྒྲོན་རོལ་ནས་ཀྱང་བདག་ཉིད་སོ་སོར་ནམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
གསལ་བ་སྒྲ་མ་ལ། བེད་གསལ་ནམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་བའི་སྤྱིས་བྱ་དེའི་
སྒྲོ་རྟག་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བེད་གི་དོན་སྤྱི་དེ་བེད་འཛིན་སྒྲོ་རྟག་པ་རང་
གི་རྒྱ་བེད་ཉིད་དུ་སྒྲ་བ་དང་། རྒྱ་བེད་མིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བུལ་བ་དང་བེད་གསལ་
རང་མཚན་ནམས་ཀྱི་མཚུངས་སྤྱི་བེད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་འདྲ་བར་སྒྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་
རྟོག་པས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་བེད་མིན་ལས་ཐ་དད་
ཅིང་ལོག་པ་ལ་བེད་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྙད་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བད་སྒྱུར་
བས། བ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བེད་མི་གོའོ་ཞེ་ན། བེད་མིན་ལས་ལོག་པ་ལ་བེད་བད་

སྐྱར་བ་དེ་ལས་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིང་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཤིང་འཛོན་
 རྟོག་སྒོ་འབྱུང་པས་ཤིང་གི་དངོས་པོ་དང་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་གཅིག་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཤིང་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་བྱོད་མིན་
 སོ་སོར་འབྲེད་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བྱོད་མིན་བཅད་ནས་བད་སྐྱར་བ་ལ་རྟོགས་
 པ་ཡན་ཚུན་བརྟན་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དང་བྱོད་མིན་མངོན་
 སུམ་ཆད་མས་སོ་སོར་འབྲེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གསལ་བ་སྤྲུལ། བྱོད་
 དང་བྱོད་མིན་རྟོག་པ་དབྱེད་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་འབྲེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཆོས་
 ཅན། ཤིང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་མེད་ཀྱང་། བྱོད་ལ་བད་སྐྱར་བས་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིང་
 གོ་སྤྱོད་དེ། ཤིང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་མེད་ཀྱང་བྱོད་བད་དང་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཤིང་གི་
 སྐྱར་སྒྲུང་བའི་སྒོ་ནས་བྱོད་ལ་བད་སྐྱར་བས་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིང་གོ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཤེས་བྱ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ལ་སེལ་འདུག་གི་མ་བྱལ་པ་སྤྲུང་།
 གཞན་སེལ་ཀྱི་ཆོག་ལ་སེལ་འདུག་གིས་མ་བྱལ་པ་སྤྲུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་
 ན་རེ་བུམ་པ་མིན་པ་ཡོད་པས། བུམ་པ་སོགས་བརྟོན་པའི་སྐྱ་སེལ་འདུག་ཡིན་
 མོད། ཤེས་བྱ་སོགས་བརྟོན་པའི་སྐྱ་སེལ་འདུག་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མིན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་པ་པོའི་སྒོ་སྐྱ་རང་གི་བརྟོན་དོན་མིན་པ་འགའ་ལས་འདུག་
 པ་ནམ་པར་བརྟོག་ནས་སྐྱ་རང་གི་བརྟོན་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འདུག་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་སྐྱ་ནམས་ནི་རབ་དུ་སྐྱོར་བར་བྱེད་དེ། སྐྱ་ནམས་ནི་རང་གི་བརྟོན་བྱའི་
 འགལ་ཁྲེན་ནམ་པར་བཅད་ནས་རང་གི་བརྟོན་བྱའི་དོན་དེ་ངེས་བཟུང་གིས་སྟོན་པའི་

ཕྱིར། གཞན་མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་མཁས་སྤྱོད་པར་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་མཁས་
 གྱི་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ལྷ་མཁས་པར་བཅད་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ངེས་
 གཟུང་གིས་སྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྱི་ཁྲལ་བསྐྱབས་ནས་བྱེ་བྲག་ལ་སྤྱོད་
 བ་ནི། བེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཐ་སྟོན་དུ་ནི་འཛོག་རྒྱས་པ་མཁས་
 ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ལྷ་མཁས་པར་གཅོད་པའི་རྒྱས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ།
 ཚེད་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ལྷ་གཅོད་པས་ཁྲལ་པ་དེས་ནའི་
 ཕྱིར། དག་དོན། ཚེད་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སེལ་འདུག་ཡིན་པས་
 ཁྲལ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ངེས་གཟུང་གི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པའི་མཉན་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར། བེས་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། སེལ་འདུག་དུ་
 ཐལ། ཆོག་གང་ཞིག ཆོག་ཡིན་ན་སེལ་འདུག་ཡིན་པའི་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཞན་སེལ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། སེལ་
 འདུག་དུ་ཐལ། ཚེད་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེལ་འདུག་ཐུག་
 མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་འདུག་གིས་ཁྲལ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོངས་
 པས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་འདུག་དུ་ཐལ། ཚེད་བྱེད་གྱི་
 སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱོད་འདུག་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 སྤྱོད་པའི་འཁོར་གསུམ་ཁས་སྐྱོངས་སོ། ཞེས་པའི་ལན་ཡང་ཐོབ་ཅིང་། ཚེད་བྱེད་
 གྱི་སྤྱོད་ལ་སེལ་འདུག་གིས་ཁྲལ་པ་གྲུབ་ན། གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ལ་སེལ་
 འདུག་གྲུབ་པར་དགོངས་ནས། གང་ཞིག་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ཚེད་བྱེད་
 གྱི་སྤྱོད་ཡིན་ན་སེལ་འདུག་ཡིན་དགོས་ཏེ། བེད་གང་ཞིག བེད་གང་ལས་ཐ་དད་

པའི་ཤིང་མིན་དེ་རྣམ་པར་བསྒྲིག་ནས་ཤིང་བད་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གང་ལ་
 ཞེན། ཤིང་མིན་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་ཅིང་ལོག་པའི་བྱུང་པར་ཤིང་གསལ་རྣམས་
 ལ་མཚུངས་པར་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ཤིང་གི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཅན་ལ་འགོད། ངག་
 རོན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ན་སེལ་འདུག་ཡིན་དགོས་ཏེ། བད་
 ཡིན་ན་སེལ་འདུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས། བད་ལ་སེལ་འདུག་
 གིས་བྱལ་བ་བརྟན་པའི་སྒྲ་ནས། རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སེལ་འདུག་གིས་བྱལ་བར་
 རྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། བཅ་ཟེས་གཞུང་འདིས། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆོག །ཅེས་
 སོགས་གཞུང་ལྔ་མའི་གཞུང་གཙུགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །བད་ལ་སེལ་
 འདུག་གིས་བྱལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། བད་ལ་
 སེལ་འདུག་གིས་བྱལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིས།
 དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག །རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རབ་རྒྱ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིའི་དོན་ནི་སྒྲ་རྗེས་འབྲངས་པའི་རྟོག་པས་གཞན་ལས་ལྷོག་
 པ་སེལ་བ་ཡི་སྒྲ་ནས། རང་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་དགོས་
 ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྷོག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 དངོས་པོ་དག་ཁོ་ན་བརྗོད་ཅེས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་སྒྲ་དང་དོན་གཞན་སེལ་བར་
 བྱེད་ཅིང་རང་གི་དོན་མེད་པ་བརྗོད་དེ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྟན་ནོ། །ཁོ་
 ན་རེ། ཤིང་བདའི་ཡུལ་དུ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་ཁས་ལེན་ན། རེད་རང་གཉིས་
 མིང་མི་མཐུན་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་ཤིང་སྤྱི་རྟོག་རྗེས་ཁས་ལེན་པ་འདྲའོ་ཞེན། རྟོག་
 པ་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་དང་ཤིང་སྤྱི་རྟོག་དངོས་དོན་གཅིག་པ་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་

པ་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་འདི་ལ་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཤིང་བཟོད་མོད་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་ངེ་ལྟར་བཟོད།
མ་བཟོད་ན་བད་འགོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ནམས་
ལས་ཤིང་དེ་བཟོད་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཤིང་མིན་ལས་བཞྱོག་
པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་ཤིང་གོ་བ་ཡོད། ཤིང་སྐྱས་
ཤིང་མིན་མ་བཅད་པར་ཤིང་བཟོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཤིང་སྐྱས་ཤིང་
གི་སྒྲིལ་གཞན་སེལ་དངོས་སུ་བཟོད་པས་ཤིང་གི་དོན་གྱི་སེལ་པ་བྱགས་ལ་བཟོད་
པར་སྟོན་གསུངས་སོ། །ངག་དོན། ཤིང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཅེས་པའི་སྐྱ་བྱོད་མིན་
ལས་ལོག་པ་བཟོད་དེ། བྱོད་ཡིན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ཤིང་སྐྱས་ཤིང་གོ་བ་ལ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་དགོས་ན། ཤིང་གསལ་
ནམས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་བྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་སྟོན་སོ་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཤིང་སྤྱི་རྟག་རྣམས་དོན་གཞན་
ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་རེ་ཞིན། ཤིང་སྐྱ་ཤིང་མིན་བཅད་པའི་སྟོན་སོ་བར་བཟོད་
པར་སྐྱ་བ་དེ་ལ་ནི་ཤིང་གསལ་ནམས་ལས་རྣམས་གཞན་པའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་
འགའ་ཡིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་སོ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་
དེ། དེ་འདྲའི་ཉེས་པར་འགྱུར་པའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ཤིང་གསལ་ནམས་
ལས་རྣམས་གཞན་འགའ་ཡང་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤིང་སྐྱས་
ཤིང་མིན་པ་མིན་པ་བཟོད་ཅེས། སྐྱ་ནམས་ལས་དེ་རྟོགས་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་པར་
སྐྱས་ལ། དེ་ལྟར་ཤིང་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆེ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་ཤིང་མིན་མིན་

པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཉིས་གཉིས་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བེང་སྐྱས་བེང་མིན་
པ་མིན་པ་བཟློད་ན། བེང་ཞེས་བཟློད་པའི་ཆེ་བེང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་བེང་མིན་མིན་
པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཉིས་གཉིས་བྱེད་དགོས་པས་བྱུང་པའང་མིན་ཏེ། བེང་དང་བེང་
མིན་གཉིས་པན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་བེང་སྐྱས་བེང་བཟློད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བེང་མིན་པ་མིན་པའང་བཟློད་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། བེང་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཅེས་བཟློད་པའི་སྐྱ་ལས་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་མིན་བཅད་པ་གཉིས་ཀ་བཟློད་དེ། ཁྱོད་
མིན་ཡོད་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་མིན་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ངོ་པོ་
ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་པ་བཤད་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་བེང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་
བ་འདི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དུ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་
པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་འབྲུལ་པས་སྦྲད་
པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་བེང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་དངོས་
པོ་མིན་པ་ལས་གཞན་དུ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། བེང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་
པ་ལ་བེང་མིན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། བེང་གི་དངོས་པོར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བེང་མིན་ལས་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བེང་འདི་
བེང་མིན་འདི་ལས་ཐ་དད་ཅིང་ལོག་པས་བྱུང་ཅེས་བཟློད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རག་
དོན། རྟོག་པ་ལ་བེང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་མིན་
ཏེ། ཁྱོད་དངོས་པོ་མིན་པ་ལ་དངོས་པོར་སྒྲོ་སྦྲད་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བེང་མིན་པར་ཐལ། བེང་མིན་ལས་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཤུག་ཏེ་
འགྲེལ་ཆོག་སོར་བཞག་ནས། བེང་མིན་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་

མ་གྲུབ་སྟེ། པ་ལ་ག་དང་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འང་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། པ་ལ་ག་དང་རྫས་གཅིག་དུ་གྲུབ་ན། རྒྱ་བ་མོགས་ཤིང་མིན་ལས་མ་
 ལོག་པར་བལ་ལོ། པ་ལ་ག་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན་པ་ལ་ག་ཤིང་མིན་ལས་མ་
 ལོག་པར་བལ་ལོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། པ་ལ་ག་འདི་ནི་ཤིང་མིན་འདི་ལས་
 ཐ་དད་ཅིང་ལོག་གོ་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་མོད། རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འོ་ན། ཤིང་ཡང་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་བལ། པ་ལ་ག་དང་རྫས་
 གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱི་བ་དངོས་དང་འདྲ་
 མོད། རྫས་གཅིག་མིན་པ་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་བ་ཤིང་མིན་པར་བལ། ཤིང་པ་ལ་ག་
 དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས་དང་འདྲ། རྫས་ཐ་དད་མིན་པ་
 མ་གྲུབ་ན། པ་ལ་ག་ཤིང་མིན་པར་བལ། ཤིང་པ་ལ་ག་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས་དང་འདྲ། རྒྱ་བ་འདོད་ན། པ་ལ་ག་ཡང་དངོས་པོ་
 མིན་པར་བལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། ད་ཤྱོད་ལ་དངོས་པོའི་མཆན་གཞི་ཅི་ཡོད་
 གྲོས་ཤིག་མདུན་གྱི་ས་ཕྱོགས་འདི་མཆན་གཞིའོ། །ཞེ་ན། མདུན་གྱི་ས་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་བལ། པ་ལ་ག་དང་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་
 ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསལ་བྱུང་དངོས། རྫས་ཐ་དད་དུ་
 མ་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་ན་པ་ལ་ག་དངོས་པོ་མིན་པ་འགལ། གཞན་ཡང་འགལ་འདྲིའི་
 ཡུང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲིའི་རྟག་རྫས་མེད་ན། སྒྲིའི་
 རྒྱལ་གྱིས་མི་འཇུག་པར་བལ། འདོད་ན། སྒྲི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་བལ།

དེ་འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པ་ན་སྐྱའི་བྱས་སོགས་
 ཀུན་བརྗོད་པར་འགྱུར་བས། ཕྱེ་མ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། དེ་ད་
 གྱི་རྟུར་ནའང་། རྟག་དོར་སྐྱ་དང་འདྲེས་པའི་རྟག་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་ཅིང་
 འགོག་པ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་འཕྲ། དེ་སྐྱ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་སྐྱ་རྟག་
 པ་གཅིག་ཏུ་འགོག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མ་བྱས་པ་སོགས་
 རྣམ་པར་གཅོད་པར་མི་བྱེད་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེས་སྐྱ་རྟག་པ་བཅད་པ་
 ན་སྐྱ་མ་བྱས་པ་སོགས་གཅད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱ་དེ་ལ། རང་གི་བརྗོད་
 བྱ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་ཁས་སྲུངས་པའི་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་གང་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པར་
 བྱེད་པ་ལས་སྐྱའི་བྱས་སོགས་མ་ལུས་པར་ནི་བརྗོད་ཅིང་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་
 ན་སྐྱ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འདུག་པའི་རྣམ་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་
 ལའང་སྐྱར་རོ། །འབྲས་བུ་འཕམ་དགོས་པ་དུ་མ་ཅན་གྱི་སྐྱ་དང་རྟག་པ་དུ་མ་རྟེན་
 སྐྱ་རྟ་བུ་གཅིག་ལའང་འདུག་པར་འགྱུར་ནི་སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་མི་འདུག་པར་
 བཤམ་པས་འདུག་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བཤམ་པ་སྐྱ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེས་སྐྱའི་བྱས་སོགས་བརྗོད་པར་ཁས་སྲུངས་པའི་
 ལུ་མཆན་གྱིས་སྐྱ་རྟག་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་མི་
 རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེས་སྐྱའི་བྱས་སོགས་བརྗོད་པར་ཁས་མ་སྲུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དང་ཁྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་དུ་མ་
 འདུག་པ་དོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །ཤིང་

མིན་ལས་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་
 མིན་ལས་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་
 མིན་ལས་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་
 མིན་ལས་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་
 མིན་ལས་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་
 མིན་ལས་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་

བཞི་པ་ལ། སེལ་པ་སྐྱོ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་རུང་བར་བཞུགས། སྐྱོ་ལྷོ་ལྷོ་
 སྐྱོ་བ་ལ་མི་རུང་བར་བཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་མཐུན་མི་རུང་བར་བཞུགས།
 སྐྱོ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་དག་གི་ཉིས་པ་མེད་དེ། ཡུལ་སྐྱོ་པོ་འདི་
 ཡུལ་སྐྱོ་པོ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞི་ཅན་གྱི་ཆོག་གཅིག་གཅིག་གཅིག་སྐྱོ་པ་ན་གང་
 གི་ཆོག་གཞི་སྐྱོ་པོ་མི་སྐྱོང་བར་གནས་ནས་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱོ་དེས་ནི་ཡུལ་སྐྱོ་
 པོ་དེ་ལ་ཡུལ་དེས་བྱུང་བར་སྐྱོང་བའི་སྐྱོ་འབྱུང་ལ། ཡང་ཡུལ་སྐྱོ་པོ་འདི་
 སྐྱོ་པོ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞི་ཅན་གྱི་ངག་གཅིག་གཅིག་གིས་སྐྱོ་པ་ན་ཡུལ་མི་
 སྐྱོང་བར་སྐྱོ་པོས་ཡུལ་དེ་ལ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ཕྱར་སྐྱོང་བའི་སྐྱོང་བའི་
 སྐྱོ་སྐྱོ་བ་དེའི་ཆོ་སྐྱོ་དེའི་རྒྱུ་ནས་ཡུལ་སྐྱོ་པོ་དེ་ཡུལ་དང་སྐྱོ་པོའི་གཞི་
 མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཡུལ་སྐྱོ་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱོ་
 ལྷོ་ལྷོ་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བའི་བྱུང་བ་མེད་དེ། སྐྱོ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་ཀྱི་
 རྒྱུ་སྐྱོ་ལྷོ་ལྷོ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡུལ་དང་སྐྱོ་པོའི་གཞི་མཐུན་ཀྱི་སྐྱོང་བའི་
 སྐྱོ་ནས་ཡུལ་དང་སྐྱོ་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོ་གཞི་སེལ་བཅོད་

ན་དངོས་པོ་རང་མཆན་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས། སྤྱི་ནི་ནམ་གཅིད་སེལ་པ་ཇི་དྲ་
 པར་བྱེད་པ་ན། དངོས་པོའི་ཆོས་རང་མཆན་ལ་རེག་ཅིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱི་གཞན་སེལ་བ་ཇི་དྲ་ཀྱང་རང་མཆན་ཐོབ་པའི་རྣམས་པ་དེ་ནི། སྤྱི་དེ་ལ་ཡོད་
 ཅས་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱི་ནམས་ནི་གྱུ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ནི་ཇི་དྲ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
 བ་མེན་ཏེ། གྱུ་རྟག་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་བལ། གྱུ་རྟག་རྣམས་ཆད་མའི་སྒོ་
 ལ་སྤང་བ་མེན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤང་རུང་གི་དངོས་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
 ན་སྤང་རུང་གི་དངོས་པོ་མེད་པའི་བྱབ་པ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་གྱུ་རྟག་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་སྤྱི་ནམས་དང་། རྟག་སྒོ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བརྟན་པར་བྱས་
 ཏེ། དེ་ཡིན་པ་འཇམ། དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་རྟག་
 དེ་དག་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བརྟན། རྣམས་པར་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། གངས་ཅན་དགག་པ་ནི། སྤྱི་སེར་གཉིས་ངོ་བོ་བ་དང་དུ་སྒོ་མ་འབྲུལ་
 བ་ལ་སྤང་བ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མེན་པར་བལ། སྤྱི་ན་པོའི་དངོས་པོ་དང་སེར་པོའི་
 དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། མདོན་སུམ་གྱིས་བསལ་
 ལོ། །སྤྱི་ན་པོ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། སེར་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡིན། རྟག་
 པ་ཡང་ཡིན་པར་བལ། བྱིད་སྤྱི་ན་པོའི་རང་བཞིན་དང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་སེར་པོའི་
 རང་བཞིན་དང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན་མི་རྣམས་ཏེ་དོན་གཅིག་ཉིད་ཆོས་
 དངོས་འགལ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཀའི་བྱིད་ཡུལ་ཅན་མེན་པའི་
 ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་དགག་པ་ནི། བ་པ་དང་གིང་གི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྱི་ན་བ་

སྤྱི་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བལ། ག་པ་དང་གིང་ངོ་བོ་བྱ་དང་དུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཆད་མས་ཀྱང་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་ཏེ་སྤྱི་དངོས་
དབང་གིས་འདུག་པར་འདོད་པས་སོ། །སེལ་པ་སྤྱི་བ་ལ་ལ་ཡང་སྤྱི་མེད་པ་སོགས་
ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སེལ་པ་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱི་མེད་པར་བལ་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་
པ་དེ་དག་མེད་དེ། དེའི་ལུགས་ལ་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་རང་གི་བྱེ་བྲག་ཀྱན་ལ་བྱ་བ་
པའི་སྤྱིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སེལ་པ་སྤྱི་བ་ལ་བདའི་རྒྱ་མཆན་དང་དགོས་
པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པའི་ག་པ་དང་
ཤུག་པ་དག་ལ་ཀན་པོས་གིང་ཞེས་པའི་སྤྱི་གཅིག་གིས་བདར་བུས་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ག་པ་དང་ཤུག་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འདྲ་བ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ག་པ་དང་ཤུག་པ་གཉིས། གིང་
དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་གྱི་གིང་མིན་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་སེལ་མེད་ན་བད་སྒྱར་བ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི། གཞན་སེལ་
ལ་ལྡོག་མེད་དུ་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་བད་སྒྱུར་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་ལྡོག་
མེད་དུ་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་བད་སྒྱུར་བ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་དགོས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གསལ་བ་དང་ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་བ་སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་
ལ་བད་སྒྱུར་བུ་མིན་ཏེ་དངོས་པོ་ཀྱན་རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་
གསལ་བ་དང་ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་བལ། བ་ལང་
ཁྲ་བོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་བ་ལང་སེར་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར། བ་སྤྱི་རྒྱུ་རྣམས་མེད་ཀྱང་། བ་ལང་ཁྲ་སེར་གཉིས་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྤྱི་

འདུག་སྟེ། བ་ལང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་བ་ལང་བྲ་སེར་གཉིས་
 ཀ་ལ་བྲུབ་པའི་སྦྱར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། ཆོས་དེ་གཉིས་བ་ལང་གི་
 རོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་ཆོས་དེ་གཉིས་ལ་བ་ལང་གི་སྦྱ་འདུག་མི་འདུག་གི་
 ཐ་དད་མི་རིགས་པས་སོ། །བ་ལང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་བཞོ་བ་དང་། རྩ་བ་སོགས་
 འདོད་ན་ཡང་། དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་ཅིང་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་
 ལ་འདུག་རིགས་སོ། །ངག་དོན། བ་ལང་དོན་གཉེར་ཆོས་ཅན། བ་ལང་མིན་
 པ་ལས་ལོག་པ་ལ་འདུག་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་འདུག་རིགས་པའམ། བ་སྦྱེ་རྒྱལ་རྩལ་
 ལ་འདུག་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 གྱུ་རྒྱལ་དངོས་མེད་ན། ཏུ་མ་ལ་སྦྱེ་སྦྱ་འདུག་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། མི་རུང་བ་མ་
 ཡིན་པར་བཤལ། གང་གི་ཕྱིར་ན། མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་པོ་དེས་སྤུང་མོང་དུ་
 བྲུབ་པར་མེད་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་དག་ནི་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་པོ་དེ་ལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་
 བཤེས་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། བཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། གྱུ་རྒྱལ་དངོས་ཀྱི་སྟོང་བའི་དོན་དུ་མ་ལ་སྦྱེ་སྦྱ་འདུག་པ་ཡོད་དེ། མིག་
 སོགས་རྒྱུན་གསུམ་པོ་ལ་མིག་བཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་པའི་སྦྱ་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 རྒྱུན་གསུམ་ལ་སྦྱེ་རྒྱལ་རྩལ་མེད་ན། སྦྱེ་སྦྱ་འདུག་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་
 གསུམ་དེའི་ངོ་བོ་སྦྱེ་རྒྱལ་དངོས་ལས་ནི་རྩལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པས་སྦྱེ་རྒྱལ་དངོས་དོན་
 མེད་དུ་ཟིན་ན་ཡང་། མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ལ་མིག་བཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་བརྟེན་ལས་
 འགྱུར་པ་སྦྱ་གཅིག་གིས་བསྟན་ཅིང་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་

སོགས་ཀྱིན་གསུམ་འགའ་ཞིག་ཅིག་ཅར་དུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་ཀྱན་ཏུ་རྟོགས་པ་ལི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྤྱི་ཏྲག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མིག་སོགས་
ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་
མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་སྤྱི་སྒྲ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཐུན་མོང་དུ་དགག།
སྤྱི་ཏྲག་དངོས་སྒྲ་བའི་འདོད་པ་སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གལ་
ཏེ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདུག་པའི་རྒྱ་
མཆན་དུ་སྒྲ་བ་ཏྱར། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་གཅིག་གནས་པའི་
ཕྱིར། ཤིང་གསལ་མང་པོ་དག་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པ་གཅིག་འདུག་པར་སྒྲ་
བའོ་ཞེ་ན། ཤིང་སྤྱི་ཏྲག་དངོས་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་གནས་པའི་དོན་འཁར་གཞིང་
ལ་རང་ནང་གི་རྒྱ་ལྷག་བརྟན་པ་ཏྱར། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་ཀྱི་
རྟོན་ནམ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའམ་སྒྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་
པ་ཏྱར། ཤིང་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་གནས། དེ་གཉིས་དེ་ཏྱར་
ཤིང་སྤྱི་དང་ཤིང་གསལ་དེ་ལ་མི་རིགས་སོ། །ངག་དོན། ཤིང་གསལ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཤིང་སྤྱི་ལྟེན་དང་གསལ་བྱེད་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཤིང་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་
གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་
དག་གིས་གཞིད་པའི་ཕྱིར། བརྟག་པ་དང་པོ་ཏྱར་ན། ཤིང་གསལ་ཆོས་ཅན། ཤིང་
སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྟོན་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་ལ་ཕན་
འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁར་གཞིང་གི་རང་ནང་གིས་རྒྱ་ལྷག་ལ་ཕན་མི་

འདོགས་ཀྱང་། དེའི་རྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྦྱི་གསལ་ལ་འང་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། འཁར་གཞིང་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྩ་བུ་གཡ་ཕན་འདོགས་ལུས་ཏེ། ཐུར་དུ་རྩེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རང་ནང་གི་རྩ་བུ་གསྐད་ཅིག་སྦྱི་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་སྦྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བུ་གི་སོགས་སྦྱས། བཞེ་སོགས་བཟུང་། འཁར་གཞིང་གི་སོགས་སྦྱས་བུམ་པ་བཟུང་། འཁར་གཞིང་གི་རང་ནང་གི་རྩ་བུ་གཡ་ཕན་འདོགས་པའི་ཚུལ་དེ་ཡང་སྦྱི་གསལ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྦྱི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བེད་གསལ་རྣམས་སྦྱི་གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། གསལ་བ་སྦྱི་གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་མིན་ཏེ་གསལ་བ་དེ་མེད་ན་ཡང་། སྦྱི་རྟག་པའི་དངོས་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བའི་སྦྱི་གྲུབ་ཟེན་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གསལ་བའི་སྦྱི་དང་རྩལ་ཐ་དད་པའི་གནས་པ་བྱས་སམ། རྩལ་ཐ་དད་མིན་པའི་གནས་པ་བྱས་ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱི་ལས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་གནས་པ་བྱས་ན། སྦྱིའི་གནས་པ་བྱེད་པ་འགལ། སྦྱི་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་གནས་པ་བྱས་ན། སྦྱིའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པར་སོང་བས། སྦྱི་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །ངག་དོན། གསལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱི་རྟག་རྩལ་གྱི་གནས་པ་མ་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱི་རྟག་རྩལ་དང་རྩལ་ཐ་དད་པའི་གནས་པ་ཡང་མ་བྱས། རྩལ་གཅིག་པའི་གནས་པ་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། བུམ་གཟུགས་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྦྱེད་རུང་བའི་དོན་དུ་གཞན་སྦྱོན་འོད་ཀྱི་ངོར། གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོས་པ་གང་ཡིན་པའི་བུམ་གཟུགས་དེ་ནི་སྦྱོན་འོད་ཀྱི་གསལ་

བྱ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་འོད་དེ་ཡང་རང་གི་གསལ་བྱ། བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རང་འཛིན་
 མིག་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེད་རུང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱ་རུ་འདོད་དོ། །རག་
 གོན། སྒྲོན་མེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བྱ་བུམ་གཟུགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གསལ་བྱར་
 འགྱུར་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་གསལ་བྱ་བུམ་གཟུགས་
 ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། བུམ་གཟུགས་སྒྲོན་འོད་ཀྱི་གསལ་
 བྱར་འགོ་བ་ལ། བུམ་གཟུགས་ལ་སྒྲོན་མེས་སྤར་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་བུས་
 དགོས་ཞེས་ཞེས་པའོ། །དེ་སྤྱི་གསལ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ནི་སྤྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་
 པ་བསྐྱེད་པ་གསལ་བ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་སྟེ། སྤྱི་དེ་ནི་སྤྱི་ནས་རང་འཛིན་ཤེས་
 པ་བསྐྱེད་རུང་གི་རྟག་རྣམས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེ་ནི་སྤྱི་རྣམས་གསལ་བ་ལས་
 རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ།
 སྤྱི་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གསལ་བས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ལ་
 བཅ་པ་མི་བྱེད་མོད། མིག་སྒྲུན་གྱིས་མིག་དབང་གསལ་པོར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་གསལ་
 བས་ཀྱང་སྤྱི་རྟག་དངོས་འཛིན་པའི་དབང་པོ་གསལ་པོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 གསལ་བ་ལས་སྤྱི་རྟག་དངོས་འཛིན་པའི་དབང་པོ་གསལ་པོར་འདུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ་
 གསལ་བ་དེ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་དག་ལ་རྟོགས་པ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་གསལ་མི་
 གསལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་མཐུན་དཔེ་ནི། མིག་སྒྲུན་གྱིས་མིག་དབང་
 གསལ་པོར་བྱེད་པས་མིག་སྒྲུན་ཡོད་མེད་ལས་མིག་ཤེས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་
 དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཅུང་གིས་ཀྱང་གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་རིགས་དང་རྣམས་པ་ཡིན་པས་

ཁྱེད་པར་འདོད་ན། སྤྱི་མེ་ལ་སོགས་གསལ་བྱེད་ནི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པ་སོགས་
 གྱི་སྤྱི་ལྷན་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །ངག་དོན། སྤྱི་མེ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་དངོས།

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་དུ་ཐལ་བ་དགོད། བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་དགག་
 གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་ །འཛེམ་མེད་པའི་ལྷགས་དགག་པ་དང་བཞི། དང་
 པོ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས་ཇུས་གཞན་ཉིད་དུ་འདོད་པའམ།
 གངས་ཅན་གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས་གཞན་མིན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་
 པ་དེ་གཉིས་ལྟར་ནའང་། སྤྱི་མེད་གསར་དུ་སྤྱི་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་
 ལ་ནི་བ་ལང་གི་སྤྱི་པའི་སྤྱི་པའི་ལྷན་འདུག་སྤྱི་པའི་ལྷན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་
 བ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ཁས་སྤྱོད་མ་གྱུ་ན། དེར་ཐལ། གཅིག་
 གསལ་བ་སྤྱི་པ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་སྤྱི་དེ་ནི་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་ལ་མཐོང་བ་
 མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་སྤྱི་པ་ལ་ཡོད་པའི་བ་སྤྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བ་སྤྱི་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་ན་རེ། རྒྱུ་མེད་སྤྱི་པ་ལ་གྱུ་བ་ཟེར་ན། གསལ་བ་སྤྱི་
 མ་མཐོང་བའི་བ་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་ཕྱིས་བྱུང་ལ་ཇུས་འགོ་མེད་པར་ཐལ། གསལ་
 བ་སྤྱི་པ་ལ་མཐོང་བའི་བ་སྤྱི་རང་གི་རྟོག་གསལ་བ་སྤྱི་པའི་རང་བཞིན་དང་གཞན་
 ཉིད་མིན་པར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། རྒྱུ་མེད་སྤྱི་པ་ལ་གྱུ་བ་སྤྱི་
 རྒྱུ་གསལ་ཇུས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་གསལ་ཇུས་གཞན་ཉིད་ཡིན་
 དུ་ཆུག་ན་ཡང་གསལ་བ་སྤྱི་པ་ལ་ཡོད་པའི་བ་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་གསལ་བ་སྤྱི་པ་ལ་ཇུས་
 ལྷན་འདུག་པར་ཐལ། གསལ་བ་སྤྱི་པ་ལ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་རྟོག་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དཔེ་ཐ་རའི་ལུགས་དགག་། དཔེ་ལུགས་དགག་། བཀག་
 པ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་སྒྲོབ་མ་དཔེ་ཐ་ར་ན་
 རེ། རྒྱ་མའི་རྒྱལ་མ་གྲུབ་པོ་ཞི་ན། བ་ལང་གསར་བྱུང་ལ། བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་
 རྒྱལ་སྤྱི་འགྲོ་ན། བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་བ་ལང་གསར་བྱུང་དེའི་མདུན་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་
 དམ། དེའི་ཕྱིས་ཡོད་དམ། བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱི་ཆ་གཅིག་རྒྱ་མ་ལ་བྱུང་། ཆ་གཅིག་
 ཕྱི་མ་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་ནམ། བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་ལ་པོ་ལོ་རྒྱལ་ཕྱི་
 མ་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བ་ལང་གསར་བྱུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 མདུན་རོལ་དེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་ལ་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་
 བའང་མིན་ཏེ། གསལ་བ་མེད་པར་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་གསལ་གཉིས་ཁས་
 གངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་སྤྱི་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་ལ་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་བཞིན་ཏེ། རྒྱལ་
 སྤྱི་གསལ་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་གཅིག་ཁྱོད་ལ་བྱུང་། ཆ་
 གཅིག་བ་ལང་རྒྱ་མ་ལ་བྱུང་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་གསལ་ཁས་གངས། བཞི་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་སྤྱི་བཞིན། བ་སྤྱི་
 རྒྱལ་རྒྱལ་གྱི་རང་གི་རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་ལ་པོ་ལོ་ལོ་ལོ་བཞིན་པར་ཐལ། བ་
 སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱིས་རང་གི་རྒྱལ་བ་ལང་རྒྱ་མ་ནི་ཡོངས་སྤྱི་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། དེ་
 བས་ན་གྱི་མ་དཔེ་ཐ་རའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་འཕོངས་པའི་རྒྱ་ནི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །ངག་
 རོན། དཔེ་ཐ་རས་བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་བ་ལང་གསར་བྱུང་ལ་བྱུང་པར་དམ་བཅས་པའི་
 དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ཁྱོད་ཀྱི་

དོན་ལ་གཞིན་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་
 བར་སྟོན་པ་ནི་གཞན་བ་ལང་སྤྱི་མ་ལ་གནས་པར་གྱུར་པའི་བ་སྤྱི་ནི་རང་གི་གནས་
 བ་ལང་སྤྱི་མ་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡོ་ཞིང་བ་ལང་སྤྱི་མ་དེ་ལས་གནས་གཞན་
 ཏུ་སྤྱི་བའི་བ་ལང་སྤྱི་མ་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་གནས་ན་གིན་ཏུ་རིགས་པ་དང་ཐུན་ཞིང་
 བཅས་པའོ། །ཡུལ་དུས་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་གི་བ་ལང་གི་དངོས་པོ་དེ་གནས་པར་
 གྱུར་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་ནི་བ་སྤྱི་རྒྱལ་དངོས་དེ་འབྲེལ་བས་ཏེ་ཡོད་པའང་མིན་ལ་
 བ་སྤྱི་རྒྱལ་དངོས་དེ་ཕྱིས་བྱུང་བ་ལང་དེ་དག་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་
 ནི་ཅི་གའོ་མཆར་ཆེ་སྟེ་གཞན་གད་དོ། །ངག་དོན། བ་ལང་ཆོས་ཅན། བ་སྤྱི་
 རྒྱལ་རྣམས་དེས་ཁྱོད་སྤྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མིན་པར་ཐལ། བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྣམས་དེ་ཁྱོད་སྤྱི་མ་
 ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་སྤྱིར། བ་སྤྱི་རྒྱལ་
 རྣམས་དེ་ཁྱོད་སྤྱི་མའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་གསལ་ཁས་སྐྱབས།

གཉིས་པ་ལ་དཔེ་ལུ་ག་ན་རེ། གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 ཡུལ་དུས་ཀྱན་ན་བ་ལང་གི་རིགས་རྒྱལ་རྣམས་ཡོད་པས་བ་ལང་སྤྱིས་བྱུང་ལ་དེས་
 ཁྱབ་པོ་ཞིན། བ་ལང་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྣམས་གསལ་བས་
 ཡུལ་དུས་ཀྱན་ཏུ་དེ་བསལ་(གསལ་)བཞིན་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་ཡོད་པའི་
 ཡུལ་དུས་ཀྱི་བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྣམས་དང་བ་ལང་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་ཀྱི་བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྣམས་གཉིས་
 ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བ་ལང་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་
 ཀྱན་ཏུ་བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྣམས་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བ་ལང་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་ཀྱན་ཏུ་བ་སྤྱི་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། བ་སྤྱི་རྒྱལ་རྣམས་དེ་བ་ལང་ཁྱ་བོ་

སོགས་ཀྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་བ་
ལང་གི་གསལ་བ་ཁྲོ་བོ་སོགས་ཀྱི་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་
ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། གསལ་བྱེད་བ་ལང་ཁྲོ་བོ་ཆད་མས་རྟོགས་
པ་སྤྱི་ན་དུ་སོང་བ་མིན་ན། གསལ་བྱ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་དག་པར་རྟོགས་པ་མིན་
པས་ཁྲུབ་པར་བཟུ། བ་ལང་ཁྲོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ། བ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་དང་ལྟན་པའི་བ་ལང་གི་
གསལ་བ་དག་རྟོགས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བསྒྲིག་པར་འདོད་
དེ་མི་རིགས་པར་བཟུ། དེ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་འགལ་བས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དག་
དོན། དཔེ་ལུ་ག་ཆོས་ཅན། བ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་སྤྱི་ན་དུ་བ་ལང་
གི་གསལ་བ་འཁྲོ་དགོས་ཞེས་ཁྲོད་ཀྱིས་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་
ལ་ཁྲོད་རང་གི་ཁས་སྒྲུངས་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་འགལ་བས་གཞོན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་མི་རུང་བར་བཟུ། སྤྱི་
རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་འདུག་པ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་
མི་དགོས་པར་བཟུ། ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་མེད་པར་ཡང་། འབྲས་
འཆོད་པ་པོའི་སྤྱི་བ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་བ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་རིགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སོགས་པས་སྤྱི་བ་པོ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་བ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་པ་བཞིན་
ནོ། །ཁོ་ན་རེ། འཆོད་པ་པོའི་སྤྱི་བ་དུ་མ་ལ་འཆོད་ལས་ཡོད་པས་དེ་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་
པའི་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་པོ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་སོ་སོ་བ་ཡིན་ནམ། ལས་
ཀྱི་སྤྱི་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱི་བ་པོ་སོ་སོའི་ལས་སོ་སོ་བ་ནམས་ཆོས་ཅན།

སྤྱི་ཏྲག་དངོས་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་དགག་
 རྒྱུ་ལྟ་བུ་མ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་པར་བཤམ། རྣམ་ཐ་
 དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་གསལ་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལས་འདིའི་
 རིགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཆོད་པ་པོའི་སྤྱི་ཏྲག་དངོས་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་པར་བཤམ། ཁྱོད་འཆོད་པ་པོའི་སྤྱི་ཏྲག་ལ་འཕྲོད་འདུས་མ་འདྲེས་
 པར་འཆོད་ལས་ལ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་མཉན་པ་གཞན་
 འཆོད་ལས་ཞེས་པའི་སྤྱི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐ་གསུམ་ཀ་
 དངོས། གཞན་ཡང་སྤྱིར། འཆོད་ལས་བྱེད་མྱོང་ལ་ད་ལྟར་ཤོལ་བའི་སྤྱི་ཏྲག་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་མི་འཇུག་པར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་འཆོད་
 ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས་སྒྲངས། དེ་ལ་འཆོད་
 ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་སྤྱི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་མོ་ཞེས་ཆོས་ཅན་སྤྱིར། ཁྱོད་ལ་
 འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་ཡིན་པ་མི་རིགས་
 པ་མིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། འཆོད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་ཁྱོད་ལ་འཕྲོད་འདུའི་
 འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་ཏྲག་ལ་འཆོད་
 ལས་མེད་ཀྱང་འཆོད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་རྣམས་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པོ་སྤྱི་མ་ན།
 དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཆོད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་
 དངོས་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་གནོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ངག་དོན། ཆོས་ཅན་སྤྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་འཆོད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་དངོས་འདུ་འབྲེལ་
 གྲུབ་པས་བྱལ་པར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་འཆོད་ལས་མེད་ཀྱང་འཆོད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཏྲག་
 དངོས་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་ཏྲག་ལ། ད་ལྟར་འཆོད་

ལས་མེད་ནའང་འཆོད་ལས་འདས་མ་འོངས་འཆོད་ལས་ཤོལ་བའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཆོད་
 པ་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྒོ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཆོད་ལས་འདས་མ་འོངས་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་འཆོད་ལས་ཤོལ་བའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་ཤེས་བརྗོད་དག་
 བསྐྱེད་བྱེད་མིན་ཏེ། འཆོད་ལས་ཤོལ་བའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་ཤེས་
 བརྗོད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཏེ་འབྲས་བུ་མིན་པ་ཐོབ་པའི་བྱེད། གཞུང་འདིའི་དོན་
 ཡང་བོད་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་གཞན་དུ་བཤད་མོད། དགོངས་པ་ནི་བདག་གི་བཤད་པ་
 འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་གལ་ཏེ་འདས་དང་མ་འོངས་པ་རྒྱ་མཆན་
 དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་འདུག་གོ་ཞེ་ན། ལས་མེད་ནའང་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་
 བྱེད་འགྲེལ་དུ་མེད་པ་སྟེ་རྣམས་པ་མེད་པ་ནི་རི་ལྗར་རྒྱ་མཆན་དུ་འགྱུར་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འཆོད་ལས་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 སྒོ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ནམ། རྣམས་པའི་
 བྱེད་ཡིན། བྱེད་མ་སྒྲུབ་འདིའི་རིགས་མིན་ཞེས་སོགས་ཁ་སྒྲིལ་པས་ཆོག །དང་པོ་
 ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་སོ་སོ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 འཆོད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བན་ཚུན་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱེད། ཁོ་ན་རེ། གལ་
 ཏེ་འཆོད་པ་པོ་ཉིད་ཅེས་པའི་བྱེད་རྒྱལ་རྗེས་འཆོད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་
 པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སོགས་པས་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བུ་བའི་བྱེད་
 རྒྱལ་དངོས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཆོད་པ་པོའི་སྐྱེས་
 བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཆོད་ལས་མི་བྱེད་པའི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཆོད་

ལས་མི་བྱེད་པའི་དང་པོར་ཡང་འཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་དེ་གསལ་བར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཆོད་ལས་མི་བྱེད་པའི་དང་པོར་ཡང་འཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
 རྒྱུ་དངོས་དེ་ཁྱོད་ལས་འཕྲོད་འདྲེའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡོད་
 པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་བཞིན། རྒྱས་གསལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་
 ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཆོད་ལས་མི་བྱེད་པའི་དང་པོར་ཡང་ཁྱོད་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་
 པའི་སྤྱི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྣམས་
 དེ་འཆོད་ལས་ཀྱི་དང་པོར་གསལ་བ་མིན་ན་ནི་འཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཕྱིས་
 ཀྱང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འཆོད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་འཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
 རྒྱུ་རྣམས་མི་གསལ་བ་གང་ཞིག འཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་ལ་བྱུང་
 པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་འཆོད་ལས་ཀྱི་
 དང་པོར་ཡོད་ཀྱང་འཆོད་ལས་མེད་པས་མི་གསལ་ལ། ཕྱིས་འཆོད་ལས་ཀྱི་བྱ་
 བས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། འཆོད་པ་ཉིད་
 ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་ཆོས་ཅན། འཆོད་ལས་ཀྱི་བྱ་བས་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་
 མེད་པར་ཐལ། འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་གསལ་ཆོས་ཅན་དང་བཅས་
 པ་ཁས་སྒྲུངས། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། འཆོད་ལས་ཀྱིས་ཕུལ་བྱུང་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱས་གསལ་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་ན་འཆོད་ལས་ཀྱིས་ཕན་གདགས་བྱའི་རྒྱུ་དངོས་
 གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་གཞན་སེལ་
 སྤྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ནི། ཤིང་མིན་ལས་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་ཞེས་པའི་

སྒྲུབ་དང་མེས་པ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ཏེ། བ་པ་དང་བུམ་པ་སོགས་སྒྲུབ་ཏུ་
 རྒྱས་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནའང་། བེང་མིན་ལས་ལྡོག་པའི་རིགས་
 ཉེ་བ་གང་གིས་བ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་བེང་སྒྲུབ་རབ་ཏུ་འདུག་ལ། གཞན་བུམ་
 པ་སོགས་ལ། བེང་སྒྲུབ་འདུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བ་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དང་བུམ་པ་གཉིས་བེང་སྒྲུབ་ཏུ་རྒྱས་མེད་པར་མཚུངས་ན། ཁྱོད་དང་བུམ་
 པ་གཉིས་བེང་སྒྲུབ་འདུག་མི་འདུག་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་བུམ་པ་གཉིས་
 བེང་སྒྲུབ་ཏུ་རྒྱས་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཁྱོད་བེང་མིན་ལས་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཁྱོད་ལ་བེང་སྒྲུབ་འདུག་ལ་བུམ་པ་ལ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་ན་རེ། གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་སྤངས་
 ཞིང་དེ་ལས་མ་རྟོགས་པའི་གསལ་བའི་དངོས་པོ་ནམས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་
 རྒྱལ་གྱིས་རྒྱས་སུ་འགོ་བའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁའི་པོ་གཞན་མེད་ན། གཅིག་ས་པོན་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་ན། གཞན་རྒྱལ་ལུད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ས་པོན་དང་
 རྒྱལ་ལུད་རང་བཞིན་བེན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་པོན་དང་རྒྱལ་ལུད་
 གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། གངས་ཅན་དེའི་ལུགས་
 གྱི་མེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་། གཙུ་བ་དང་། ལྷོ་ལམ་
 ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ་དང་། མིག་སོགས་
 དབང་པོ་ལྟ་དང་། ལས་དབང་ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་
 ལས་དབང་ལྟ་ནི། ངག་དང་། ལག་པ་དང་། ཀླང་པ་དང་། རྒྱབ་དང་། འདོམས་

གྱི་དབང་པོ་འོ། །དེའི་སྤྱི་དང་དུ་ས་ཁྱེ་མེ་རྒྱུ་དམ་མཁའ་སྤྱི་འབྱུང་བ་ལྟ་དང་ཉི་ཤུ་
 ཙ་ལྟོ། །འདི་དག་གྲང་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་
 མིན་པ། རྒྱ་ཡང་ཡིན། འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་པ། རྒྱ་ཡང་མིན་འབྲས་བུ་ཡང་
 མིན་པའི་མུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་
 བརྒྱ་གཅིག་དང་འབྱུང་བ་ལྟོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་བདུན་ནོ། །བཞི་
 པ་ནི་བདག་གོ། །བདག་དང་ཤེས་པ་རྣམས་གངས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ཉིར་བཞི་བེམས་
 (བེམ)པོ་འོ། །ལུ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་འདུག་འགྲེལ་
 དུ་བྱངས་པ་ལས། ཙ་བའི་རང་བཞིན་རྣམས་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །བརྒྱ་དུག་པོ་
 ཉི་རྣམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམས་འགྱུར་ཞིང་།
 །སྤྱི་སྤྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམས་འགྱུར་མིན། །ཞེས་སོ། །ས་བོན་དང་རྒྱ་ལུང་ལ་
 སོགས་པའི་ཤེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་གཙོ་བོའི་རང་དུ་གཅིག་པ་ཁོ་
 ན་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་དང་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་རྣམས་གངས་ཡིན་ཞིང་། གཙོ་
 བོ་དེ་ཡང་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་
 གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། གངས་ཅན་རང་གི་གཞུང་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་མཆོག །མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་ལམ་
 དུ་གང་འགྱུར་བ། །སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་བསོག་ །ཅེས་སོ། །རྟགས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་
 ན། ལྟོ་ལྟོ། །བྱད་པར་ཆད་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོའི་ཕྱིར། །རྟུ་པའི་སྒྲོ་ནས་འདུག་
 པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །རང་བཞིན་སྒྲུ་ཆོགས་དབྱེར་
 མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དེ། །དེའི་དོན་ཡང་བྱད་པར་རྣམས་འགྱུར་

ནམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་གཙོ་བོ་སྤྲོད་དུ་སྤང་སྟེ། འབྲས་བུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་མཐོང་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཁྱོད་བསྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་སྣ་ཆོག་གས་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་འདི།
 མཐར་འགག་པ་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་འགོ་བའི་ཕྱིར། བདག་སྐྱབ་
 པ་ལ་ཡང་གཏན་ཆོག་གས་འདི་ལྟར་སྒྲུ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་
 རོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མལ་ཆ་དང་རྟ་ལ་
 སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒོ་བཅས་(བཅ་)པོར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱང་སྒྲུ་སྟེ།
 སྒོ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་པའི་བཅས་(བཅ་)པོ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཁྱོད་
 འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུ་འོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ནི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་འཇུག་རིམ་
 མ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ནམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ནམ་ཞིག་སྒྲ་མའི་མན་
 ངག་སྒོ་མས་པ་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ནིར་ལྔའི་འཇུག་
 རིམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ན་འཁོར་བ་བརྒྱུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་བ་འགྱུ་བ་
 པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་གཙོ་བོ་ཡང་ངོ་ཆ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 ནམ་འགྱུར་སྐྱུ་ལ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་གྲོལ་བའི་བདག་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། དེ་རྒྱད་དུ་ཡང་། གྲངས་ཅན་རང་གི་གཞུང་ལས། དེ་ནི་དེ་ནི་ཤུ་རྩ་ཤེས་ན།
 རལ་པའམ་མགོ་རྒྱུ་མ་ཅོད་པན་ཅན། །གནས་ནི་གང་དང་གར་གནས་ཀྱང་། །གྲོལ་
 འགྱུར་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་སོ། །རྒྱས་པར་ཞི་འཆོ་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱི་ཆད་ཆེན་
 དང་ཕུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གན་འབྱེད་ལ་བརྟུན། (གཉིས་པ་ནི་)དེ་བས་ན་ས་བོན་

གྱི་རང་བཞིན་དང་ཚུ་ལུད་གྱི་རང་བཞིན་ནི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་གཅིག་པ་མིན་ན་ས་
 བོན་དང་ཚུ་ལུད་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་མི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཙོ་བོའི་
 བདག་ཉིད་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིས་ས་བོན་དང་ཚུ་ལུད་དུ་མ་འབྲས་བུ་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་ཤེད་
 ན། ནས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲུང་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཤེད་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་པུ་དེ་ལའང་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུ་གཙོ་བོ་དེ་
 ཆང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྤྱོད་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་དེ་ས་བོན་
 ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་བྲལ་ནས་འགོ། བྱུང་པར་ས་བོན་སོགས་པ་ལྷན་ཚུན་རྗེས་
 སུ་འགོ་རྗེས་རྣམས་པར་ངེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་འདོད་ན། ནས་སྤྱོད་
 ནི་ལྷན་ཅིག་ཤེད་ཀྱི་ལྷན་གྱི་ཤེད་བྲག་ས་སོགས་རྣམས་ལས་ནས་སྤྱོད་དེ་དག་འབྲུང་སྟེ།
 ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་ཡོད། ས་ཚུ་སོགས་གཅིག་དང་བྲལ་ན་འབྲས་བུ་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་གང་ཞིག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གཙོ་བོ་དེ་ལས་
 འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་སྟེ་རང་འབྲས་སྤྱོད་པའི་དོན་ཤེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་གང་ཞིག །དོན་དམ་
 པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱོད་གཙོ་བོ་དེར་མེད་པས་བྱལ་བའི་
 ཕྱིར། ངག་དོན། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། བྱུང་དོན་ཤེད་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱུང་
 དོན་ཤེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ན། བྱུང་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱུང་དངོས་
 པོ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཞུང་འདི་སྤྱོད་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མིན་པས་བྱལ་བའི་
 སྤྱོད་པའི་གཏན་མི་རིགས་ཏེ། ཆངས་པས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས།
 དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྱོད་

པར་བྱེད་པ་ཉིད་མིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁེས་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་
ལུང་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་ལུང་ནས་སྤྱུག་སྤྱེད་
བྱེད་ཡིན་ན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ས་ལུང་ས་བོན་ཡང་ནས་
སྤྱུག་སྤྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ས་ལུང་ས་བོན་དང་རྒྱ་སྤྱུག་ས་བདག་
ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་སྤྱུག་ས་འགའ་ཞིག་ནས་སྤྱུག་གི་རྒྱ་ཡིན་ལ། གཞན་པ་
ས་ལུང་ས་བོན་སྤྱུག་ས་སྤྱུག་གི་རྒྱ་མིན་པ་འདི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། རྒྱ་སྤྱུག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དང་ས་ལུང་ས་བོན་གཉིས་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་ན་
ཁྱོད་དང་ས་ལུང་ས་བོན་གཉིས་ནས་སྤྱུག་སྤྱེད་བྱེད་ཡིན་མིན་མཚུངས་མི་དགོས་
ཏེ། ཁྱོད་དང་ས་ལུང་ས་བོན་གཉིས་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་
མཚུངས་ཀྱང་ཁྱོད་ནས་སྤྱུག་སྤྱེད་བྱེད་ཡིན་ལ། ས་ལུང་ས་བོན་ནས་སྤྱུག་སྤྱེད་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། ས་སྤྱུག་སྤྱེད་རང་བཞིན་དང་གཙོ་
བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པ་ནི། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། ས་སྤྱུག་སྤྱེད་ཅིག་
ཅར་སྤྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་སྤྱུག་སྤྱེད་རང་བཞིན་དང་ཁྱོད་ཐ་
དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྤྱུག་སྤྱེད་དང་བཅས་པ་ཁས་སྤྲངས་།
ཁོ་ན་རེ། གཙོ་བོ་དེ་ས་སྤྱུག་སྤྱེད་ལས་གནས་སྤྲུལ་ཐ་དད་པས་གཙོ་བོ་དེ་ས་སྤྱུག་སྤྱེད་
དང་སྤྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་ལྔར། ཁྱོད་
ས་དེའི་རང་བཞིན་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ས་འཇིག་པའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྤྱུག་སྤྱེད་ཆོས་ཅན་ནམས་ཁས་

གྲངས། འདོད་ན། ཁྱོད་ས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ས་སོགས་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་
 གློ་མི་སྤྱི་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་ནི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཆོས་ཅན་
 དང་བཅས་པ་ཁས་གྲངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། གཙོ་བོ་གསལ་བ་དང་རྣམ་གཅིག་དང་
 ཐ་དད་བརྟག་པའི་ཉེས་པ་དེ་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་གཉིས་
 རྣམ་གྱུ་བ་དུ་ཁས་མ་གྲངས་པས་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་བརྟག་པ་ཅམ་ཡང་མི་
 འདུག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྩོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོ། རྩོག་
 པ་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྣམ་གྱུ་བ་དུ་ཁས་གྲངས་
 པའི་སྟོན་ས་གསལ་བ་འཛིག་པའི་ཆོ་གནས་མི་གནས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་འདུག་པ་རིགས་
 པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རྣམ་གྱུ་བ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པར་ཁས་གྲངས་
 པའི་ཕྱིར། ལྟ་ དེས་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ལ་མི་མཚུངས་པར་བརྟན་ནས་སྒྲིའི་
 སེལ་པ་ལ་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲིའི་སྒྲུང་བ་སྒྲིའི་སེལ་པ་
 ཡང་ཆོས་ཅན། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྣམ་གྱུ་བ་དུ་ཁས་གྲངས་པའི་སྟོན་ས་གསལ་
 བ་འཛིག་པའི་ཆོ་གནས་མི་གནས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདུག་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་གྲགས་
 ཀྱིས་རྟོག་པ་བསྐྱད་པ་སྟོན་བརྟགས་སུ་ཁས་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་གྱུ་བ་དུ་ཁས་མ་གྲངས་པའི་
 ཕྱིར། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་རྣམ་གྱུ་བ་དུ་ཁས་གྲངས་
 པའི་སྟོན་ས་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད་དེ་དེ་ལྟར་བརྟན་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་རང་
 མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གསལ་བ་རང་མཆོན་དང་སྤྱི་འགག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་
 བྱུགས་བཤད་དེ། དེའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྩོག་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་

ན། དེ་ཞིག་པ་ན་འཇིག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས། འདིར་
 སེལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རོན་རང་མཆན་གྱི་སེལ་པ་དང་། མེད་དགག་གི་
 སེལ་པ་དང་། གློའི་སེལ་པ་ལོ། དང་པོ་ནི། དུམ་པ་མེན་པ་མེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དུམ་མེད་ལྟ་བུ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་རྟོག་པ་ལ་དུམ་མེན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་
 བ་ལྟ་བུ་ལོ། །དང་པོ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་མེན་པས་བྱུང་
 པ་། རྟོག་པ་དེ་པོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་ནོ། །དེ་
 སྐད་དུ་ཡང་བུ་ཀུམ་ལ། འདིར་གཞན་སེལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རེ་མིག་གཅིག་
 ནི་འདི་ལ་གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་རྟོག་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་
 དག་ལས། རྟོག་པ་ལ་ནི་བརྟན་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །འདིར་ཡང་སྒྲུ་
 དང་རྟགས་ལ་བརྟན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟོན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲས་
 བཛྲོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་མེན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། གང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གི་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱུད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་
 ཅམ་ལ་བྱུད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་
 པས་སྒྲུའི་བཛྲོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། རྟུང་ཆུབ་སེམས་པ་ནི་བ་འཛོམས། གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་མེད་དགག་གི་སེལ་
 པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་སེལ་པ་གཉིས་སུ་བསྟུང་(སྟུང་)དེ། གློའི་སེལ་པ་

དང་དོན་གྱི་སེལ་པ་འང་མ་ཡིན་དགག་གི་སེལ་པར་བསྐྱས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་
 ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པར། འདིར་ནི་སེལ་པ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་
 པ་དང་མེད་པ་འོ། །མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། མྱོད་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །བུམ་པ་ལྷ་བུ་གཅིག་ལ་གཞན་སེལ་གསུམ་འབྱེད་མི་འབྱེད་
 དབྱེད་གཞིར་འདུག་ནའང་། བོད་རྣམས་འབྱེད་པར་འདོད་དེ་འདི་ལྟར། རྟོག་
 པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་སྒྲོའི་སེལ་པ་དང་། བུམ་པ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་ལོག་པ་བུམ་པའི་དོན་གྱི་སེལ་པ་དང་། བུམ་པ་བུམ་མིན་མིན་པ་བུམ་པའི་
 མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ཡིན་ཞེས། སྤྱུའི་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅིང་།
 ཁ་ཅིག་བུམ་མེད་བུམ་པས་སྟོང་བ་བུམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ཡིན་པ་བུམ་
 ཟེའི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་ལེགས་ཞེས་སྒྲུ་ཞིང་། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །བུམ་མིན་ལས་
 ལོག་པ་ཅམ་བུམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་པར་སྒྲུ་ཞིང་། མེད་དགག་གི་སེལ་པ་
 ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་སྒྲུ་བ་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། བུམ་མིན་ལས་
 ལོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་དངོས། འདོད་ན། ལྟོ་
 ལྟོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསེར་གྱི་ལྟོ་ལྟོར་བ་བུམ་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཕྱི་མ་ཁས་བླངས། གཞན་ཡང་། དེ་དངོས་པོ་མིན་པ་ཐལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། བུམ་མིན་ལས་ལོག་ཅམ་དོན་རང་མཆན་གྱི་སེལ་པར་ཐལ། བུམ་མིན་
 ལས་ལོག་པ་དོན་རང་མཆན་གྱི་སེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་དངོས། རང་

ལུགས་ལ། ཆོས་དེའི་སྒྲོའི་སེལ་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་སེལ་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
 བོ། རྟག་ཞན་དུ་ན། རྟག་པ་ལ་དོན་རང་མཆན་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་
 ཆོས་ཅན། དོན་རང་མཆན་གྱི་སེལ་པར་ཐལ། དོན་རང་མཆན་གྱི་སྒྲོའི་སེལ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། མ་ཁྱབ་ན། རྟག་པ་ལ་བུམ་
 པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་བུམ་པའི་སྒྲོའི་སེལ་པ་མིན་པ། བསྐྱལ་པའི་བར་
 དུ་མཚུངས་སོ། ཆོས་དེའི་དོན་གྱི་སེལ་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་སེལ་པ་ཡིན་པས་མ་
 ཁྱབ་སྟེ། སྒྲོ་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲོའི་སེལ་པར་ཐལ། སྒྲོའི་དོན་གྱི་
 སེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་བུམ་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་བུམ་པའི་དོན་གྱི་
 སེལ་པ་མིན་པ་དང་སྒྲེས་ན་མཚུངས་སོ། འདོད་ན། དངོས་པོ་མིན་པར་ཐལ་
 ལོ། རྟག་ཆོས་དེའི་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་སེལ་པ་ཡིན་པས་མ་
 ཁྱབ་སྟེ། དོན་རང་མཆན་མིན་པ་དོན་རང་མཆན་ལས་སྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་
 རང་མཆན་གྱི་སེལ་པར་ཐལ། དོན་རང་མཆན་གྱི་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་པོར་ཐལ། མ་ཁྱབ་ན། བུམ་མེད་བུམ་པས་སྟོང་བ་
 བུམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་མིན་པར་སྒྲེས་ན་མཚུངས་སོ། ཕྱིང་པོ་ཁ་ཅིག་
 དེ་མིན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 དེ། རྟག་སེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མིན་ན་རྟག་སེལ་དང་དགག་
 པ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་ཅེས་སྒྲུ་ལ། བུམ་མིན་རྣམ་པར་གཅད་(བཅད་) ཅམ་བུམ་
 པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། དེ་མིན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་

པའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་དངོས། འདོད་
 ན། གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཁྱོད་རང་གི་སྒྲུས་པ་དེ་མ་ཞུགས་པའི་གཞི་སྲིད་
 དམ་མི་སྲིད། སྲིད་ན། བེས་བྱ་ཡིན་པར་འགལ། མི་སྲིད་ན། གཞན་སེལ་
 མིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གསུམ་ཀ་ཁས་གླངས། བེས་བྱ་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་
 མ་གྲུབ་ན་ཁས་གླངས་མོད། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་དུ་ཐལ། དངོས་པོ་
 མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་ཁས་གླངས། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུམ་མིན་རྣམ་པར་
 གཅད་(བཅད་)ཅམ་བུམ་པའི་དོན་གྱི་སེལ་པ་མིན་པར་ཐལ། དུམ་མིན་རྣམ་
 པར་བཅད་ཅམ་བུམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགས་དངོས།
 འདོད་ན། དུམ་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་བུམ་པའི་དོན་གྱི་སེལ་པ་མིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དགས་གསལ་ཁས་གླངས། ཟུབ་པ་ཆོག་ཅམ་མ་གཏོགས་
 ཆད་འགལ་ཡིན། གཞན་ཡང་། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་པར་ཐལ། དངོས་
 པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་དངོས། འདོད་ན། སྒྱུར་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་ཅིས་པར་བད།
 བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་རྩ་ཡང་དགག་པར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་ཡང་དངོས་པོ་
 མིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས་གླངས། གཞན་ཡང་། འདིས་དུམ་མིན་རྣམ་པར་
 བཅད་པ་དངོས་པོ་མིན་ཞེས་སོགས་ཅལ་ཅལ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲ་མོད། དེ་ལ་སྤྱི་ཞིག་
 གིས་དགག་པ་བྱེད་པས་ལང་། ཁོ་ན་རེ། རྩ་ལུད་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་ས་ལུའི་
 རྩ་གུ་སྒྱེད་དེ་མི་སྒྱེད་པར་ཐལ། ས་ལུའི་རྩ་གུ་དེའི་སྒྱེད་བྱེད་ས་ལུའི་ས་བོན་གྱི་
 རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཁྱོད་གྱི་རོ་བོ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྩ་ལུད་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་ས་ལུའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲ་ནས་ས་ལུག་སྒྱེད་

པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ས་ལུད་དང་ཁུ་ལུད་ཀྱིས་ས་སྒྲུག་སྐྱེད་པ་ལ་དེ་གཉིས་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། རྩམ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 ས་ལུད་དང་ཁུ་ལུད་ཀྱིས་ཀྱང་ས་སྒྲུག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 ས་ལུད་དང་ཁུ་ལུད་ཀྱིས་ས་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་དེ་ལས་ཆ་ཐ་དད་མིན་པའི་གཙོ་བོའང་
 ཡོད་པས་དེ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་དེས་ས་སྒྲུག་སོགས་དེ་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ།
 གཙོ་བོ་དེས་ས་སྒྲུག་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་སྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གང་
 དུ་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལོ། །ས་ལུད་དང་
 ཁུ་ལུད་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ལུད་དང་ཁུ་ལུད་གཉིས་
 རྩོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ལས་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་
 བཞིན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ས་ལུད་དང་ཁུ་ཆོས་ཅན། རང་
 བཞིན་གཅིག་མིན་ཏེ། རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བས་ན། གཙོ་བོ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་མིན་ཏེ། རང་མཆན་དེ་ཉིད་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་རིགས་མཐུན་སོགས་ལས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ། རང་
 མཆན་དེ་ཉིད་ནི་གཞན་རིགས་མཐུན་སོགས་ལས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཙོ་བོ་རྒྱ་དང་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་མེད་དེ། རང་མཆན་དེ་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་
 བུར་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རང་
 མཆན་དེ་ཁོ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་
 བོ་སྐྱེས་བུའི་འདུག་ཡུལ་མིན་ཏེ། རང་མཆན་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲུང་དོར་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་
 ཡིན་པའི་སྒྲོན་ས་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་རང་མཆན་དེ་ལ་འདུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི། ས་ལུའི་སྤྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱུ་ཆུ་སོགས་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བྱུང་པར་མེད་ནའང་། ས་
 ལུའི་སྤྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་སྤྱུ་གུའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་
 དུ། རྒྱུ་གུའི་ས་བོན་སོགས་ཐམས་ཅད་ས་སྤྱུ་གུའི་སྤྱུ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
 བ་མིན་ཏེ། རི་ལྗང་ཏེ། དཔེར་ན་གངས་ཅན་བྱོང་རང་གི་ལུགས་ལ་ཆུ་སོགས་
 དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པར་བྱུང་པར་མེད་ནའང་ཆུ་སོགས་
 དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ས་སྤྱུ་གུའི་སྤྱུ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མཆོངས་
 པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ས་སྤྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱུ་ཆུ་སོགས་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བྱུང་པར་མེད་ནའང་།
 དེ་གཉིས་ལ་ས་སྤྱུ་གུའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་མིན་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱིས་ས་སྤྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆུ་སོགས་འགའ། ས་སྤྱུ་གུའི་བྱེད་པ་པོར་
 འགྱུར་ལ། རྒྱུ་གུའི་ས་བོན་མི་འགྱུར་བས་སོ། ངག་དོན། ས་སྤྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། བྱོང་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མཆོངས་
 ཀྱང་། བྱོང་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་ས་སྤྱུ་གུའི་སྤྱུ་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བྱོང་
 དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མཆོངས། བྱོང་ས་སྤྱུ་གུའི་བྱེད་
 ཡིན་ལ། རྒྱུ་གུའི་ས་བོན་ས་སྤྱུ་གུའི་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
 པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ས་ལུའི་རང་བཞིན་དང་ནས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གཞིར་པ་སྟོན་པ་ནི། རྒྱུ་གུའི་ས་བོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན། བྱོང་ས་སྤྱུ་གུའི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན། མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་འགལ་བའི་ཆོས་

ཐུ་རྒྱུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ས་ལུའི་ས་པོན་གྱི་རང་བཞིན་
 ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ནས་ཀྱི་ས་པོན་གྱི་རང་བཞིན་
 ཡང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། ནས་ཀྱི་ས་པོན་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ས་མུག་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་ས་ལུའི་ས་པོན་དང་གནས་
 སྐབས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་མུག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ས་མུག་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ས་ལུའི་ས་པོན་དང་གནས་སྐབས་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས། ཁོ་ན་རེ། འོན་ཏེ་གཙོ་བོ་གཅིག་པུ་དེས་
 ས་ལུད་དང་ནས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ས་མུག་སོགས་
 རིམ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དེ་ཅི་ཆ་མེད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དངོས་པོ་
 གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་ལུད་དང་ནས་ཀྱི་རིམ་པ་བཟུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཆ་
 མེད་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། བེན་
 ཏུ་ཆ་ཐ་དད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུ་རྒྱུ་གསལ་བའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཐུ་གཉིས་
 ཀའི་རྟགས་ཁས་སྒྲངས། འཕམ་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་བསྟུང་(སྟུང་)པའོ། །ཡང་
 ན་གཙོ་བོ་དང་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ནམ་གངས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། གཙོ་བོ་ནི་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གསལ་བ་ནི་མི་འདྲ་བའི་
 པདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། གསལ་བ་རྒྱ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དང་གཙོ་བོ་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་འདྲ་བ་དང་གཙོ་བོ་འདྲ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཁོ་ན་རེ། འདོད་དེ།
 གཙོ་བོ་ནི་གསལ་བ་སྡེ་སྒྲིག་གི་རྒྱ་དང་གསལ་བ་སྡེ་སྒྲིག་ནི་འབྲས་བུ་མངོན་
 པར་གསལ་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་གསལ་བ་སྡེ་སྒྲིག་ལས་
 གནས་སྐབས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མངོན་པར་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་
 གང་གིས་གཙོ་བོ་དེ་དག་གིས་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་དུ་འགྱུར་བའི་སྡེ་སྒྲིག་དང་སྡེ་གཙོ་
 བོ་ཞེས་བུ་བ་དེ་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཙོ་བོ་དང་སྡེ་སྒྲིག་སྡེ་
 དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྡེ་གཙོ་བོ་དང་
 བྱད་པར་བྱེ་བྲག་དུ་འདོད་པའི་སྡེ་སྒྲིག་སྡེ་དང་བྱད་པར་ཅན་བྱེ་བྲག་དུ་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། རྣམས་ཐ་དད་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་དཔེར་ན། བུམ་སྒྲུབ་
 སྡེ་སྒྲིག་པ་ཚུན་རྣམས་ཐ་དད་པས་སྡེ་བྱེ་བྲག་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། སྡེ་
 སྡེ་སྒྲིག་ཆོས་ཅན། བྱད་གཙོ་བོ་དང་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། བྱད་གཙོ་བོའི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཁབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོའི་བྱེ་
 བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་བུའི་བྱེ་
 བྲག་མིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བུ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ལ་ཁས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དེ་ནི་སྒྲུབ་དོར་འབྲས་ཅན་པས་ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི། བ་
 ཡང་གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་དུ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བུ་བ་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་ཞི་ཆེ་སྡེ་སྒྲིག་
 འདོད་པ་ཅན་གྱི་སྡེ་སྒྲིག་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཉེན་དེ་ཐ་དད་པའི་བ་ཡང་
 སྡེ་སྒྲིག་གསལ་བ་རང་མཆོན་ཡིན་ནམ་ཐ་དད་མེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་
 པར་བུ་བ་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་བ་ཡང་སྡེ་སྒྲིག་གསལ་བ་རང་མཆོན་

རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མི་རིགས་སོ། །ངག་དོན། བ་ལང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བ་ལང་
 དོན་གཉེར་སྤྱིས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་བ་ལང་དོན་གཉེར་སྤྱིས་བུའི་འཇུག་
 ཡུལ་ཡིན་པའམ། གཙོ་བོ་བ་ལང་དོན་གཉེར་སྤྱིས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་
 རུང་ཞིག བྱེ་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱེར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། ཅའི་མེ་
 ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་མེད་པའི་བྱེར་ཞེ་ན།
 ཅའི་མེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པ་མིན་ཏེ། མེ་མིན་ལས་ལྡོག་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་དག་
 ཉི་ཅའི་མེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེར། གཙོ་བོའི་དངོས་
 པོ་མེ་ལྟ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱིར་མེད་དེ།
 དེ་འདྲ་ཡོད་ན་མེ་དོན་གཉེར་ཚུལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིན་
 ཡོད་པའི་བྱེར། ངག་དོན། མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གཅིག་ཀྱང་
 ཡིན། ཅའི་རང་བཞིན་དང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་སྤྱི་མེད་དེ། དེ་
 འདྲ་ཡོད་ན་ཁྱོད་དོན་གཉེར་ཚུལ་འཇུག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དོན་གཉེར་
 ཚུལ་མི་འཇུག་པའི་བྱེར།

བཞི་བ་འཛེམ་མེད་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་
 པས་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱངས་
 ཅན་གྱིས་སྤྱིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། སེར་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ལ། སྤོ་
 སེར་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་འཕོག་པའི་རིགས་
 པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཛེམ་མེད་པས་རྗེ་མོའི་རང་
 བཞིན་དང་ཞོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་ཡིན། ར་ཞོ་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་མུན་

སྒྲུལ་གང་ཅིའང་རུང་རུང་སྒྲུབ་དག་ཀྱང་ནི་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་འདྲ་སེལ་བར་རྒྱས་ཏེ། ར་ཞོ་མཐའ་གཅིག་དྲུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་
ནི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ར་མོ་དང་ཞོ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་
ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན། ཞོ་དོན་གཉེར་ལ་ཞོ་འཐུང་ཞེས་ནི་བསྐྱལ་བ་ན་ཅིའི་ཕྱིར།
ར་མོ་འཐུང་བ་ལ་མི་རྒྱལ་སྤེ་རྒྱལ་རིགས་པར་ཐལ། ར་མོའི་རང་བཞིན་དང་ཞོ་
དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་བསལ་ནས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
ཏེ་ཞོ་ལ་ར་མོ་ལས་ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་མདོག་དཀར་བ་དང་འོ་མའི་རྒྱུ་རྒྱུ་སོགས་
འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་མདོག་དཀར་བ་དང་འོ་མའི་རྒྱུ་རྒྱུ་
སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པའི་ཞོ་འཐུང་བ་ལ་འདུག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ར་
མོ་འཐུང་བ་ལ་མི་འདུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ར་མོའི་རང་བཞིན་དང་ཞོའི་རང་བཞིན་
གཉིས་གཅིག་མིན་པར་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། འོ་མའི་རྒྱུ་རྒྱུ་སོགས་དེ་ཉིད་
ཞོ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འོ་མའི་རྒྱུ་རྒྱུ་སོགས་དེ་ཉིད་གཞན་ར་མོ་ལ་མེད་པའི་
ཕྱིར། རྒྱལ་སྤེ་གསལ་ཁས་བླངས། ར་མོ་དང་ཞོ་ལ་སྒྲོ་དང་སྒྲུ་ཐ་དད་དུ་མི་འདུག་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ར་མོའི་བདག་ཉིད་དང་ཞོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་གྱི་བདག་
ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ར་ཞོ་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་བསྐྱུས་
ནས་སྒྲུབ་པའི་གཅེར་བུ་པ་ཆོས་ཅན། ར་ཞོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དེར་
མི་སྤྲོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ར་ཞོ་ལ་སྒྲུ་སྒྲོ་ཐ་དད་འདུག་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྒྱལ་སྤེ་གསལ་ཁས་བླངས་སོ། །

གཉིས་པ་དགག་པ་བཟོད་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་འདུག་ཏུ་འབད་མེད་དུ་གྱུབ་
 པ་ནི། དངོས་པོར་མེད་པ་བཟོད་པའི་སྒྲ་དེ་སྒྱུབ་པས་འདུག་གམ་སེལ་པས་འདུག་
 ཅས་དབྱེད་པའི་མཐར་འོ་བོ་སྒྱུབ་པས་འདུག་སྒྲམ་དུ་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་རྟོགས་
 རྟམ་ལ་སྒྲེ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་སྒྱུབ་པའི་འོ་བོར་མེད་པའི་
 དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། དངོས་པོར་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཟོད་
 པའི་སྒྲ་སྒྱུབ་འདུག་ཡིན་ནམ་སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་མཁས་པ་ལ་སྒྲེ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་
 དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ནི། དགག་པ་དང་སྒྱུབ་པ་བཟོད་པའི་སྒྲ་དེ་དག་
 ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྟམ་གཙོད་སེལ་པས་འདུག་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟོད་མེད་དུ་གྱུབ་
 རྟེན་ དེ་ལྟར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཚུད་
 པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྒྱུབ་བྱ་སྒྱུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཟོད་པའི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རང་གི་འོ་བོ་ངེས་པ་རང་གི་ཁྱད་
 པར་བྱེ་བྲག་ངེས་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། འོན་ཏེ། མི་སྒྲོས་པ་འབའ་
 ཞིག་པའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲ་འདིག་པར་སྒྱུབ་པ་
 ལ་འབྲས་བུ་བཀོད་པ་དང་། སྒྲ་འདིག་པར་སྒྱུབ་པ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉིད་
 བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །རག་དོན། གཞུང་སྒྲེལ་བ་ལ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རང་བཞིན་སྒྲོས་པ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ལས་ངེས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་འཕེན་པ་ལ་སྒྲོས་

དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་
པ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་སྒྲིག་ །ཕྱི་མ་སོར་བཞག་རྟགས།

གཉིས་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་། ལན། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་ཡོད་
པའི་རང་བཞིན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་རུང་ན། གཙུབ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་
བ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཆོགས་དོན་རྩི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་མཚུངས་
སོ། །གཙུབ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་ལ་བྱུང་པར་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་ན། རྩིས་འགྲོའི་བྱུང་པ་མེད་པས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལས་ཉམས་
སོ་སྙམ་ན། འོ་ན་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བསྐྱབ་བྱ་གང་བསྐྱབ་
ཀྱང་རྩིས་འགྲོའི་བྱུང་པ་མེད་པས་དེ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལས་ཉམས་སོ། །དེ་
བས་ན་གངས་ཅན་གྱིས། རྟག་པ་ལ་གཙུབ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་
ཡོད་དེ། བྱུང་པར་ནམས་ལ་རྩིས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་བསལ་ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་ །སྐྱབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩི་ཆོལ་གངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་རྟག་པ་
གཙུབ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ལྟར་བྱུང་གི་གཙུབ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་ལ་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ཡིན་པ་འཕྲ།
རྟག་པ་གཙུབ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ལྟར་བྱུང་གི་གཙུབ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་ལ་ཡོད་ཅམ་རྟགས་ཡང་
དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱི་ཚེས་ཅན་གཙོར་སྒྲུབ་ལ་ཡོད་ཅེས་དུ་སྒྲུབ་པས་གྲངས་
 ཅན་རང་གི་འདོད་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་གཙོར་
 སྒྲུབ་ཡོད་ཅེས་དེ་འདྲ་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་བཀའ་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་ཟིན་
 པའི་ཕྱིར། ཙ་བ་འདོད་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། གཙོར་སྒྲུབ་ལ་བྱུང་པར་དངོས་
 པོར་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ན་འདིར་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཆད་མ་མདོར། ཆད་མའི་ཡུལ་མི་གཤམ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་སྒྲུབ་ཡོད་
 པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པ་འདིར། གཙོར་སྒྲུབ་དང་བྱུང་པར་དངོས་པོར་ཡོད་
 པའི་ཆོག་ས་དོན་དེ་དག་ནི་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ་
 རྟགས་སྒྲུབ་དང་འདྲ། དག་དོན། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་བཅོས་ཅན། བྱོད་
 དང་དངོས་པོའི་ཆོག་ས་དོན་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་པའམ་བྱོད་དང་ཡོད་པའི་ཆོག་ས་དོན་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་
 བྱ་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་ །ཕྱི་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། ཕྱི་
 མ་མ་གྲུབ་ན། གཙོར་སྒྲུབ་དང་ཡོད་པའི་ཆོག་ས་དོན་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྒྲོལ་
 གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་སྒྲོལ་གྲངས་
 ཅན་དཔག་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་སྒྲུབ། བྱོད་སྒྲོལ་སངས་རྒྱས་པའི་
 རོར་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སྒྲོལ་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར། ཙ་བ་འདོད་ན། གཙོར་སྒྲུབ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་དངོས་པོའི་ཆོགས་དོན་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་
 བྱ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་སྒྲུབ་
 འདྲ་དེ་ལྟར་ན། གཙོར་སྒྲུབ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཆོགས་དོན་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་བསྟན་ནས། ད་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་འབྱུང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། སྐྱགས་ལ་མཚུངས་
 ཀྱང་བཅོག་(གཙོག)པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་བུམ་པའི་དངོས་པོ་སྐྱགས་
 རྟགས་སུ་བབྱང་བ་མེད་པར་དངོས་པོ་ཅམ་ནི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 བསྐྱབ་པ་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་བྱར་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་ཉམས་པ་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཅམ་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་
 དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་པོ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་
 དོན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་རྗེས་ཁྱབ་སྐྱབ་པ་བམས་ཅད་ལ་རིགས་བསྐྱེས་མཛོད།

གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོར་སྒྲུབ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་རི་ལྟར་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་གང་
 བཀོད་ཀྱང་འགལ་མ་ངེས་མ་གྱུབ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར།
 དངོས་པོར་མ་གྱུབ་པའི་གཙོར་སྒྲུབ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་

ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་སོགས་འགོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མེད། དངོས་པོ་དང་དངོས་
 པོ་མིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་བྱ་སོགས་འགོད་ན་བྱུང་པ་འབྱུང་པ་ཅན་
 ཏུ་འགྱུར། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྒྲིབ་པ་སོགས་འགོད་
 ན་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 གཙོར་སྒྲིབ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུང་པའི་
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོར་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་དངོས་པོར་
 ཡོད་པའི་ཆོགས་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་
 པོར་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲུབ་ས།
 འདིར་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །རང་འགྲེལ་དང་ནམ་ངེས་གཉིས་ཀར་དུ། ཆོས་ཅན་
 གཙོ་བོའི་མཆན་ཉིད་དེ་གཅིག་ཕུ་དང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་
 དམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། གཙོར་སྒྲིབ་རྟག་
 པ་དང་གཅིག་ཕུ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའམ། སྐྱིར་
 ཡོད་པ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་ཅེས་བརྟགས་ནས་སྒྲུབ་ལྟར་ན། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་
 ལས་མ་འདས་ཞེས། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་
 ཏུ་སྐྱབ་པའི་ནམ་པར་འབྱུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་གཙོར་སྒྲིབ་རྟག་པ་གཅིག་
 ཕུ་སོགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ། འབྱུང་
 པ་ཅན་ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱས་པ་ལྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

མིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་དྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བསྐྱབས་པ་ཁ་ཅིག།
 སྤྱི་ཚེས་ཅན་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཙོར་སྒྲུང་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་བཀག་
 ནས། དེ་ཙམ་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱི་ཚེས་ཅན་ཞེས་སྐབས་འདིར་བརྟན་པ་ཡིན་
 མོ། །ཞེས་སྐྱབ་ནི། སྒྲུང་དངས་པའི་རང་འགྲེལ་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཚེས་ཅན་
 གཙོ་བོའི་མཆན་ཉིད་དེ་གཅིག་ཕུ་དང་དྲག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཙམ་ཡང་མ་
 མཐོང་བར་ཟད་དོ། །ཚེས་མཆན་དང་སྤྱུ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཙོར་སྒྲུང་ཚེས་
 ཅན་དུ་འཛིན་པར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་། འདིས་དེ་ཙམ་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་
 བོའི་དངོས་ཡིད་དུ་སྐྱབ་བམ། དངོས་པོ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་ཅེས་བདགས་ནས། སྒྲུང་
 རྣམ་ན། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡིད་ཆོས་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་
 གསུམ་ཀྱི་སྒྲིན་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚེས་
 ཅན། དོན་བྱེད་རྣམ་པའི་དྲགས་ཀྱིས་དེ་ཙམ་ལྡེ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚེས་
 མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡིད་ཆོས་མེད། །ཅེས་པའི་གཞུང་དོན་བྱིད་
 ཀྱིས་སྐྱས་པ་རྣམ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད།
 ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཙམ་ལྡེ་དངོས་པོར་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟིན་མ་བཤེད་པར་
 བྱིད་རང་གིས་བཤད་པ་དང་འགལ། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཤེས་བྱ་
 དེ་གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྡེ་གཙོ་བོའི་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་དྲགས་
 སུ་ཐལ། གཉིས་ཀ་ལ་ཉེན་(བཞེན་)འབྱུང་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་
 བྱིད་ཀྱིས་སྐྱས་པ་རྣམ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 འགལ་དྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་རྣམ་པ་མིན་པ་དེ་གཟུགས་སོགས་དོན་

ལྷ་གཙོ་པོའི་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་བལ། མེད་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་
 ཡིན་ན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་གཟུགས་སྟགས་དོན་ལྷ་གཙོ་པོའི་དངོས་པོར་སྐྱབ་
 པ་ལ་འགལ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀའི་རྟགས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །མ་
 གུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །ཅེས་སྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲང་གསུམ་
 ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་ལས། ཡོད་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་ལ་གཏན་ཆོགས་དེ་བཅས་ཅད་ནི་སྒྲིབ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། མ་
 གུབ་པ་དང་འབྲུལ་པ་དང་འགལ་བ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡོད་
 པ་ཉིད་ལ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཙམ་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྣམ་པར་གཙོད་
 པ་གཏན་ཆོགས་སུ་བཟོད་པ་འདིའི་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
 སྟགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མི་ཤེས་པ་འདིས་གཙོར་སྒྲང་ཤེས་བྱ་
 ཙམ་དུ་སྐྱབ་བམ། གཙོར་སྒྲང་གཙོ་པོའི་དངོས་ཡོད་དུ་སྐྱབ་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་
 པའང་མི་རིགས་ཏེ། བརྟག་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞན་
 ལ་སྒྲིབ་སྐྱུས་པ་དེ་བྱིད་རང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཙམ་ལྷ་གཙོ་པོའི་དངོས་པོར་
 སྐྱབ་བམ། དངོས་པོ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་བལ།
 བརྟག་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་སྒྲངས་སོ། དེ་བས་
 ན་བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་ཁོ་བོས་སྒྲར་ཇི་སྒྲད་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་
 རིགས་པའི་ལམ་སོ། །འོ་ན་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀ་རུ། ཆོས་ཙམ་
 གཙོ་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི་གཅིག་པུ་དང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སྟགས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཙན་ཡིན་ནམ་གཞན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྟག་པ་དང་གཅིག་

ཕུ་སྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་རྟག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་སྒྲུབ་
 བམ། ཡོད་ཅམ་དུ་སྒྲུབ་ཅེས་བརྟགས་ནས་དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མི་སྟེད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོན་ལ་ལ་དཔག་འདོད་དང་། བྱིན་ལ་
 ལ་ཤེས་འདོད་མེད་ཅེས་པ་གཞུང་འདི་དག་གི་བརྟན་དོན་ནོ། དེ་ལྟར་བརྟགས་
 པ་གཉིས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། གྲངས་ཅན་གྱིས། ཞེ་བས་མཆན་ཉིད་ལྟ་
 ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པར་འདོད་ནས་ངག་དུ། གཙོར་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ།
 ཞེས་སྒྲས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །འདི་རང་འབྲེལ་དུ་རྟག་པ་གཙོག་ཕུ་ཞེས་
 སྟགས་ལ་བརྟན་ནས་གཙོར་སྒྲུང་དེ་སྒྱུར་ཡོད་ཅམ་དུ་སྒྲུབ་བམ། རྟག་པ་གཙོག་
 ཕུ་སྟགས་ཀྱི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཅེས་པ་དོན་མིན་ཏེ། རྟག་པ་གཙོག་ཕུ་སྟགས་མཆན་
 ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་སྒྲུང་དངོས་པོར་སྒྲུབ་བམ། ཡོད་ཅམ་དུ་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་རྟག་
 པ་གཙོག་ཕུ་སྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ།
 གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྒྱུར་ངག་གཉིས་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་པ་
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱས་
 པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་གཙོག་པའི་འབྲེལ་པ་བྱུབ་པའི་སྟོན་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་
 པར་སྒྲུབ་པའི་གོ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་དེ་ལ་བྱུབ་བྱེད་དུ་ངེས་
 པ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་སྟེང་དུ་གོ་བྱ་ཡང་
 དག་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་བྱས་པའི་བྱུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
 དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱས་མི་རྟག་པ་ལྟན་ལྟན་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་འདི་རྟག་པ་

ན། བྱས་པ་དེ་ལྟོག་པར་བྱེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་བྱས་རྟགས་ཀྱི་གོ་
བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་ཁྱོད་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཁྱོད་
ལས་ཐ་དད། ཁྱོད་ཁྱེགས་ན་བྱས་པ་ཁྱེགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་ངག་གི་དབྱེ་བ་རྩེ་ལྟ་བུ་
ཞེ་ན། མཐུན་སྒྲུབ་ནི། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་ན་
བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱབ་
ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་མི་འཇིག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་
ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་སྐབས་འདིར་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྒྲུབ་ངག་
གཞན་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། ཡི་གེར་བྲིས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྤྲོད་པ་རང་ལ་རྗེས་
དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་ཀྱང་སྟོན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་མཐོང་
བ་ལས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་བརྟན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤར་རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་

ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་མི་རྟག་པའི་དོ་བོར་སྐྱེས་ཞེས་
 སྐྱེས་ན། དེ་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷོས་མེད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་ལྷོན་
 པ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་དེ་ནི་བྱོད་རང་གི་དོ་བོ་གྲུབ་ཅམ་
 ནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱོད་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་
 ལས་བྱིས་བྱུང་བའི་བྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་
 པའི་དངོས་པོ་ནམས་ནི་ཆོས་ཅན། དེས་པར་འཇིག་དེས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་
 ཐལ། བྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་བྱིས་རྒྱ་ལ་ལྷོས་པ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཆོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བྱིས་རྒྱ་ཆོས་སོགས་ལ་ལྷོས་
 བཅས་ཡིན་ན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་འགྱུར་དེས་མིན་པའི་བྱབ་པ་མཐོང་
 བའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། བུམ་པའི་འཇིག་རྒྱ་ཐོབ་དང་རྩལ་(གདུན་)
 ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་གཅིག་དང་མ་ཕྱད་ཀྱང་། གཞན་དང་ཕྱད་པའི་
 སྐྱོན་ས་བུམ་པའི་འཇིག་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་རང་
 བུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་འབྲས་བུ་འཇིག་པ་གནས་པའི་དེས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 འཇིག་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་བུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་
 རྒྱ་དང་ཕྱད་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྐྱངས། འདོད་
 ན། འཇིག་པ་བྱིས་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་སྐྱབ་པ་ནམས་ཀྱིས་འཇིག་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཁས་
 སྐྱངས་པའི་ཐོ་གདུན་སོགས་འཇིག་པའི་རྒྱ་ནི་ཐམས་ཅད་དག་ལ་བུམ་པའི་འཇིག་
 པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱིན་གི་འབྲུལ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བརྟན་
 ཟེན་པའི་བྱིར། དག་དོན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཇིག་དེས་མིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་ཁྱོད་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དྭགས་ཁས་སྒྲངས།
 མི་འཇིག་པའི་བུམ་པ་སྲིད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་བུམ་པའི་འཇིག་
 རྒྱ་དང་མ་ཕྱད་པའི་བུམ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས་སྒྲངས། བུམ་པའི་འཇིག་
 པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་གདུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་
 ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་གདུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བུམ་པ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་བཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པའི་འཇིག་པ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་
 ཏེ། ཁྱོད་ལ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དེའི་རྒྱ་སྟེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱུབ་ན། དེ་བུམ་པ་འཇིག་པ་བུམ་པ་དང་རྗེས་གཅིག་བྱེད་དམ་དེ་དང་རྗེས་ཐ་
 དད་པ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེས་བུམ་པ་ཡང་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་ན་བུམ་
 པ་དང་བུམ་པའི་འཇིག་པ་རྒྱ་ཆོགས་མི་གཅིག་པ་འགལ་ཞིང་། དེ་བུམ་པ་ལས་
 ཕྱིས་འབྱུང་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐོ་བཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བུམ་པའི་
 འཇིག་པ་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་འཇིག་པ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱས་བུམ་པའི་ཞིག་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོད་ན། དེ་ཡང་ཐོ་བས་བྱས་
 པ་མི་རུང་སྟེ། དེ་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོག་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་རྒྱ་ལ་
 རྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
 སྐྱོག་གང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་
 བུམ་སོགས་ལ་འང་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་རྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
 མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། རྟོན་བསྐྱབ་པའི། རེས་ན་དངོས་པོའི་སྟེ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་
 བུ་དུ་བ་སོགས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྟོན་ས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེ་ལ་དེ་བྱང་
 དུ་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
 རོ་བོ་བྱས་པ་དེ་དག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྟོན་ས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་
 པ་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ།
 འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ། མི་སྣང་
 བ་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་འབྲེད་བཤད་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་
 པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་དང་། མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བྱན་
 མོང་དུ་རྩྱེད་པ་སྤང་བ་དང་། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་བྱེད་པ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་
 རྩྱེད་པ་སྤང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
 ཤ་ཟ་ཆད་མས་མི་དམིགས་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དཔུང་ཤེས་མི་འདུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་
 རྟེ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་བཤད་དེ། རེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། ཤ་ཟ་དེའི་
 རོ་བོ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཆད་མས་མི་དམིགས་ན།
 ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དཔུང་ཤེས་འདུག་
 པར་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་

ཐལ། བ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་འདུག་པ་ན་བ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མའི་
 སྒོ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་བ་ཟ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 བ་ཟ་མེད་པར་སྐྱབ་རྒྱས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཞེས་སྒྲོན་པ་ནི། བ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་
 སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མ་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བ་ཟ་མེད་པར་རི་ལྟར་སྐྱབ་རྒྱས་ཏེ་
 མི་རྒྱས་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བ་ཟ་བསྐལ་
 དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་བ་ཟ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 བ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། བ་ཟ་དེ་ཡོད་ཀྱང་རང་གང་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་
 བའི་གང་ཟག་གི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་བ་ཟ་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་སྒྲོན་སྐམ་ན་ནམ་གཞག་མ་ཆགས་
 སོ། ། བ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོད་
 མས་བ་ཟ་མ་དམིགས་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པར་མི་
 རྒྱས་ཏེ་བ་ཟའི་དོན་ནམས་ཡོད་ཀྱང་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། བ་ཟ་དེ་རང་བསྐལ་དོན་དུ་
 སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 བ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཏེ། བ་ཟ་དེ་ཡོད་ཀྱང་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་
 ཟག་གི་རྟགས་ལ་བརྟན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་
 དོན། བ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་ལུང་ཆོད་མས་བ་ཟ་མ་དམིགས་

པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ག་ཟ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་
 མིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་མིན་པའི་ཕྱིར། ག་ཟ་བསྐལ་དོན་
 ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ག་ཟ་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ག་
 ཟ་བསྐལ་དོན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་རྗེས་དཔག་གིས་ག་ཟ་མ་དམིགས་པ་ཆོས་
 ཅན། ག་ཟ་བསྐལ་དོན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་གསུམ་གྱིས་ག་ཟ་མ་
 དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཀའི་དྲགས་གསལ་འདྲ། ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་
 བསྐྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ག་ཟ་བསྐལ་དོན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་
 ག་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མདུན་གྱི་གཞིར་ག་ཟ་མེད་དེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཆད་
 མས་ཏེ། དྲགས་ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ག་ཟ་བསྐལ་དོན་ཏུ་སྤང་
 བའི་གང་ཟག་གི་ག་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་གཞིར་ག་
 ཟ་ཡོད་པར་དེས་པ་དང་། མེད་པར་དེས་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་
 མེད་པར་ག་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ག་ཟ་བསྐལ་དོན་
 ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་ག་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདུན་
 གྱི་གཞིར་ག་ཟ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དྲགས་ལས་
 མདུན་གྱི་གཞིར་ག་ཟ་མེད་པར་དྲགས་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་
 ཁ་ཅིག་ག་ཟ་བསྐལ་དོན་གྱི་མཚན་གཞི། བུམ་པ་བསྐལ་དོན་མིན་པའི་མཚན་
 གཞི་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བ་དབྱད་པར་བྱ་ཏེ། ག་ཟ་བསྐལ་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཡིན་དྲིས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ག་ཟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྐལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བར་མི་རུང་བའི་ལྟ་སྤྱོད་ལ་ཁྱོད་བསྐལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་བའི་བར་མཚུངས་སོ། །གཞན་
ཡང་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པ་ལ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
བསྐྱལ་དོན་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ག་ཟ་ཡང་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མཚུངས་སོ། །དེ་བས་ན་རང་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ནི་བྱམ་པ་དང་ག་ཟ་གཉིས་བསྐྱལ་དོན་དུ་མཚུངས་ལ། སྤྱིར་
ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཅམ་དུ་ཡང་མཚུངས་པས་སྤྱིར་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་མིན་ཁྱུང་པར་
མེད་སྟུམ་སོ། །མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞུང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་ཞིང་ཆད་མས་
མ་གྲུབ་ཅེས་སྒྲ་བ་ནི་ནམ་པར་འབྱུངས་ཏེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མེད་ངེས་སུ་ཐལ།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས་སྒྲངས། ཁྱབ་པ་མེད་
ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཟིགས་པ་ལོག་པ་ནི་ནམ་པར་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་
གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་འཆད་པ་ན་དངོས་འགལ་ཁས་སྒྲངས་
སོ། །གཞན་ཡང་། གཞུང་དེའི་དོན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒྲས་པ་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
གཞུང་དང་ཡང་ངེ་ལྟར་མི་འགལ་བ་བསམ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
ག་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ག་ཟ་མེད་
ངེས་སུ་སྒྲུབ་པར་མི་རྣམས་ན། གཞི་འགར་ག་ཟ་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དྲགས་ཡང་

དག་མི་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་སྣང་རུང་བྱེད་པར་དུ་ཡོད་
 པ་ཅན་གྱི་སྣང་རུང་ག་བཟུང་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། སྣང་རུང་ག་བཟུང་མས་
 མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་ལ་དག་ཏུ་སྣང་རུང་ག་བཟུང་དེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཆད་
 མ་སྟེ། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན། མི་དམིགས་སྤྱིར་ན་རི་ལྟར་མེད།
 །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་ག་བཟུང་མ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་མདུན་གྱི་གཞིར་ག་བཟུང་པར་
 མི་འགྱུར་ཅེས་བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་བཤད་ན་འགལ་བ་བདེན་ཡང་མ་
 བཤད་དེ་སྐབས་དེར་ནི་ག་བཟུང་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ལྟར་མི་རུང་དུ་
 སྤང་བ་དང་ག་བཟུང་དེ་ཤེས་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ག་བཟུང་བསྐལ་དོན་
 དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་ག་བཟུང་མ་དམིགས་པས་ག་བཟུང་དེས་སུ་མི་འགྱུར་ཅེས་
 པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་སྣང་རུང་ག་བཟུང་མས་མ་དམིགས་པས་
 རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་སྣང་རུང་ག་བཟུང་དེས་སུ་སྐྱབ་མི་རུས་པར་
 ནི་བཤད་པ་མེད་དོ། །ངག་དོན། སྣང་རུང་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་
 ཅན། སྣང་རུང་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སྣང་རུང་བུམ་པ་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ། ཆོས་གཤམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ག་བཟུང་མས་མ་དམིགས་ན་ག་བཟུང་པས་མ་བྱུང་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཁྱོད་ལ་འགལ་འདྲའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ག་བཟུང་བསྐལ་དོན་དུ་
 སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་ག་བཟུང་མས་མ་དམིགས་ན་ག་བཟུང་པས་མ་བྱུང་ཅེས་
 ཁས་སྐྱངས་ཀྱི། སྤྱིར་ག་བཟུང་མས་མ་དམིགས་ན་ག་བཟུང་པས་མ་བྱུང་ཅེས་
 ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། སྣང་རུང་ག་བཟུང་མས་མ་དམིགས་པ་ཡང་། སྣང་

རུང་ག་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུང་རུང་ག་ཟ་མེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཀྱི་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་སྤྱིའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་གང་ཡོད་འདི་ལ་ཡང་
 མཚུངས་སོ། །འོ་ན། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་རིམ་བུ་ཞིག་ན།
 རྒྱ་མེ་ཆད་མས་མི་ཤེས་ཤིང་མེད་པས་ནི་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་འབྲས་བུ་དུ་བཞི་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་སོ། ཤིང་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་དུ་ག་པ་མེད་པའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཉགས་ཅན། བསྐྱབ་
 བྱར་བྱ་ས་ལ་ཤིང་གི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ཤིང་མེད་པ་ཡང་ཁྱབ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པའི་ཉགས་སོ། །ཉགས་སུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། མིན་
 ཏེ། གལ་ཏེ་མོ་ལ་བ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། དབང་རྣམས་ཀྱིས་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འགའ་ཞིག་ལས་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་
 དང་། ཤིང་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་དུ་དུ་བ་དང་ག་པ་དེ་གཉིས་མེད་
 པར་ནི་ཉགས་པར་འགྱུར། འོ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འདི་དག་འདུག་
 དུས་ནམ་ཡིན་ཞིག་ན། སྒྲུང་རུང་མེའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལས་མཆན་
 མོའི་རྒྱ་མཚོར་སྒྲུང་རུང་མེའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཉགས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་ཡོད་
 དེ། མེ་སྒྲུང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་སྐྱབ་བྱེད་ཅིག་པ་སོགས་མི་སྤྱི་
 པར་ནི་གྱུར་པ་ན། ཉགས་ཡང་དག་དེ་འདུག་གོ། །ངག་དོན། མེ་མེད་ཆོས་ཅན།
 མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མེད་

ཆོས་ཅན། བྱེད་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་དུ་གྲག་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་མེ་མེད་
 དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། བྱེད་མེ་མེད་དུ་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲང་རུང་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲང་
 རུང་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་རང་རོང་དུ་སྒྲང་རུང་བུམ་མེད་
 སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱེད་འཇུག་
 པའི་དུས་ཡོད་དེ། བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དུས་དེར་བྱེད་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལ་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་གཅིག་
 ཡུར་བཅད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གྲང་རེག་དེ་དང་འགལ་བ་མེ་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་
 དམིགས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་མེད་
 པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲང་རེག་དང་འགལ་བ་མེ་
 ཆེན་པོའི་དངོས་པོ་ཉི་བར་ཡོད་པ་ནའང་། གྲང་རེག་དེའི་རྒྱན་དེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་
 པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་མེ་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཕྱིག་
 རོར་དུ་གྲང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། མེ་
 ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པ་ཆོས་ཅན། མེ་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིག་རོར་
 དུ་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་

མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་དང་། ཡོད་དེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཞེས་
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲས་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། གཙུབ་མེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། འདི་
 ལྟར་གཙུབ་མེད་པར་བལ་། རྟགས་འདིས་གཙུབ་མེད་དེས་སྐྱབ། ཡོད་དེས་
 འགོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཙུབ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་བལ་ལོ།
 གཞན་ཡང་རྟགས་འདི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཙུབ་མེད་ན་
 གཙུབ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཙུབ་མེད་ཀྱང་རང་རྒྱ་
 ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་གི་གཙུབ་འདོན་ནམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་
 སུ་སྐྱབ་པའི་གཙུབ་འདི་སྐྱོད་ན་དེ་གཙུབ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 སྐྱོད་ཆོས་ནི་ཆོས་ཅན། ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་
 པའི་སྐྱོད་ན། (དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོད་ན་) དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་མེད་
 པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོད་ན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུང་བའི་
 རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བཞི། གཙུབ་འདི་སྐྱོད་ན་དེ་ནམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་
 པོའི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ནམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་དེར་
 ཆད་མས་མི་དམིགས་པ་བཀོད་པའི་ཆོ། ནམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་དུ་
 ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དུ་སྐྱབ།
 གཙུབ་མེད་ན་གཙུབ་འདི་སྐྱོད་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཙུབ་འདི་སྐྱོད་ན་དེ་ཉིད་ནི་
 མེད་པ་མིན་ཏེ། གཙུབ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པ་དང་མུ་ཉེགས་
 བྱེད་ནམས་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱེད་བྱ་ཐ་དད་པས་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནམས་ལ་

ནི་རྟག་ཅེས་པ་དང་། མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་རྣམས་ནི་འདྲུག་པར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་འདྲུག་པའི་རྒྱ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱལ་པ་ཁས་སྦངས་ཏེ། སྐྱ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོའི་
 དབང་གིས་འདྲུག་པ་ཉིད་ཅན་ཏུ་ཁས་སྦངས་པས་སོ། །ངག་དོན། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་འདྲུག་པར་ཐལ། བྱོད་རྟག་མི་
 རྟག་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དངོས་
 པོ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་འདྲུག་པར་ཐལ། བྱོད་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 ཀའི་བྱལ་པ་དངོས། ཆོག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྩལ་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཏུ་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་རྟོག་
 པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཙོ་འཛིན་རྟོག་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཏུ་འདོད་
 རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་པའམ། དངོས་དབང་གིས་འདྲུག་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་
 མ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་མེད་ཅེས་བསྟོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་
 དེ། འདི་ལྟར་གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་དང་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཉེར་ལེན་ཏུ་མེད་པའི་ཆོགས་
 དོན་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱུར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱུའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོག་གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་ནི། ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས་སྦངས། རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཉེར་ལེན་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡན་གར་བའི་ཆོས་ཅན།
 གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཉེར་ལེན་ཏུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་
 བྱུ་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་གྱི་ཆད་མས་བྱུབ་ཟིན་མ་བརྟེན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག །གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་གཞན་པ་

བྱ་མིན་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། རང་འབྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་ལས། སོ་སོ་རང་གིས་
 རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བར་འོས་པ་མིན་པའི་དོན་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིན་
 རོ་ཞེས་དང་ཤུགས་ཀྱང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤང་བ་དེ་ཉིད་སྒྲིའི་རང་བཞིན་ཉིད་
 དུ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཉིད་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་
 བར་འོས་པ་མིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། གཙུག་པོ་དང་གཙུག་པོའི་
 རྒྱ་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད། མེ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱ་དོན་དང་མེ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱ་དོན་
 མེད་ཅེས་བསྟོན་པ་མེད་པའི་མེ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱི་མེ་དང་མེའི་རྒྱ་དོན་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ནས་བཙོ་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བྱེ་
 བྲག་གིས་མེའི་དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་དང་མེའི་རྒྱ་དོན་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མེའི་འབྲས་བུ་བཙོ་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེ་འདི་
 ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། མེ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་མེའི་རྒྱ་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་
 འདུག་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མེའི་རྒྱ་དོན་གྱིས་མེའི་དོན་བྱེད་རྣམས་
 པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་ངམ་མི་བཟང་ཞེས་འདོད་
 རྩན་འབྲིག་པ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཀྱང་། འབྲིག་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཅི་
 བན་ཏེ་མི་ཤན་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲིབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། བརྟགས་པ་མ་
 དམིགས་པ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། །བརྟགས་པ་ཞེས་པས་གཙུག་པོ་ཆོས་ཅན་དང་
 མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཞེས་པས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བསྟན་ནོ་
 ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གཙུག་པོའི་རྒྱ་དོན་ཉིད་ལ་བརྟགས་པ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྱུར་གྱི་

ཉེར་ལེན་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བསྟན་ཞེས་འཆད་པ་ནི། གཙོ་
 བོའི་སྒྲུབ་འོན་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་
 གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་མ་
 དམིགས་པ་ཅམ་གཙོ་བོའི་སྒྲུབ་འོན་མ་འགྱུར་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་ནམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོའི་ཉེན་དུ་
 ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་རིག་པ་སྒྲུབ་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་གསུངས་ཤིང་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན།
 བཏགས་པ་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་གཙོ་བོའི་སྒྲུབ་འོན་མ་འགྱུར་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་སྒྲོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་དེ་མ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱེད་ཀྱིས་ག་ཟ་དེ་རང་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་ལུང་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན་མེད་མི་དགོས་ཞེས་སྒྲས་པ་མི་རིགས་
 ཏེ། ལུང་ནི་ཆད་མ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆད་མ་
 བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་ཆོག་ཅམ་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག།
 སྒྲེས་བུས་བུས་པའི་ལུང་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་ནམ་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ། སྒྲེས་
 བུས་མ་བུས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཆོག་ཆད་མ་འགོག་པའི་ཚུལ། ཕྱོགས་གཅིག་
 བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཆད་མར་འདོད་པ་དགག། དོན་བསྒྲུབ་དང་ལྡ།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཡིན་ཅམ་དེ་ལས་རང་སྤྱོད་ས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་རང་གི་ཞེན་
 པའི་བརྟོན་བྱའི་དོན་གྱུབ་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ནམས་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་པའི་
 བརྟོན་བྱའི་དངོས་པོ་དང་སྒྲ་ན་ཅིག་ཏུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་
 བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཏན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ལུང་
 གི་སྒྲ་དེ་དག་རང་སྒྲུབ་བའི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དྲགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དག་
 དོན། སྒྲ་དྲག་ཅེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། གཞི་འགར་སྒྲ་དྲག་པ་སྒྲུབ་པའི་དྲགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། རང་སྒྲུབ་བའི་ལྷ་སྒྲུབ་ལ་བརྟོན་འདོད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་
 ཏུ་བསྒྲུབ།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལྷགས་དང་གཞན་ལྷགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁོ་
 ན་རེ། ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་བརྟོན་བྱ་སྒྲུབ་ཅུས་པས་མ་བྱུང་ན། སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་ས་
 སྒྲུབ་གིས་ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་སྤྲུགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 ན། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་སྒྲུབ་པའི། སྒྲུབ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་
 ལུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་བརྟོན་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མར་བརྟོན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བཀག་པ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
 ཀྱིས་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རང་གི་བརྟོན་དོན་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་བརྟོན་གྱི།
 ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་བརྟོན་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་མ་བརྟོན་པའི་
 ཕྱིར། ལུང་དེའི་དོན་ཡང་། སྒྲུབ་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཆེས་
 ཀྱི་ཆོག་ནི་རང་གི་བརྟོན་དོན་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་

གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་གྲུབ་
 པ་ལས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ལུང་དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི། འབྲེལ་པ་དང་ནི་ཞེས་
 པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་
 རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བརྟན། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཡིད་ཆེས་རྟགས་
 ཀྱི་དགོས་པ་བརྟན། དེ་ནས་གཅིག་གིས་མཐུན་དཔེ་བརྟན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་དམ་
 པའི་བཤད་པའོ། །ལུང་ཡིན་ཅམ་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བ་མིན་ན། རང་
 གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ལུང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ངག་སྤྱི་འབྲེལ་ཆགས་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་སྤྱི་བའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཐབས་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུས་བུ་འདོད་དོན་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་ངག་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་ནི་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱི་
 བར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་ལྟར་སྒྲུང་
 གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་མིན། །དུས་ནམ་ཞེ་ན། དཔུང་
 གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ན་ཁས་སྒྲུངས།
 བྱད་པར་དང་པོས་ནི། སེའུ་བཙུ་ཁྱར་དུག་ཅེས་པ་སོགས་འབྲེལ་མེད་གཅོད་།
 གཉིས་པས་ནི། འཛོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་མན་ངག་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་
 པའི་རྣམས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་རྣམས་གཅོད། །གསུམ་པས་ནི། རྟགས་ལྡན་གྱི་
 འདོད་བྱ་མི་སྟོན་པར་བྱ་རོག་པོ་སོ་བརྟོག་(རྟོག་)པའི་ངག་ལྟ་བུ་གཅོད་དོ། །བྱད་
 པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལུང་དེ་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་
 ན་། དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་འགྲུབ་ཅེས་པ་ནི། །བརྒྱད་

སྟོང་པ་སོགས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ལུང་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྟན་དོན་
 ལ་མི་སྤྱོད་ཀྱི། དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔུང་པ་གསུམ་
 གྱིས་དག་པ་ནི། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་དངོས་པོའི་དོན་དེ་དག་སྟོན་པ་ལ་མངོན་
 སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་སྟོན་གྱུར་དང་མིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་
 སྟོན་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཅུང་གཉིས་
 གྱིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པའི་ལུགས་སོ། །ཤུགས། མ་མཐོང་བ་སྟོན་གྱུར་ཅུང་
 ལ་བཤད། ཆོས་མཆོག་གིས། མིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་ལ་མ་མཐོང་བ་དང་། སྟོན་
 གྱུར་ཅུང་ལ་མཐོང་བར་བཤད། །དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་གསུངས་ལས། སྟོན་
 པོ་དང་བདེ་སྤྱད་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་བརྟན་པ་ལྟར་མངོན་འགྱུར་དུ་གནས་ལ།
 ལྷ་སྟོན་གསུངས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གི་རྣམས་རྟག་རྣམས་དང་། ལས་རྟག་དངོས་
 སོགས་མངོན་འགྱུར་དུ་བརྟན་ཀྱང་དེ་དག་མངོན་འགྱུར་མིན་པ་ལྟ་བུ་དཔུང་པས་
 དག་པ་དང་པོའོ། །དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་གསུངས་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་རི་ལྟར་བརྟན་པ་ལྟར་གནས་ལ། ལྷ་སྟོན་གསུངས་ཀྱིས་
 གྱི་གཞུང་ལས་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་བརྟན་པ་ལྟར་གནས་པ་ལ་
 རིགས་པས་གཞོད་པས། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་གསུངས་དཔུང་པ་གཉིས་པས་
 དག་པ་དང་། ལྷ་སྟོན་གསུངས་ཀྱིས་གཞུང་དཔུང་པ་གཉིས་པས་མ་དག་པར་བརྟོད་
 ཏོ། །དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པས་གསུངས་ལ་མིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་སྟོན་པ་ན་རང་ཆོག་
 ལྷ་ཕྱི་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་ལ། ལྷ་སྟོན་གསུངས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ནི་ངག་ལྷ་
 ཕྱི་འགལ་བ་སོགས་ཡོད་པས། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་གསུངས་དཔུང་པ་གསུམ་

པས་དག་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དཔུང་པ་གསུམ་པས་མ་དག་པར་
 བཅོད་དོ། །ལྷ་སྟེགས་པའི་གཞུང་ལ་ཡང་རང་ཆོག་སྤྱི་འགལ་བ་སོགས་ངེ་ལྷ་
 བུ་ཞེ་ན། མཐོང་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བལ་བའི་བྱས་དང་སྦྱིན་
 སྟེགས་སོགས་སྟེགས་པའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པའི་ལུང་ལྷ་བུའོ། །ངག་དོན། བོ་ལོ་ཀ་
 རྩ་མ་ལ་ལུང་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཆོད་མར་འགྱུར་བའི་མ་བྱུ་
 རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ན། བྱེད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་ལུང་
 ཡིན་དགོས་པའི་སྦྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་འདུག་
 བྱེད་དུ་མི་འདུག་སྟེ། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་འདུག་པ་དགོས་
 རྣམས་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་སྦྱིར། རྣམ་པ་མེད་པར་བལ། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་
 ན་ཆོད་མ་འདུག་པ་འགལ་བའི་སྦྱིར་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་
 པའི་ལུང་འདིའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་ནའང་། ལུང་འདི་རང་གི་བསྟན་དོན་
 ལ་མི་སྦྱ་བར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཆོད་མའི་སྟོན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ཞེས་པའི་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆོག་འདི་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟོགས་ཀྱིས་རང་གི་བསྟན་
 དོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་སྦྱིར་གྱུ་བ་པ་ལས་སོ། །འདིས་རྣམ་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །ངག་
 དོན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་བྱིས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཆོད་མ་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཏེ།
 བྱོད་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟོགས་ལས་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་སྦྱ་
 བར་གྱུ་བ་པའི་སྦྱིར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་

ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེན་དུ་སྒྲིག་གུར་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་
 པའམ། ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཆད་མ་མེན་དུ་སྒྲིག་གུར་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་
 འཇུག་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཆད་མ་མེན་དུ་སྒྲིག་
 གུར་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་དགོས་པ་ཡོད་
 པར་བརྟན་ནོ། གཞན་མེན་དུ་སྒྲིག་གུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ནི་རང་
 གོ་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་དོན་འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟུང་བྱ་འགོག་པ་དང་། དོར་བྱ་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། འགོག་པ་
 དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཐབས་ལམ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་དང་བཅས་པ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལྟར་ཆད་མས་རབ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །འདིས་
 ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མི་སྤྱོད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་མེན་
 དུ་སྒྲིག་གུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་
 ཉགས་ཀྱིས་མི་སྤྱོད་པར་བརྟན་ནོ། །འགོག་བདེན་སྐྱེས་མེན་དུ་སྒྲིག་གུར་ཡིན་
 པར་དཔེ་དེ་དངོས་སྟོབས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པོ་ཞིན། མེན་དུ་མི་རིགས། བདེན་
 བཞི་དངོས་སྟོབས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་སྐྱེས་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལུང་དུ་འདོད་པ་དག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤུགས་ཀྱང་། ཟུང་བར་བྱ་
 བ་དང་དོར་བར་བྱ་བའི་དེ་ཉིད་ཐབས་དང་བཅས་པ་བཙུམ་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་བརྟན་

པ་འདི་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའི་ཆད་མས་རབ་དུ་ངེས་པར་ཏེ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་། རྟོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་
རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྟུ་བ་དངོས་སྟོབས་ཆད་མས་བྱུབ་པ་དཔེར་བྱས་ཏེ། བེན་
དུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་
ཀྱིས་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྟུ་བར་སྟུབ་པར་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གསུང་སྒྲིག་གྱུར་ལ། །འགའ་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་
ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིད་ཆེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁོག་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས་དང་། ཟག་ཟད་སྟེད་པར་
བརྟན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབང་
ཕྱུག་པ་ནམས་ན་རེ། ལུང་སྟུ་བ་པོ་དབང་ཕྱུག་སོགས་སྟེས་བུ་ཕུལ་བྱང་ཡིད་ཆེས་
ཉེས་ཟད་དུ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་སྟོས་ནས་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱིས་དབང་ཕྱུག་
གིས་སྟུས་པའི་ལུང་ངེ་རྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ཅན་གྱི་ལུང་ཆད་མར་ངེས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། འདི་ལ་བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་
པ་དག །ཁོ་རིམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ལུང་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་
སྟུ་བར་མ་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་ལུང་སྟུ་བ་པོ་དེ་ཕུལ་བྱང་དུ། ལུང་རང་གི་བརྟན་དོན་
ལ་མི་སྟུ་བར་སྟུབ་དགོས་ཀྱི་སྟོན་པ་དེས་ཤེས་པར་རྟུན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟུས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་དོན་འདི་འདྲོད་པར་རིགས་པ་ལས་ལུང་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྟུ་བར་མ་
ངེས་པའི་སྟོན་དུ་ལུང་སྟུ་བ་པོ་དེ་སྟུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་ཀྱིས་སྟེས་བུ་ཕུལ་བྱང་དུ་ངེས་མི་
རྟུན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། ལུང་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྟུ་བར་མ་ངེས་པའི་

སྒྲིན་དུ་ལུང་སྒྲུབ་པ་པོ་སྒྲེས་བྱ་ཕུལ་བྱུང་དུ་རྟོགས་དཀའ་ཞེས་ནི་གཞན་སྤྱོད་གས་སྒྲུང་གིས་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་དེ། ལུང་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་མ་ངེས་པའི་སྒྲིན་རྩལ་དུ་ལུང་སྒྲུབ་པ་པོ་འདི་ནི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའམ་མིན་ནི་ཞེས་གཞན་རྒྱུད་ལ་སྒྲིན་ལྡན་དང་། སྒྲིན་མེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ནམས་ནི་རྟོག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། བརྟན་པ་སྒྲིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིན་ས་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་རིགས་པའི་ལམ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གོ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རང་འགྲེལ་དང་། རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐབས་འདིའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ལུང་སྒྲུབ་པ་པོ་ཕུལ་བྱུང་དུ་རྟོགས་ལས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྒྲེས་བྱ་དག་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་སྒྲིན་དག་ལས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་འདུག་པ་ཅན་དག་ཡིན་ན་དེ་ཡང་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་ངག་གི་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་སྒྲིན་དུ་གཏོང་བས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡང་བྱ་བར་རྒྱས་ཏེ། སྒྲེས་བྱའི་འདོད་པས་འདུག་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་བསམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདི་ནི་གཏན་ཆོགས་འཆོལ་བའི་ཕྱིར། །ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་ངེས་པའི་རྟོགས་ནི་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀར། སྐབས་འདིའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མདོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་ལུང་སྒྲུབ་པ་པོའི་

གློན་ཡོན་མི་རྟོགས་པར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཡིན་པས་དབང་པོ་
 ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས། །དེ་བས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་ཚུང་ལན་འདི་
 ལྟར་འཆད་དེ། ཁོ་ན་རེ། ལུང་སྒྲ་བ་པོའི་གློན་ཡོན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་
 ཚོལ་གྱི་ངོར་ལུང་སྒྲ་བ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ཡིད་ཆེས་ཉེས་ཟད་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་ལ་ཉེས་ནས་ལུང་རང་གི་བསྐལ་དོན་ལ་མི་སྒྲ་བ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་དོན་
 ཅན་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་སུ་རྟོགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གལ་
 ཏེ་ལུང་སྒྲ་བ་པོའི་གློན་ཡོན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ངེས་ལུང་སྒྲ་བ་པོ་ཡིད་
 ཆེས་ཉེས་ཟད་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་རྒྱས་ན་བྱོད་ཀྱིས་སྒྲས་པའི་དོན་འདི་
 འདོད་རིགས་སུ་ཚུག་ཀྱང་དེ་ཤེས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ལུང་སྒྲ་བ་པོ་དེའི་
 གློན་ཡོན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ངེས་ལུང་སྒྲ་བ་པོ་ཕུལ་བྱུང་དུ་ཆད་མས་
 རྟོགས་དཀའ་ཞེས་ནི་གཞན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ལུང་སྒྲ་བ་པོའི་གློན་ཡོན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ངེས་ལུང་སྒྲ་བ་པོ་
 འདི་ནི་གློན་ཡོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའམ་མིན་ཞེས་གཞན་ལུང་སྒྲ་བ་པོ་ལ་གློན་
 དང་ལྡན་པ་དང་གློན་མེད་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ནམས་ནི་
 རྟོད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣམས་འདིར་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
 པར་སྒྲ་ཞིང་། ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་རྣམས་སུ། སྐྱེས་བུ་ཕུལ་
 བྱུང་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ནི་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ཆོས་ཅན། མེད་
 པར་ཐལ། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱུས་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ཆད་མས་གྲུབ་
 པར་བཤད་དེ། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་རྟོན་(བརྟོན་)པ་ཀྱན། ཞེས་པའི་མཚམས་

སྐྱར་དུ། ཉེས་པ་མ་ལུས་པར་བད་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁས་སྒྲུངས་ནས་སྤྱི་
པའི་ཆད་མ་བརྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཕྱོགས་སུ་མ་ཅི་སྟེ་ཞེས་
སོགས། རང་འགྲེལ་དང་ནམ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལས་མི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ངག་དོན།
ལུང་སྐྱབ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་
ཚོལ་གྱི་ངོར་ལུང་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་པར་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མིན་
ཏེ། ཁྱོད་དེ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ལུང་སྐྱབ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་སྐྱབ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་བཟལ། ལུང་
སྐྱབ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་གི་སྐྱོན་ཡིན་ཁྱོད་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཟག་བད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མི་སྤྱི་དམ་ཞེ་ན། རྒྱ་ལ་
ལར་ཆགས་སོགས་ཟག་པར་བད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་གོ་མས་པར་བྱས་པ་ལས་གོ་མས་པར་བྱེད་པ་པོ་རང་གི་སེམས་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །བྱབ་སྟེ། བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉི་བ་ན་འགྲིབ། དེ་དང་བལ་བ་ན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་
བརྟེན་གནས་ཅན་གྱི་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཞི་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོ་མས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་གཞི་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་འཛིན་དང་

ཆགས་སོགས་སྐར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རེ་ཞིན། འཕགས་པའི་སྤང་རྟོགས་མི་སྒྲིག་པར་
 སྐབ་པ་ལ། འཆེ་བ་མེད་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། འདི་རྟོག་པ་ལ་སྐར་བ་
 དང་སྤང་པ་ལ་སྐར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབད་མེད་དུ་སྒྲིག་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འབད་ཚྱལ་
 གུས་ཏེ་སྒྲིག་ དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཙང་སྐྱ་ཅན་ལ་
 དགའ་བའི་སྐྱེས་བུ་དག་འབད་ཚྱལ་མེད་པར་བོད་པ་ཅན་ལ་དགའ་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་
 པ་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་མི་རིགས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚྱལ་བ་བྱེད་པ་ཡང་མེད། ཡོད་
 ཀྱང་མི་སྒྲིག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་པས་དག་བཅོམ་པ་རང་རྒྱད་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚྱལ་བ་མི་བྱེད་དེ། བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ནི་འཆེ་བ་གསུམ་གང་ཡང་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཆེ་
 བ་གསུམ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་ལ་བཟོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 བདག་འཛིན་ཀྱིས་འབད་དུ་བྱིན་ཀྱང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་མི་བསྒྲིག་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡང་དག་པའི་དོན་
 ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་ཤིང་བདག་འཛིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལས་གོལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དེའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཕགས་པའི་སྤངས་པ་མི་སྒྲིག་པ་དོན་
 གུས་གྱུབ་སྟེ། འཕགས་པའི་སྤངས་པ་རྟོགས་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདག་མེད་ཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་
 རྩ་བ་ལ་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་ཆགས་སོགས་སྤྲོད་ན་དེའི་རྩ་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཉེས་
 པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 རྒྱ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོ་ལས། མ་རིག་
 པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྩ་བར་བཤད་པས་གནོད་ཅེ་ན། དེས་གནོད་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་
 ལྟ་དེ་ཉིད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་
 ལྟ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ལས་བདག་དེར་ཆགས་པ་དང་། བདག་
 གི་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་སྦྱེ་ལ། ཆགས་པ་དེ་གཉིས་ལས་ཞེ་སྤང་དང་སོགས་
 པའི་སེར་སྒྲ་སོགས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་
 པར་སྦྱབ་བྱེད་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་གདི་མུག་ཉེས་པ་ཆགས་
 སོགས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ས་བརྩུ་པ་སོགས་གཞན་ལས་
 འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བུ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྩ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཡོད་དེ།
 ཆགས་སོགས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན་ནི་རེ་རེ་བསྟན་པས་མངོས་པ་ལ་སྟེན་པ་ (མངོས་
 པ་ལ་མ་ཡིན་) མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཅིག་བསྟན་པ་ན་འགལ་བ་
 མེད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིར་རྩ་བའི་དོན་ཡང་། ཉེར་ལེན་ལ་རང་འགྲེལ་དང་བླ་ཀྱས་
 བཤད་དོ། །ངག་དོན། འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་ཆགས་སོགས་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་
 པ་དང་འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཆགས་

སོགས་ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱོད་སྤངས་པ་ན་ཆགས་སོགས་མ་ལུས་
པར་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞུང་འདི་པོད་ནམས་ཀྱིས་ངེ་བཞིན་མ་བཤད་པར་སྤང་
ངོ་། །

གསུམ་པ་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཆོག་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ།
འདོད་པ་བཟོད། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་གསང་བའི་མཐའ་
སྒྲ་བ་དང་དཔྱོད་པ་པ་ནམས་ན་རེ། རྒྱུས་བྱས་བྱས་པའི་ལུང་ཡིན་ན་ལུང་ལྟར་
སྤང་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱུས་བྱ་ཕུལ་བྱུང་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས་བྱ་ཡིན་ན་ཆགས་
སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྒྱུས་བྱ་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཏེག་
པའི་དངོས་པོ་དང་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་གསལ་བ། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་བྱེད། ལྡན་
ངག་གི་རིག་བྱེད། དེས་བྱེད་ཀྱི་རིག་བྱེད། མྱོད་བསྐྱུངས་(སྤང་)ཀྱི་རིག་བྱེད་
བཞི་པོ་སྤྱོད་ཆངས་པ་དང་། བཟ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་དམ་
པ་དང་རྟེན་པ་དང་བཟང་པོ་དང་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་ནི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། དེ་
སྤྱོད་དུ་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས། བར་གྱི་དུས་ལ་བབ་པ་ན། ཁྱོལ་སྤོང་
དུག་གམ་བདུན་སྟུར་བྱ། ཁྱེ་ཡི་གཙང་མའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། ཁྱུང་ན་ཁྱོལ་སྤོང་
གསུམ་གྱིས་སོ། ཁྱེས་སོགས་དང་། བམ་ཟེ་ལ་ནི་བམ་ཟེ་བསད། རྒྱལ་རིགས་
ལ་ནི་རྒྱལ་རིགས་བསད། མ་རུ་དག་ལ་རྗེ་རིགས་ཏེ། འདུལ་བྱུང་དག་ལ་རྗེ་
རིགས་སོ། ཁྱེས་དང་། ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་བར་དག་ནི། མཆོད་སྤྱོད་བྱ་བར་
འོས་པ་ཡིན། འདི་ནི་རྟེན་པར་མ་གྱུར་ན། འབ་དཀར་མར་གྱི་དོན་དུ་བཞོ། ཁྱེས་
དང་། གོ་བུ་ཏམ་བུད་མེད་མེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡི་ཉེ་གནས་ཐབ་ཁུང་ཡིན། འདིར་

སྐྱེས་བུ་ནི་དུ་བ་ཡིན། །དེ་ཡི་ནང་བཞུགས་སོལ་བའོ། །དེ་ཡི་ཁྲ་བ་མེ་སྟག་ཡིན།།
 དེ་ལྟ་བུའི་མེ་འདི་ལ། །སྐྱེ་བུ་སྟག་ཡི་ས་བོན་བསྐྱེད། །སྐྱེན་བསྐྱེད་དེ་ལས་སྐྱེས་བུ་
 འབྱུང་། །དེས་སྐྱེས་འཆོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་
 གེ་དང་། ཚིག་རིམ་པ་མ་འཆོལ་བར་གནས་པའི་ངོ་བོ་རིག་བྱེད་གྱི་ངག་འདི་སྐྱེའི་
 ཆངས་པ་ཉོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེའི་ཆངས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པས་
 སོ། །སྐྱེའི་ཆངས་པ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྟོང་ལ་གར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་
 ཆ་དང་བུལ་བའི་ཡི་གེ་ཚོ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་རྣམས་ནི་
 ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིག་བྱེད་གྱི་གཞུང་ལས།།
 ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་ཆངས་པ་ནི། །སྐྱེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་གང་། །གང་ལ་འགྲོ་བའི་
 ཐ་སྟད་འབྱུང་། དོན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོངས་གྱུར་པ་ཞེས་པས་སོ། །གཟུགས་སོགས་
 སྐྱེའི་ཆངས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་། །གང་ཞིག་གང་གི་རྣམ་པ་
 དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དུམ་སོགས་འཇིག་པའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པས་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱང་
 སྐྱེའི་ཆངས་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་ནོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིག་བྱེད་ལས། སྐྱེའི་རྗེས་
 འདྲུག་མ་ཉོགས་གང་། །ཤེས་དེ་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་མིན། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
 སྐྱེ་དང་ནི། །ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 རེས་འགའ་བ་ཡིན་ཡང་སྐྱེའི་ཆངས་པ་རེས་འགའ་བ་མིན་ཏེ། །གཞིན་རྒྱ་མ་ལེན་
 གྱིས། མེ་རྟག་སྐྱེ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ཉིད། །བདག་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །རྣམ་
 པར་འགྱུར་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་བདག་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྐྱེའི་

བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆངས་པ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྒོ་བྱས་ཀྱི་མིག་ཉམས་
 པ་ནམས་ལ་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཅན་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་
 ཏུ་ ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དག་པ་ལ། །རབ་རིབ་ཀྱིས་སྒྲ་སྒྲུབ་པོ་ཡིས། །རབ་
 རིབ་སྒྲ་ཆོགས་དག་དང་ནི། །ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་སྒྲོམ། །དེ་ལྟར་བདག་
 ཉིད་འགྱུར་མེད་པའི། །ཆངས་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པས། །རྟོག་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་
 བ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་ངོ་བོར་ནམ་པར་འགྱུར་ཞེས་སོ། །དེ་བས་ན་སྒྲུབས་མ་བྱས་
 པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། །བྱིད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། །བྱིད་ཆོག་གང་ཞིག །བྱིད་
 ལོག་པའི་དོན་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཆོས་ཅན། །བྱིད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་མ་
 ཡིན་ཏེ། །བྱིད་ཀྱིས་དོན་ལོག་པ་སྒྲོན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཆོག་ནམས་ཀྱིས་
 ལོག་པར་སྒྲོན་པའི་རྒྱ་ནི་ཆགས་སོགས་ཡིན་ལ། །ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ནམས་
 ཀྱང་སྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ནི། །གསང་བ་པ་དང་དཔྱིད་པ་པ་
 ལ་ལ་ཇོད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། །མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ། །རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་
 པ་རྟག་རྣམས་དགག་པ། །རིག་སྒྲ་མ་བྱས་པ་དགག་པ། །རིག་བྱེད་རྟག་པ་ཡིན་པ་
 དགག་(པ)། །སྒྲུབ་བྱས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་
 སྒྲུབ་པའི་བྱུང་པ་མ་ངེས་པར་བརྟན་པ། །རིག་བྱེད་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་འབྲས་སྟེར་
 བ་བདེ་ལ་སྒྲོས་པ་བརྟན་པ། །རིག་སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་ཆད་མས་མི་རྟོགས་པར་
 བརྟན་པ་དང་བདུན། །དང་པོ་ནི། །སྒྲུབ་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ལོག་པའི་དོན་ཅན་
 ཅིས་མིན་ཏེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་བཤམ། །ཆོག་ནམས་ཀྱིས་དོན་བདེན་པ་

སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་བརྟེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། བརྟེ་བ་
དང་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱང་སྦྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ནི་གཞན་ཆོས་
ཀྱི་གྲགས་པ་དག་བརྟེན། ངག་དོན། སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དོན་བདེན་པ་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མེད་
པའི་བྱིར། གསུམ་ཆོས་ཅན་དང་བཅས་པ་ཁས་སྐྱེས།

གཉིས་པ་ལ། རྟོན་བྱེད་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག། བརྟེན་བྱ་ལ་བརྟགས་
ཏེ་དགག། འབྲེལ་པ་ཅན་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་རྟག་རྟེན་དགག་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནམས་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་ཡང་
ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་སྟེན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཆོག་ལས་དོན་ནམས་ཤེས་
པར་བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱ་ནི་བརྟེན་པ་དེ་ནི་སྦྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་བྱིར། ངག་
དོན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ལོག་པ་སྟོན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
དོན་སྟོན་པར་སྦྱེས་བྱས་བརྟེན་བྱས་པའི་བྱིར། གསལ་བྱུང་ཁས་སྐྱེས། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྟེན་རིག་ཅིང་ཤེས་པ་མེད་པར་ཡང་ཁྱོད་ལས་རང་
གི་བརྟེན་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དང་རང་གི་བརྟེན་བྱ་གཉིས་ཀྱི་
བརྟེན་འབྲེལ་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པ་ལ་སྟོས་པ་མིན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་
སྐྱེས། བརྟེན་མི་ཤེས་པའི་རིག་བྱེད་ཆོག་ལས་དོན་མི་གོ་སྟེ། བརྟེན་ལས་རིག་བྱེད་
དེ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་ནི་ཞེས། མ་བྱས་པའི་ཆོག་དོན་བདེན་པ་སྟོན་བྱེད་
དུ་བརྟགས་པ་གཞན་དག་རྟེན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། ངག་དོན། རིག་
བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་བྱས་པའི་ངག་དུ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་སྟོན་པ་བདུ་ལ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཨ་ཁྱེ་(ཨ་ཁྱེ་)བའི་སྐྱ་མཐོ་རིས་འདོད་པས་
མེ་ལ་སྐྱིན་སྟེག་སྐྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་འདྲུག་རུང་ཡིན་ནམ་དོན་དུ་མ་ལ་འདྲུག་རུང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཨ་ཁྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་ནམས་དོན་གཞན་གྱི་ག་བ་བ་ལ་བདུ་སྐྱར་
བ་ན་ཆོག་དེ་ལས་གྱི་ག་བ་བ་དོགས་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཨ་ཁྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་
ནམས་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱིན་སྟེག་སྐྱིན་པའི་དོན་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ན་ལ་འདྲུག་
རུང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདུ་སྐྱར་ན་གྱི་ག་བ་བ་སྟགས་ལ་འདྲུག་རུང་
མ་ཡིན་པར་བཤམ་ལོ། ཁྱི་མ་ལྟར་ན། ཨ་ཁྱེ་བའི་རང་གི་བརྗོད་དོན་དང་འགལ་
བ་གྱི་ག་བ་བ་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པར་བཤམ། ཨ་ཁྱེ་བའི་ཆོག་དོན་
དུ་མ་ལ་འདྲུག་རུང་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། ཨ་ཁྱེ་
བའི་སྐྱ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱིན་སྟེག་སྐྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་འདྲུག་
རུང་ཡིན་གྱི་གྱི་ག་བ་བ་ལ་འདྲུག་རུང་མ་ཡིན་པ་ཁས་སྒྲངས་ལོ། ངག་དོན། ཨ་ཁྱེ་
བའི་རིག་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ག་བ་བ་ལ་འདྲུག་རུང་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་
མེ་ལ་སྐྱིན་སྟེག་སྐྱིན་པ་ལས། གཞན་ལ་མི་འདྲུག་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས་སྒྲངས། ཆོས་ཅན་སྟུར། ཁྱོད་གྱི་ག་བ་བ་ལ་འདྲུག་རུང་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་
དོན་དུ་མ་ལ་འདྲུག་དུ་རུང་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དངོས། ཨ་ཁྱེ་
བའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ག་བ་བ་སྟགས་ལ་འདྲུག་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་ངེས་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་། ཡིན་ཞེས་ཀྱན་དུ་བཏགས་པ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་གྱི་ག་བ་བ་ལ་འདྲུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས། གཞན་ཡང་སྐྱེ་ནག་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དང་དེ་ལས་
 ཐ་དད་པ་ཁོ་རང་གི་བཟོད་དོན་ནམས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་ནམ་པར་བཞག་པའི་
 བྱིར་དུ། གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་བཟོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་བཟོད་རིགས་པའམ།
 དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྐྱེ་ནག་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རང་གི་བཟོད་དོན་དང་འབྲེལ་
 པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་རང་འབྲེལ་དང་ལྷན་སྒྲུབ་བཤད་དོ། །ངག་
 དོན། སྐྱེ་ནག་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རང་གི་བཟོད་
 དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ནགས་ཡང་དག་གིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་རང་གི་བཟོད་
 དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ནགས་ཡང་དག་གིས་གྲུབ་པའམ། དེ་འདྲ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
 པ་གང་རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ནགས་སྤྱི་མ་ཁས་སྒྲངས། གཞན་
 ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ནམ་པ་ཀུན་དུ་རང་གི་བཟོད་དོན་སྟོན་བྱེད་ངག་
 ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱ་སྤྱིས་བྱས་ལེགས་པར་མ་བྱས་པའི་བྱིར།
 ནགས་གསལ་གཉིས་ཁས་སྒྲངས་མོད། མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིས་བྱས་ལེགས་པར་བྱས་
 པར་ཁས་ལེན་ནི་ཞེ་ན། དཔྱོད་པ་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་སུ་སྒྲང་པོ་ཆེ་བྱས་
 བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་འགལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དོན་བདེན་པ་སྟོན་པ་སྤྱི་བའི་
 བྱིར་དུ་རིག་བྱེད་སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པར་ཁས་ལེན། དོན་བཞུག་མི་སྟོན་པའི་ཉེས་
 པ་སྤང་བའི་བྱིར་དུ་རིག་བྱེད་སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པར་འདོད་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་པ་ཅན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ནམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

དང་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྟག་རྫས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མི་རྟག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟིག་སྐྱའི་བཟོད་དོན་དང་། ཟིག་སྐྱའི་འབྲེལ་པ་དེ་སྐྱེས་བྱའི་
 སྐྱའི་ལེགས་པར་མ་བྱས་པ་སྟེ་བཏགས་པར་བལ། དེའམ་འབྲེལ་པ་རྟག་རྫས་གང་
 རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་མ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ཁས་སྒྲངས། གསར་བྱུང་གི་
 དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཟིག་བྱེད་སྐྱའི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་བལ། ཁྱོད་དང་
 ཟིག་སྐྱ་གཉིས་འབྲེལ་པ་རྟག་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་པ་ཁས་སྒྲངས། གསལ་
 བ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། ཟིག་བྱེད་ཤེས་བྱ་བམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་ཁས་སྒྲངས་
 སོ། ། །མ་གྲུབ་སྟེ། ཟིག་སྐྱ་ཡང་གསར་བྱུང་གི་དངོས་པོའི་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་
 འབྲེལ་པ་རྟག་རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། ཟིག་བྱེད་སྐྱ་
 རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། གསར་བྱུང་གི་དངོས་པོ་དང་ལྷན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པ་དག་ཕྱིས་རྣམ་པར་བསྒྲིག་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྟག་རྫས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་
 ན། ཟིག་སྐྱ་དང་རང་གི་བཟོད་བྱ་འབྲེལ་པ་རྟག་པས་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཅམ་
 དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་རྟག་རྫས་ཁས་སྒྲངས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁྱོད་ལ་མི་གཞོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲེལ་
 པ་རྟག་རྫས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་རྟེན་ཟིག་སྐྱ་ནི་འཇིག་
 རྣམ་ཟིག་སྐྱའི་འབྲེལ་པ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟིག་སྐྱའི་འབྲེལ་པ་རྟག་རྫས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཟིགས་རྟག་རྫས་ཡིན་པའི་གསལ་བ་འཇིག་ཀྱང་ཟིགས་
 མི་འཇིག་པ་དང་འདྲའོ་ཞེ་ན། དཔེར་དོན་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། ཐོག་མར་

དཔེ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་གསལ་བ་དེ་སྤྱི་དྲག་ཇས་དེའི་ཉིན་དུ་འདོད་
 རིགས་ཏེ་མི་རིགས་པ་ཐལ། སྤྱི་དྲག་ཇས་ནམས་ལ་གསལ་བས་ཉིན་བྱེད་པའི་རྣམས་
 པ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གསལ་བས་སྤྱི་དྲག་དངོས་བསྐྱེད་པ་
 མིན་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་མི་རུང་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རིག་པ་ཤེས་
 པ་ནམས་ཀྱིས་བྱམ་སོགས་གསལ་བྱ་ནམས་ཀྱང་སྟོན་མེ་ལས་རྣམས་པ་བྱེད་པར་ཅན་
 དུ་སྤྱི་བ་ལ་ནི་སྟོན་མེས་བྱམ་སོགས་གསལ་བར་བྱས་ཞེས་འདོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་
 མེས་བྱམ་སོགས་ལ་བྱེད་པར་རུང་བྱང་མ་བྱས་ན་གསལ་བྱ་དང་གསལ་བྱེད་
 ཀྱི་དོན་རུང་བྱང་མེད་དོ། བྱེད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་སྟོན་མེས་རང་གི་གསལ་
 བྱ་བྱམ་སོགས་ལ་བྱེད་པར་བྱས་ཏེ་བྱམ་འཛིན་མིག་གི་ཤེས་པ་སྤྱི་བར་བྱེད་པའི་
 ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་བྱམ་སོགས་རང་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནམས་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་
 ན་བྱམ་པ་དེ་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་སྤྱི་བར་ནི་བྱེད་རུང་ཉིད་དུ་སྟོན་མེས་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་སྤྱི་གསལ་ལ་མི་རུང་ཞེས་
 པ་ནི་གསལ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་དྲག་དངོས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་དོན་ཅི་བྱས་ཏེ་
 མ་བྱས་པར་ཐལ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་གསལ་བས་སྒྱུར་
 མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་མེད་པས་སོགས་འདོད་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གསལ་
 བ་དེས་སྤྱི་དྲག་དངོས་དེ་གསལ་བར་བྱས་པར་འདོད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ངག་
 དོན། སྟོན་འོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་བྱམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་འོད་ཀྱི་གསལ་
 བྱ་ཡིན་ན་སྟོན་འོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་སྒྱུར་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་
 སྟོན་འོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དྲག་དངོས་ཀྱི་

གསལ་བྱེད་མིན་ཏེ། སྤྱི་ཏྲག་དངོས་ལ་བྱད་པར་མ་བྱས་པའི་བྱེད། གཞན་ཡང་།
 རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་མོད། རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་དང་
 རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་།
 རིག་སྐྱོད་དང་། རིག་བྱེད་གྱི་བརྗོད་དོན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་སྒྲིམ་རྣམས་
 ལྷ་ཆོགས་སུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱེད། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉིད་དེ་རྣམ་གཅིག་དུ་ཐལ། རྣམ་སུ་
 གྲུབ་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱེད། གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གཅིག་རྣམ་ཐ་དད་གང་རུང་
 འདི་ལས་གཞན་འདི་མིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད། མེ་བརྗོད་པའི་
 རིག་སྐྱོད་དང་། མེ་གཉིས་གྱི་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་པ་རྟོག་པས་བྱས་ཏེ་
 བཏགས་པར་ཐལ། མེ་བརྗོད་པའི་རིག་སྐྱོད་དང་མེའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་
 པའི་བྱེད། གཞུང་འདིས་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱོད་ན་ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་
 པ་ཏྲག་དངོས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འདྲེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
 གྱི་འབྲེལ་པ་ནི་དངོས་པོ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།
 རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཅན་ལས་རྣམ་ཐ་དད་འགོག་པ་ནི། རིག་བྱེད་སྐྱོ་
 དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་ལ་རག་ལུས་པའི་འབྲེལ་
 པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་ལ་ལྟོས་མེད་རྣམས་
 གཞན་དུ་ཡོད་པས་སོ། ཏྲགས་གསལ་ཁས་སྒྲུངས། རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་
 པ་འབྲེལ་པ་ཅན་ལས་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་ཅན་ལས་རྣམས་
 གཞན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་བྱེད། གསལ་བ་ཁས་

བླངས་དཔེར་ན། མེ་དུའི་འབྲེལ་པ་ཡང་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་བ་ལས་ཇས་ཐ་དད་མ་
 ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ཅན་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲེལ་
 ཏགས་གསུངས་ཏེ། དེའི་ལུས་ནམ་བཞག་ལས། གཞན་དབང་ཁོ་ནར་འབྲེལ་
 པ་ནི་གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། འབྲེལ་
 པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད་ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དོན་
 ལ་འབྲེལ་པ་ཏག་དངོས་ཡོད་ན། མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། ཆོག་
 དང་། ངག་གསུམ་གང་ལ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། མ་བྱས་པའི་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་ཏག་དངོས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མ་བྱས་པའི་
 ཆོག་དང་ངག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་། བཏགས་པའི་དངོས་
 པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་པར་ཇི་ལྟར་བྱར་ནི་འདུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀུན་བཏགས་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཅན་དང་གསལ་
 པར་ཁས་བླངས། རྗེ་བརྩམས་པའི་གསུངས་ནས། ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར་ཞིང་།
 ཞེས་པས་ཡི་གེ་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་དོན་མི་སྟོན་པའི་བྱུང་པ་དང་། གཞུང་ཕྱི་
 མས་ཆོག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་གཏན་མིན་ཏེ། རིག་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཏག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་མི་ཏག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དངོས་པོ་མིན་པ་
 བྱད། འདོད་ན། འདིག་པ་ཡོད་ཅམ་འབྲེལ་པ་ཅན། ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་དང་
 འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དཔྱོད་པ་པས་རིག་བྱེད་

གྲི་ཚིག་མ་བྱས་པར་སྐྱ་བ་ཡང་དགག་མི་རུས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། །མང་བས་
 འཇིགས་པས་མ་བྱས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། མིང་ཚིག་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་འབྲེལ་
 ལས། ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཚེད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ནའང་དེ་ནི་ཅི་ཡང་
 མི་རུང་སྟེ། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་མེད་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེའི་དགོངས་པ་ཡང་། དག་དང་ཚིག་ལ་
 སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་དང་རྣམ་གཅིག་དང་རྣམ་ཐ་དད་
 གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་མེད་པ་ནི་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་ཡིན་ནི་ཞེས་གྲུས་བཤད་དོ་ཞེ་ན། དག་ཚིག་སོགས་
 དངོས་པོ་མིན་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་
 པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་
 བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །རང་འབྲེལ་བྱིད་ཀྱིས་བྱངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་
 འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མ་བྱས་པའི་དག་ཚིག་སོགས་རྟོག་པ་དངོས་པོ་མིན་པར་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཚིག་དང་དག་ནི་
 འབྲུལ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་སོགས་བདག་གི་སྒྲ་མ་དག །གཞུང་སྤར་མ་ལ་མིང་ཚིག་དང་
 མ་འབྲེལ་བའི་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་བྱིད་ཀྱི་བཟོད་དོན་དང་འབྲེལ་པ་རྟག་རྣམས་
 མེད་དེ། བྱིད་ཀྱི་བཟོད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་མིང་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 སྤར། བྱིད་ཀྱིས་རང་གི་བཟོད་དོན་སྟོན་པའི་ཆ་ཀུན་བཏགས་དངོས་པོར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁོ་བོས་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་བར་མི་སེམས་སོ། །

ཡི་གེ་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་དོན་མི་སྟོན་པས་བྱུང་པ་ཡང་དབྱུང་དགོས་ཏེ། ས་
ཞེས་པའི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྫོགས་པའི་ཡི་གེ་ལ་
བཞི་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཅུ་བ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཅེས་པའི་སྐྱེ་མིང་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དགག། །བསྐྱབ་བྱེད་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེད་པ་པོ་མི་བློན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་མ་
བྱས་པར་སྐྱབ་བྱེད་དགག། །འདོན་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་
བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རིག་བྱེད་ཡིན་ན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པས་བྱུང་
སྟེ། རིག་བྱེད་ཡིན་ན་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་བློན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱང་དཔྱད་པ་
པ་འདོད་ལོ། །དཔྱད་པ་པ་ཆོས་ཅན། རེས་རབ་ངན་པའི་ཐུན་པས་བྱུང་པར་
ཐལ། བྱེད་པ་པོ་མི་བློན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་འདི་འདྲ་ལའང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་རྗེས་སུ་རྗེས་(བརྗོད་)ཡོད་
པའི་སྐྱེས་བྱེད་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་
རྒྱུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སྤྱོད་རྒྱུས་པས་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཡོད་པར་བློན་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཟེག་ཟན་གྱི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱིག་གི་སྟོང་པོས་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་
ཡོད་པར་བློན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱེད་ཡང་ཆད་མས་བསལ་བ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཆོག་གང་ཡིན། གཞིན་ནུ་འབྱུང་བ་ཅན་སྐྱེས་བྱས་བྱས་
པ་ཡིན་ནི་ཞེས། རིག་བྱེད་དེ་གཉིས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་མ་བྱས་མཚུངས་སོ་ཞེས་རང་

འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ད་
ལྟར་རིག་བྱེད་འདོན་པ་འདི་ལས་གཞན་དང་པོའི་རིག་བྱེད་འདོན་པ་དེ་ལའང་ཆོས་
ཅན། འདོན་པ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། རི་ལྟར་ད་ལྟར་རིག་བྱེད་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལས་རིག་
བྱེད་འདོན་པའི་མན་ངག་མ་ཐོབ་པར་ནི་རིག་བྱེད་ཡི་གེ་བཀོད་པ་དང་། རིག་
བྱེད་ཆོག་གི་བཀོད་པ་བཟོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་
བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་དཔྱེད་པ་པ་དང་འགའ་ཞིག་སྟོལ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། འདོན་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་མི་
གྲུབ་པ་དང་། དེ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་གཞུང་གཞན་གཞིན་རྒྱ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་
རིག་བྱེད་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་རྗེས་སུ་མི་དཔོག་ཏེ་དཔོག་རིགས་པར་
ཐལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་ཤིང་སྟེལ་བ་ཡི་ནི་གཞུང་གཞན་གཞིན་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་
སྟོབ་དཔོན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ཡོད་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་ད་ལྟའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་
དག་གིས་འདོན་པ་གང་མཐོང་སྟེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྐྱེས་བུས་བྱས་
པའི་གཞིན་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་བརྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་
ཐལ། འདོན་པ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་ཁས་སྒྲུངས་མོད། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་སྒྲུངས། དཔྱེད་པ་
པས་ད་ལྟ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཞན་

ཡང་སྦྲེས་བྱ་དེ་ལས་སྦྲེ་བར་འགྱུར་བར་ཡང་དག་ཤེས་ཏེ། ཡི་གེའི་རིགས་གང་
 སྦྲེས་བྱ་གང་ལས་གྲུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་དེ་དང་རིག་བྱེད་ཡི་གེ་གཉིས་ཡི་
 གེར་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་གཅིག་བྱེད་ཤིང་ལས་སྦྲེ་བར་གྲུབ་
 པ་ན། མེ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཤིང་ལས་སྦྲེ་བར་གྲུབ་པ་བཞིན། ངག་དོན། རིག་
 བྱེད་ཡི་གེ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྦྲེས་བྱས་བྱས་
 པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཅའི་མེ་དང་
 ཅན་དན་གྱི་མེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་ཤིང་ལས་བྱུང་བར་མཚུངས་ཏེ། མེར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་སྦྲེས་བྱས་མ་བྱས་པར་སྦྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
 རབ་ཏུ་སྦྲོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་
 པའི་ཡི་གེ་སྦྲེས་བྱས་བྱས་པ་གང་ཞིག །རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་
 ཡི་གེ་གཉིས་སྦྲེས་བྱས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་བྱེད་པར་དག་ནི་མ་བཞུག་ཅིང་མི་རྣམས་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་རང་
 རྒྱ་སྦྲེས་བྱའི་འབྲས་བྱར་མཚུངས་པར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ངན་དོན། རིག་
 བྱེད་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱ་སྦྲེས་བྱས་མ་བྱས་པར་སྦྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་
 དག་མི་སྤྲོད་དེ། ཁྱོད་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་རང་རྒྱ་སྦྲེས་བྱའི་འབྲས་
 བྱར་མཚུངས་པར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་། རིག་བྱེད་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཐོག་མ་མེད་པ་
 ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པར་གྱུར་མོད། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་སྦྲེས་བྱས་མ་བྱས་པ་སྦྲེས་
 བྱ་མིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཏུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དེའི་བྱུང་པ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། འདི་

ལྟར། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོག་གཞན་ཡང་མི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་
 བྱས་བྱས་པ་ལ་མི་བརྟེན་ཅིང་མ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་
 བྱེད་ཀྱི་ཞེས་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་
 བྱེད་པ་མ་ངེས་པའི་བྱེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གླུ་སྐྱོས་མ་བག་མར་ལེན་པའི་
 ཐ་སྙད་དང་། རྒྱུང་འཕེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོག་ནམས་ཀྱང་ཆོས་
 ཅན། རིག་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོག་
 མའི་མཐའ་མེད་པའི་བྱེད་ཀྱི། མ་གྲུབ་ན། ཁས་སྒྲངས་མོད། དེར་ཐལ། འདོན་
 པ་སྡོན་མ་སྡོན་མས་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཀྱི། གསུམ་ཁས་
 སྒྲངས། རྩ་བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བྱ་(བྱས་)མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན་འང་བདེན་
 པའི་དོན་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ལོག་
 པའི་དོན་ཅན་གྱི་གླུ་སྐྱོས་མ་བག་མར་ལེན་པའི་ཆོག་དེ་འདྲ་བ་ཡང་སྐྱེས་བྱས་མ་
 བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད་ཀྱི། སོགས་སྐྱས་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་འདོན་པར་བྲུགས་
 བཤད་དོ། །ཨ་ཁྱེ་(ཨ་ཁྱེ)པའི་རིག་སྐྱ་འདི་མེ་ལ་སྐྱེན་སྤྱེག་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་
 དུ་རུང་ལ། ཁྱི་ག་བ་བ་ལ་འདུག་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་དག་
 ཀྱང་ཡིན་པ་སྟེ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཨ་ཁྱེ་བ་ཞེས་པའི་རིག་སྐྱ་འདི་བརྗོད་
 བྱའི་དོན་གྱི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བ་ནམས་ལས་བདེ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་པོའི་བྱེད་
 པར་ལས་འདུག་པར་མཐོང་བའི་བྱེད་ཀྱི།

གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་མ་བྱས་པ་དགག་ རིག་
 བྱེད་དག་མ་བྱས་པ་དགག་ འོན་བསྐྱབ་བགསུམ། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་

ནམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་འབྲས་བྱའམ་དགོས་
པ་ཅིར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཞན་དང་སྐྱེས་བྱས་
བྱས་པར་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ངག་དགག །མ་བྱས་པའི་
ངག་བརྟགས་ལ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་ལས་
རྫས་ཐ་དད་པའི་རིག་བྱེད་ངག་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་
ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་མ་
དམིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཆ་གས་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག །རྟག་མི་རྟག་བརྟགས་
ལ་དགག །བྱབ་མ་བྱབ་བརྟགས་ལ་དགག །མ་བྱས་པའི་ངག་གི་མཚན་གཞི་
དགག་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་འདི་རང་གི་ཡན་ལག་གི་ཆ་དུ་མ་
དང་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཆ་མེད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ངག་གི་ཆ་
གས་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དམ་ཡོད།
དང་པོ་ལྟར་ན། རིག་བྱེད་ངག་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅན་
མིན་པ་ལ་དོན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་སྐྱེས་བྱས་བད་བརྟགས་པར་ཐལ། རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཆ་གས་ཡི་གེ་དེ་ནམས་རིག་བྱེད་ངག་གི་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་བྱེད་མིན་
ལ། རིག་བྱེད་ངག་གི་དོན་སྟོན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སེལླེའི་སྐྱ་བྱམ་ཟེའི་བྱིའུ་
ལ་བརྟགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། རིག་བྱེད་ངག་སྐྱེས་བྱས་བད་བྱས་པ་ལ་
སྟོན་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་སྟོན་པ་དང་འགལ་ལོ། །ངག་དོན་ རིག་བྱེད་

གྱི་ངག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དོ་ཤི་ཉིད་གྱི་དོན་སྟོན་བྱེད་མིན་པ་ལ་དོན་སྟོན་བྱེད་དུ་
 བཏགས་པར་བཤམ། ཁྱོད་གྱི་ཆ་གས་རེ་རེས་ཁྱོད་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་མི་སྟོན་པའི་
 ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིག་བྱེད་ངག་
 གི་དོན་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་ལ་ཡི་གེ་དུ་མ་ཉིད་དགོས་ཞེས་བཏགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཡིན་པར་བཤམ། རིག་བྱེད་ངག་གི་ཆ་གས་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་ཡང་རིག་བྱེད་ངག་གི་
 དོན་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་
 ངག་གི་ཡན་ལག་གཅིག་རྟོགས་ཤིང་ཐོས་པས་ཀྱང་རིག་བྱེད་ངག་གི་དོན་རྟོགས་
 པར་རྟོགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཉགས་སྒྲར་བཞིན། རིག་བྱེད་ངག་གི་
 ཆ་གས་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་གྱི་ཡ་བྲལ་དུ་མི་ཐོས་པས་དུ་མ་ཉིད་བཏགས་
 ལོག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་འཆད་པ་ལ་ལོ་དང་ཟླ་བ་སོགས་
 གྱི་དུས་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྟོས་པ་མི་རུང་བར་བཤམ། རིག་བྱེད་གཅིག་ཐོས་པ་ན་རིག་
 བྱེད་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཆ་མེད་གཅིག་
 ཡིན་པ་ལྟར་ན། རིག་བྱེད་ངག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཆ་གས་ཡི་གེ་ནམས་ཉན་ཤེས་
 མཛོན་སུམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཆ་བ་དད་མེད་པའི་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་ངག་དེ་མི་ཉག་པ་ཡིན་ནམ་ཉག་པ་ཡིན། །དང་
 པོ་ལྟར་ན། རིག་བྱེད་ངག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱ་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་
 བར་བཤམ། ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་རྒྱ་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ལས་
 བྱུང་བ་མིན་ན་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་གི་མ་གྲུབ་ན། རིག་བྱེད་

མི་དྲག་པ་ཡིན་པ་འགལ། འདོད་ན་ཁས་སྒྲངས་མོད། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མཆན་
 ཅིས་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དྲགས་གསལ་
 ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ལྟར་རིག་བྱེད་དྲག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིག་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་རྒྱུ་རྩལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་དྲག་པར་ནི་ཆང་མས་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། དྲག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་སྐྱ་དྲག་དངོས་ཐོས་པའི་སྐྱབ་གཡོགས་
 ཡོད་པས་དུས་ཀྱན་དུ་མི་ཐོས་སེ་ཞེ་ན། རིག་སྐྱ་དྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོས་
 པའི་སྐྱབ་གཡོགས་ཡོད་པའི་ལྷ་མཆན་གྱིས་ཁྱོད་རེས་འགའ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཐོས་པའི་སྐྱབ་གཡོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་རིག་སྐྱ་
 ཐོས་པའི་རྣམ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩལ་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་མ་ཆང་བས་དུས་ཀྱན་དུ་
 ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན། ཅི་ནས་ཀྱང་རིག་སྐྱ་ཐོས་པ་གཞན་རྩལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་
 རྒྱ་སྟེ་ངེད་ཀྱང་འདོད་མོད། ཁྱོད་ལ་འགལ་འདུར་འགྱུར་ཏེ། རིག་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དྲག་དངོས་སུ་ངེས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོས་པ་རང་གི་
 རྒྱུ་རྩལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིག་སྐྱ་དེས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་མི་བྱེད་དམ།
 བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རིག་སྐྱ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རིག་
 སྐྱ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་རིག་སྐྱ་དེ་དག་ཡུལ་དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་རྣམ་དྲག་རྣམས་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱབ་པ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིག་སྐྱ་ནམས་
 ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་རིག་སྐྱ་དེ་ཡུལ་དུས་ཐམས་

ཅད་དུ་བྱུང་པའི་རྟག་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 དམིགས་པའི་ཡུལ་དུས་མི་སྤྲོད་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཡུལ་དུས་བམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 པ་མིན་པའི་རྟག་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། རྟག་རྣམས་ལ་རེས་འགའ་
 བ་མི་རུང་བས་བྱུང་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་
 དུས་ཀྱན་དུ་ཁྱོད་ཡོད་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཡུལ་དུས་བམས་ཅད་དུ་བྱུང་པའི་རྟག་རྣམས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། རིག་སྒྲ་ཡུལ་དུས་བམས་ཅད་དུ་
 བྱུང་ཀྱང་རིག་སྒྲ་ཡུལ་དུས་བམས་ཅད་དུ་དམིགས་མི་དགོས་ཏེ། རིག་སྒྲ་ཐོས་
 རུང་དུ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན་ཡང་། རིག་སྒྲ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་རྒྱུན་གང་གིས་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་འགྱུར་
 མེད་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་སྒྲའི་ངོ་བོ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་
 མིན་གྱི་རིག་སྒྲ་ཐོས་པའི་དབང་པོ་གསལ་པོ་ལེགས་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ཁོ་ནས་རིག་
 སྒྲ་ཐོས་པ་ཡིན་པས་སྒྱུ་རྒྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་གསལ་
 པོར་ལེགས་པར་བྱེད་པར་གྱུར་པ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་མ་ལུས་པའི་
 རིག་སྒྲ་བམས་ཅད་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། རིག་སྒྲ་རྟག་དངོས་ཡུལ་དུས་བམས་
 ཅད་དུ་བྱུང་པ་གང་ཞིག །རྣ་བའི་དབང་པོ་རུང་བ་དང་ཡང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དབང་
 པོ་རུང་བ་དང་ལྡན་པ་དེས་ཀྱང་རིག་སྒྲ་བམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་མིན་ཏེ། དུས་
 ཅིག་ཅར་དུ་རིག་སྒྲའི་དོན་ཅིག་ཁོ་ན་ཐོས་པར་ངེས་ཤེས་ཀྱི་མང་པོ་ཅིག་ཅར་ཐོས་
 པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་རྒྱུན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་པའི་བྱུང་པར་ལས་
 ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བ་དད་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་རུང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། བེ་མང་དང་སྒྲིང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིའི་ཚོགས་པ་དུ་མའི་ཅ་ཅོ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་ཇི་ལྟར་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་བཤམ། སྒྲ་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོས་
 པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ། སྒྲ་ཙམ་
 ལས་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཇས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་སྒྲ་ཙམ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
 དུ་ཐོས་པ་ཡོད་ཀྱི་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོས་པ་ཡོད་པ་མི་ན་མོ་ཞེ་ན།
 སྒྲ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡོད་ཅེས་པའི་དཔྱད་པ་པའི་དམ་བཅའ་
 འདི་ལ་གིན་དུ་ཆེས་དད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་ཀྱབ་ཏེན་རིགས་པ་ཡང་དག་མེད་
 ཏོ། ཏོ་དེའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲ་གཞན་དག་ནི་མི་སྒྲ་བར་གནས་ནས་བྲམ་བེའི་བྱིའུ་གཅིག་
 ཉིད་རིག་བྱེད་སྒྲོག་པ་ན་རིག་སྒྲ་དེ་ལ་སྒྲ་ཙམ་དང་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཇས་ཐ་དད་པ་
 གཉིས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ་མི་ཐོས་སོ། །ངག་དོན། ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་སྒྲ་ལས་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་སྒྲ་ལས་ཇས་ཐ་དད་དུ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་སྤར། བྱོད་སྒྲ་ལས་ཇས་ཐ་དད་
 ཡིན་ན། བྲམ་བེ་གཅིག་རིག་བྱེད་སྒྲོག་པའི་ཆེ། སྒྲ་དང་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་
 ཇས་ཐ་དད་དུ་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྲམ་བེ་གཅིག་རིག་བྱེད་
 སྒྲོག་པའི་ཆེ་སྒྲ་དང་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་དུ་ཆད་མས་མི་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཇི་ལྟར་ཇས་ཐ་དད་པའི་སྒྲ་ཙམ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་ཉན་ཤེས་
 ཀྱིས་ཉོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་
 སྒྲ་ཙམ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པའི་རུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་སྒྲངས། ཇོད་
 བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲ་ཙམ་ལས་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སོན་སྟོན་ལ་སྒྲ་

ཅམ་གྱིས་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་ཆ་གས་སྤ་ཕྱི་རེ་རེ་བས་ཀྱང་དོན་མི་སྟོན་ལ། སྤྱི་ཆ་གས་སྤ་ཕྱི་སྟོན་ཅིག་ཆོགས་པས་ཀྱང་དོན་སྟོན་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་སྤ་ཅམ་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པར་མི་འདོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་རི་ལྟར་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤ་ལ་མེད་དེ་ཡོད་པར་བལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་གས་སྤ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་མོད། རྫོང་བྱེད་སྤྱི་ཆ་གས་སྤ་ཕྱི་སྟོན་ཅིག་ཆོགས་པ་ལ་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྫོང་དོན་མི་སྟོན་པར་བལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་གས་སྤ་ཕྱི་རེ་རེ་བས་ཀྱང་བརྫོང་དོན་མི་སྟོན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་གས་སྤ་ཕྱི་སྟོན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པས་ཀྱང་བརྫོང་དོན་སྟོན་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་བྲངས། ཁོ་ན་རེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤ་ཆ་མེད་ཡིན་པས་ཆ་གས་སྤ་ཕྱི་བཟག་པ་མི་འདྲུག་གོ་ཞེ་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་བལ། ཁྱོད་སྤ་ཅམ་དག་གིས་གསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མ་བྱས་པའི་ངག་གི་མཆན་གཞི་དགག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་རིག་བྱེད་ཡི་གེ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་དེ་མ་བྱས་པའི་ངག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དེ་མ་བྱས་པའི་ངག་གི་མཆན་གཞིར་རུང་བ་མིན་པར་བལ། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་གོ་རིམ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ཉག་དངོས་མེད་པར་བལ། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་ཉག་དངོས་ཡོད་ན། རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་

གོ་རིམ་གཞན་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་སྐྱུར་བ་འགལ་དགོས་པ་གང་ཞིག །རིག་
བྱེད་ཡི་གེའི་རིམ་པ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་སྐྱུར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཡི་
གོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་གོ་རིམ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱབ་པའི་དྲག་རྩལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དུས་དྲག་པར་ཡོད་པའི་དྲག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔྱོད་པ་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིག་སྒྲ་མི་དྲག་པ་དང་། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་
བྱེད་མིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྒྲིན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིག་སྒྲ་མི་དྲག་པ་དང་།
ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཁྱོད་རང་གི་རང་ཆོག་འགལ་
བས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིན་ཡང་སྤར་ནི་བཅོད་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་
དུ་ཞེ་ན། མི་དྲག་ན་ནི་ཚུལ་བྱུང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་དང་། གལ་ཏེ་དེ་དག་བྱབ་
བྱེད་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འོ། །ཁོ་ན་རེ། རིག་སྒྲ་དྲག་པ་ཚུལ་བའི་
རྒྱུན་གྱིས་བྱབ་ཟེན་གསལ་བའི་རིམ་པ་མ་བྱས་པའི་ངག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནི་ཞེ་
ན། ཚུལ་བས་རིག་སྒྲ་དྲག་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་བར་བྱས་པའི་རིམ་པ་མ་བྱས་
པའི་ངག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནམ། ཚུལ་བས་རིག་སྒྲ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་
བལ་བ་མ་བྱས་པའི་ངག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནམ། རིག་སྒྲ་རིམ་གྱིས་གསལ་བའི་
ཉན་སྒྲོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རིག་སྒྲ་དྲག་རྩལ་ཚུལ་བས་གསལ་བའི་རིམ་པས་
མ་བྱས་པའི་ངག་མིན་ཏེ། དྲག་རྩལ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བ་མི་རུང་ཞེས་སྤར་གསལ་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། རིག་སྒྲ་བྱེད་པ་ཕྱེ་རྒྱན་(རྟེན་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་བས་སྤར་མེད་གསར་
དུ་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་པ་ཕྱེ་རྟེན་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་

བའི་བྱ་བ་ཉིད་ལས་རིག་སྒྲ་དེ་སྒྲེ་བར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེད་པ་ཕྱེ་ཆན་
 སོགས་རིག་སྒྲ་གྱུ་བ་ཟིན་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 བྱེད་ཆེ། གསལ་བྱེད་རང་ཉིད་ཐོག་མར་ཚད་མས་ཤེས་པའི་སྒྲ་ནས་གསལ་བྱ་
 གྱུ་བ་ཟིན་པའི་དོན་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲེ་སྒྲེད་པའི་རྒྱ་ནི་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོན་མེ་བུམ་གཟུགས་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་བཞིན་
 རོ། རིག་སྒྲ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་སྒྲེད་པའི་རྒྱ་དང་རིག་སྒྲ་གྱུ་བ་ཟིན་གསལ་བྱེད་
 གྱི་རྒྱ་གཉིས་འགལ་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགལ་ན་རིག་སྒྲ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་བྱེད་
 པ་པོའི་རྒྱ་ལས་རིག་སྒྲ་གྱུ་བ་ཟིན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འདི་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་དེ་
 མེད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་རིག་སྒྲ་དེ་བྱེད་པ་ཕྱེ་ཆན་སོགས་གྱི་སྒྲར་
 མེད་གསར་དུ་སྒྲེད་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་པ་ཕྱེ་ཆན་ནམས་གྱི་
 ཆོགས་པའི་བྱ་བ་ལས་ནི་རིག་སྒྲ་དེས་པར་ཡང་སྒྲེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བྱེད་པ་ཕྱེ་ཆན་སོགས་རིག་སྒྲ་གྱུ་བ་ཟིན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱེད་པ་ཕྱེ་ཆན་སོགས་རིག་སྒྲ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་ཆེ། ཆོས་དེ་གྱུ་བ་ཟིན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ཆོས་དེ་སྒྲར་མེད་
 གསར་དུ་སྒྲེད་པ་དེ་མི་མྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་དཔྱོད་
 པ་པོའི་ལུགས་གྱི་རིག་སྒྲ་དེའི་ངོ་བོ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བུམ་བ་བྱེད་པ་ཕྱེ་ཆན་
 གྱིས་བུས་པས་བྱེད་པ་ཕྱེ་ཆན་རིག་སྒྲ་གསལ་བྱེད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། རིག་
 སྒྲ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བུམ་བ་ཆོས་ཅན། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱེ་ཆན་སོགས་གྱིས་བྱེད་
 པའི་ཆོགས་གྱི་ཁྱོད་ལ་ཐན་ཐོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་རུང་བར་འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་བུམ་པ་སོགས་སྤར་མེད་གསར་
 ཏུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དག་ཀྱང་བུམ་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 རིག་སྐྱ་སྤར་མེད་གསར་ཏུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཚྭ་བ་དེ་རིག་སྐྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག །རིག་སྐྱའི་རྒྱ་རིག་སྐྱ་གསལ་བྱེད་ཡིན་ལ་བུམ་པའི་རྒྱ་བུམ་པ་གསལ་
 བྱེད་མིན་པའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁས་ལེན་པས་འདོད་དོ་
 ཞེན། བུམ་སོགས་སྤར་མེད་གསར་ཏུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནམས་ཀྱན་ནི་དོན་མེད་པ་
 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རིག་སྐྱ་ཚྭ་བས་སྤར་མེད་
 གསར་ཏུ་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། རིག་སྐྱ་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་གཅིག་
 ཏུ་ངོ་མེས་ཀྱི་སློང་འདུག་པ་དང་། དོན་ལ་ཡོད་ཟིན་སྐྱོར་བ་སོགས་གང་ཡིན་པ་རིག་
 སྐྱ་རྟག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ངོ་མེས་འདུག་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིག་སྐྱ་རྟག་དངོས་
 སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིག་སྐྱ་རྟག་དངོས་སུ་
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དངོས་པོ་ནམས་ནི་སྐད་ཅིག་ནི་འདིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་མེས་ཀྱི་སློང་འདུག་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་རིག་སྐྱ་རྟག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་དཔེ་མེད་པའི་སློན་སྐྱོན་གཏན་ཆེགས་
 དེ་རྣམས་སྤར་ཏུ་བསྐྱན་པའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིག་སྐྱ་རྟག་
 དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ངན་པ་གཞན་ཡང་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་གོ་བའི་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞེ་པ། རིག་སྐྱ་རིམ་གྱིས་ཐོས་པའི་ཉན་སློབ་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ངག་

གི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། ཉན་མོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མིན་པར་དཔྱད་
 པ་པས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 ཏེ། དམ་བཅའ་བྱོད་ཀྱིས་ཞེན་དོན་ལ་དམ་བཅའ་བ་པོ་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་
 མངོན་སུམ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཅིག་ཅར་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་གཞོད་དེ་དཔྱད་པ་པས་ཆགས་སོགས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཉན་མོས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །མངོན་སུམ་གྱི་གཞོད་དེ། ཉན་མོ་སྐྱེས་བུ་
 ལ་བརྟེན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལའང་རིགས་འགྲོ།
 འདིའི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོ་རྣམས་ནི། སྐྱེས་བུའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་
 རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཉན་མོ་མ་འབྲུལ་བ་སྐྱེས་
 བུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དང་མེས་པ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་
 བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཉན་མོ་མ་འབྲུལ་བ་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་རང་
 རྒྱ་རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མོ་
 འདི་ནི་སྐྱེས་བུར་བཀང་བ་ཅན་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
 ལས་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རིམ་པ་སྐྱེས་བུས་
 མ་བྱས་པའི་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་
 རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་དཔྱད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་
 རྒྱུ་པས་འདོད་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་རིམ་པ་དེ་ཡིན་ནོ་

ཞེ་ན། རྟོག་པས་བྟགས་པའི་རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་རིམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་
སྐྱེས་བུའི་རྟོན་ཅན་མིན་པའི་ངག་རྟུ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བྟགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། རིག་སྒྲུ་རྟག་པ་དགག་པ་ལ་རྟགས་དགོད། འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་
ལ་སྐྱེ་བ་དགག་བཀག་པ་ལ་བརྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིག་སྒྲུ་
ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྒྲེ། འཇིག་
པ་ནི་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་སྐྱོས་མེད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་ཅམ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་མི་སྐྱོས་
པ་མིན་ཏེ། བེང་འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་མེ་ལ་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར། མེ་ལས་བེང་གི་འཇིག་
པ་བེང་ལས་དོན་གཞན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། བེང་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་པའི་
འོག་རྟུ་ཁྱོད་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། བེང་
ལས་དོན་གཞན་པའི་བེང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཉིད་བེང་འདི་ཡིས་འཇིག་པ་ཡིན་པས་བེང་
ཞིག་པའི་འོག་རྟུ་བེང་ཆད་མས་མི་མཐོང་ཞེ་ན། གཞན་བེང་འདི་ཆོས་ཅན། ཇི་
ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བེང་གི་འཇིག་པ་བེང་ལས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་སྒྲ་སྟེ་ཅིའི་
ཕྱིར། བེང་ཞིག་པའི་འོག་རྟུ་བེང་མི་སྤྲང་བྱས་པས་བེང་ཞིག་པའི་འོག་རྟུ་བེང་མཐོང་
བ་མིན་ཏེ། བེང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེས་བེང་བཟུང་ཞིང་བེལ་གྱིས་གཞན་

པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བེང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་པའི་དུས་སུ་ཁྱོད་མི་སྤང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་
 འཇིག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་ཁྱོད་མཐོང་བ་ལ་སྦྱོབ་པའི་སྒོ་ནས་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
 ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེས་ཁྱོད་མཐོང་བ་ལ་མི་སྦྱོབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བེང་གི་འཇིག་པ་སྟེ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་
 པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྟེ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཏེ།
 མེ་ལས་བེང་གི་ཞིག་པ་སྟེ་བར་ཁས་སྒྲངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་བེང་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པར་བེང་གི་ཞིག་པ་ཞིག་པ་དེས་ནིའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ནག་པ་གསོད་བྱེད་
 ཀྱི་སྦྱོས་བྱ་གསད་པ་ན། ནག་པ་སྤྱང་འབྱུང་བ་མིན་པ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བེང་
 འདི་ལ་འང་ནག་པ་གསོད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོས་བྱ་དང་འདྲ་བའི་བེང་གི་ཞིག་པ་ཞིག་གྲང་
 བེང་སྤྱང་ཡང་འབྱུང་བ་མིན་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ནག་པ་གསོད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོས་
 བྱ་གསད་པ་ན་ནག་པ་སྤྱང་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་ན། བེང་གི་ཞིག་པ་ཞིག་ན་བེང་
 སྤྱང་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་དགོས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མཚུངས་
 ན་ནག་པ་གསོད་བྱེད་སྦྱོས་བྱ་དང་ནག་པ་གསད་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་
 ལས་དེ་གཉིས་གཅིག་མིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་འགྲེལ་དང་། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་།
 ནག་པ་གསད་པ་ནི་བེང་གི་ཞིག་པ་དང་མཚུངས་ཀྱི། བེང་གི་འཇིག་རྒྱར་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་མེ་དང་མཚུངས་པ་མིན་ལ། ནག་པ་གསོད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོས་བྱ་
 ནི་བེང་འཇིག་རྒྱར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་མེ་དང་། བུམ་པའི་འཇིག་རྒྱར་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་དབང་ཕྱག་པ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་ཏེ། རང་

འགྲེལ་ལས། རྒྱ་པའི་གསོད་པར་བྱེད་པ་འཇིག་པ་དང་མཚུངས་པ་མིན་ནོ། འོ་
 ར་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། འཇིག་
 པ་དང་འདྲ་བ་ནི་འདི་གསད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་འདི་ཡང་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་
 ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་འདིར་ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཞིག་པ་ན་ཤིང་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་
 ཐལ་བ་འཕེན་པ། རྩེ་ཕྱིར་འཇིག་པ་འཇིག་ཅན་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་
 སྒྲུས་བཤད་དེ། གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་པར་སྒྲུས། ཞིག་པ་འཇིག་པ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར། ཤིང་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། སྤྱོགས་སྔ་མའི་སྐབས་
 སུ་ཡང་། གལ་ཏེ་གསོད་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། གལ་ཏེ་གསོད་བྱེད་
 གསད་པ་ན། །དཔེར་ན་རྒྱ་པ་ཡང་སྤྱིད་པ་མིན་ཏེ། །གསད་པ་ཡང་སྤྱི་བར་
 མི་འགྱུར་རོ། ཤིང་ཞིག་པ་འཇིག་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་ཤིང་འདི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་
 ར་། ཞེས་གསུངས་སོ། ཤིང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་དང་ཇས་
 གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་ཁྱོད་
 ལས་དོན་གཞན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཤིང་གི་འཇིག་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་
 པའི་རྒྱས་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་དང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཇས་གཅིག་དང་ཇས་
 ཐ་དད་གང་རུང་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་དང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། ཇས་གཅིག་
 དང་ཇས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཇས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཇས་གཅིག་
 དང་ཇས་ཐ་དད་འདི་ལས་གཞན་འདི་གཉིས་གང་རུང་མིན་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱམ་
 པའང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བེད་གི་འཇིག་པ་སྟེ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ།
 རྟུ་མེད་པ་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བེད་གི་དངོས་པོ་དང་
 བེད་གི་འཇིག་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་དག་ལྟན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། འདོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བེད་གི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་གང་ལས་
 ཡིན་རྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་ ཞིག་པ་
 ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་
 འདིའི་དོན་ཡིན་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིན་རྟེ། དེ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་
 ཆོས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཡོད་པ་མིན་རྟེ།
 དེ་དག་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་བེད་། རྟག་
 མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཞིག་པ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རིགས་པ་མིན་
 རྟེ་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
 པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 མི་མཐུན་དཔེར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ། ཅ་བ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་
 རྟག་པར་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་
 རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེའི་མི་མཐུན་དཔེར་
 ཁས་སྒྲངས་པའི་གསུམ་ཀ་དངོས། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་མིན་རྟེ།
 ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་མིན་རྟེ། དངོས་
 པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་

པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉིད་གཅིག་པུར་མ་བཟད་ཀྱི། ལུང་
 རྟོན་རིག་པའི་ལམ་ལས་དྲངས་ཏེ་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག །ཁོ་ན་རེ། བུམ་པའི་
 འཛིག་པ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་མེད་པར་སྒྲ་བ་ལ། བུམ་པ་གཏན་མི་འཛིག་
 པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་པའི་འཛིག་པ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་
 མེད་པར་སྒྲ་བ་ལ། བུམ་པའི་འཛིག་པ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་བུམ་པའི་དངོས་པོ་འཛིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་མི་རུང་རྟེ།
 གང་གི་ཕྱིར་ན་བུམ་པའི་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བུམ་པའི་འཛིག་
 པ་ཡིས་འཛིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 མི་འཛིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པའི་འཛིག་པ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་
 མེད་པར་སྒྲ་བ་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་མི་འདུག་སྟེ། དེས་ཁྱོད་ལ་བྱུང་བ་མེད་
 པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བུམ་པའི་འཛིག་པ་བུམ་པའི་
 རྣམས་སུ་ཁས་ལེན་ན་སྤར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བུམ་པའི་འཛིག་
 པ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་བུམ་པའི་འཛིག་པ་ཞེས་
 པའི་དུག་སྒྲ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཐལ་ཞེ་ན་
 གཞུང་དེས་བུམ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེས་
 བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འཛིག་པ་གཞན་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་བུམ་སོགས་
 ཀྱི་འཛིག་པའི་གནས་སྐབས་ཕྱིས་རྒྱ་མེད་པར་བཤད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ནོ། ངག་དོན།
 ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་

ཕའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་སྐྱོད་སྐྱོད་
 གྱི་འཇིག་པ་ལ་ཕྱིས་རྒྱ་མཚན་པར་སྐྱོད་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་སྐྱོད་སྐྱོད་གྱི་འཇིག་
 པ་རྒྱ་མཚན་དུ་ཁས་མ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་འཇིག་པ་རྒྱ་མཚན་པ་
 དང་དུ་མེད་ན། བུམ་པའི་འཇིག་པ་ཞེས་པའི་དུག་སྐྱོད་འཇིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་
 དགོས་པ་མེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་འཇིག་པ་རྒྱ་མཚན་པ་དང་དུ་
 མེད་ཀྱང་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དེ་བྱུང་པར་དུ་ཉེས་པའི་དོན་དུ་རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱི་
 རི་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དེའི་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བུམ་པའི་འཇིག་པ་
 ཞེས་པའི་དུག་སྐྱོད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་བསམས་
 ནས། བུམ་པའི་འཇིག་པ་བུམ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱོད་ན། བུམ་པ་མེད་པའི་བུམ་པའི་
 ཞིག་པ་བུམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སྐྱོད་པའི་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 ན་བུམ་པའི་ཞིག་པ་བུམ་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གཅིག་དང་རྒྱ་མཚན་པ་དང་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་འདི་རི་
 ཁྱོད་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སེམས་ན། སྐད་ཅིག་མ་སྐྱོད་པའི་ཆོས་གཤམ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་ཞིག་པ་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཁས་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 བུམ་པའི་ཞིག་པ་བུམ་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གཅིག་དང་རྒྱ་མཚན་པ་དང་བཏགས་པ་དེ་ཡིས་ཉེས་
 པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་ཞིག་པ་དེ་བུམ་
 པར་མེད་པར་གྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཁས་སྐྱོད་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཁས་སྐྱོད་པའི་ཁས་
 པའི་ཕྱིར། ཞིག་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཞིག་(པ་)རྒྱ་མཚན་གཅིག་དང་
 རྒྱ་མཚན་པ་དང་བཏགས་(བཏགས་)པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷོ་བ་
 པ་རང་དབང་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྒྱ་མཚན་གཅིག་དང་རྒྱ་མཚན་པ་དང་ཀྱི་དངོས་པོའི་

ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་ལས་མི་འདེའ་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། གསལ་བ་
 འདྲ་བ་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མ་སྤྲོ་བས་ཀྱང་བུམ་པ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པར་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ངག་འདིས་བུམ་པའི་ཞིག་པ་མ་འོངས་པ་
 ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་དངོས་པོར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མེན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་
 སྤྲོ་བས་བུམ་པ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 པ་ནི་བུམ་པ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མེན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་
 པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། བེང་གི་འཇིག་པ་སྟེ་བ་ཕྱིས་རྒྱ་མེ་སོགས་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཕན་ཐོགས་པ་ལ་སྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གལ་ཏེ། ཕྱིས་
 རྒྱ་མེས་བེང་གི་འཇིག་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་བྱ་བ་རུང་ཟད་ཞིག་ཡོད་ན་བེང་གི་
 འཇིག་པ་དེ་གཞན་ཕྱིས་རྒྱ་མེ་ལ་སྟོས་པར་འགྱུར་བ་རིགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་། བེང་
 གི་འཇིག་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་ཕྱིས་རྒྱ་མེས་ཕན་པའི་བྱ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བེང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་མེས་སྐྱེད་པ་མེན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་ལ་མེས་ཕན་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་བླངས་
 སོ། ། གསལ་བ་ཡིན། གང་ན། ཞིག་པ་རྒྱ་བཅས་སུ་སྤྲོ་བ་ནམས་ཀྱིས་བུམ་
 སོགས་མ་སྤྲོ་བ་ལས་ཏེ་མ་སྤྲོ་བའི་སྟོན་རོལ་དུ་བུམ་པ་འཇིག་པའི་ཞིག་པ་ཡོད་
 པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེས་དང་བུམ་པ་མ་སྤྲོ་བའི་སྟོན་རོལ་དུ་བུམ་པ་ཡོད་
 པ་ཉིད་དུ་ཐལ། བུམ་པའི་ཞིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་སྤྲོ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སོགས་བུམ་པ་མ་སྤྲོ་བའི་སྟོན་རོལ་དུ་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཇིག་པ་ཡིན་

པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་བརྗོད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་བ་ཡིན། གང་གིས་ན་བུམ་སོགས་
 ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་བརྟན་པའི་རིགས་པ་དེས་ནི་བསལ་ལོ། །ངག་
 རོན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་སྐྱེས་པའི་སྤར་བྱོད་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མ་
 གྲུབ་པར་བརྟན་པའི་རིགས་པ་དེས་ནི་བསལ་ལོ། །ངག་རོན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་མ་སྐྱེས་པའི་སྤར་བྱོད་ཀྱི་ཞིག་པ་དང་། བྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཞིག་
 པ་རྩ་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲོ་བའི་ཆོས་གཤམ་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དེས་བྱོད་ལ་དྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཞིག་པ་ལ་
 སྐྱར་ནས་རང་འགྲེལ་དང་། སྤྱུས་བཤད་དོ། །འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་
 པོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། སྤྱུས། དེས་ནི་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇིག་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྟན་པའི་རྩ་འདི་
 ནི་རྩ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་དེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག ཤིང་གི་འཇིག་པ་
 ཤིང་གི་རྩ་ལས་སྐྱེ་བར་བརྟན་པའི་རིགས་པ་དེས་ནི། ཤིང་གི་འཇིག་པ་གཏན་རྩ་
 མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་མ་བྱ་པ་ན་རེ།
 དངོས་པོ་ལ་འཇིག་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་འཇིག་
 པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ལྡན་མིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་
 མིན་པའི་ཕྱིར་འདིས་སྐྱེ་ལྡན་མིན་པའི་དངོས་པོ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་སོགས་དུ་
 མ་འདོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྐྱེ་ལྡན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཉིད་
 ཐོགས་བཅས་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། སྐྱེ་ལྡན་རྣམ་པར་ངེས་པ་སོགས་ཐོགས་བཅས་

སུ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་
 འབྲས་བུ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་
 རང་བཞིན་ངེས་པ་ཡོད་དེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དངོས་
 པོའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཡོད་པ་ལས་སོ། །མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་རྟག་
 པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོའི་ཐ་དད་མེད་དེ། མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་རྟག་པའི་དངོས་
 པོའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནམས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བཤད་
 པའི་རིག་སྐྱེད་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་སྐྱེད་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་པ་ཡང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ནི་བསལ་ཞིང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བཤད་
 པའི་རིག་སྐྱེད་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྟག་དངོས་མི་རུང་བར་
 བརྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་སྐྱེད་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་རྟག་དངོས་
 ཁས་སྐྱངས་པའང་མི་རིགས་ཏེ། རིག་སྐྱེད་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་རྟག་རྣམས་རྒྱུ་
 བཤད་པའི་འབྲེལ་པ་རྟག་རྣམས་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
 བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ། རྒྱུས་བུས་མ་བུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་སྐྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་
 དུ་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་མ་ངེས་པར་བརྟན་པ་ནི། རྒྱུས་བུས་མ་བུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 ཉིད་རིག་སྐྱེད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་གྱི་དོན་མེས་པའི་ཡང་དག་མེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་བཤད་པའི་
 རྒྱུ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། རྒྱུས་བུའི་ཉེས་པས་སྐྱོན་མེད་པའི་མེ་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་དག་མེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས་ནམ་པ་གཞན་དུ་མི་བྱེད་པར་མཐོང་
 པའི་སྟོན་ས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། མེས་ཡང་དག་མེས་

པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། མེས་སྐབས་འགར་མེའི་འབྲས་བུ་ལོག་ཤེས་ཀྱང་
 རྒྱུད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེས་མཆན་མོ་ཡུན་ལ་ཉེ་བ་ན་ཡུན་ལ་
 དམར་པོར་སྒྲང་བའི་སྒོ་འབྲུལ་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
 དེ་ནི་མ་བུས་པ་དང་ཏག་པར་འདོད་ན། རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ན་བའི་
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཏག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ཏག་
 པ་དག་ལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། ཏག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་
 པ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ནམ་
 མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་སྒོ་དག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་བག་ཆགས་
 འགའ་ཞིག་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་ནམ་མཁའི་གཟུང་དོན་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་རྟོག་དོན་སྦྱོད་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 ན་རེ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་ཏགས་ཀྱིས་མ་བུས་པའི་ཆོག་གི་བདེན་པའི་
 དོན་ཅན་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོག་བྱུང་བ་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏགས་སྒྲིག་པ་སྐྱེས་བུས་
 བུས་པས་དེ་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་མིན་པ་ལ་བྱུང་
 པས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་མིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་མེད་པར་
 ཐལ། བདེན་པའི་དོན་ཅན་མིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་

སྐྱེས་བུས་བུས་པའི་རྒྱ་ལྷོ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྟགས་
 འདི་ལྷོ་པ་རྒྱ་ལྷོ་པ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་དེ་ནི་རྟགས་ཀྱི་བདེན་
 པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དགོས་པ་བཅད་མི་རྒྱས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་དེ་རྟགས་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་
 ཡང་དག་མ་བཟུང་ཅིང་བཟུང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདེན་པའི་དོན་
 ཅན་མིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་འགར་བདེན་པའི་དོན་ཅན་
 མིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་འགོག་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བེས་མ་སྐྱེས་སམ་ཞེ་ན་སྐྱེས་མོད་རྟགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་འབྲུལ་བའི་
 ཕྱིར་བུས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱུང་པ་མི་འབྲུལ་ཏེ། ཆོས་འགལ་བ་གཉིས་ལ་ཆོས་
 གཅིག་གིས་བྱུང་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་འགལ་བ་གཉིས་ལ་ཆོས་གཅིག་
 གིས་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་དང་ཚུལ་མ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་འགལ་ང་
 དག་ལ་ཡང་དངོས་པོ་ཅམ། ལྷོ་པ་གཅིག་གིས་བྱུང་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་རྟགས་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་མ་དམིགས་པས་མེད་ཅེས་སུ་གྲུབ་པོ་
 ཞེ་ན། མི་རྟགས་ཏེ། རྟགས་ཀྱན་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་སུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་མི་དམིགས་པས་མི་འགྲུབ་ཅེས་ནི་སྤར་སྤོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་ལྷོ་པ་གས་
 འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་ཏེ། རྒྱ་ལྷོ་པ། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་རྟགས་ཀྱི་བདེན་
 བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་མ་མཐོང་

བས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་མེད་ངེས་སུ་འགྲུབ་ཅེས་
 དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དམ་
 བཅའ་བྱོད་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐ་མལ་
 པའི་སྐྱེས་བྱའི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་
 གྱི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མ་དམིགས་ན་མེད་ཅེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་པ་ཉིད་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་སྟེ་ལྡོག་བྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་
 ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་འདྲ་བ་ལ། བྱོད་རིག་བྱེད་
 བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་བྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡང་སྐྱེས་
 བྱས་མ་བྱས་པ་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་པ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་པ་དང་། ལྡོག་པའི་བྱུང་
 པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོགས་ཆོས་
 ཏེ་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཆད་མའི་ཤེས་པའི་(པས་)གྲུབ་
 པར་གྱུར་པ་ན་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་
 བྱུང་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་པ་ཅན་དུ་ཐལ། རྟགས་
 གང་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་བྱུང་ཅན་ཉིད་
 དུ་བརྗོད་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ནི། རྟགས་འདིའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པའི་རྗེས་བྱུང་དུ་འང་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་

ཆོས་ཅན། བྱིད་རིག་སྐྱབ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚྭ་བྱུང་བ་ཅན་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚྭ་ལ་གསུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་སྤྲུམ། དེ་
 སྐྱབ་གྱི་ཚྭ་ལ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རིག་བྱེད་སྤྲུམ་གྱིས་སྤྲུམ་འབྲས་སྟེར་བ་བརྟེན་ལ་སྟོན་པར་བརྟན་
 པ་ལ། དངོས་དང་། ཡི་གེའི་རིམ་པ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་བཀག་པ་ལ་ཉེས་པ་
 སྤང་བ་དང་། སྤྲུམ་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་སྤྱིད་པ་གསུམ། དང་
 པོ་ནི། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་སྤྲུམ་གྱི་རྟུས་པ་རྟག་དངོས་ལས་སྤྲུམ་
 འབྲས་ཞི་སོགས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རིག་བྱེད་སྤྲུམ་རྣམས་ཞི་སོགས་
 འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་སྤྲུམ་རྣམས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བྱེད་
 དུ་ཤེས་མཐུ་ཅན་འགའ་ཡིས་བརྟེན་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ་
 ཅི་སྟེ་སྤྲུམ་སྐྱེད་ཀྱི་པའི་དངོས་པོའི་རྟུས་པ་ལས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་
 ན། སྤྲུམ་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་སྟོན་པ་ལས་གཞན་གོ་རིམ་
 འཆོལ་བར་སྟོན་པ་ལའང་ཞི་སོགས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། སྤྲུམ་སྐྱེད་ཀྱི་
 པའི་རྟུས་པ་ལས་ཞི་སོགས་འགྲུབ་པ་གང་ཞིག །གོ་རིམ་འཆོལ་བ་དང་མ་འཆོལ་
 པའི་སྤྲུམ་སྐྱེད་ཀྱི་པའི་ཡི་གེ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་
 སྤངས། རིག་བྱེད་སྤྲུམ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་བྱེད་སྤྲུམ་
 གྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཡོད་པས་དེས་ཞི་སོགས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནི་ཞི་ན། དེ་མི་རིགས་
 པར་བཤམ། རིག་བྱེད་སྤྲུམ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རིག་བྱེད་

རྒྱགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་བཀོད་པའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་སྤར་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
 བསལ་བེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་ན། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིམ་པ་ངག་ །ཅིས་
 སྒྱགས་སུ་འོ། །རིག་བྱེད་རྒྱགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་དྲག་དུ་ཞི་
 སྒྱགས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཞི་སྒྱགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བྱེད་
 ཀྱི་དྲག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རིག་བྱེད་རྒྱགས་ཀྱི་ཞི་སྒྱགས་སྟེར་བ་
 ཆོ་ག་ལ་སྟོན་ཏེ། ཆོ་ག་མ་ཆང་བའམ་རུང་ཟད་འབྲུགས་ནའང་ཞི་སྒྱགས་མི་འགྲུབ་
 བོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་རྒྱགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཞི་སྒྱགས་སྟེར་བའི་རྒྱས་པ་དྲག་
 དངོས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞི་སྒྱགས་སྟེར་བ་ཆོ་ག་ལ་སྟོན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱགས་སྤྱ་དྲག་པའི་དངོས་པོའི་
 རྒྱས་པ་ལས་ཞི་སྒྱགས་འགྲུབ་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་རྒྱགས་སྤྱ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 བྲམ་ཟེ་དང་གདོལ་པ་ཀུན་གྱི་ཞི་སྒྱགས་སྤྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞི་སྒྱགས་
 སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་དྲག་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རིག་བྱེད་རྒྱགས་ཀྱིས་ཞི་སྒྱགས་
 སྟེར་བ་བརྒྱ་བ་པོ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སྒྱགས་པའི་རིགས་བཟང་པོ་ལ་སྟོན་ཞེས་ན།
 རིག་བྱེད་རྒྱགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞི་སྒྱགས་སྟེར་བ་བྱེད་པ་པོའི་བྲམ་ཟེའི་
 རིགས་ལ་སྒྱགས་པའི་བྱད་པར་ལ་ཡང་སྟོན་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུན་གྱིས་
 ལེགས་པར་བྱས་པ་མིན་པའི་དྲག་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྱགས་པལ་ཆེར་གྱི་
 དྲགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། བྱབ་སྟེ། དངོས་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་ཡང་
 རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་ལས་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་བྱེད་པ་
 པོ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སྒྱགས་པའི་བྱད་པར་ཅམ་ལས་རྒྱས་པ་ངེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ངག་དོན། མ་བྱས་པའི་སྐྱགས་ཀྱིས་སྐྱགས་འབྲས་སྟེར་བ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་
 མི་ལྟོས་པར་བལ། བྱས་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱགས་འབྲས་སྟེར་བ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་
 ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས། སྐྱགས་ཀྱིས་སྐྱགས་འབྲས་སྟེར་
 བ་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་པོ་ཁོ་ན་ལ་མི་ལྟོས་ན་བྱེད་པ་པོ་རི་ལྟ་བུ་ལ་
 ལྟོས་ཞེ་ན། སྐྱགས་འབྲས་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཤམ་མཐུ་ཅན་གྱིས་བད་བྱས་
 པ་ལས་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན། བེ་སོགས་སྟེར་བའི་སྐྱགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 བཟུང་བ་པོས་བད་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྲམ་
 ཟེའི་རིགས་དང་གདོལ་པའི་རིགས་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན། བད་ལ་
 ལྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་བལ། བད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། བྲམ་ཟེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་བྱེད་སྐྱགས་ལ་ཁྱད་པར་
 ཅི་ཞིག་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་ཁྱོད་རིག་བྱེད་སྐྱགས་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་
 བལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱགས་སྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱུར་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྟག་རྣམས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་སྐྱགས་བཟུང་བ་པོ་བྲམ་ཟེས་རིག་བྱེད་སྐྱགས་
 ལ་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རིག་བྱེད་སྐྱགས་སྐྱ་རྟག་པ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་
 ནས་བེ་སོགས་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་བཟུང་བ་པོ་བྲམ་ཟེ་ཆོས་
 ཅན། སྐྱགས་སྐྱ་རྟག་པ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་བལ། རྟག་
 པ་ཅན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གོང་དུ་སྦྱི་རྟག་རྣམས་ལ་དཔྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་
 རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་བེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་སྐྱགས་བཟུང་
 བ་པོ་བྲམ་ཟེ་སོགས་གང་ལས་སྐྱགས་སྐྱ་རྟག་པ་ཉན་ཆོ་ལ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་

ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐྱུ་གསུམ་བཟླ་བ་པོ་ཞི་སྟོན་གསུམ་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནི་ཞི་ན། སྐྱུ་གསུམ་
 མི་སྦྱོར་བའི་ཉན་པ་པོ་འདྲ་། སྐྱུ་གསུམ་འབྲས་ཞི་སྟོན་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོར་བ་པོ་ལ་སྟོན་གསུམ་པའི་སྦྱོར་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉན་ཤེས་ལ་
 སྐྱུ་གསུམ་གསལ་བ་ཅམ་ཞི་སྟོན་གསུམ་འབྲས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །ངག་དོན། གསལ་
 བ་སྐྱུར། སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་གསལ་བའི་སྦྱོར་བུ་ཡིན་ན་སྐྱུ་གསུམ་འབྲས་ཞི་སྟོན་གསུམ་
 ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་གསལ་པོ་མིན་པའི་གཞི་བྱུང་བ་བླས་
 པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོང་གཞི་བྱེད་པ་ཅེ་ཀན་ནམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། བླས་པས་སྐྱུ་གསུམ་འབྲས་འབྲས་པ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་བཟླ་བ་པོ་རང་གི་ན་
 བའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་གསལ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་ཞེས་པས་འོག་མ་བསྐྱུ་
 པའོ། །ཡིད་ཀྱི་བླས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་སྐྱུར། ཁོ་ན་
 རེ། ཡིད་བླས་བྱེད་པའི་ཆེ་ནའང་སྐྱུ་གསུམ་འཛིན་པའི་དོག་སྦྱོང་འདྲ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་དོན་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་པས་སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་དོན་དུ་
 བྱེད་པ་ལས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིད་
 པ་ཅན་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། བྱེད་རང་གི་གཟུང་དོན་མེད་ཀྱང་རང་རྒྱ་དོག་པའི་རྗེས་
 སུ་འགོ་བའི་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱེད་ལའང་ཡིད་བླས་དོན་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོང་སྦྱང་པོར་བླས་
 པ་དང་། ཡིད་བླས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱུ་གསུམ་འབྲས་འབྲས་པར་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱུ་གསུམ་
 སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉན་ཤེས་ལ་གསལ་བའི་བླས་པ་དང་། སྐྱུ་གསུམ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོང་དོག་
 པ་ལ་སྦྱང་བའི་ཡིད་བླས་ནམས་ཞི་སྟོན་གསུམ་སྦྱོང་བའི་དོ་བོ་གཅིག་དུ་བརྟེན་པར་

འདྲིང་ནས་བད་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བད་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་
སྒྲགས་སྒྲུབ་དངོས་པོ་ལས་ཞི་སྟགས་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ་དེ་ཡིན་ན་ཡིད་བཞུས་དོན་
མེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཡིད་བཞུས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྒྲགས་སྒྲུབ་
དག་པའི་དངོས་པོའི་རྣམས་པ་ལས་ཞི་སྟགས་འགྲུབ་པ་མིན་ཞེས་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ར་ས་མཁེས་ཐོས་པས་འབྲས་བུ་རོག་བ་དང་། ས་
ར་མཁེས་ཐོས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མཆོག་པའི་བླ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་བལ། ར་
ས་མཁེས་པའི་ངག་གི་ཆ་ཤས་ར་ཡིག་དང་ས་ར་ཞེས་མཁེས་པའི་ངག་གི་ཆ་ཤས་ར་ཡིག་
གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཡིག་གེ་དེ་གཉིས་ལ་གོ་རིམ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ར་ས་མཁེས་པའི་ཡིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་མེད་པའི་ཉེས་
པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ནི་སྒྲེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཉིད་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་གོ་རིམ་དང་། དངོས་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱུ་
འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡིག་ཀྱན་སྒྲོང་ཞེས་དང་། གཉིས་
པ་ནི། དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཐོས་སྒྱུར་མིན་ཞེས་
པས་བསྟན་ནི་ཞེས་ཤུགས་བཤད་དོ། །ར་ས་མཁེས་པའི་ཡིག་ལྟ་པོ་
འདི་ལ་རྒྱུ་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། ཡིག་གེ་རྣམས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་ལས་
ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲེས་ལ་ཡིག་གེ་རྣམས་ཀྱན་སྒྲོང་
གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དེས་སྒྲ་ཡིག་གེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
འདི་ལྟར་ས་ར་མཁེས་པའི་ཡིག་འདི་ལ་སྟོག་དང་བཅས་པས་ཡིག་ཕྱེད་དང་ལྟར་
འགྱུར་ཏེ། ས་དང་དེའི་སྟོག་ཨ་དང་། ར་དང་དེའི་སྟོག་ཨ་དང་ཆོག་དྲག་རྣམས་

སོ། །ས་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལས་དེའི་སྒྲོག་ཨ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པའི་
 ཤེས་པ་དང་ས་ཡིག་མཉམ་དུ་སྟེ། སའི་སྒྲོག་ཡིག་ཨ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པའི་ཤེས་
 པ་ལས་སའི་སྒྲོག་ཡིག་ཨ་དང་ར་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་མཉམ་དུ་སྟེ། ར་
 ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ལས་དེའི་སྒྲོག་ཡིག་ཨ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་དང་ར་ཡིག་མཉམ་
 དུ་སྟེ། རའི་སྒྲོག་ཡིག་ཨ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ལས་དེའི་སྒྲོག་ཡིག་ཨ་དང་ཆེ་དག་
 ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་མཉམ་དུ་སྟེ། ཆེ་དག་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ལས་ཆེ་དག་
 སྟེའོ། །དངོས་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཡོད་དེ། རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་དེ་ཡི་བྱད་པར་
 དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ར་ས་དང་སེའི་ཡི་གེ་དེ་ནི་རང་འབྲས་ན་བའི་ཤེས་པས་རིམ་
 བཞིན་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྟེར། རི་ལྟར་ར་སེའི་ཡི་གེ་
 རིམ་གྱིས་སྟེ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཞེ་ན། ར་སེའི་ཡི་གེ་རྣམས་
 ཀྱན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་དེས་རིམ་གྱིས་སྟེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་འཛིན་གྱི་ཉན་ཤེས་རིམ་
 གྱིས་སྟེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ར་སེའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཡོད་
 དེ། ར་ས་དང་སེའི་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཐོས་པ་མུར་མིན་དལ་བྱས་ཐོས་པ་ན་ཡི་
 གེ་ལྟ་མ་ལྟ་མ་དེ་དན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་བྱས་ཡི་གེ་བྱེ་མ་བྱེ་མའི་བདག་ཉིད་ལ་ཡང་
 དན་པ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྟེར། དལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་མུར་བར་ཐོས་པ་
 ན། མྱོག་ཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོསོར་ངེས་མི་རྒྱས་པས་དེ་ཐོས་མུར་མིན་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ར་སེའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་འབྲས་བུའི་གོ་རིམ་དག་
 ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཟོད་དེ། ལྟར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་དེ་ནི་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་སེམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྣམས་འཛིན་

པའི་སེམས་ཀྱི་གོ་རིམ་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་རུ་སྤྲུལ་གྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་
 དེ་དག་སྒྲེས་བུའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བྱས་པ་སྟེ་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། རག་དོན།
 ར་ས་(དང་)ས་རུ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྒྱུའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། བྱོད་
 རང་རྒྱ་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ལ་དངོས་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱིས་རང་གི་དངོས་འབྲས་ཉན་ཤེས་རིམ་
 གྱིས་སྒྲེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྒྱུད་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། བྱོད་
 ཀྱིས་རང་གི་རྒྱུད་འབྲས་བློན་ཤེས་རིམ་གྱིས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཀུན་སྒྲོང་གི་རིམ་པ་དང་བྱོད་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་བློན་ཤེས་སྤྲུལ་གྱི་རིམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ར་ས་དང་ས་རའི་ཡི་གེའི་རིམ་
 པ་ཆོས་ཅན། བཅ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅ་
 ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ས་རུ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རའི་ཡི་གེའི་ངོ་
 བོ་དང་ར་ས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རའི་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྗེས་གཞན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་འདུ་བྱེད་ལས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསལ་བར་སྟེ། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དུ་བརྗོད་
 པ་ན་རང་གི་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་རྗེས་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཡི་གེ་
 རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་འང་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་མིན་ཏེ། སྒྲེས་བུའི་བརྗོད་འདོད་
 ཀྱི་སྟེལ་བར་བྱེད་པ་ལས་འདུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྒྲེས་བུའི་བརྗོད་
 འདོད་དང་མི་འགལ་བར་གྲུབ་པ་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་ཡིན་ན་རྟག་དངོས་སུ་གནས་པ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡི་གེའི་རིམ་པ་ཀུན་སྒྲེས་བུ་ལས་སྒྲེ་བར་

གྲུབ་པར་ཐལ། ཡི་གེ་རིམ་པ་ཀུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱེས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་
ཡི་གེ་ནམས་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་གཅིག་གིང་ལས་སྐྱེ་
བར་གྲུབ་པ་ན་མེ་ཐམས་ཅད་གིང་ལ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་བཞིན། ངག་དོན། ཡི་
གེ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུས་བུས་དགོས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་སྐྱེས་བུས་བུས་
པའི་ཕྱིར། མེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་གིང་ལས་སྐྱེས་དགོས་པར་ཐལ། ཅན་དན་གྱི་མེ་
རང་རྒྱ་གིང་ལས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱགས་བྱེན་གྱིས་སློབ་(སློབ་)པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བུང་སྤྱིད་པ་
ལ་དྭགས་དགོད། མ་ངེས་པ་སྤང་། སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བུང་འགོག་པའི་དྭགས་ནམས་
སྤར་སྤང་དུ་བསྟན། དཔྱོད་པ་པ་ལ་འགལ་འདུ་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི།
ཁོ་ན་རེ། སྐྱགས་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱགས་བྱེད་
པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྐྱགས་ཞེས་པའི་གོ་རིམ་བྱེད་
པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པ་གཞན་ལས་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། བེས་མཐུ་གཉིས་སྟེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་དག་གིས་སོ། །ཁྲུབ་
སྟེ། ཐ་མལ་པ་གཞན་ལ་བེས་མཐུ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། བེས་མཐུ་ནི་ཞི་སྟགས་
སྟེར་བའི་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོ་ག་བེས་པ་དང་ཞི་སྟགས་སྟེར་བའི་སྐྱགས་བྱེན་གྱིས་སློབ་
(སློབ་)པ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐྱགས་ཀྱིས་ཞི་སྟགས་སྟེར་བ་བེས་མཐུ་ཅན་
ཀྱིས་སྐྱགས་བརྩམས་པ་ལ་མི་སྟོས་ཏེ། བེས་མཐུ་དང་བུལ་བའི་ནམ་མཁའ་སྤྱིང་
གི་རྒྱུད་རིག་པའི་སྐྱེས་བུས་ཀྱང་སྐྱགས་བརྩམས་པས་ཞི་སྟགས་འབྲུབ་པར་མཐོང་བའི་

ཕྱིར། དེ་བས་ན། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་སྐྱགས་སྐྱ་རྟག་པ་ལས་ཞི་སྟགས་འགྲུབ་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱུད་རིག་པའི་ཐ་མལ་པ་འགའ་
 ཞིག་གིས་རྒྱུད་དེ་ནས་བཤད་པའི་གསང་སྐྱགས་འགའ་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་
 དག་གི་འབྲས་བུ་ཞི་སྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱགས་ཚྭ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ལྟོས་
 མེད་དུ་སྐྱགས་སྐྱ་རྟག་པ་ལས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱགས་ཚྭ་པ་པོའི་སྐྱེས་
 བུ་གཙོ་བོ་དེའི་མཐུ་ལས་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱགས་ཚྭ་པ་པོའི་
 སྐྱེས་བུ་གཙོ་བོ་དེས་བཤད་པའི་ཆོ་ག་ལ་སྟགས་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་
 ལྟོ་ནས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། སྦྱོར་བ་སྐྱ་མར་འདུས། སྐྱགས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ཞི་སྟགས་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཞི་སྟགས་སྟེར་བའི་སྐྱགས་ནམས་
 རི་སྦྱར་བུས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱེས་བུས་བུས་ཞེས་བཅོམ་རིགས་ཏེ། ཞི་སྟགས་
 སྟེར་བའི་སྐྱགས་སྐྱ་ཡོད། སྐྱགས་སྐྱ་རྟག་པས་ཞི་སྟགས་སྟེར་བ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པས་ཁིན་དུ་རྟོག་གྱུར་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བུང་སྟོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱས་པ་ནམས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐྱེས་
 བུ་ཁིན་དུ་རྟོག་གྱུར་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དཔྱོད་པ་པས་སྐྱས་
 པ་ནམས་ཀྱང་སྐྱགས་ཚྭ་པ་པོ་ཤེས་མཐུ་ཅན་མིད་པར་བརྟན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
 རི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔྱོད་པ་པས་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བུང་སྟོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་
 སྐྱས་པ་ཇི་སྟེར་ཞེ་ན། གོ་ཏམ་སྟགས་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བུང་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གློ་དང་
 ལྟན་པ་དང་། དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་དང་། རག་སྐྱབ་དང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དང་སྟགས་
 པས་ལག་པ་དང་ལྟན་པ་སྟགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཅོམ་པའི་ཆེ་གློ་དང་ལྟན་པ་སྟགས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་གློ་ཏ་མ་སོགས་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་མིན་པར་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཆད་མ་སྟེ་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ལྟག་ལྟར་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ལག་པ་དང་ལྟན་པ་
 སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གློ་ཏ་མ་སོགས་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པས་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅས་པ་དང་།
 ཡང་རྒྱལ་དཔོག་པས། རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་ཐ་མལ་པ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་
 བར་རིག་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྐྱེས་བུས་རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་འདི་སྐྱོ་བ་རྟགས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའམ།
 རིག་སྐྱ་རྟག་པ་རང་གིས་སྐྱས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །རིག་སྐྱ་རྟག་པས་ནི་ཁོ་པོའི་
 དོན་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལས་གཞན་ཁོ་པོའི་དོན་མིན་ཞེས་ཇོད་པར་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་སྤངས་མོད། རྒྱལ་དཔོག་པས་བཟགས་པའི་རིག་སྐྱ་རྟག་
 པའི་དོན་ངེས་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་
 ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དངོས། གཞན་ཡང་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་
 གཅིག་པུས་རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་དེ་ཉིད་ཆད་མས་རིག་ལ་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་
 རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ནི་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 དེ་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆད་མ་སུ་ཡིས་བྱས་ཏེ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ངག་
 དོན། རྒྱལ་དཔོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་ཆད་མས་ཤེས་

བ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིག་སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་ཤེས་པ་པོ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་
 བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱལ་པ་མེད་དེ། རྒྱལ་དཔོག་པའི་རིག་
 སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་ཡང་རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་སྒྲ་
 ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དཔྱོད་པ་པ་བྱེད་ཅི་སྒྲེས་བྱ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 བ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལས་གཞན་པ་འགས་ཀྱང་རིག་སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་ཆད་མས་
 ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་མི་འདོད་དེ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། རིག་སྒྲ་ཏྲག་
 པའི་དོན་ངེས་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ཀྱང་རིག་སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པར་
 འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་དཔོག་པ་བཞིན། དཔེ་ཁས་སྒྲུབ་ས།
 ངག་དོན། སྒྲེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིག་སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ཀྱང་
 རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་
 སྒྲུབ་ས། གཞུང་འདི་དེ་དོན་ཡང་བྱུགས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། སྒྲེས་བྱ་ཉིད་ཡིན་
 པར་མཚུངས་ན་ཡང་ངོ་། ཁྱེས་རྣམ་འགས་ཀྱང་ཁྱེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཁྱེས་གསུངས་སོ། །གཞན་གྱིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་བཤད་དོ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་
 དཔོག་པ་དེ་རིག་སྒྲ་ཏྲག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རིག་
 བྱེད་འཆད་པ་པོ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་དཔོག་པ་གང་གིས་རིག་བྱེད་འཆད་
 པའི་ཆེ་རྒྱལ་དཔོག་པས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པའི་ཆོག་རང་གི་བསྟན་
 དོན་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོན་སུམ་གྱིས་ཆད་མས་བྱལ་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱལ་དཔོག་པས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པའི་ཆོག་རང་གི་བསྟན་

དོན་ལ་མི་སྤྱི་བར་ཐ་མལ་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་དཔོག་པས་
 རིག་སྤྱི་ཉག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པར་སྤྱི་བར་ཐ་མལ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེན་དུ་སྒྲིག་
 དུ་གྱུར་པ་ན་མས་ལ་ཐ་མལ་པས་མངོན་སུམ་ཆད་མ་འདུག་ཤེད་དུ་འདུག་པ་ཡོད་
 པ་སྤྱིད་པ་མེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་ན་སྤྱི་བར་ཐལ་པ་མ་
 ཡིན་པ་དགོས་ཞེས་སྤྱི་བར་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་དཔོག་པ་གང་གི་ཆོག་
 ནི་ཆད་མ་ཡིས་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བར་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་དཔོག་པ་
 དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཆོག་དེ་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལས་
 འདས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྤྱི་བར་ཐལ་བྱུང་འགའ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་མངོན་པར་
 འདོད་རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་མེན་དུ་སྒྲིག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ལུང་
 ཆད་མ་ལ་སྤྱི་བར་ཐལ་པར་ནི་ཆད་མས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ། རིག་སྤྱི་ཉག་པའི་དོན་ངེས་ཆད་མས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་
 པ་ལ། །རིག་སྤྱི་ཉག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པ་པོ་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་རིག་པའི་
 ཐབས་མི་འཐད་པ་དང་། བརྗོད་རུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུབ་པར་བསྟན་པ་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ནི་ཨ་ཁྱེ་རྟོ་ཏོ་རྟོ་ཏོ་ཡང་། (ཨ་ཁྱེ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་ཏོ་ཡང་།) ཅེས་པའི་སྤྲུགས་
 འདི་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྤྱི་བར་སྤྱི་བར་པ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་དུ་རུང་ལ། ཁྱི་
 བ་ཟ་བ་ལ་འདུག་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་ངེས་དེ་ཡོད་ན། དོན་ངེས་དེ་འདྲ་བ་རིག་
 པ་པོའི་མཆན་གཞི་གང་ཡིན། རྒྱལ་དཔོག་པ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལས་
 རྒྱུག་པ་གཞན་པའི་སྤྱི་བར་ཐལ་ནམ། རིག་སྤྱི་ཉག་པ་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན། དང་
 པོ་རྟོག་ན། རྒྱལ་དཔོག་པ་བདག་ཉིད་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཉག་པའི་དོན་ངེས་

རིག་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། རིག་
བྱེད་རྟག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རྟགས་སྟར། གཉིས་ཀའི་
གསུམ་དངོས། གསུམ་པ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིག་
བྱེད་རྟག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་རིག་སྐྱ་
རྟག་པའི་དོན་ངེས་རིག་པའི་མཐུ་མེད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་ཁས་
སྦངས། དེ་བས་ན་རིག་བྱེད་རྟག་པའི་དོན་ངེས་ནི། ཆད་མས་གང་ལས་ཉོགས་
ཏེ་མི་ཉོགས་པར་བཤམ། རིག་བྱེད་རྟག་པའི་དོན་ངེས་ཆད་མས་ཉོགས་པ་པོ་མེད་
པའི་བྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྦངས། ངག་དོན། རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་ཆད་
མས་མི་ཉོགས་པར་བཤམ། རྒྱལ་དཔོག་པས་ཀྱང་། རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་
མི་ཉོགས། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། རིག་སྐྱ་རྟག་
པའི་དོན་ངེས་ཆད་མས་མི་ཉོགས་པས་བྱུང། རིག་སྐྱ་རྟག་པ་རང་གིས་ཀྱང་རིག་
སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་མི་ཉོགས་པའི་བྱིར། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་
སྦྱིན་ཞེས་པ་ལ་འདུག་པར་བོས་པའི་ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱི་ཤ་བ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་བརྗོད་དོན་དུ་རྒྱུ་བ་མིན་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་འདི་ལ་རྒྱབ་བརྟན་(རྟེན་)ཆད་
མ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤམ། ཁྱི་ཤ་བ་སོགས་དོན་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་
དོན་དུ་རྒྱུ་བ་བསྐྱབས་ཟིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར། ངག་དོན། ཁྱི་ཤ་བ་ཆོས་ཅན།
ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱ་ཁྱོད་ལ་འདུག་མི་རྒྱུ་བ་འདྲ་ལ་བའི་ཆད་མ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་
བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཤམ་པས་མི་རྟོགས། རིག་བྱེད་རང་གིས་
 མི་རྟོགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཤམ་པ་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་པ་ལྟན། གཤམ་
 པ་ལོག་རྟོག་གི་རྒྱུ་པ་ལྟན། གཤམ་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱུ་པ་ལྟན་པ་དང་གསུམ། དང་
 པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཡུལ་བ་ཁེས་པའི་རིག་སྒྲ་རྟག་པ་འདི་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་
 ལ་སྒྱུན་སྒྲེག་སྒྱུན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་དུ་རུང་ལ། ཁྱི་ག་ཟ་བ་ལ་འཇུག་དུ་མི་རུང་
 པའི་དོན་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་དེ། དོན་ངེས་དེ་འདྲ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོག་ལས་རབ་
 དུ་གཤམ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་ཁེས་པའི་ཆོག་འདི་ཆ་ཁོང་བསྒྲེག་པ་ལ་འཇུག་
 པར་འཇིག་རྟེན་གཤམ་པས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཞེས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོག་དེ་ལ་སྒྲ་
 ཆོགས་པའི་དོན་ཅན་དུ་གཤམ་པའི་ཡུལ་བའི་སྒྲའི་དོན་དུ་མེ་ལ་སྒྱུན་སྒྲེག་སྒྱུན་པ་
 རུང་ལ། ཁྱི་ག་ཟ་བ་མི་རུང་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཆོད་མ་གང་གིས་རྒྱས་ཏེ་མི་
 རྒྱས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པ་དེ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་
 རྒྱས་པ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོག་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོག་ལས་
 རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་འགྲུབ་པ་ཡང་མིན་ནོ། །རིག་བྱེད་དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཆོག་ལས་གཤམ་པ་མིན་པའི་དོན་འག་འཁྱིལ་བཅོད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཆོག་ལས་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲ་མི་ལ་འཇུག་པར་གཤམ་པ་རིག་བྱེད་ལས་
 འཁྲིག་པ་ལ་བཅོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོག་ལས་སྒྲ་མོའི་སྒྲ་སྒྲའི་བུ་མོ་ལ་འཇུག་
 པར་གཤམ་པ་རིག་བྱེད་ལས་གཙུབ་བསྟན་(རྟན་)ལ་འཇུག་པར་སྟོན་པ་མཐོང་
 བ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། རིག་སྒྲ་རྟག་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་ལས་རིག་སྒྲ་རྟག་པའི་

ཙ་བའི་དོན་ངེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནི་ཞིན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ལྟ་
 ཙ་བ་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱོད་གཞན་རིག་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཙ་བའི་འགྲུབ་པ་དག་གི་དོན་ངེས་ཡོད་
 པ་ལ་ནི། རིག་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཙ་བའི་དོན་ངེས་འགྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིག་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཙ་བའི་འགྲུབ་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཡོད་པ་ལས་རིག་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཙ་བའི་དོན་ངེས་འགྲུབ་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ངེས་རིག་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཙ་བའི་དོན་ངེས་འགྲུབ་པའི་
 རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཁྲེགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བར་ཁས་སྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཙ་བའི་

གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཡང་དོན་ངེས་ལྟ་བུ་བཞིན་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ཅན་དུ་མི་འདོད་པར་སྤང་བ་དང་སྤྱོད་པ་ཡང་མི་རྣམས་
 ཀྱི་གྲགས་པ་དེ་ལས་དོན་ངེས་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་འདོད་ཆགས་
 པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་གྲགས་པ་དག་
 གྱུར་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྲོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རིག་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཙ་བའི་ཆོས་
 ཅན། འགལ་འདུ་ཅན་དུ་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོག་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་མིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲེགས་མཐུན་བདེན་ཞེས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཚོལ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་ཨ་ཁྱེ་བའི་སྤྱོད་པ་མཐོང་ཤིང་
 འདོད་པས་མེ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ལ་འདྲུག་པར་གྲགས་པ་འདི་ལས་བཀལ་ནས་
 ཁྱི་ག་བ་ལ་འདྲུག་རུང་དུ་རྟོགས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་འདི་
 ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཨ་ཁྱེ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་ག་བ་ལ་
 ལ་འདྲུག་མི་རུང་དུ་འཇོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཨ་ཁྱེ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་ག་བ་ལ་འདྲུག་

མི་རུང་དེར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
ཁས་སྒྲངས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་ན་འཛིན་
ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་དེའི་རྒྱལ་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །འཛིན་ཏེན་ན་
རབ་དུ་གྲགས་པ་དེའི་རྒྱལ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འཛིན་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་ཡུལ་བའི་སྤྱོད་མཐོ་རིས་འདོད་
པས་མེ་ལ་སྤྱོན་སྤྱོན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་དུ་རུང་ལ། བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་འཇུག་མི་
རུང་དུ་སྤྱོད་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་གཅིག་དོན་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་རུང་དུ་ངེས་པ་འདི་ལ་དོགས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འཛིན་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་ཀྱས་པ་དོན་སྤྱོད་གས་
ལ་འཇུག་རུང་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཛིན་ཏེན་ན་གོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་གཅིག་ཉིད་དོན་
དགུ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡང་། ངག་སྤྱོད་ས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །ཕྱགས་
དང་མིག་དང་རྩི་རྩི་དང་། །མཐོ་རིས་ལྷ་དང་དོན་དགུ་ལ། མཁས་པས་གོ་སྤྱོད་
ངེས་པར་བཟུང་། ཞེས་སོགས། ངག་དོན། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བར་སྤྱོད་།
འཛིན་ཏེན་གྲགས་པ་ལ་ཡུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་གཅིག་ཉིད་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་
རུང་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་བའི་སྤྱོད་བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་འཇུག་མི་རུང་དུ་ངེས་བྱེད་
ཚད་མ་མ་མཐོང་བའི་ཆོས་པ་དོགས་སྤྱོད་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་བའི་སྤྱོད་
ངེས་པར་བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་མིན་དོགས་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཡུལ་བའི་སྤྱོད་བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་འཇུག་མི་རུང་དུ་ཚད་མས་མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་བའི་
སྤྱོད་གཞན་བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པ་མི་སྤྱོད་པར་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་པའི་སྐྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་ག་བ་བ་ལོགས་དོན་སྐྱ་ཆོགས་ལ་འདུག་
རུང་གི་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཆོས་ཅན་སྤར། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཡུལ་པའི་སྐྱ་ཀྱི་ག་བ་བ་ལ་འདུག་མི་རུང་དུ་ཆད་མས་མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་པའི་
སྐྱ་ཀྱི་ག་བ་བ་ལ་འདུག་མི་རུང་དུ་ངེས་བྱེད་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རིག་སྐྱ་རྟག་པ་རང་གིས་རིག་སྐྱ་རྟག་པ་རང་
གི་དོན་ངེས་ཀྱིས་དཔོག་པ་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀྱིས་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཐོལ་གྱིས་རིག་སྐྱ་རྟག་པས་དོན་ངེས་སྒྲས། མུ་སྟེགས་གཞན་གྱིས་རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཐོལ་མེད་པར་རིག་སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་ངེས་སྒྲས་པའི་ཆེ་རིག་སྐྱ་རྟག་པས་དོན་ངེས་
སྒྲས་མ་སྒྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། རིག་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་དོན་ངེས་སྒྲ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་གཡོན་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་གྲོང་ཁྱིམ་པ་བྱ་ལ་
ནི་པུ་བྱར་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་གཡས་མ་འདི་ཡིན་པར་སྟོང་དུ་མ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
ཞེས་སྒྲས་པ་དང་། གཡོ་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ནི་སྟོང་དུ་མ་གྱི་ཐོལ་མེད་པར་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་གཡས་མ་འདི་ཡིན་པར་སྒྲས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྟོང་དུ་མ་
གྱིས་ལམ་བསྟན་མ་བསྟན་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། སྟོང་དུ་མ་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་རྒྱས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་པའི་སྐྱ་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱོན་སྟེགས་སྐྱོན་པའི་
དོན་གཅིག་གི་གསལ་བྱེད་དུ་རུང་གཞན་གྱི་མི་རུང་པའི་ངེས་པ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་
ཡིན་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་པའི་སྐྱ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་སྐྱའི་དོན་ངེས་མེད་པར་ཐལ། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་

སྐྱ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱི་དོན་ངེས་པ་མ་རྟོགས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་སྐྱའི་དོན་ངེས་དབང་པོའི་
 ཡུལ་ལས་འདས་པས་ཚད་མ་གང་གིས་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པའི་བྱེད། མ་བྱས་པའི་
 རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་དོན་ངེས་དེ་གང་ལས་
 ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། བརྗོད་འདོད་ནི་སྐྱ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པར་བྱེད་
 པའི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་བད་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྐྱ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱི་དོན་ངེས་
 དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་འདོད་དང་བད་གཉིས་པོ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུས་
 བྱས་པ་མིན་པའི་ངག་རྒྱུ་མཁས་ལ་མེད་པའི་བྱེད། གཞན་བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་ཨ་ཁྱེ་བའི་
 སྐྱ་བད་སྐྱར་བ་དེ་ཡང་འཇུག་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱ་མཐོ་རིས་འདོད་
 པས་མེ་ལ་སྐྱེན་སྲེག་སྐྱེན་པ་གཅིག་པུ་ལ་འཇུག་དུ་རུང་ལ། བྱི་ཤ་བ་པ་སོགས་ལ་
 འཇུག་མི་རུང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱ་མཐོ་རིས་
 འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱེན་སྲེག་སྐྱེན་པའི་རྗོད་བྱེད་དུ་བད་བྱེད་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་སྤར། ཁོ་ན་རེ། བད་དོན་མེད་མིན་ཏེ། བད་ལས་
 ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱ་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱེན་སྲེག་སྐྱེན་པ་ལ་འཇུག་དུ་རུང་ལ་གཞན་
 ལ་འཇུག་དུ་མི་རུང་བར་རང་བཞིན་གྱིས་ངེས་པའི་དོན་ངེས་དེའི་བྱེད་པར་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། བད་ལས་ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱ་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱེན་
 སྲེག་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་རུང་གིས་ལེགས་བཤད་དུ་རུང་ལ། ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱ་བྱི་
 ཤ་བ་པ་ལ་འཇུག་རུང་གིས་ལེགས་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ངེས་པ་གང་ལས་ཡོད་པ་
 ཡིན་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། བད་ཡང་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱེད།
 གཞུང་འདིའི་དོན་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་དེ། རང་

འབྲེལ་ལས། རང་གི་འདོད་པས་འདུག་པའི་བད་དེ་ནི་འདི་ཉིད་ལ་བྱ་བར་རྣམས་
 གྱི་གཞན་ལ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་གནོད་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ནི་སྦྱེས་བྱ་
 དག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པས་བྱས་པ་ན་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་
 གཞན་གྱི་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་
 རྩ་མ་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་བའི་བད་བྱི་ག་བ་པ་སོགས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་
 འདུག་ཏུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བའི་བད་གང་ལ་བཟོད་པར་འདོད་པ་རང་
 རྒྱུད་པས་སྦྱར་བའི་བད་དེ་ལ། དོན་འདི་ལ་འདུག་ཏུ་རུང་ལ་གཞན་ལ་འདུག་ཏུ་
 མི་རུང་བའི་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་བའི་
 སྦྱས་རང་གི་བཟོད་དོན་དུ་འདོད་པའི་མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་གསལ་བྱེད་དུ་
 རུང་ལ་བྱི་ག་བ་པ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཡུལ་བའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱི་ག་བ་པ་ལ་འདུག་
 རུང་ཡིན་ཏེ། ཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པའི་ངག་
 གི་དོན་ངེས་མེད་དེ། མ་བྱས་པའི་ངག་གི་དོན་ངེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་སྤྲ། མ་བྱས་པའི་ངག་བཟོད་འདོད་དང་བད་
 ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱི་ག་བ་པ་ལ་འདུག་མི་རུང་དུ་
 ཐལ། མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་སྦྱིན་པ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས་སྤངས། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བད་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། ཉགས་སྤྲ། ཡུལ་
 བའི་སྒྲ་མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་སྦྱིན་པ་ལ་འདུག་རུང་བདས་གསལ་བར་རུང་ལ། ཡུལ་
 བའི་སྒྲ་བྱི་ག་བ་པ་ལ་འདུག་རུང་བདས་གསལ་བར་མི་རུང་བའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་

པར་ཐལ། བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་པའི་སྤྱོད་ན་
ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་པའི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་
རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་གཅད་པ་དག་གོ། །

བཞི་པ་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཆད་མར་འདོད་
པ་དག་པ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
དཔྱེད་པ་པའི་བྱེད་བྱ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིག་བྱེད་མ་བྱས་པར་སྒྲ་བ་བཏང་ནས་རིག་
བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་འདི་ལྟར་སྒྲས་ཏེ། ཡུལ་པ་
ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་དེ་འདྲ་བ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ངག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་། མེ་གང་བ་སྒྲོག་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་བདེན་པ་བཞིན་ཞེས་
དེ་སྐད་དཔྱེད་པ་པ་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་ཤེས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་རིག་བྱེད་ངག་གི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་
དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འདི་འདྲ་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ། དེ་
འདྲ་བ་ལྟག་ལྟན་འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རིག་པ་ཅན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། རྟགས་འདི་དང་འདྲ་བ་
རོ་མངར་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་འདྲ་བའི་ཤིང་ཐོག་ལྟག་མ་དང་། རོ་མངར་
པའི་ཤིང་ཐོག་གཉིས་ཆོས་ཅན། རོ་འདྲ་སྟེ། རོ་པོ་སྟེ་གཟུགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་དང་། ཆོས་པའི་འབྲས་དང་། སྒྲོད་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཁྱུད་པར་མཚུངས་

པའི་རྟགས་ལས་རང་སྤྱོད་ས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་ཆོས་པར་དཔོག་པའི་རྟགས་
 རྣམས་ལྟག་ཅུན་དུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། རིག་བྱེད་ངག་གི་སྤྱོད་ས་གཅིག་
 ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཨ་ཁྱི་བའི་སྤྱོད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྤྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྤྱུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་
 བ་ཁས་སྐྱངས། གཞན་ཡང་། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་སྤྱུབ་པའི་
 བསྤྱུབ་བྱ་ཆད་མས་བསལ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་མིན་ཏེ། སྤྱི་བུ་རྟག་པ་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་
 པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་མན་སྦྱར་བ་བདུན་ལ་ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་འདྲ།
 མཐའི་བརྗོད་ཅེས་པ་རྟགས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་སྦྱར། དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པར་བརྗོད་
 པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
 སྤྱི་རྟག་རྗེས་སོགས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱ་ཉིད་དུ་བརྗོད་འདོད་པའི་
 ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མི་མཉམ་པ་རྟག་པ་ལས་སྤྱི་བར་
 བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་གནས་པ་མི་མཉམ་པར་
 རང་གྱུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་རྒྱས་གནས་པར་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་པ་མི་མཉམ་པ་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་
 འཇིག་པར་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་དང་
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་འགྲ་
 ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཞེས་པ་འོག་མ་བསྐྱེད་
 པའོ། །ལུང་ལ་སྟོན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་ཞིང་དེས་བསལ་བའི་དོན་ཡོད་

རོ་ཞེས་ཇོད་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་
 བཅོམ་ཅེ་ན། ཆགས་སོགས་སྡིག་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་
 དང་བྲལ་བའི་སྤྱན་སྟེག་དང་། བྱས་ཀྱི་སྟོ་བཞིར་བྱས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྡིག་པ་
 འདག་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེན་འགལ་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་
 དང་བྲལ་བའི་བྱས་ཙམ་སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྡིག་པ་ཆགས་སོགས་
 ལས་སྐྱེ་བ་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་བྱས་ཙམ་
 གྱིས་ཆགས་སོགས་སྡིག་པའི་རྩ་བ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། བྱིན་
 ཏུ་བསྟུས་ན། སྦྱོར་བ་བརྒྱད་པོའི་ཆོས་ཙན་གྱི་མགོར་མུ་སྟེགས་བྱེད་བསྟན། ཉགས་
 བརྒྱད་ཀྱི་མཐར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བསྟན་ནོ། །རང་
 བྱི་བསྟན་དོན་ཆད་མ་དང་འགལ་བ་ཀུན་དུ་མ་བསལ་ཞིང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན།
 འགྲེལ་པ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །ཞེས་པ་ན་བསྟན་པའི་བྱེད་པར་གསུམ་ཡང་
 མ་བསྟན་པའི་རིག་བྱེད་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་པའི་དཔྱེད་པ་
 པ་འདི་ནི་མུ་གཙོར་གྱིས་བདག་པོ་ལས་ཀྱལ་བའི་གཡེམ་མ་དང་མི་རིགས་པ་སྦྱ་
 བར་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ངག་དོན། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྦྱ་བའི་
 དཔྱེད་པ་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་མི་རིགས་པ་སྦྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་དང་གཡེམ་མ་གཉིས་
 མི་རིགས་པ་སྦྱ་བར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་མེ་གུང་བ་
 འཛོམས་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་
 ངག་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ལུང་ཆད་མར་གྲུབ་པས་བྱུབ་ན། འོ་ན།
 སྦྱོས་བྱས་སྦྱས་པའི་ཆོག་འདི་ལ་ཆད་མའི་དོན་ཅན་མིན་པའི་ཆོག་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་

པར་ཐལ། རྒྱལ་བུ་མང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོག་གཅིག་ཅུ་མེད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དོན། རྒྱལ་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་ཐམས་ཅད་བདེན་ཆོག་
 ཏུ་ཐལ། རྒྱལ་བུ་སྒྲུབ་པའི་བདེན་ཆོག་གིས་ཕྱིར་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་ཁས་སྒྲུབ་ས། རྒྱ་
 ཏུག་ཅེས་པའི་རིག་སྒྲུབ་འདི་ནི་རང་གི་བཅོམ་བྱའི་དངོས་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་
 པའི་འབྲེལ་པ་དང་། རང་གི་བཅོམ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་དེ་བུང་འབྲེལ་པ་གཉིས་གང་
 རུང་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། བཅོམ་བྱ་སྒྲུབ་ཏུག་པ་མེད་པར་ཡང་ཆོག་བཅོམ་པ་པོའི་བཅོམ་
 འདོད་ཅུ་ལ་གནས་ནས་སྒྲུབ་ཏུག་ཅེས་པའི་ཆོག་འདུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན་ཏེ། ཁས་སྒྲུབ་ས་མོད། རྒྱ་ཏུག་ཅེས་པའི་རིག་སྒྲུབ་རང་གི་བཅོམ་དོན་དང་འབྲེལ་
 མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤེ། བདག་གི་དེ་བུང་འབྲེལ་པ་
 འདི་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པས་ཀྱང་འབྲེལ་པ་འབྲུལ་པ་མེད་པ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་ཏུག་ཅེས་པའི་རིག་སྒྲུབ་རང་གི་བཅོམ་དོན་དང་འབྲེལ་
 ཡོད་དེ། རྒྱུ་བྱེད་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་འདུག་པ་ནི་རང་གི་བཅོམ་བྱའི་དོན་ཆད་མས་མཐོང་
 བའི་སྒོ་ནས་འདུག་པར་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། བུམ་པ་ཏུག་ཅེས་པའི་སྒྲུབ་
 དང་བུམ་པ་མི་ཏུག་ཅེས་པའི་སྒྲུབ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། བཅུ་ཚུན་དག་ནི་འགལ་
 བའི་དོན་ཏུག་མི་ཏུག་གཉིས་པོ་དེ་ནི་དོན་བུམ་པ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བར་
 རི་རྒྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་ཁས་སྒྲུབ་ས། རྒྱ་ཏུག་ཅེས་པའི་
 ལུང་གང་ལས་རང་སྤྱོད་ས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རང་གི་བཅོམ་དོན་སྒྲུབ་ཏུག་པ་
 ཡོད་པར་ངེས་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ཏུག་ཅེས་པའི་ལུང་དང་བཅོམ་
 བྱ་སྒྲུབ་ཏུག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྟོགས་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འགས་མེད་ན་

མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། སྐྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་དོན་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་གང་རུང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་
 ཀྱི་བཟོད་དོན་མེད་པར་ཡང་། ཁྱོད་རང་ལྟ་བུ་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གི་(གིས་)སྟེ་
 བཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་དོན་དང་འབྲེལ་
 མེད་དུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱུབ་པ་ཁས་སྒྲུངས། སྐྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞི་འགར་ཁྱོད་ཀྱི་
 བཟོད་དོན་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་དོན་
 དང་འབྲེལ་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲུངས།

ལྟ་བུ་འདུག་བསྟུ་བ་ལ། རྩེ་བྲག་གི་འདུག་བསྟུ་བ་དང་། སྤྱིའི་འདུག་
 བསྟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུང་རང་གི་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་སྐྱུབ་བྱེད་ཆད་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་ལུང་དེ་ནི་ག་
 ཟ་སོགས་ལ་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་ན་ཡང་གཞི་འགར་ག་ཟའི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྲུབ་
 པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་རང་གི་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་སྐྱུབ་བྱེད་ཆད་མ་མིན་
 པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་གསུམ་
 གྱིས་ག་ཟ་མི་དམིགས་པ་མདུན་གྱི་གཞིར་ག་ཟ་མེད་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་དག་དུ་སྤང་བའི་སྟོན་སྐྱུབ་མདུན་གྱི་གཞིར་ག་ཟ་མེད་ངེས་སུ་མི་གྲུབ་
 རྟེན་ དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཁྱུབ་པ་འབྲུལ་བ་ངེས་ནའི་ཕྱིར། རག་དོན། ག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་

དུ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་ལུང་ཆད་མས་ཤིང་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདུན་གྱི་གཞིར་ཤིང་མེད་དེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་ཤིང་མ་དེས་པ་ཆོས་ཅན། རྟགས་གསལ་སྤར་བཞིན། གཉིས་ཀའི་གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས།

གསུམ་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པ་སྐྱབ་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་པའི་དོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་འཆལ་བའོ། །རྟགས་ལྟ་གང་ཞེ་ན། འགལ་འདུ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟུན་(སྟུན་)པའི་རིག་བྱེད་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་རྟགས་དང་པོའོ། །རིག་བྱེད་འགལ་འདུ་སྟུན་ཚུལ་བརྟན་ཟེན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་འགལ་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་པོར་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་གཉིས་པའོ། །

སྐྱེས་བུ་རྟག་པས་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པར་སྤར་བརྟན་ཅིང་དུང་འཆད་དོ། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་འབབ་སྟེག་(སྟེགས་)གི་བྱུས་ལས་སྟེག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆོས་སུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་གསུམ་པའོ། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་བྱུས་སྟེག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྟེག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། འདི་བཤད་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་བྱིས་སྤང་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་བྲལ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་དྲགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་བཞི་པའོ། །སྟེག་པ་གཞོམ་ཕྱིར་མེ་ལྔ་སྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་གདུང་པ་བརྩོམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་རྟགས་ལྟ་པའོ། །དེ་ལྟར་མེ་ལྔ་སྟེན་པས་སྟེག་པ་ལ་མི་གནོད་ཅེ་ན། མི་གནོད་དེ། དེས་སྟེག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། དཔྱོད་པ་པ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྤྱན་པོར་སྤྱབ་པའི་དྲགས་ལྡེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་བ་རི་པ་འདི་ནྟམས་ཀྱི། །ན་བའི་ལམ་དུ་མ་གྱུར་པ། །རང་དོན་ལེའུའི་རང་
གི་འགྲེལ། སྤྱུ་མཁས་པས་བཤད་པ་བཞིན། །རིགས་པའི་ལམ་ནས་དངས་ཏེ་
བརྗོད། །དགེ་འདིས་འགྲོ་ཀྱན་ཀྱན་མཁྱེན་ཤོག །

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བཞུན་པ་ནི། ཚད་མ་ནྟམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡི་གེ་དང་རིགས་པའི་གནད་ལ་འདུག་པ་ལེགས་པར་བཤད་
པ་ནི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའི་ནྟམ་
པར་བཤད་པའོ། །ཞུས་ཤིང་དག་པར་གྱུར་ཏོ། །བཙུན་པ་བྱད་རྒྱ་རད་ནས་ཡི་
གེ་འདི་བཞིན་བྲིས་པས་ཀྱང་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བཞུན་པ་ནིན་མོ་བཞིན་དུ་
གསལ་བར་ཤོག་ཅིག། །

ཨོ། །ལེགས་བཤད་ནི་མའི་འོད་ཟེར་ལས་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་
 ཆོག་དོན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀྲལ་བའི་
 སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་མུན་སེལ་བྱེད་
 གྱི་དབུ་བཞུགས་
 ལགས་སོ།།

སྒྲུབ་ཆོག་ས་རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་འོད་བརྒྱ་ཀུན་ནས་འཕྲོ་བའི་ཀ་མ་ལ། །

ཟླ་བ་གསར་པའི་སྟེང་ན་ལི་ཁྲིའི་ས་འཛིན་ཉི་མ་བྱུག་པ་རྩེ། །

དཔལ་ལྷན་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་གྲུས་པས་འདུད་དོད་དུང་ཡང་། །

འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་སྟོབས་པ་བྲི་མེད་བདག་ལ་རྩལ་ནས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། །

༥ གཉིས་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་
བསྐྱབས་ཏེ་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་
མཆན་བཟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྒྱུ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས།
དང་པོ་ལ། ཆར་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། སྟོན་པ་བདེ་གསེགས་སྟོབ་
ལ་བྱུག་འཆལ་ནས། ཞེས་པ་ནི་ལེའུ་འདིའི་བཤད་བྱའོ། །འདི་ལ་བཟན་པ་དང་།
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆད་མ་
ཞེས་པས་འབྲས་བྱ་མདོར་བཟན། གྱུར་པ་ཞེས་པས་རྒྱ་མདོར་བཟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འབྲས་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ལུན་སུམ་
ཆོག་ས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་ཅེས་པ་སྟེ། སྟོབ་པའི་
སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བཙོད་དོ། །དེས་སྐྱེད་སོགས་བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོག་ས་པས་
བརྩམས་པའི་སྟོད་སྟོགས་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་
སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འབྲས་བྱ་ལ་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་གཉིས། དང་

པོ་ནི། བདེ་གསེགས་ཏེ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་དང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གཉིས་
 ཀ་ལ་བདེ་གསེགས་སུ་བཤད་དོ། །གཞན་དོན་ནི། རྟོག་པ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྤྱོད་སངས་རྒྱུ་མེད་ཟེར་བ་ཡང་། རྟོགས་སྤང་ཡབ་སྤྱུས་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་
 འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་ཐར་ཐུག་སངས་རྒྱུ་མེད་
 པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་སངས་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤངས་པ་མཐར་
 ཐུག་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། བདེ་གསེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་
 པའི་བར་དུ་བསམས་ཀྱང་ལན་མེད་དོ། འོ་ན། མཆོད་བརྗོད་(ཀྱི)ངག་འདི་
 ལ་ལྷགས་འབྱུང་དང་། ལྷགས་ལྷོག་གི་བཤད་པ་གཉིས་མཛད་པའི་དགོས་པ་ནི།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ལྷག་རྟོག་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 ལྷགས་འབྱུང་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལྷག་རྟོག་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་
 དུ་ལྷགས་ལྷོག་གི་བཤད་པ་གཉིས་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། ལྷགས་འབྱུང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་དང་།
 ལྷགས་ལྷོག་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་དང་། ཐུབ་པ་ལ་ཆད་མའི་སྒྲིན་ས་བསྟོད་པ་དང་
 གསུམ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། ཆད་མ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆད་མ་
 རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། ཐུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྟན་
 པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། མ་ཁྱུ་ཁྱུ་ཆེས་
 སྤང་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་དང་། ཆད་མའི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མེ་འཛིན་མདོན་སུམ་

མཚན་གཞི་ཚད་མར་མཚོན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་བསྐྱབ་མེད་པ་ཅན་
 གྱི་ཤེས་རིག་ཡིན་པ། དེ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བྱིད་མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིད་ཀྱིས་མེ་གཙོ་བསྐྱེད་གི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་དབྱེད་པ་
 ལྟར་མེ་གཙོ་བསྐྱེད་གི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་བྱིད་མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་རང་གི་དབྱེད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་
 རོ། །ཁོ་ན་རེ། ལྷུ་ར་རོལ་འཛེས་(མཛེས་)པའི་གཞུང་ལྟར། དངོས་པོ་གཟུང་
 དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེའམ་དོན་ཐོབ་བྱེད་
 ཀྱི་མི་སྐྱབ་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་ལ་མ་བྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རང་
 གི་གཟུང་ཡུལ་ཐོབ་པ་ལ་བརྗོད་དམ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་ཐོབ་བྱེད་ལ་
 བརྗོད། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་མི་སྐྱབ་པས་མ་བྱུང་
 པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ཐོབ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རང་
 གི་གཟུང་ཡུལ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྐྱེ་མི་ཐོབ་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རང་མཚན་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། རྗོ་འཛེན་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རང་
 གི་གཟུང་ཡུལ་ཐོབ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྗོན་པོའི་རྩལ་ཐུན་དང་། རྗོན་པོའི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཟུང་ཡུལ་བྱས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། དུང་མེར་འཛེན་གྱི་ལོག་ཤེས་སོགས་ཀྱང་ཚད་མར་ཐལ་ཏེ། དེ་ནམས་
 ཀྱང་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷུ་ར་རོལ་འཛེས་
 (མཛེས་)པའི་གཞུང་ཁས་མི་ལེན་པས་ཉེས་པ་དང་པོ་མེད་ལ་གཟུང་ཡུལ་ལ་ལྟོས་
 ནས་དོན་ཐོབ་བྱེད་མི་སྐྱབ་པས་ཉེས་པ་སྐྱེ་མ་གཉིས་ལས་ཀྱང་གྲོལ་ལོ། །འོ་ན་དོན་

ཐོབ་བྱེད་གང་ལ་སྟོས་ནས་འཛིན་ཅེ་ན། འདུག་ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་འཛིན་གོ། །དེ་
 ཡང་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་མི་སྟུ་བ་འདི་ལ་བྱད་པར་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་
 བྱད་པར་དོན་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་འདུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་།
 བྱེད་པའི་བྱད་པར་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པ་གསུམ་མོ།
 དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། དོན་བྱ་བ་ལ་སྟུ་བ་མེད། ཅེས་དང་། འདུག་
 པ་ན། ཞེས་པ་དང་། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་དབྱད་ནས་ཞེས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་སྟོ་དེའི་འདུག་ཡུལ་དང་སྟོ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་
 ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོ་སྟོ་སྟོ་ལ་སྟོས་ནས་སྟུ་བ་ཞི་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྟོ་
 དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ་འདུག་ཡུལ་མིན་པ་ནི། སྟུ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྟེ་དང་། སྟོན་
 པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྟངས་གི་དབང་ཤེས་རང་གི་སྟངས་བ་རྣམས་།
 སྟུ་མི་རྟག་ཉོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་
 སྟངས་གི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་(ཀྱི)རིམ་པ་བཞིན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། འདུག་
 ཡུལ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། སྟོ་དེའི་འདུག་ཡུལ་ཡིན་ལ། གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་ནི། སྟུ་
 མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དང་། རི་བོང་རྩེ་དོན་སྟེ་གཉིས་རིམ་བཞིན། སྟུ་མི་རྟག་
 ཉོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། རི་བོང་རྩེ་འཛིན་ཉོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱི་འདུག་ཡུལ་ཡིན་ལ་གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྟོན་
 པོ་སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཉིས་ཀ་དང་། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྟེ་དང་། ཟླ་བའི་
 སྟུ་ས་བརྗོད་རུང་གི་ཚོགས་དོན་རྗེས་དཔག་གི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུ་བཞི་
 པ་ནི་སྟུ་མི་གསྟོའི་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཆོས་མཚོག་གིས་བཤད་དོ། །རྟག་

མ་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྡུ་ན། རང་གིས་དཔུང་པའི་དོན་དང་
འབྲེལ་པ་མི་སྐྱུ་བའི་དོན་དོ། །འོ་ན། རྒྱ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་དཔུང་མེས་དང་
ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་བཟུ། རང་གི་དཔུང་དོན་དང་འབྲེལ་
བའི་མེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དཔུང་མེས་ཀྱང་རང་གི་གཞལ་
བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅིད་བྱེད་མིན་པས་རང་གི་དཔུང་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མིན་
ན་མོ། ཡིད་དཔྱོད་སྒྲ་ཅི་སྒྲོས།

གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་པ་སྤང་བ་དང་། བྱུང་ཆེས་པ་སྤང་བ་གཉིས་། དང་
པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་རིག་པ། ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་བྱང་ཚད་མ་ལ་མ་བྱུང་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། རྒྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་དེ་འདྲའི་ལུང་སྐྱབ་པོ་ལ་བརྗོད་འདོད་
ཡོད་པར་དཔོག་པའི་རྒྱ་བྱང་ལ་མ་བྱུང་པར་བརྗོད་དམ། རྒྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལས་རྒྱ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྒྱ་བྱང་ལ་མ་བྱུང་པར་བརྗོད། དང་
པོ་རྟུར་ན། རྒྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལས་དེ་འདྲའི་ལུང་སྐྱབ་པོ་རྟུ་
སྒྲིན་ལ་བསམ་པ་ཡོད་པར་འཇལ་བ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆོས་ཅན།
མི་སྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལུང་སྐྱབ་པོ་ལ་རྒྱ་རྟག་པར་བརྗོད་པར་མདོན་པར་
འདོད་པའི་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྒྲིན་ཅིང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། མེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་བཟུ། རྒྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་སྐྱབ་པོ་འོ་སྒྲ་
སྒྲིན་ལ་དེ་འདྲའི་ལུང་སྐྱབ་པོ་འོ་བྱེད་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གང་
སྒྲོ་ལ་རབ་དུ་གསལ་བ་དཔོག་དེ་ལ་རྒྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་གི་རྒྱ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དེ་

གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། སྤྱ་རྒྱལ་ཅེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱི་རྒྱལ་ས་ལས་ཁྱོད་སྤྱ་བ་པོའི་ལྷ་སྤྱན་ལ་བཞེད་འདོད་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་
 དཔག་དེ་མི་སྤྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་སྤྱ་བ་པོའི་ལྷ་སྤྱན་ལ་བཞེད་འདོད་ཡོད་པར་
 དཔོག་པའི་རྒྱལ་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱ་བ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཏེ། སྤྱ་རྒྱལ་ཅེས་པའི་ལུང་
 དེ་རང་གི་བཞེད་དོན་སྤྱ་རྒྱལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་གཞི་འགར་
 རང་གི་བཞེད་དོན་སྤྱ་རྒྱལ་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྒྱལ་ས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱ་
 རྒྱལ་ཅེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བཞེད་དོན་དེ་ཉིད་གྱི་རྒྱ་མཚན་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པའི་སྤྱ་ནས་ཁྱོད་གཞི་འགར་རང་གི་བཞེད་དོན་སྤྱ་བ་པའི་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བཞེད་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་གི་གཞལ་བུ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱ་བ་ཆད་
 མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། སྤྱ་རྒྱལ་རྫོང་པ་རྟོག་པ་དཔུང་ཤེས་ཀྱང་དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་ཅེས་སྤྱ་ན་པ་ནི། སྤྱ་རྒྱལ་རྫོང་པ་རྟོག་པ་དཔུང་ཤེས་ནི་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་རང་གི་གཞལ་བུ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱ་བ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆད་
 མར་མི་འདོད་དེ། ཁྱོད་རང་འདྲན་བྱེད་ཆད་མ་སྤྱ་མས་བཟུང་བྱེད་པ་མ་
 ཉམས་པའི་དོན་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པའི་དཔུང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྤྱ་
 བ་ན་རེ། བཞེན་(རྟེན་)བཅས་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཆོས་ཅན། མི་སྤྱ་བའི་
 ཤེས་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྤྱེ། ཆད་མ་ཡིན་ན་སྤྱ་
 ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱ་བུ་ལེན་པ་དང་དོར་བུའི་དངོས་

པོ་འདོར་བ་ལ་འདུག་པའི་ཚད་མའི་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་ལ་སློང་གཙོ་བོ་
 ཡིན་གྱི་ཐེམས་(ཐེམ)པོ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་བ་གཅིག་པ་ལ་
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཤར་བ་ཅན་གྱི་ཚད་མའི་སློན་མེ་ཐ་དད་པས་ཡུལ་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་སློན་མེ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་
 གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཡུལ་ལ་འདི་གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་རིག་པ་འཛོག་བྱེད་དུ་ཡོད་
 པ་ལས་ཡུལ་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མ་འདི་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན།
 ཚད་མ་ཡིན་ན་སློན་མེ་དགོས་ཏེ། ཚད་མའི་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་སློན་ལ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་གཅིག་པ་ལ། ཚད་མའི་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་
 པ་སློན་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་རང་གི་གཞལ་བུ་ལ་གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བས་མངོན་སུམ་དང་
 རྗེས་དཔག་ཚད་མར་མཚོན་ན་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་ཚད་མ་གང་
 གིས་ངེས་བྱས་པ་ལ། དཔྱོད་པ་པའི་ནང་ཆན་ཁ་ཅིག་ ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་
 ཉིད་རང་གི་གཞལ་བུ་ལ་མི་སྐྱུ་བར་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་ཁོ་ནས་ངེས་དགོས་པའི་གཞན་
 ངེས་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་སྒྲུ་ནྟེ། ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས། བེས་པ་ཇི་བཞིན་
 དོན་དེ་དག །སྐྱབ་པ་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་པ། ཇི་བཞིན་དོན་མེས་ཚད་མ་དག་
 མ་ལུས་པར་ནི་གཞན་ལས་ཡིན། ཞེས་སོགས། ཡང་སྐྱུ་མ་ལས་གཞན་པའི་
 དཔྱོད་པ་པའི་ནང་ཆན་ཁ་ཅིག་ རིག་སྐྱུ་རྟག་དངོས་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚད་
 མ་ཡིན་ན་རང་ངེས་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་སྒྲུ་ནྟེ། ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས།
 ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་ལས། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་རབ་སྐྱབ་འགྱུར། །རང་

ལས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ། གཞན་ལས་བྱ་བར་རྒྱས་མ་ཡིན། ཞེས་ལུང་འདི་གཉིས།
 གྲོ་ལུང་པའི་རྟེན་ཆེན་དུ་འབྱུང་ངོ་། བྱི་མ་འདི་གྲུས་ཀྱང་དངས་ནས་གཞོན་
 རྒྱ་མ་ལེན་གྱིས་བྱས་པར་འདོད་དོ། རྟེན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགག་པ་ནི། བེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། རང་
 མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་
 རང་ངེས་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་གཅིག་པ་
 ལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་དགག་པ་ནི།
 ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། རང་ཉིད་རང་གི་
 གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པར་རང་མྱོང་རང་རིག་གིས་ངེས་མི་རྒྱས་པར་ཕྱིས་
 བྱང་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ལས་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ངེས་དགོས་པའི་གཞན་
 ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་
 (བ)གཅིག་པ་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལས་ངེས་
 ཀྱི་ཚད་མ་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་བྱད་པར་ཡང་། ཚད་མ་གཞིར་བྱས་
 ནས་རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པར་རང་མྱོང་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ངེས་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་རིམ་བཞིན་བྱུངོ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
 ཆོས་ཀྱི་མེད་གཏི་གསུངས་ནས། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་
 བ་ཡིན་པར་རང་གིས་ངེས་རྒྱས་པ་དང་། མི་རྒྱས་པ་ལ་རིམ་བཞིན། རང་ངེས་
 དང་གཞན་ངེས་སུ་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་མྱོང་རང་རིག་གིས་རང་གི་
 གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པར་ངེས་པ་རང་ངེས་དང་མི་རྒྱས་པར་གཞན་ངེས་

སུ་བཞག་པ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར། སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་མི་སྤྱི་བར་རང་ཕྱོད་རང་རིག་གིས་ངེས་ལུས་པར་བཤམ། ཁྱོད་རང་ངེས་ཆད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རིགས་པར་བཤམ། ཁྱོད་མི་སྤྱི་བར་ཁྱོད་ཕྱོད་
 རང་རིག་གིས་དངོས་སུ་ཡང་མི་ངེས། སྤྱགས་ལ་ཡང་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱ་བྱར་
 མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱ་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་བསྤྱི་བར་རང་ཕྱོད་རང་
 རིག་གིས་ངེས་ལུས་པར་བཤམ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱ་རྟག་འཛིན་
 རྟག་པ་བསྤྱི་བར་རྟགས་ཀྱིས་བསྤྱི་བས་པ་དོན་མེད་པར་བཤམ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྤྱ་
 རྟག་འཛིན་རྟག་པ་ཕྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་སྤྱ་རྟག་པ་མིན་པར་ངེས་ལུས་པར་བཤམ།
 སྤྱ་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་ཕྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་སྤྱ་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་བསྤྱི་བར་ངེས་
 ལུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཕྱོད་བའི་རང་
 རིག་གིས་སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མི་སྤྱི་བར་སྤྱགས་ལ་ཡང་ངེས་པར་མི་
 གྲུབ་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རང་རིག་གིས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་གནོད་མེད་དུ་བདེན་པར་དངོས་
 སུ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། ཡུལ་དེ་གནོད་མེད་དུ་བདེན་པར་དངོས་སུ་གྲུབ་
 པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་མི་སྤྱི་བར་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། སྤྱ་
 མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་སྤྱི་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཏེ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་འགྲུབ་བམ་(ནས) སྤྱགས་ལ་ཁྱོད་མི་སྤྱི་བར་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་ངེས་བཤམས་ཅད་ལ་འདྲེ། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟག་པས་
 མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བྱས་ཀྱི་སྤྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་མངོན་
 སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་སྤྱི་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་ལུས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་

རང་གི་གཞན་ལ་བྱ་དེ་གཞོན་མེད་དུ་བདེན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། འཐད་མི་འཐད་གྱི་དགག་སྒྱུབ་བྱར་ཡོད་མེད་དེ། མངས་པས་འཛིགས་པས་
 མ་བྲིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཅན་ནམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་
 སྒྲོམ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་པའི་
 གཞུང་རྐང་པ་གཉིས་ཀ་དཔྱེད་པ་པས། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ངེས་ཡིན་པས་བྱབ་
 པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་འགོག་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་ནས་འཆད་དེ། འདི་ལྟར་ཆད་མ་ཡིན་
 ན་རང་ངེས་ཆད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། ཆད་མ་གང་ཞིག་རང་མྱོང་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་རིག་ཅམ་དུ་དེ་རྟོགས་ཀྱང་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་
 ཅན་དུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པར་ཕྱིས་བྱུང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ལས་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་
 ཅན་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
 ལུགས་གྱི། དག་དོན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་གཅིག་པ་ལ། གཞན་ངེས་
 ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཆད་མ་ཡིན་ན་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་མི་དགོས་
 པར་སྒྲིབ་ཡང་གཟུ་ལུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་། གཞན་ངེས་
 ཆད་མ་ནམས་ཀྱང་ཆད་མ་མེན་(ཡིན)པའི་ཆ་རང་མྱོང་རང་རིག་གིས་དབྱུང་ཡང་
 རྟོགས་མི་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར།
 རང་རིག་ལས་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་དེའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་སྒྱུབ་པ་ཡིན་
 གྱི་ཆད་མ་ཉིད་ནི་མེན་མོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱང་གཟུང་བ་ཡིན་མོ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཆར་
 སྒྱེ་བ་མེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བཟུང་བའི་

ནམ་པ་གང་ཡིན་པ་དག་ལ་ཡང་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་འདུག་པ་བྱེད་པའི་
 བྱིར། ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་ཀྱི་གཞན་དུ་ནི་མིན་ནོ་གསུངས་སོ། །ཆོས་མཚན་གས་
 གྱུང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
 རྟོན་མེད་པར་བཤལ། ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ནམས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
 བྱིས་བྱུང་ཚད་མ་ནམས་ཀྱིས་རྟོགས་ནུས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མའི་མཚན་གཞི་
 མངོན་སུམ་སོགས་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བརྟན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་བསྟན་
 བཅོས་སུ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མྱོངས་པ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མི་སྐྱེ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་ཡིན་
 ནམ་ཞེ་ན། དེ་མིན་པར་བཤལ། སྤར་མ་ཤེས་པའི་རང་གི་གཞལ་བྱའི་རྟོན་གསར་
 དུ་ཤེས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཟུར་དུ་སྟོས་དགོས་པའི་བྱིར། ངག་དོན། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། མི་སྐྱེ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་མིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་
 སྐྱེ་བ་ཡང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྟོས་དགོས་པའི་བྱིར། མུ་སྟེགས་བྱེད་
 ན་རེ། འོ་ན། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་
 འོག་ཏུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་སྟོན་པོའི་སྐྱེ་འཛིན་ནམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཚད་
 མ་ཡིན་པ་ཐོབ་སྟེ། སྟོན་པོའི་སྐྱེ་ཏག་རྫས་ཡན་གར་བ་སྤར་མ་ཤེས་གསར་དུ་ཤེས་
 པའི་སྟོན་ས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྟོན་
 པོའི་རང་མཚན་ལ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ས་ཚད་མར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་
 བས་ན་སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་དེ་གཉིས་ཚད་མར་མཚུངས་སོ། །ཕྱོགས་སྤྱ

མའི་གཞུང་འདིའི་དོན་ཡང་། སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྡན་གར་བ་ལ་བསམ་ནས་བརྩོད་པར་
 བྱུགས་བཤད་དེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་སེམས་ལ་བཞག་
 ནས་རྗེས་སུ་སྤྱར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་དེ་བས་ན་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སྤྱོད་པ་པོས།
 རྩོན་པོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་ལ།
 རྩོན་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞུགས་ལ། སྤྱི་མ་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པས་འཇལ་བར་འདོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་སུ་མའོ། །རྩོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་
 པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྩོན་པོ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་རྩོན་
 པོ་རང་མཚན་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བྱོད་རྩོན་
 པོའི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆད་མར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། རྩོན་
 པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱར་མི་ཤེས་པ། གསར་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའི་མངོན་
 སུམ་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱོད་ཆད་མ་མིན་ཞེས་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་
 དེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོན་པོ་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་རྩོན་
 པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔུང་ནས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ལ། བྱོད་ཆད་མར་
 འགྲོ་བའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དག་དོན། རྩོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་
 པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྩོན་པོ་རང་མཚན་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་
 བྱོད་གཉིས་རང་གི་གཞུགས་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པར་མཚུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆད་
 མར་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། །རྩོན་པོ་རང་མཚན་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
 ཡིན་ལ་བྱོད་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོན་པོ་རང་མཚན་འཇལ་
 བའི་མངོན་སུམ་དེ་རང་ཡུལ་དཔུང་ནས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ལ་བྱོད་ཆད་མར་

འགྲོ་བའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་མན་ཆད་དུ། འགྲེལ་པ་ཞེས་པ་ནམས་ལྟ་
 དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །འདིར་འགྲེལ་པར། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་པ་
 དེ་ལྟར་ན་བྱད་པར་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པས་སྤྱི་ཤེས་པ་ནི་ཆད་མ་
 མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དྲོ། །ཁོས་སྡོན་པོ་རང་མཚན་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་
 རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱངས་
 པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་གསལ་བ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ལ་ཆད་
 མར་འགྲོ་བ་མགོ་མཚུངས་བྱས་པའི་ཆེ་མཚུངས་པ་མིན་དེ། སྡོན་པོ་རང་མཚན་
 འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་རང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ།
 དེས་བྱངས་པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་སོགས་གང་ལ་ཡང་ཆད་མར་
 འགྲོ་བ་མི་སྤྱད་པས་མཚན་ཉིད་བྱད་པར་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི།
 རང་མཚན་སྤར་མ་ཤེས་གསར་ཤེས་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲེལ་པ་འདིས་བརྟན་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ད་དུང་ཞག་འགའ་སྤྱོད་བ་བཅིས་ན་ལེགས་སོ། །རང་མཚན་སྤར་
 མ་ཤེས་གསར་དུ་ཤེས་པ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་བཞེད་ན། འགྲེལ་པར། དོན་
 བྱེད་པ་མི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་མིན་པར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །འདི་ལ་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ལ་
 མི་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་
 ན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་བྱངས་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ནི།
 རང་རེ་རང་མཚན་དང་འགྲེལ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པར་

ཁས་སྒྲངས་པའི་ཆེ། ཁོ་ན་རེ། རང་མཚན་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བུམ་མེད་སོགས་
 དངོས་མེད་ཡན་གར་བ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན།
 འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་མེད་སོགས་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ཀྱང་རང་མཚན་དང་
 འབྲེལ་མེད་བུམ་མེད་ཡན་གར་བ་འཇལ་བ་མིན་ཏེ། བུམ་མེད་འཇལ་བའི་ཆད་
 མས་ཀྱང་དགག་གཞི་བུམ་པ་མེད་པའི་ས་སྤྱོགས་རང་རྩོད་སྤྱོད་བུམ་པ་མེད་པར་
 འཇལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་མེད་པ་ཉིད་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན། བུམ་མེད་འཇལ་བའི་ཆད་མས་དགག་བྱ་
 བུམ་པ་རང་མཚན་འཇལ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རྣམ་པར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པའི་ཆད་མས་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བདག་འཇལ་བར་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འདི་
 ལས་བཞད་གད་དུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཡིད། །མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་ངེས་པ་
 ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་
 པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པས། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་མཚན་འཇལ་བར་བྱེད་པས་ཁྱབ་ཅེས་ཟེར་བ་ཡང་
 གཏན་མིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། མངོན་སུམ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཆད་མར་འགོ་
 བ་ལྟར། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་
 རྣམ་ཞེས། མིན་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་
 སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དེ་ལ་ཆད་མར་འགོ་བ་ཡིན་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་མིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། གཞུང་གོང་མ། འབྲུལ་པར་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་

པ་ལ་སྟོག་ སྟོས་པས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྟུ་བ་དེ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། ངག་
དོན། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྟུ་བའི་རིག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྱུར་པ་བཤད་པ་ལ། གྱུར་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། རང་
བྱུང་གི་ཀུན་མཁྱེན་ཆད་མ་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་འཛོག་པའི་
ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མདོར་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་སྟོས་པ་
ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མདོར་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
དོན་ཡོད་དེ། མ་སྟེས་པ་རང་བྱུང་གི་ཆད་མ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་གི་སྟབ་བྱེད་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ནས་
སྟེ་བ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་མ་སྟེས་པ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་གསུངས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རང་བྱུང་ཆད་མ་འདོད་པ་དགག་ །དེའི་སྟབ་བྱེད་དགག།
དབང་ཕྱག་རྟག་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བསལ་པ་དགོད་པ་དང་གསུམ། དང་
པོ་ལ། རྟག་པ་རང་བྱུང་དགག་ །མི་རྟག་པ་རང་བྱུང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཁོ་ན་རེ། དབང་ཕྱག་རྟག་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀུན་མཁྱེན་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱག་གི་སྟོ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཆད་མ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་
ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱིད་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་ཁས་སྒངས། བྱལ་སྟེ། བེས་བྱ་མི་ཉག་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་
ན་མེས་པ་དེ་ནི་མི་བཙན་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་རེ། དབང་
ཕུག་གི་བེས་པ་མི་ཉག་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་མོད། །དབང་ཕུག་གི་བེས་པ་དེ་དབང་ཕུག་
ཉག་པ་ལས་སྐྱེ་འོ་སྐྱེ་མ་ན། དབང་ཕུག་གི་བེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་ཕུག་ཉག་
པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། མ་བྱལ་སྟེ། དབང་ཕུག་ཉག་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་
བྱ་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དབང་ཕུག་གི་བེས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་ཕུག་
ཉག་པས་ཀྱིན་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྱོད་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དབང་ཕུག་
ཉག་པ་དེ་ཀྱིན་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཕུག་ཉག་པ་དེ་
ཀྱིན་གྱི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་ཕན་གདགས་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁོ་
ན་རེ། ཉག་པ་རང་བྱུང་མེད་མོད། མི་ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀྱན་མཁྱེན་ཡོད་དོ་
ཞེ་ན། མི་ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀྱན་མཁྱེན་མེད་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་རང་བྱུང་
གི་ཀྱན་མཁྱེན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། དེས་གྱུབ་པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐྱུབ་
བྱ་ལ་བཏགས་(བཙགས་)ནས་དགག། སྐྱུབ་བྱེད་ལ་བཏགས་(བཙགས་)ནས་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་ཕུག་འགྲོ་བའི་རྒྱར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། འཇིག་
རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོན་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུའི་སྒོ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ།
སྟོན་ཅིང་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་བཞིན། དཔྱེབས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར། གཞལ་ཡས་ཁང་བཞིན། དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན། ལ་

སོགས་པས་སྐྱུབ་བྱེད་གཞན་བཟུང་ངོ་ཞེ་ན། འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་རང་རྒྱ་
 གློ་ཅམ་སྟོན་སོང་དུ་སྐྱུབ་བམ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པས་བྱས་པར་སྐྱུབ་བམ། སྐྱེར་
 དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པར་སྐྱུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། རོན་བྱེད་ནུས་པ་སོགས་ཆོས་
 ཅན། ཁྱིད་བྱི་རྩོལ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་རང་རྒྱ་གློ་ཅམ་
 སྟོན་སོང་དུ་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་
 ལུས་རང་རྒྱ་གློ་ཅམ་སྟོན་སོང་དུ་སངས་རྒྱས་པས་འདོད་ཅིང་ཆད་མས་གྲུབ་ཟིན་
 མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་ལས་ལས་སྟེས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་འདྲ། འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་
 ལུས་དབང་ཕྱུག་རྟག་པས་བྱས་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་གྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཆོས་
 ཅན་འདྲ། འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་སྟེ་མ་བྱུང་པ་མ་
 དེས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྟན་རྟགས་སུ་འགོད་ན་སྟོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ། དབྱིབས་ལྟན་གྱི་སྐྱ་འདུག་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་བྱུང་(པ་)འབྲུལ་
 པ་དང་། དབྱིབས་ལྟན་གྱི་སྐྱ་འདུག་རུང་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ཡང་བྱུང་པ་འབྲུལ་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྟན་ཡིན་པའི་རྟགས་
 ལས་འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་དཔོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྟེན་སུ་འདུག་

པ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་ལྡན་ཅི་འདྲ་བ་རབ་ཏུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ན། ཉགས་དེ་ལས་དེ་ལྟར་
 རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་འཛིག་ཏེན་གྱི་གནས་
 ལུས་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་དེར་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་བསྐྱོད་
 ཅིང་འཇུག་པ་བཟུང་ངོ་། །ངག་དོན། སྦྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་ཆོས་
 ཅན། འཛིག་ཏེན་གྱི་གནས་ལུས་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྦྱུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 མིན་ཏེ། དེ་སྦྱུབ་ཀྱི་སྒྲིགས་ཆོས་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་ཏེན་གྱི་གནས་ལུས་དང་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཁང་
 པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྦྱེས་བྱས་བྱས་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྦྱ་འཇུག་
 པར་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་
 རིགས་པ་མིན་ཏེ། འཛིག་ཏེན་གྱི་གནས་ལུས་དང་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཁང་པ་གཉིས་
 སྦྱེས་བྱས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་རབ་ཏུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། སྦྱ་པོའི་རྗེས་སུ་མཚུངས་པའི་ཉགས་ལས་མེ་མེད་ཀྱི་མཚོའི་སྦྱ་རྗེས་
 དང་དུ་བ་གཉིས་མེས་བྱས་པར་དཔོག་ན་བྱུང་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་
 དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྦྱ་འཇུག་པར་ཐ་དད་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་དབྱིབས་ལྡན་གི་སྦྱ་
 འཇུག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྦྱ་འཇུག་པར་མཚུངས་
 པའི་ཉགས་ལས་འཛིག་ཏེན་གྱི་གནས་ལུས་དང་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཁང་པ་གཉིས་
 སྦྱེས་བྱས་བྱས་མཚུངས་སུ་སྦྱུབ་པའི་བྱུང་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་མིན་ན་གྲོག་འཁར་ཡང་
 ཆོས་ཅན། རྗེ་མཁན་དེས་བྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗེ་མཁན་གྱི་བུ་སོགས་
 འཛིམ་པའི་རྣམ་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་བུ་པ་དང་བྱེད་གཉིས་འཛིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་

དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། དབྱིབས་ལྡན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 གནས་ལུས་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བྱུང་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་མིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་རྩལ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་ཀྱི་མཆོད་སྦྱ་རྩལ་
 དང་དུ་བ་གཉིས་མེས་བྱས་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། རྟགས་འདྲ།
 རྩ་བུ་དང་གོག་འཁར་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྩ་མཁན་གྱིས་བྱས་མཚུངས་སུ་ཐལ།
 འཇིག་པའི་ནམ་འགྲུར་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་གྲངས། ཁོ་ན་རེ། དབྱིབས་
 ལྡན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་གྲངས་
 པ་ལ། སྦྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ།
 དབྱིབས་ལྡན་འགོད་ན་བྱུང་པ་འབྲུལ་བར་སྦྱ་བ་ལྟར་དུ། བྱས་པ་སྦྱ་མི་རྟག་སྦྱབ་
 ཀྱི་རྟགས་སུ་སྦྱ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་ཏེ། སྦྱའི་བྱས་པ་འགོད་ན་དཔེ་ལ་མ་
 གྲུབ། བྱམ་པའི་བྱས་པ་འགོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འབྲས་
 བྱ་བྱས་པའི་སྦྱ་ཅམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀྱང་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་རྒྱས་
 པར་ཁས་གྲངས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ཅན་སྦྱ་དང་བྱམ་པའི་བྱས་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། སྦྱའི་བྱས་པ་འགོད་ན་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ། བྱམ་པའི་བྱས་པ་འགོད་ན་
 ཕྱོགས་ཆོས་མེད་ཅེས་བྱེད་པར་ཐ་དད་ལ་རྟགས་(བརྟགས་)ནས་སྦྱོན་བཞེད་པའི་
 སུན་འབྲེན་ཆོས་ཅན། སུན་འབྲེན་ཡང་དག་མིན་ཏེ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་རྟག་
 ཆོད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་རྒྱས་
 ཏེ། སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
 རྩལ་སུ་འགོ་བའི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། བྱས་པ་སྦྱ་

མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་བྱས་པ་དེ་བྱམ་པའི་
བྱས་པ་ལ་མ་གྱུབ། བྱམ་པའི་བྱས་པ་སྐྱ་ལ་མ་གྱུབ་ཅེས་པའི་སྟུན་འབྲེན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟུན་འབྲེན་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱུབ་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱུབ།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་
བྱས་བྱས་པའི་དབྱེབས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱེབས་ལྡན་དང་དབྱེབས་
ལྡན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་རུང་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབྱེབས་ལྡན་གྱི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱེབས་ལྡན་དང་དབྱེབས་ལྡན་གྱི་སྐྱའི་སྐྱ་འཇུག་རུང་དུ་
གྱུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སྐྱེས་
བྱས་བྱས་པའི་དབྱེབས་ལྡན་དུ་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱབ་པ་འབྲུལ་བའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། ངག་དང་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྩ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྩ་
ཅན་དང་གློ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔོག་
པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། གློ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ངག་སོགས་དོན་དགུ་ལ་
འཇུག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་དོན་ཐམས་
ཅད་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྱུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དེའི་སྐྱ་དེ་འཇུག་
རུང་དུ་ཡོད་པས་དོན་དེ་ཡིན་པར་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་སྐྱ་ནམས་
ནི་དོན་གང་ནའང་འཇུག་རུང་དུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱ་ནམས་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ངག་

དོན། རིགས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྐྱ་འདྲུག་རུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
འཛིག་ཏེན་གྱི་གནས་ལུས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་ །རྟ་ཅན་
དང་གོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདྲུག་རུང་དུ་མཚུངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དག་སོགས་རྟ་ཅན་
དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་འདྲ། རྫོད། བེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བྱས་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདྲུག་
རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་གླངས། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་སྐྱ་ནི་
བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་འདྲུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེས་བྱུང་པའི་དོན་ལ། སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་གྱི་རྟགས་འབྲུལ་པར་
བྱུང་པ་དང་། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་
གཙོ་བ་དང་། སྐྱ་དོན་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་དོན་གཙོ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
སྐྱེས་བྱས་(བྱས)པའི་དབྱིབས་ལྡན་གྱི་སྐྱ་འདྲུག་རུང་དུ་བྱུང་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བྱས་
བྱས་པའི་དབྱིབས་ལྡན་དུ་མི་བྱུང་པར་བརྟན་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེར་སྐྱ་བས་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། མི་
རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་སེར་སྐྱ་པས། བདེ་བ་མི་རྟག་པའི་སྐྱ་འདྲུག་
རུང་དུ་བྱུང་བྱུང་། སེར་སྐྱ་པས་བདེ་བ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་གོ་
བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོགས་པ་སྐྱ་མས་གཅེར་བྱ་པ་དང་། བར་པས་
སྐྱེ་བ་ཅན་དང་། ཕྱི་མས་ཤེམས་(ཤེམ་)པོ་གཟུང་ངོ་། སྤྱུགས་སོགས་པ་སྐྱ་མས་
འུག་པ་པ་བཟུང་བེར་རོ། །གངས་ཅན་གྱི་བདེ་བ་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་

ཡོད་པར་གཏན་ལྷོག་གི་འདིག་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་མི་གསལ་བར་
 མོང་བ་ཙམ་ལ་འདིག་པའི་ཐ་སྙད་འདོད་དོ། །ཆོས་ཅན་ཆོས་འདྲ། གཅེར་བུ་
 པས་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་པ་བསྐྱུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཤོད་པའི་ཆེ་ཤིང་ལ་འཆི་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདུག་རུང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་ཤིང་འཆི་བ་མ་
 གྲུབ་པས། དེ་འདྲའི་དྲགས་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཤིང་འཆི་བ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཆི་བ་མིན་
 ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་དང་དབང་པོ་དང་སློག་སྤར་ཡོད་འགག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་གཙོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། དྲགས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་ན། མ་གྲུབ་པའི་དྲགས་ཀྱི་ཚུལ་འདྲིར་འགྱུར་ལ།
 དྲགས་སུ་བཟུང་བ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་
 ན། དྲགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དྲགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པ་དེས་དེ་སྐྱུབ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྲི་
 རྩེད་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱས་དྲགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། ངག་
 དོན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 མིན་ཏེ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དྲག་པ་ནམ་(མཁའ་)ཡོན་ཏན་གྱི་བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་དྲག་སྐྱུབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་དྲགས་ཡིན་པས་ཁྱོད་སྐྱ་མི་དྲག་སྐྱུབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་

པའི་དྲགས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱས་པ་སྐྱ་མི་
དྲག་སྐྱུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་ཡང་བྱིད་སྐྱ་མི་དྲག་སྐྱུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་མྱེར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་དང་དོན་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་དོན་གཙོ་བ་ཡིན་ཏེ། དྲགས་
སུ་བཀོད་པའི་དངོས་པོ་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱུབ་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བུ་ལ་འདུག་
པར་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་གྱི་མཐུན་སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དྲགས་སུ་བཟུང་བུའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ས་དེ་སྐྱུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཕྱི་ཚོལ་འུག་པ་པ་ལ་སྐྱ་ཚོལ་
སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བའི་དུལ་ཕྱན་ཆོས་ཅན། མི་དྲག་སྟེ། ལྷས་ཅན་ཞེས་
པའི་སྐྱའི་བཟོད་བྱར་གྲུར་པའི་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱུབ་བྱེད་བཤད་
པའི་ཆེ་ལྷས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་འབྱུང་བའི་དུལ་ཕྱན་ལ་འདུག་པར་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་
གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རེག་བྱ་ཅན་དེ་སྐྱུབ་གྱི་དྲགས་སུ་འགྱུར་ང་
བཞིན་ནོ། །སོགས་པས་མཐུན་ཕྱོགས་བཟུང་ངོ་། །ལྷས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སངས་
རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་གྱིས་རེག་བྱ་ཅན་ལ་འདུག་པར་མཐུན་སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་
སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་ལྷས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་རེག་བྱ་ཅན་ལ་འདུག་པར་འདོད་
ལ། བྱེ་བྲག་པས་ལྷས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་འབྱུང་བ་བཞི་ཡིད་དང་བཅས་པའི་ཆད་
གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་འདུག་གི་རེག་བྱ་ཅན་ལ་འདུག་པར་མི་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་པས་
རྗེས་ལ་དགྲ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་རྗེས། བདག་དུས། ཕྱོགས། ནམ་
མཁའ་བཞི་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མིན་པའི་རྗེས་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་།
ཡིད་དེ་ལྡོ། །ཕྱི་མ་ལྡེའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཆད་གྱི་ཡོན་ཏན་

ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འདྲུག་པར་འདོད་དེ། ངག་དོན། རེས་བྱ་ཅན་ཆོས་ཅན། ལུས་
 ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ལ་འདྲུག་པར་སྤྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལྷན་པ་
 པ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྱུབ་ཀྱང་ཁྱོད་འབྱུང་བཞིའི་དུལ་ཕྱན་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ལ་འདྲུག་པར་སྤྱོད་
 ཆོས་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལྷན་པ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྱུབ་ཀྱང་།
 ཁྱོད་འབྱུང་བཞིའི་དུལ་ཕྱན་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་འབྲུལ་བ་དང་འགལ་བ་
 དང་། མ་གྱུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་ཉགས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེ་
 རི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་སུ་བཟུང་བུ་ལ་གང་ཟག་འགའི་ངོར་འབྲུལ་མེད་དུ་འདྲུག་པ་ཡོད་
 ནའང་སྐྱབ་བྱེད་སྦྱོན་ལྡན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དངོས་
 སྤྲུལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱེད་དངོས་སྤྲུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། མ་
 ཏེ་ཕུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྩ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གླང་པོ་ཆེའི་ཕུ་གུ་
 ཆོས་ཅན། གླང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་
 པ་ན། འགྲོ་བ་དང་། ལག་ལྡན་གྱི་སྐྱ་རིམ་བཞིན་རྩ་ཅན་དང་གླང་པོ་ཆེ་ལ་གང་
 ཟག་འགའི་ངོར་འབྲུལ་མེད་དུ་འདྲུག་པ་ཡོད་ནའང་། འགྲོ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་སྐྱབ་པ་དང་། ལག་ལྡན་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་ན་བྱུང་པ་འབྲུལ་བ་བཞིན་
 རོལ་། རོལ་ན་རེ། འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་རྩ་ཅན་ལ་འདྲུག་པ་དངོས་སྤྲུལ་དབང་གིས་
 ཡིན་པས་སྐྱ་མི་འབྲུལ་ན་དོན་ཡང་མི་འབྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། བ་གླང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 འགྲོ་བ་ཞེས་པ་འདིའི་སྐྱའི་བཟོད་བྱར་འབྱུར་བ་ནི་བཟོད་བྱར་འདོད་པའི་དངོས་

དབང་གིས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེའི་བརྗོད་བྱར་
 འབྱུར་བ་ནི་གྲགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཅམ་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་
 རོན། བ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་སའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་
 སྐྱའི་བརྗོད་བྱར་འབྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྲགས་པའི་དབང་
 གིས་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་དབང་ཕྱག་དེ་ནི་འགྲོ་བའི་
 རྒྱར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ལ། རྒྱ་མིན་ཏུ་མི་འདོད་པ་ཡང་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། རི་ལྟར་དབང་ཕྱག་གི་དངོས་པོ་དེ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
 པར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུར་བྱུར་པའི་དབང་ཕྱག་དེ་ཉིད་གང་གི་ཆེ་འགྲོ་
 བའི་རྒྱ་མིན་པའི་དབང་ཕྱག་དང་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རག་རོན།
 དབང་ཕྱག་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་མིན་པའི་དབང་ཕྱག་དང་ཁྱོད་གཉིས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་
 མི་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་བསལ་བ་ཁས། མ་ཁྱབ་
 རྟེ། དབང་ཕྱག་རྟག་པས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་མི་བྱེད་ཀྱང་འགྲོ་བའི་
 རྒྱར་འདོད་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སྤང་ཏུ་མ་ཅིའི་ཕྱིར་ནག་པའི་མ་འབྱུང་བ་
 དང་སྤང་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་ནི་རྟག་པར་མི་བྱེད་དེ་རྟག་རིགས་
 པར་ཐལ། མཚན་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ནག་པའི་མ་འབྱུང་བ་དང་སྤང་
 སྤངས་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ནག་པའི་མ་འབྱུངས་ཤིང་སྤངས་པར་འབྱུར་
 བ་ཡིན་གྱི་སྤང་ཏུ་མ་མ་འབྱུང་བ་དང་སྤངས་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་འབྲེལ་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷོ་ར་དངོས་དེ་ཞེས་པའི་ཅ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཅེ་
 བ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཚས་ཅན། འགྲོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཡང་ནི་མི་
 གྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མིན་པའི་དབང་
 ཕྱུག་གི་རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚས་
 ཅན། བྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མས་རྟོགས་
 པར་དཀའ་བར་ཐལ། བྱོད་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྗེས་འགྲོ་དང་།
 བྱོད་ལྡོག་ན་འབྲས་བུ་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ།
 རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པར་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱུར་བ་མ་དེས་ཏེ། ས་
 སྐྱེས་ཚས་ཅན། ལྷ་ལྷ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ལྷ་ལྷ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་
 པའི་ས་སྐྱེས་དང་བྱོད་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤ་མ་
 ལ་བྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལྷུག་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བྱུག་པ་མེད་
 པར་འབྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་གང་དག་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་གང་དག་སྐྱེ་བ་
 དང་། རྒྱ་གང་དག་ལྡོག་ན་འབྲས་བུ་གང་ལྡོག་པར་འབྱུར་བ་དེ་དག་
 ལས་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་པ་མིན་ཡང་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱར་.....
 རྟོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་དོན། ལྷ་ལྷ་ཚས་ཅན། གཞི་གྲུབ་
 བ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་བྱོད་ལ་
 སན་འདོགས་བྱེད་མིན་པར་ཡང་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པར་ནི་ཞེས་པའི་

གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ངོས་བརྒྱད་བ་ལ། མྱོད་པ་
 དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྟོས་ཆད་ཡིན་
 རིགས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་སྐྱབ་བྱེད་
 ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པས་དེ་ལ་བཙུན་པར་རིགས་ཞེས་སྐྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 འདི་ལྟར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ནན་ཏན་
 མྱོང་པོར་བྱེད་པ་ཡང་རིགས་པར་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་དང་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་
སྲིད་བྱའི་གྲངས་སྟགས་སྟོག་འགྱུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ནི་རྒྱལ་དཔྱད་
པ་ཁ་ཅིག་རབ་རྩ་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། གྲོལ་བ་འདོད་པས་ཀྱན་མཆོད་ཅ་བའི་སྟོན་པར་
བཅའ་བའི་དགོས་པ་དང་། ཆོལ་བའི་རྩལ་དང་། རོ་པོ་རོས་གཟུང་བ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལེར་རྒྱ་པ་སྟགས་གྱིས་ལམ་རང་གིས་མི་ཤེས་
བཞིན་ཏུ་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འབྲུལ་བའི་དོགས་པ་
དང་བཅས་པའི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་གྱི་སྒྲུང་དོར་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པའི་ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཡངས་འཛིན་ཏུ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོ་དོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་ཡངས་
འཛིན་དེས་བཤད་པའི་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་བཅའ་བྱའི་ཡངས་འཛིན་
དེ་ལ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རང་གི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་རྩ་
གྱུར་པའི་སྒྲུང་དོར་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་རྣམ་
པར་དབྱེད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཡངས་འཛིན་
བཅའ་བའི་དགོས་པ་ནི་སྒྲུང་དོར་རྩལ་བཞིན་ཏུ་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་བཅའ་བྱའི་ཡངས་འཛིན་དེ་ལ་

ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྲིན་བུའི་གྲངས་སྟགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་.....
 ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་དེ་འདྲ་མཁྱེན་པ་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་བཞུགས་པར་.....
 མི་རིགས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་འདི་ཡིས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྲིན་བུའི་
 གྲངས་ཀྱི་མཐའ་མཁྱེན་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ངེད་ལ་འགའ་ཡང་.....
 ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡོངས་འཛིན་ཏུ་བཅའ་བུའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ན།
 ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྐར་མའི་གྲངས་ཀྱི་མཐའ་སྟགས་ཐམས་ཅད་.....
 རིག་པར་མཛད་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་འདྲ་མིན་གྲང་སྒང་བྱ་འགོག་པ་
 དང་དོར་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟག་བསྐྱེད་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་
 ལས་དང་ཀུན་འབྱུང་བཅས་པ་མཛོན་སུམ་ཏུ་རིག་པར་མཛད་པའི་.....
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཏུ་.....
 འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ན། བདེན་བཞིན་
 སྒང་དོར་མཁྱེན་པ་མི་དགོས་ཏེ། ཐག་རིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ་ཅམ་
 གྱིས་གྲང་ཀུན་མཁྱེན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒང་དོར་མི་མཁྱེན་པ་ཀུན་
 མཁྱེན་ཏུ་མི་རྩང་སྟེ་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་བཞུགས་བུའི་ཀུན་མཁྱེན་དེས་.....
 ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཡིན་ནམ་མིན་པ་ཡིན་ཡང་རྩང་བ་སྟེ་རེ་ཤིག་.....
 དེའི་དཔྱད་པ་ཞོག་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དེས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་.....
 འདོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་
 དོན་གཉེར་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་ཚལ་བའི་ངལ་བ་དེ་བཏང་ནས་ཚུར་.....

ཤོག་ལ་བྱ་ཆོད་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་བསྐྱེད་པར་རིགས་པར་བཤམ། གལ་ཏེ་
 སྤང་དོར་མི་ཤེས་ཀྱང་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཀུན་.....
 མཁྱེན་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཆོད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངག་
 རྟོན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་
 རྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་དགོས་ཏེ། སྤང་དོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་མཁྱེན་ཏུ་རིགས་གྱི་སྤང་དོར་མི་ཤེས་
 པ་ཀུན་མཁྱེན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ན་སྤང་དོར་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤང་དོར་གཉེར་ཆོས་ཅན།
 བྱ་ཆོད་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་བསྐྱེད་རིགས་པར་བཤམ། སྤང་དོར་མི་ཤེས་
 ཀྱང་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་.....
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་མཁས། ཐམས་ཅད་རིགས་མཛོད་མ་ཡིན་ཏེ། །
 ཞེས་པས། ཆོད་མ་སྒྲིག་ཀྱང་དོན་ཤེས་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་བསྟན་ནོ། །
 དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན། སྐྱེད་བྱེད་ཐུགས་རྒྱུ་
 གོམས་ལས་དེ། ཞེས་སྐགས་གྱིས་བསྟན་ཅས་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཤད་པ་
 དང་། འབྲས་བུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 བསམ་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ་བཤད་པ་དང་།
 སྦྱར་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་སྦྱར་བ་བཤད་པ། གཉིས་.....

ཀའི་འདུག་བསྐྱེད་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང་། དེའི་རྒྱ་དང་།
 རྒྱ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་
 རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིད་དེ། ཐེག་ཆེན་སློབ་པའི་བྱགས་ཇེ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཆད་མ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སློབ་པའི་བྱགས་
 ཇེ་རྒྱ་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སློབ་པའི་བྱགས་ཇེ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་མེད་མིན་
 ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་དུ་མར་རང་རྒྱ་ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྤྲོད་ཇེ་གོམས་པ་མི་རུང་བའི་ཚུད་པ་སྤང་
 བ་དང་། གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྤྲོད་ཇེ་
 གོམས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ལ་སྤྱི་མེད་དུ་ལྷུས་ཅམ་
 ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་ལྷུས་ཞིག་པ་ན་སྤྱོད་ཡང་ཞིག་པར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱང་འཕེན་ཁ་ཅིག །སྤྱོད་འབྱུང་བཞི་དང་ཆ་མེད་རྣམས་གཅིག་དུ་འདོད་
 ལ། རྒྱང་འཕེན་ཁ་ཅིག །སྤྱོད་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ལ་སྤྱི་མེད་དུ་འབྱུང་
 བཞིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་དོ། །རྒྱང་འཕེན་ཁ་ཅིག །སྤྱོད་
 རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་སྤྱོད་དུ་མ་སོང་བར་ལྷུས་འབྱུང་བཞི་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཡིན་ཏན་དུ་འདོད་པའི་ལྷུས་གསུམ་དུ། འགྲེལ་པ་དང་ཤུགས་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ལ་སྤྱི་མེད་དུ་ལྷུས་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་

རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཕྱི་དུ་མར་སྤོང་རྗེ་གོ་མས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་ཅུས་པ་མ་ཡིན་
པར་བཤམ། བྱིད་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ལུས་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་
རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་ཞེ་ན། འདི་མན་པལ་ཆེར་
དུ་འགོག་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐྱེ་བ་ལྔ་ཕྱི་མེད་པ་དགག །སྐྱེ་བ་ལྔ་ཕྱི་མེད་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དགག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་རང་
གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་སྟོན་སྤོང་དུ་བྱུབ་ན། སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་ཡོད་པར་འབྱུང་སྟེ། བྱིས་
པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་དེའི་སྟོན་དུ་སྤོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ལྔ་མས་བསྐྱས་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཆད་པོ་འཆི་ཁ་མའི་ཤེས་པ་དེའི་འབྲས་
བུ་ཤེས་པ་བྱུབ་པ་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བྱུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མས་བསྐྱས་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། དེ་གཉིས་འདིར་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །
སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་སྐྱབ་པ་ནི། བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་ཤེས་
པ་སྤྲུལ་སྟོན་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་
ཤེས་པ་བཞིན། ཞེས་པ་འོ། །སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་ནི། ཆད་པོ་འཆི་ཁ་མའི་ཤེས་
པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན། ཞེས་པ་འོ། །དང་པོར་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་
བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན་འབྱུང་བའི་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
དང་ཡིད་སྟོང་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་
ཅན་དུ་ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། བྱིད་དེ་ཡིན་ན། རོ་བ་སོགས་

གྱི་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་དོ་བ་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་
 བའི་ད་ཅང་ཐལ་བའི་གནོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐྱུ་བ་པའི་སྤར་
 གྱི་དྲགས་དེ་འཕངས་པར་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། འདི་མན་ཆད་དུ་སྒྲོ་ནམས་རང་
 གི་ཉིར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲུལ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་མདོར་
 བརྟན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཀུན་ལ་བྱན་པར་བྱ། ལུགས་སྒྲོག་སྐྱོབ་པ་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ། ཆགས་སོགས་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བཀོད་པའི་ཉིས་པ་བྱིད་
 རང་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཚིད་པའི་ལན་དུ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཆགས་
 སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ཉིས་པ་མེད་དོ་ཞེས། གང་
 གི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ། རིགས་མཐུན་བག་ཆགས་བྱུང་པར་ལས། རག་
 ལས་པས་(ནི་)འབྱུང་འགྱུར་བ། རྟེན་ལ་སྒྲོན་འདིར་ཐལ་བ་མེད། རེས་གསུངས་
 སོ་༥ རྟེན་འདི་མ་རྟོགས་པས་གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ།
 སྒྲོ་ལུས་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་ལ་རྒྱ་མཚན་ཁས་བླངས་བྱིར་ན་འདོད། ཉིར་
 ལེན་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྒྲོ་ལུས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་
 པ་རང་ཆོག་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གང་གིས་བྱིས་འཆི་
 ཁ་མའི་ཤེས་པས་རང་འབྲས་ཤེས་པ་བྱི་མ་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་
 འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་སྤྲུལ་རང་འབྲས་ཤེས་པ་བྱི་མ་
 མཚམས་སྦྱར་བའི་རྣམ་ལྟར་ཆད་མས་མཐོང་བ་གང་ཞིག རྟེན་འདྲ་བ་དེ་ལ་
 རྒྱ་མཚན་ལྟག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འཆི་ཁ་མའི་ཤེས་པས་རང་འབྲས་
 ཤེས་པ་བྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱར་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ལྟག་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱུང་པར་

མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པའི་དྲགས་སྤར་བཤད་པ་དེ་འགོད་པར་
 འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། ངག་དོན། འཆི་ཁ་མའི་ཤེས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་པར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དྲགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། འབྲུང་བ་འགའ་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཡང་། རྫོང་བ་སོགས་གྱི་
 འབྲུང་བ་སེམས་གྱི་ཉེར་ལེན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲུང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་གྱི་ས་
 བོན་ཉེར་ལེན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ། འབྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གང་
 དུ་རྫོང་(རྫོང་)བཤེར་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོའི་སེམས་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་འབྲུང་བའི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 དྲགས་དངོས་ཏེ། སེམས་འབྲུང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་
 བར་ཁས་ཁྲུངས་ལ། སེམས་འབྲུང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
 ན་འབྲུང་བ་ཀུན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་ཀྱང་འབྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་
 པ་ནི། ལྷ་མཆོན་དེའི་བར་ན་དབང་པོ་དང་སློ་སོགས་རང་གི་རིགས་འབྲུ་ཤེས་པ་
 ལྷ་མ་ལ་སློས་པ་མེད་པར་འབྲུང་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
 བ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འབྲུང་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སློ་སྐྱེ་བར་ཡོངས་
 སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འབྲུང་བ་ཀུན་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་སློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། འབྲུང་བ་ཁ་ཅིག་སློ་ཡི་ཉེར་ལེན་དུ་འགྱུར་ལ། འབྲུང་བ་ཀུན་སློའི་
 ཉེར་ལེན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། །ངག་དོན། ཡིད་སློ་ཆོས་
 ཅན། འབྲུང་བ་འགའ་ཞིག་ཁྱོད་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་འབྲུང་བ་ཀུན་ཁྱོད་གྱི་ཉེར་

ལེན་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འབྱུང་བ་ཁ་ཅིག་
 སློག་ཆགས་སུ་འགྱུར་ན་འབྱུང་བ་ཀུན་སློག་ཆགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན། འབྱུང་
 བ་ཁ་ཅིག་ལས་གསེར་འབྱུང་ན་འབྱུང་བ་ཀུན་ལས་ཀྱང་གསེར་མཚུངས་སོ་ཞེས་
 རྟོག་པའི་ལན་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། འབྱུང་བ་གང་ལ་འབྱུང་བ་ལས་གཞན་པའི་
 གསེར་གྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་ལས་གསེར་འབྱུང་ལ། དེ་མེད་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ལན་དེ་ནི་རེད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འབྱུང་བ་
 གང་ལ་སེམས་གྱི་ས་བོན་འབྱུང་བ་ལས་གཞན་པ་ཡོད་པ་དེ་སློག་ཆགས་སུ་འགྱུར་
 ལ། དེ་མེད་པ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གྱི་ས་བོན་
 ཡོད་ན། སེམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་འོས་མེད་པས་སྐྱེ་བ་སྒྲ་མ་གྱུ་བ་
 བོ་ཞེས་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །འདིར་སྣང་ཆེར་སོགས་ཀྱི་རྩོད་སྤྱོད་འབྲེལ་བར་
 གསུངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། ཡིད་སློ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་
 པ་སྒྲ་མ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་ན། མིག་དབང་པོ་དང་བྲལ་བའི་
 ལུས་སྐྱེ་འཇམ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན།
 ཤི་བའི་ལུས་ཀྱང་སེམས་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་མིག་སོགས་དབང་
 པོ་རེ་རེ་བ་ལས་ཡིད་སྐྱེ་བ་མིན་པར་བཤམ། མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་རེ་རེ་བ་
 ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པས་ཡིད་སྐྱེ་ལ་ཕན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་མ་ཟད། ཡིད་སྐྱེ་རང་འབྲས་མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་སྐྱེ་
 རང་འབྲས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་ཕན་བཏགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་སྐྱེ་འདི་རྣམས་
 གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་རང་འབྲས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འགྱུར་བ་དག་

དུ་ཆོད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཡིད་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིག་
 སོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
 ཡིད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱིན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་
 མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་མིག་སོགས་དབང་པོ་སྐྱེད་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་འདུག་བསྐྱེད་བཞི། ཡིད་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་ཉིད་
 ལ་བརྟེན་པ་རང་རྒྱ་སེམས་པའི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ཁྱོད་གནས་པའི་རྟེན་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའམ་ལུས་ཁྱོད་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་ཕྱི་
 མ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲོ་ཉིད་ལ་ནི་རྟེན་པ་འགའ། ཞེས་པའི་དོན་སེམས་པ་ལ་
 བགད་དེ། འདིའི་འགྲེལ་པར། ཕྱིས་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཅན་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་ལས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲ་མ་ནི་རྟེན་ཡིན་ནི་ཞེས་པར་
 གནས་སོ་ཞེས་སོ། །ཡིད་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཁྱོད་འབྲས་དབང་པོ་རྣམས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིས་
 འཆི་ཁ་མའི་གནས་སྐབས་ནའང་ད་ལྟར་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་
 པ་སྒྲ་མས་རིག་པ་བྱི་མ་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་བཤམ། འཆི་ཁ་མའི་གནས་
 སྐབས་ནའང་ད་ལྟར་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པ་སྒྲ་མས་རིག་པ་བྱི་
 མ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གྲུང་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟར་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མ་བཟད་ཅེས་པའོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་
 ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ན། མདོ་ལས་ལུས་དང་སེམས་
 དག་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་གཞོན་ཅེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ལུང་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ལུས་
 འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དགག་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གནོད་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་བསྟན་པར་ལུས་དེའི་ཤེས་པས་སྐབས་འགར་
 རང་འབྲས་ཡིད་ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 ཡིད་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། ཆོས་ཅན་
 གསལ་བ་གཅིག་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གལ་
 ཏེ་ཁྱོད་ཡིད་སྟོང་བར་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་མེད་པར་ཡིད་སྟོང་པ་
 མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡང་ཡིད་སྟོང་ལས་སྐྱེ་བར་
 ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་ཡང་ཡིད་སྟོང་མེད་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་འང་གི་བའི་འོག་རོལ་དུ་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་དང་ཡིད་སྟོང་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་སྐབས་
 ན་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གྲུབ་པོ་
 དེ་ཡན་གྱི་ཡིད་སྟོང་རང་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ལུས་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་
 དེ་ནི་ལུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་གོ། །ཡིད་སྟོང་ཆོས་ཅན། རིམ་ཅན་མིན་པའི་
 ལུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་སྟེ། ལུས་
 རྟག་པས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སྟོང་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་
 ན། ལུས་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཀྱིན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སྟོང་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འང་
 མེད་དེ། ཀྱིན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱ་བར་ཡོད་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 རིམ་ཅན་མིན་པའི་ལུས་རྟག་པ་ལས་རིམ་གྱིས་ཡིད་སྟོང་སྐྱེད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

རིམ་ཅན་མིན་པའི་ལུས་རྟག་པ་དེ་འདི་ཡང་རིམ་པ་ཡོད་པ་ཡང་གསལ་བར་ཁོང་
 དུ་ཁྱད་པར་བྱེད་པར་རིགས་པར་བཤམ། རིམ་ཅན་མིན་པའི་ལུས་རྟག་པ་དེས་ཡིད་
 སློ་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་དེ། ལུས་དང་སློ་ཆོགས་པ་རིམ་
 ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ལས་ཡིད་སློ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། ད་ལྟར་དང་འཆི་ཁ་
 མའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་རིག་པ་སྤྲུམས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྐྱོར་
 བའི་རྒྱས་པ་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤམ། ལུས་དང་སློའི་སྐད་ཅིག་སྤྲུ་
 མ་སྤྲུ་མ་ནི་ཡིད་སློ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རེ་རེ་སློན་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁས་གྲངས་མོད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་དགག་པ་ལ། འཆི་སེམས་ཡིན་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆམས་མི་སྐྱོར་
 བར་སྐྱབ་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་བཞོད་པའི་བྱབ་པ་འབྲུལ་བར་བརྟན་པ།
 དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེར་མ་གྲུབ་
 པར་བརྟན། དེའི་དཔེར་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འཆི་ཁ་མའི་
 ཐ་མའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་རང་འབྲས་རིག་པ་
 ཕྱི་མ་མཆམས་སྐྱོར་བ་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་
 རང་འབྲས་སེམས་གཞན་ཕྱི་མ་མཆམས་སྐྱོར་བ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
 དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེའི་བྱབ་པ་ངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 མཐུན་དཔེ་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངས་སོ་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་ཐ་

མའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་རང་
འབྲས་སེམས་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གང་ལས་རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་
མཆོམས་སྒྱུར་བྱེད་དུ་མེད་པར་འདོད་དེ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་ །རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཁོ་ན་རེ། སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་པ་ཁྱོད་རང་གི་
ལུང་ལས། དག་བཙུང་ཐ་མའི་སེམས་རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྒྱུར་
བྱེད་མིན་པར་བཤད་པ་དེས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྒྱུང་འཕེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་
པའི་ལུང་གི་སྐྱབ་(གྲུབ)མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དག་བཙུང་ཐ་མའི་སེམས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་པའི་ལུང་དེ་ཆོད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་
ན་རེ། གལ་ཏེ་དག་བཙུང་ཐ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འབྲས་རིག་པ་
ཕྱི་མ་མཆོམས་སྒྱུར་བྱེད་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རང་
འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་(ཕྱིར།) དེར་ཐལ། རིག་
པ་ནམས་ནི་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་དབང་པོ་དང་དབྱགས་
འབྲུང་རྩལ་ཅན་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དག་བཙུང་ཐ་མའི་སེམས་ནི་དེ་འབྲུབ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ། དེ་ཉིད་དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་རིགས་པ་དང་། ཤེས་

པ་ན་མས་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ལུས་དབུགས་ཅམ་ལས་
 སྐྱེ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆ་མས་སྦྱོར་བའི་
 རྒྱ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་རང་འབྲས་
 རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆ་མས་སྦྱོར་བྱེད་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ནི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་ཅིས་མ་བཟོད་དེ་བཟོད་རིགས་པར་བལ། ཁྱོད་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཟོད་
 རིགས་པའམ་འཆི་སེམས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཟོད་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་ཕྱི་
 མ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 ལ། དབང་པོ་དང་བཅས་བྲལ་བཏགས་(བཏགས་)ལ་ལུས་ཡིད་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་
 ཡིན་པ་དགག། ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་མི་སྒྲིག་པར་བལ་བས་ལུས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་
 ཡིན་པ་དགག། ལུས་ཀྱིས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ལ་བཏགས་(བཏགས་)ལ་དགག།
 ལུས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲོ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པར་
 ཐལ་བས་དགག། རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ངོས་བཟུང་། ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་
 ཏགས་(བཏགས་)ནས་དགག། ལུས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་དགག་པ་ལ་གནོད་
 པ་སྤང་བ་དང་བདུན། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཁར་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་
 བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡིད་སྒྲོ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་
 ལུས་ཅམ་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྲས་པ་ལས་སྦྱེ་ན། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སྦྱེ་འམ་
 དབང་པོ་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ལས་སྦྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་སྟགས་དབང་པོ་
 རེ་རེ་བ་ལས་སྦྱེ་འམ། ཀུན་ཆོགས་པ་ལས་སྦྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་ཤེས་ཆོས་

ཅན། བྱིད་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱིས་པ་སྤྲ་མ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མིག་སྟོགས་དབང་པོ་
 རེ་རེ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཅམ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། བྱིད་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 ན། བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་མིག་སྟོང་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྟོགས་གསལ་བར་འཛིན་པར་
 འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག བྱིད་ཀྱིས་གཟུགས་སྟོགས་གསལ་བར་མི་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱིས་པ་སྤྲ་མ་ལ་
 ལྟོས་མེད་དུ་མིག་སྟོགས་དབང་པོ་ཀྱན་ལས་སྐྱེ་བའི་གྲུ་པ་མིན་པར་ཐལ། མིག་
 སྟོགས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འབྲས་མིག་གིས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སོ་སོར་ཐ་དད་
 དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གསལ་བ་གཅིག་པ་ལ། མིག་
 སྟོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མེད་པར་ཡང་བྱིད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་བཞིན་ཞེས་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་སྟོང་དབང་པོ་བྲལ་བའི་ལུས་ཅམ་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཡིད་སྟོང་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱིས་པ་སྤྲ་མ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་དབང་པོ་དང་བཅས་
 པ་ལས་གཞན་དབང་པོ་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་
 བྲལ་བའི་ལུས་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་བེམས་(བེམ་)པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ཁམས་པའི་ཡིད་སྟོང་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་
 མིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བ་མིན་ཡང་བྱིད་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་
 ལྷ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱིད་དེ་མིན་ཡང་བྱིད་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ལྷ་

ལས་གཅིག་གི་དབང་གིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཀྱན་
 ཚང་གི་མིག་དང་ན་བའི་དབང་པོ་པན་ཚུན་ཉེར་ལེན་མིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་
 པ་བཞིན་དང་། བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་བཞིན། ཡིད་སྒྲོ་ཙམ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་
 མེད་ཀྱང་ཡིད་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། ཁོ་ན་རེ། ཡིད་
 སྒྲོ་ལུས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ནད་ལ་སོགས་
 པའི་འགྱུར་རྗེས་སུ་ཡིད་སྒྲོ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་འགྱུར་རྗེས་སུ་
 འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཡིད་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུས་འགྱུར་རྗེས་སུ་ཁྱོད་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ལུས་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་
 ལེན་མིན་ཀྱང་རེག་བྱའི་དོན་གྱིས་ལུས་ཤེས་ལ་པན་པ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུས་འགྱུར་
 རྗེས་སུ་ཁྱོད་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་སྒྲིན་གྱི་ཆེ་འདྲིའི་ཤེས་(པ་)དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ལྷ་སྒྲིན་གྱི་ཆེ་འདྲིའི་ལུས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 སྒར་ཡོད་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱ་འགའ་ཞིག་སྒར་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་རེ་
 རང་གི་རྗེས་རྒྱན་དུ་སྦྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་པན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཉེག་ཏུ་འབྲས་
 བུ་དེའི་རྗེས་སུ་འདུག་ཚུགས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་(ན)འདི་
 འབྱུང་ཞེས་པའི་བདུན་པའི་སྐྱ་དང་འདི་སྦྱེས་པས་ཕྱིར་འདི་སྦྱེ་ཞེས་པའི་ལྔ་པའི་སྐྱ་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན། ས་པོན། མཚན་གཞི། ལྷ་གྱའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་

པར་མཆོན། ལྷ་གྲ་རང་གི་རྩལ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན། །མདོ་ལས་འདི་ཡོད་
 པས་(ན)འདི་འབྲུང་ཞེས་བདུན་པའི་སྐྱ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། འབྲས་བུའི་རྒྱ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དེའི་སྤར་ཡོད་ཡིན་པར་བརྟན་(པ)དེའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་སྤར་པའི་སྐྱ་གསུངས་པ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉགས་སྤར། མདོ་འདིས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤར་བྱེ་བས་བྱུང་
 པར་བརྟན་ནོ། །རྒྱ་བས་(ལས)འབྲས་བུ་སྤར་བ་དང་དུས་མཉམ་ན། རྒྱ་འདི་
 ཡོད་པས་འབྲས་བུ་འདི་འབྲུང་ཞེས་སོ་སྤར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་བརྒྱུག་
 རྟེ་ཡང་སྤར་རིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་དང་།
 སྤྱུགས་གསུངས་སོ། །ཉེར་ལེན་རྒྱ་འདི་ལ་མི་མཐུན་པར་སྐྱ་བ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ།
 ཞི་བ་འཆོས་འབྲས་བུ་དེ་བྱན་མོང་མིན་པར་སྐྱེད་པ་དེ། འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་འབྲས་བུས་དེ་བྱན་མོང་དུ་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་རྟན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱུ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེ་རིམ་པ་བཞིན། ས་པོན་སྐྱ་གཉིད་ཉེར་ལེན་དང་། ས་
 རྒྱ་སྐྱ་གཉིད་རྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁ་
 ཅིག །འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། འབྲས་
 བུའི་བྱེད་པར་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུའི་རྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྐྱ་བ་དང་།
 ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད།
 འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུད་ནས་སྐྱེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་རྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་ཉིད་
 དུ་སྐྱ་བ་དང་། སྤྱུགས། འབྲས་བུ་རང་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་
 ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་དེ་རང་དང་འབྲས་(བ་)མིན་པར་སྐྱེད་པ་འབྲས་

བུ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
 མི་རིགས་ཏེ། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་བལ། མིག་
 ཤེས་ཐུན་མོང་མིན་པར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱེད་རང་གིས་ས་བོན་
 ལྷ་གུ་ཐུན་མོང་མིན་པར་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཁས་གྲངས་པ་དང་མཚུངས་ལ། སློབ་དཔོན་
 གྱིས་ཀྱང་བཤད་དེ། མདོར། ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། དེའི་བ་སྐྱེད་དབང་
 པོས་བྱས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བ་འདོད་ན། རྒྱང་འཕེན་གྱི་གཞུང་ཁས་གྲངས་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་མང་སྟེ། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཆོས་
 ཀྱི་སང་གིས་བཟོད་ཟིན་པ་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མིག་
 ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 ཀྱིན་དུ་བལ། དེའི་བྱེད་པར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་བལ། དེའི་རོ་བོ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་གྲངས་
 སོ། །དེ་གསུམ་པ་མི་རིགས་པར་རྟོགས་པར་སྟེ། བཞི་པ་འདི་ལ་ཡང་རིགས་པའི་
 དབང་ལྷན་གིས་གསུངས་ནས་ས་ཁུ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གུའི་ཉེར་ལེན་དུ་བལ། ལྷ་
 གུ་རང་དང་འདྲ་བར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་གུ་ནི་
 རས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱན་ཡིན་ལ། ས་ཁུ་ནི་རས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ས་
 བོན་དང་ལྷ་གུ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པར་བལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར། གསུམ་ཁས་གྲངས་སོ། །དེ་བས་ན། རྟོགས་གཅིག་གིས་འདྲ་བ་ནི་ཀྱན་
 ལ་ཡོད། མཐའ་དག་གིས་འདྲ་བ་ནི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྤྱིད་
 པས་མི་རིགས་ཞེས་སུན་འབྲེན་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་ཟླ་བ་གཅིག་གིས་ཟླ་བ་གཉིས་

འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏང་པ་དང་། དེས་ཟླ་བ་གཅིག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་མ་འབྱུལ་བ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏང་པའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཟླ་གཅིག་དང་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲ་མི་འདྲའི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། །འོན་ཀྱང་སྒྲིའི་མཐུ་མི་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །རང་ལྷགས་ནི། །འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་རྩས་རྒྱན་དུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་རྩས་རྒྱན་མིན་པར་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲིས་པས་ཆོག་གོ། །ཁོ་ན་རེ། ལུས་ལྡོག་ན་སེམས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་ལུས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་ན་ལུས་ཀྱིས་ལུས་འབྲས་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་སྤྲེལ་ཏེ་ཡིན་དུ་ཆུག། དེ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་ལུས་ལྡོག་ན་སེམས་ལྡོག་པས་བྱབ་པ་མིན་ཏེ། ལུས་ལྡོག་ན་ལུས་འབྲས་སེམས་ལྡོག་ཀྱང་ལུས་ལྡོག་པ་ན་སེམས་ལྡོག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་ལྡོག་ན་མེ་འབྲས་བུ་མ་སྟགས་ལྡོག་ཀྱང་བུ་མ་སྟགས་ཅམ་ལྡོག་པར་མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྒྲིང་དགག །ཅ་འགལ་གྱི་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་ལྡོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལུས་ནི་ཆང་བར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པ་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་ལན་དགག་པ་དང་། འགལ་

ཀྱིན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ལུས་སེམས་
 གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཀྱང་གི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་མི་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གི་བའི་
 ལུས་ལ་ལུས་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དབུགས་འབྱུང་རྩལ་དང་བུལ་བའི་
 སྤྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ཁུ་དང་བུལ་ན་སྦྱ་གུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་
 རོ་ཞེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིད་སློང་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཡིད་སློང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་ཡོད་པ་ལས། ཁྱོད་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
 དང་། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་གཅིག་པ་ལ། ཁྱོད་ཡིད་སློང་ལས་སྦྱེ་བའི་སྒོ་ནས་
 ཁྱོད་ཡིད་སློང་དབང་སྦྱར་བྱ་མིན་པའི་སྤྱིར། ཡིད་སློང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུགས་
 འབྱུང་རྩལ་ལས་སྦྱེ་བ་མིན་ཏེ། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་ལྡོག་ན་ཁྱོད་ལྡོག་པས་མ་བྱལ་
 པའི་སྤྱིར། སྤྲུལ་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབུགས་
 འབྱུང་རྩལ་ཡིད་སློང་དབང་སྦྱར་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་སྤྱིར་འབྱེན་པ་དང་ནང་
 འདྲན་པ་ནི་ཡིད་སློང་འབད་ཚོལ་མེད་པར་རྒྱ་གཞན་གང་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་སྦྱེ་བ་
 མིན་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲ་སྦྱེ་བ་ཡང་མཐོང་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། མགར་སྦྱང་
 གྱི་རྩུང་འབྱེན་པ་དང་འདྲན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་མིན་ཞེས་པ་བཤད་པ་ནི། ཡིད་
 སློང་ཆོས་ཅན། དབུགས་དེ་དག་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པ་ལས་ཁྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་
 བ་དང་འགྲིབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རིགས་ལ་ལྡོས་མེད་དུ་
 དབུགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 ཉགས་དངོས། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་གསལ་ལོ། །དབུགས་རང་རིགས་
 ལ་ལྡོས་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཅམ་ལས་སྦྱེས་པར་སྦྱ་བ་དེ་དག་ལས་གི་བའི་ལུས་ལ་

དབུགས་མི་ལྷོག་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ། །ངག་དོན། ཞི་བའི་ལུས་ལ་དབུགས་
བརྟེན་པར་ཐལ། དབུགས་རང་རིགས་ལ་མི་ལྷོས་པར་ལུས་ཅམ་ལས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་གསལ་བ་ཁས་གྲངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ལ་ཡང་ཞི་བའི་ལུས་ལ་
སེམས་གནས་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཡང་སེམས་སྤྲ་མ་ལས་
ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སེམས་སྤྲ་
མ་སེམས་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་འདོད་པའི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཞི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་མི་ལྷོག་
པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ལུས་སེམས་ལྟན་ཅིག་
རྟུ་གནས་པར་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་དག་ཀྱང་ལུས་སེམས་ལྟན་ཅིག་རྟུ་
གནས་པའི་རྒྱ་ནི་ཡིན་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །ཞི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་དེ་མ་ཆང་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཞི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
ལུས་དེ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགལ་ཁྱེན་ཉེས་པ་རྒྱུང་མཁྲིས་
བད་ཀན་གསུམ་གྱིས་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ས་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ལུས་འབའ་ཞིག་
པ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོན་མའི་འགལ་ཁྱེན་རིགས་
སྤྲགས་གྱིས་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་སྤྲོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེ་ན། ཞི་བས་
ཉེས་པ་རྒྱུང་མཁྲིས་སོགས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྦྱེས་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
ཞི་བའི་ལུས་དེ་སེམས་བཅས་ཡིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཁྱོད་སྤྲོད་ལ་འཆོ་བ་དག་རྟུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞི་བའི་ལུས་དེ་ལས་སེམས་བརྟེན་པའི་ཉེར་ལེན་ལུས་ཀྱང་ཆང་།
འགལ་ཁྱེན་ཉེས་པ་ནམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཞིང་གི་འགྱུར་

བ་སོལ་བ་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་མེ་ནི་ལྡོག་པ་ན་ཡང་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སོལ་བ་སོགས་
 ཤིང་དུ་སྦྲར་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་ཤི་བའི་ལུས་ལ་ནད་གསུམ་ལྡོག་ཀྱང་། ནད་གྱིས་
 བྱས་པའི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྦྲར་ལྡོག་པ་མེད་དེ། མེས་བྱས་པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་
 དང་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་གཉིས་ལྡོག་མི་རུང་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་བ་ཡིན་
 ན་ལྡོག་མི་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་མེས་བྱས་
 པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་གཉིས་ལྡོག་མི་རུང་དུ་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། ནད་གསོ་བའི་
 སྦྱར་བ་བྱེད་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། འགྱུར་བ་ལ་རིགས་
 གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ལར་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པ་ནི་སྦྲར་མི་འབྱུང་
 བ་ལྡོག་མི་རུང་དུ་རང་རྒྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་
 ཏུ་ནི་རང་རྒྱས་ལྡོག་རུང་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི།
 དཔེར་ན་ཤིང་ལ་མེས་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གསེར་ལ་
 མེས་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འགྱུར་བ་དེ་གཉིས་ལ་དང་པོ་རང་རྒྱས་ལྡོག་
 མི་རུང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཆུང་དུ་ཡིན་ཡང་ལྡོག་ཏུ་རུང་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། མེས་
 བྱས་པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བཞིན་རང་རྒྱས་སྦྲར་ལྡོག་རུང་དུ་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྲར་ཡང་ལྡོག་རུང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། མེས་
 བྱས་པའི་གསེར་གྱི་སྦྲར་བ་ཡང་སྦྲར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། འགྱུར་
 བ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱིད་ལ་ལྡོག་རུང་གི་འགྱུར་བ་དང་། ལྡོག་
 མི་རུང་གི་འགྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེས་བྱས་པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཆོས་
 ཅན། བྱིད་ཤིང་དུ་ལྡོག་མི་རུང་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཤིང་དུ་ལྡོག་མི་རུང་གི་རྣམས་སུ་

རང་རྒྱས་བྱས་པའི་ཕྱིར། མེས་བྱས་པའི་གསེར་གྱི་སྤྲ་བ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཚྲོག་
 རུང་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཚྲོག་རུང་དུ་རང་རྒྱས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་གྱི་
 འགྱུར་བ་ཚྲོག་རུང་ཡིན་ན། གསོ་དཔུད་གྱི་བརྟན་བཅོས་ལས་གསོ་མི་རུང་གི་
 ཉན་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གསོ་དཔུད་གྱི་བརྟན་བཅོས་ལས་རུང་ཟད་
 གསོ་བྱ་མིན་པའི་ཉན་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་གྱི་འགྱུར་བ་ཚྲོག་མི་རུང་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱིད་བཤད་པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཉན་གྱི་འགྱུར་བ་ཚྲོག་རུང་ཡིན་
 ཡང་ཉན་འཆོས་བྱེད་སྤྲན་པ་མཁས་པ་རྙེད་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱིད་བཤད་
 པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ་བ་ལ་ཉན་པ་འགའ་ཞིག་
 ཆེ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཟད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱིད་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསོ་
 མི་རུང་གི་ཉན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེས་པ་ཉན་ཚྲོག་མི་རུང་ཡིན་པ་འབའ་
 ཞིག་གི་སྒོ་ནས་གསོ་མི་རུང་གི་ཉན་བཤད་པ་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག །ཉན་གྱི་འགྱུར་
 བ་ཚྲོག་མི་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། སྤར་བཤད་པ་ནམས་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བེ་བའི་
 འོག་དུ་དུག་དང་ཉན་ལ་སོགས་པ་ཚྲོག་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་མེ་བའི་
 འོག་དུ་རྒྱ་མཚན་ཅིས་བྱིད་གྱིས་སྒྲིག་སྤར་ཡང་འཆོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་
 ཐལ། བྱིད་མེ་བའི་འོག་དུ་བྱིད་གྱི་སྒྲིག་འཆོ་བའི་མཐུན་ཆེན་ཆང་འགལ་ཆེན་སྒྲིག་
 གི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དུག་ལ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བེ་མ་ཐག་དུ་དུག་
 སྐྱལ་གྱི་སོས་ཟེན་པའི་མ་བཅད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དྭགས་འདྲ། སྤ་
 ཕྱིའི་དྭགས་ཁས་གྲངས་ཏེ། སྒྲིག་དང་སེམས་རང་རིགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་ལུས་
 ཅམ་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་གྲངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་ཞེས་པའི་ཙ་སྒྲིར་ལ་བྱབ་པ་ཡོང་དེ།
 ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྱུར་པ་ནི་བྱེད་པར་མི་རྣམས་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཇིམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པར་འཇིམ་པས་ཉེར་
 ལེན་བྱས་པའི་བུམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་གང་
 ཞིག་རྣམས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། འབྲས་བུར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་
 རྣམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། བ་སྒྲང་བ་
 མིན་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་པ་བཞིན། སེམས་ཀྱང་ལུས་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་
 བ་མེད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན། ངག་དོན། རྩ་བུམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཇིམ་པའི་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་འཇིམ་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 བ་སྒྲང་ཆོས་ཅན། བྱོད་བ་མིན་གྱི་ཉེར་ལེན་མིན་ཏེ། བ་མིན་བྱོད་ཡོད་མེད་གྱི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཆོས་ཅན། བྱོད་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
 མིན་ཏེ། སེམས་དེ་བྱོད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་འགྱུར་
 བ་མེད་པར་ནི། ཞེས་པའི་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་འགྲེལ་པར། གཞན་ཡང་ཕན་འདོགས་
 པར་བྱེད་པ་ཞེས་བུ་བར་དེ་ལོག་པས་ཕན་གདགས་པར་བུ་བ་རྒྱན་ཆད་པ་ཉིད་མིན་
 ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉེར་བར་ལེན་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ལོག་པས་འགྲོ་ལྷོག་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་རྣམས་རང་གི་ཉེར་ལེན་
 ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་དགོས་ཀྱི། རང་གི་རྩན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་
 མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་བྱེད་ཅེས་སྒྲ་བ་ལ་རྟོག་གི་བའི་དྲི་ཅམ་ཡང་མི་བྱོ་སྟེ།
 ཆོས་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་དགོས་པར། གང་ཡོད་

ཉིད་ན་གང་སྐྱེ་བའམ། །གང་འགྱུར་ན་ཡང་ནམ་འགྱུར་བ། ཞེས་སོགས་པ་ལ་
 ཆེར་གྱིས་བརྟན་ཏེ་གོ་བར་ཟད། འགྲེལ་(པ་)དེའི་དགོངས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་
 པར་ཡིད་བདེ་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཚྭ་ག་པས་
 སེམས་ཙམ་མི་ཚྭ་ག་གི་སེམས་ཙམ་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སོགས་ཚྭ་ག་པས་སེམས་
 ཙམ་ཚྭ་ག་ཅས་བརྟན་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་ན་མངོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་
 ཤེས་པ་ལུས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན་ཡུལ་དང་
 ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་བྱུང་པས་སྤྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོན་འོད་དང་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུ་ཞེ་
 ན། ཡིད་ཤེས་ཙམ་ལ་ཡིན་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་
 གཟུགས་མེད་ནའང་ཡིད་གནས་པའི་སྤྱིར། སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ། ལུས་དང་ལྟན་
 ཅིག་གནས་པའི་ཡིད་ཤེས་ལ་བརྗོད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལུས་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལུས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཀྱིས་སྤྱོད་ལུས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་མིན་ཏེ། ལུས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་ཡང་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ལྟན་
 ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དུ་གནས་པ་ལས་སྤྱོད་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དུ་གནས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་
 ན། ཟངས་མའི་ཁྱ་བ་དང་དུས་མཉམ་པའི་མེ་དང་ཟངས་མའི་ཁྱ་བ་གཉིས་བཞིན།
 སྒྲོར་བ་འགྲེ། གསུམ་པ་ལ། ལུས་ཀྱིས་ལུས་རང་དུས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་
 ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དགག། ལུས་ཀྱིས་ལུས་རང་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་
 པའི་རྟེན་བྱེད་པ་བྱེད་བྱ་དུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་
 ཡིད་སྒྲིའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་མིན་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་

སྒྲིལ་ཉེན་དུ་འང་མེད། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པའི་ཡིད་སྒྲིལ་ཉེན་དུ་འང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། ལུས་ཡིད་སྒྲིལ་མཉམ་པའི་ཉེན་དུ་ཁས་
 སྒྲངས་པས་སོ། །དེར་མ་ཟད། འདིས་ཉེན་བཟེན་པ་ལ་དུས་མཉམ་གྱིས་བྱལ་
 (པ་)ཁས་སྒྲངས་པར་བྱུགས་བཤད་དེ། དེའི་འགྲེལ་པར་མེད་པའི་ཡང་ཉེན་མིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ནི་དངོས་པོ་གྲུབ་པའི་གཞིར་མངོན་པར་འདོད་པ་
 ཉེན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། རི་བོང་གི་རྩ་དང་འདྲ་བའི་མེད་པ་ཡང་ངི་ལྟར་ཉེན་དུ་
 འགྱུར་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་རིགས་སེང་ན་རེ། ལུས་ཚོས་ཅན། སྒྲིལ་ཉེན་དུ་མི་
 འཐད་དེ། སྒྲིལ་མེད་གཉིས་ཀའི་ཉེན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། སྒྲི་
 ཡོད་ན་གྲུབ་ཟིན་པས་ཉེན་མི་དགོས་ལ། མེད་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་ཕན་འདོགས་
 མི་རུས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཉ་ཅང་ཕྱིང་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་སྒྲིལ་ཉེར་ལེན་
 ཡང་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་རྒྱད་མ་ནས་རྒྱད་མར་ཁས་སྒྲངས་སོ། །གཞན་
 ཡང་། ཉེན་གཏན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དེ་
 ཉེན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཡོད་མེད་ལ་སྟར་ལྟར་ཞིབ་
 ཆ་སྟར་དགོས་ཀྱི་སྒྲ་སོར་བཞག་མི་ཉན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། མེད་པ་སྒྲ་སོར་བཞག་
 རུང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། སྒྲིར་བ་ནི་གང་མེད་པ་དེས་བཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 གང་གི་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྩ་ལྟ་བུའོ། །ངོ་བོ་མ་
 གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱལ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་མེད་པ་ཡང་སོར་བཞག་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་
 དེ་མ་ཐག་དུ་མེད་པའི་ཡང་ཉེན་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི་

གཞན་ཞིག་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་ལ། མེད་པ་ཙམ་རང་རྒྱ་
ལས་འབྱུང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་སྦྱར་བ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། །ཆོས་
གང་ཆོས་གང་གི་དུས་ན་མེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་དེའི་དུས་མཉམ་པའི་ཉེན་དུ་མི་འགྱུར་
བས་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་གི་རྩ་བ་ཞིན་དུ་ཡིད་སྒྲོ་ཡང་ལུས་རང་དུས་ན་མེད་པ་ཡིན།
ཞེས་པ་དགས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་པ་དངོས། རྩོད་པ་སྤང་བ། དེས་རིགས་ཅན་
གཞན་ཡང་ཞེགས་པར་བརྟན་པ། འདུག་བསྟུ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི་ཁོ་ན་རེ།
ཙ་སྦྱར་གྱི་དགས་ཕྱི་མ་ངེད་ཀྱི་ཁས་སྐྱང་མོད། རྩ་མ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། ལུས་དེ་
ལུས་རང་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེན་
ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིད་སྒྲོ་གྲུབ་ཟེན་མི་འཇིག་པར་གནས་
པའི་ཉེན་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གནས་པ་པོ་ཡིད་སྒྲོ་ལས་རྩས་གཞན་པའི་
ཡིད་སྒྲོའི་གནས་པ་ཡང་བྱས་པ་མིན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲོ་དང་རྩས་གཅིག་པའི་གནས་
པ་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲོ་མི་བྱེད་པ་འགལ།
རྩ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲོ་ལས་རྩས་གཞན་པའི་ཡིད་སྒྲོའི་གནས་པ་བྱས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་། ལུས་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་སྒྲོའི་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་གནས་
པ་བྱས་ཏེ་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཡིད་སྒྲོའི་གནས་པ་ཡིད་སྒྲོ་དང་རྩས་ཐ་དད་ཙམ་
དེ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་
སྒྲོའི་གནས་པ་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲོ་དང་རྩས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་སྒྲོའི་
གནས་པ་ཡང་མ་བྱས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲོ་དང་རྩས་གཅིག་པའི་ཡིད་སྒྲོའི་གནས་པ་

ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། ལུས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་
 ཡིད་སྒྲིའི་གནས་པ་མ་བྱས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲི་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཡིད་
 སྒྲིའི་གནས་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། ཡིད་སྒྲི་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་ཀྱི་འཇིག་(པ་)མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་རང་གི་སྤང་ཅིག་གཉིས་
 པར་མི་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་བྱོད་ཀྱི་གནས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁོ་
 ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡིད་སྒྲིའི་གནས་སྐྱེ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་སྒྲི་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་
 སྐྱེ་ལས་ཡིད་སྒྲི་འཇིག་པར་འདོད་དོན་ཞེ་ན། ཡིད་སྒྲིའི་འཇིག་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་བྱེད་པར་
 སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འང་ལུས་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲིའི་གནས་པ་བྱེད་པར་
 ཁས་ལེན་པ་ལ་བཀོད་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། ཕྱིས་
 སྐྱེས་ཡིད་སྒྲི་དང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་སྒྲིའི་འཇིག་པ་བྱས་སམ། ཡིད་སྒྲི་དང་རྣམས་
 གཅིག་པའི་ཡིད་སྒྲིའི་འཇིག་པ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱིས་སྐྱེས་ཡིད་སྒྲིའི་འཇིག་
 པ་བྱེད་པ་བྱད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཕྱིས་སྐྱེས་ཡིད་སྒྲི་ཉིད་ཀྱང་བྱས་པར་འགྱུར་
 རོ། རྟག་དོན། ཡིད་སྒྲིའི་སྐྱེ་ཆོགས་ལས་ཕྱིས་བྱུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡིད་སྒྲིའི་
 འཇིག་པ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་ཏེ། བྱོད་ཡིད་སྒྲི་དང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་སྒྲིའི་འཇིག་
 པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་སྒྲི་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཡིད་སྒྲིའི་འཇིག་
 པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་སྒྲིའི་གནས་པའི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་དགོས་པ་
 ཅི་ཞིག་བྱ་སྤེད་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་སྒྲི་དེ་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་སྐྱེད་པར་
 ན་གནས་སྐྱེ་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་མ་སྤང་ན་གནས་སྐྱེ་མེད་པར་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡིད་སྒྲིའི་གནས་སྐྱེ་དགོས་མེད་མིན་ཏེ། གནས་སྐྱེ་མེད་ན་ཡིད་

སྒྲོ་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་རང་ཅན་ཡིན་པ་ལ་འཇིག་རྒྱ་དང་ཕྱད་ཕྱད་ཀྱི་པར་
 ཏུ་གནས་རྒྱ་དེས་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནི་ཞི་ན། ཡིད་སྒྲོ་གནས་
 པའི་རྒྱས་ནི་ཡིད་སྒྲོ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་འཇིག་པར་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་རྒྱས་
 པ་མིན་པར་བལ། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ཡིད་སྒྲོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་
 ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རག་དོན། ཡིད་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་པར་
 གནས་པའི་དངོས་པོར་བྱེད་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་རྒྱ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ།
 དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་དང་ཆོས་འདྲ་བ་ལ་ཁྱོད་
 ཀྱི་གནས་རྒྱ་དེ་ལ་ཁྱོད་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་པའི་དངོས་པོར་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེར་ན་བུམ་པ་རང་ནང་གི་རྒྱ་དང་ཞོ་སོགས་
 ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་སྐྱེད་པའི་རྟེན་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཏུ་ལུས་
 འདི་ཡང་ཡིད་སྒྲོ་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་སྐྱེད་པའི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་དཔེ་མ་
 གྲུབ་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། བུམ་པ་རང་ནང་གི་རྒྱ་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་
 རྟེན་ཏུ་དམ་བཅས་པ་འདི་ལ་འང་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་འདི་ལ་ཡང་
 ལུས་ཡིད་སྒྲོ་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་སྐྱེད་པའི་རྟེན་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་བཀོད་པའི་
 རིགས་པ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྟེན་མེད། གནས་པ་པོ་ལས་གཞན་མིན་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གནས་པའི་རྒྱས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་
 བམས་ཅད་སྟེ་ལ་བར་འགྲེལ་པར་བཤད། རག་དོན། བུམ་པ་རང་ནང་རྒྱ་གྲུབ་

ཟེན་མི་འཇིག་པར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་
 གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བུམ་པ་རང་ནང་གི་ཚུའི་རྟེན་གཏན་མིན་ནམ་ཞེ་ན།
 བུམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་ཚུའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། རང་ནང་གི་ཚུའི་དངོས་
 པོ་ནམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནི་འཇིག་པ་ན་རང་ནང་གི་ཚུའི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་
 རྩ་སྤྱོད་ནམས་ཡུལ་གོག་(གོ་)ས་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དག་དོན། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ་བ་ལ། རང་ནང་གི་རྒྱ་སྐད་ཅིག་རྩ་སྤྱོད་ཡུལ་
 གོག་(གོ་)ས་མཚུངས་པར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་དེ་རང་གི་རྒྱ་སྤྱོད་
 རྩ་སྤྱོད་ཡུལ་གོག་(གོ་)ས་མཚུངས་པར་སྐྱེད་པའི་སྒྲིལ་ནས་རང་ནང་གི་ཚུའི་རྟེན་
 ཏུ་བརྟེན་པ་དེ་ལྟར་མིན་པར་རང་ནང་གི་རྒྱ་བྱུ་བ་ཟེན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་
 རྟེན་ཏུ་འདོད་ན་རིགས་པ་མིན། དག་དོན། འདི་ལའང་མཚུངས་ཞེས་པ་དང་
 འདྲ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ནི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། རང་ནང་གི་རྒྱ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་སྒྲིལ་ནས་བྱུར་ཏུ་འཕོ་བ་ཡིན་
 གིས་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་ནས་རང་ནང་གི་ཚུའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁོ་ན་རེ། ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་རྩ་སྤྱོད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་རྟག་རྩ་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་
 དང་འདྲའོ་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་དང་ལས་ནམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱུ་བ་ཟེན་
 གནས་པའི་རྟེན་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་བལ། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་གི་འགོ་བ་མེད་
 པ་ཅན་གྱི་རྟག་རྩ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲུངས།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་ནམས་བྱུ་བ་ཟེན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་

འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེ་སྤྱད་སོགས་
 བདག་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་དང་། བདག་བདེ་སྤྱད་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
 པ་སོགས་སྤྲད་མ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ཡང་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་རིགས་ཉལ་དངོས་གྲུབ་ཟིན་རྣམས་པར་
 གནས་པའི་ཉེན་ཡིན་པ་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་
 པ་སྒྲོས་པས་ནི། འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུར་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་ཉེན་ཡིན་པ་བསལ་
 བའི་དོན་དོ། །དེ་རྣམས་སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་བདེ་སྤྱད་སོགས་འཕྲོད་པ་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེ་སྤྱད་གི་རྒྱ་ཡིན་
 པ་སེལ་རྒྱས་དེ། ཁྱོད་བདེ་སྤྱད་གི་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཁྱོད་བདེ་སྤྱད་གི་ཉེན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་འང་སྒྲུབ། །

བཞི་པ་ནི། ཡིད་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇིག་
 གམ། ཕྱིས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་ །དང་པོ་ལྟར་ན་ཡིད་སྒྲོ་དེ་ཡིད་མི་འཇིག་
 པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་གནས་རྒྱ་ཁས་སྒྲངས་པས་དགོས་(པ་)ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་
 དགོས་པ་མེད་པར་བཟུ། ཡིད་སྒྲོ་དེ་གལ་དེ་གཞན་ཕྱིས་རྒྱའི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་
 རས་འཇིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉལ་གསལ་ཁས་སྒྲངས། འདིས་གནས་པའི་རྒྱས་
 ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་པའི་འདུག་བསྟུས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡིད་སྒྲོ་གནས་
 པའི་རྒྱ་རྣམས་ཡིད་སྒྲོ་མི་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཡིན་དེ། ཡིད་སྒྲོ་
 དེ་གཞན་ཕྱིས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཇིག་པའི་ཕྱིར། འདིས་གནས་པའི་རྒྱས་
 ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་པའི་འདུག་བསྟུས་སོ། །ངག་དོན། གཉིས། རྒྱས་བཤད་

གཉིས་འགྲེ། སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་ན་འཇིག་པར་
 མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ནི་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་འཇིག་པར་གནས་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་
 ལ། སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཀླན་ཡང་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་བླངས། འདིས་འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་
 འགྱུར། ཞེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་ཉིད་
 འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནམ། མིན། གལ་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་
 པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་འཇིག་པར་གནས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་གནས་རྒྱ་གཞན་གང་
 ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
 པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་
 འཇིག་པར་བྱེད་པའི་གནས་རྒྱ་གཞན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ།
 རང་ཉིད་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལུས་སྒྲིའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིའཕེལ་
 འགྲིབ་བྱེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་དགག་ །དང་
 པོ་ནི། བེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་
 ཏེ། ཁྱོད་ལུས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་མེད་
 པར་རང་གི་ཉེར་ལེན་སྒྲིའཕེལ་པའི་རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཁྱོད་
 ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པ་དག་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ཆོས་
 ཅན་སྤྲུལ། ལུས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་

རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་ཏེ། ཆོས་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་
ལས་སྦྱས་པ་ཡང་ཡིན། ཆོས་(དེ་)འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་མི་བྱེད་
པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་འདི་ནི། མར་མེ་དང་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས་པའི་
ཉེར་ལེན་རྟེན་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་ལྟོས་
མེད་དུ་ལུས་ལས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་སྤྲལས་འགར་ལུས་
འབྲས་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ལུས་རྒྱས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ལུས་
འབྲས་ཤེས་རབ་འདི་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་མོད། དེའི་ཆོ་ནའང་ཤེས་རབ་
ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་གི་ཉེར་ལེན་སེམས་སྤྲ་མ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་
ལྟོས་པ་མེད་པར་སྦྱེ་བ་མིན་ཏེ། བྱིད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར། དེའི་
ཆོ་ནའང་ལུས་ཀྱིས་ལུས་འབྲས་ཡིད་ཤེས་ལ་ཕན་པ་བྱེད་ལ། དེས་རང་འབྲས་
ཤེས་རབ་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པར་བཤད་དོ། ཁོ་ན་རེ། ལུས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་མེད་
པར། ཞེས་སྦྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་སོགས་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་
ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ལུས་ཅམ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་རྒྱས་པ་
ལས་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་དང་རྒྱུད་པ་ལས་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་ཞིང་ཆགས་པ་འགྲིབ་པར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བུལ་བའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་
ཆོ་ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འཕེལ་བའི་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་
པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྦྱེ་བ་མིན་ཏེ། བྱིད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཡིད་བདེ་ལས་སྦྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སོགས་སྤྲ་མས་ཞེ་སྤང་དང་། ཕྱི་མས་ལུས་རྒྱུད་པ་བཟུང་། ཞེ་སྤང་

ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ། ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཡིད་མི་བདེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་
 སྦྱོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བྲལ་
 བའི་ཆེ་ལུས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་པ་མི་སྦྱེད་བར་བསྟན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡིད་
 བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་ཀྱང་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་སྦྱོར་ཞི་
 ནོ། ཡིད་བདེ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ། ཁམས་སྒྲོམས་པའི་ནང་གི་རིག་
 བྱའི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ལས་སྦྱོས་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། སོགས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་ཁམས་མི་སྒྲོམས་པའི་རིག་བྱ་གཟུང་དོན་
 དུ་བྱེད་པའི་ལུས་ཤེས་ལས་སྦྱོ་བར་བསྟན་ནོ། །ཆགས་སོགས་རང་གི་ཉེར་ལེན་
 (ཤེས་) པ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་ལུས་ཅམ་ལས་སྦྱོ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་འདས་
 པའི་ནད་ཀྱིས་སྦྱེད་པའི་བྲན་པ་ཉམས་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། མྱོངས་པའི་སེམས་
 བྱུང་རྣམས་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་སྦྱོ་བ་ལ་དགག་པ་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །སོགས་པས་དུག་གིས་སྐབས་འགར་བྲན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་
 བསྟུང་(སྟུང་)དོ། །འགོག་རྒྱས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་རིག་
 བྱའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྦྱོས་པའི་དབང་སྒྲིའི་ནི་དེ་འདྲ་
 བའི་སེམས་བྱུང་གི་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན།
 རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དར་མ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱག་གི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཅམ་དང་། གཞན་གསལ་
 པའི་ཁྱག་མཐོང་བ་ཅམ་ལས་མྱོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་སྦྱོ་བ་ན་རང་གི་
 ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོས་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རོལ་སྤྱག་གི་སྒྲ་
 ཅམ་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྦྱོ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །སོགས་པས་བྱ་གི་བའི་

སྒྲ་ཐོས་པ་དང་སྒྲིན་པོ་སྒྲིགས་འཛིགས་པ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མཐོང་བ་བཟུང་།
 ངག་དོན། འདུས་པའི་ནད་ཀྱིས་སྒྲུད་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པའི་སེམས་བྱང་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་ལུས་
 ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་གི་སྒྲ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་
 ཐོས་པ་ལས་སྒྲུས་པའི་སྒྲོངས་པའི་སེམས་བྱང་ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ། ཁྱོད་རང་
 གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ལས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར།

ཇུ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིའི་ཉེར་ལེན་ངོས་བཟུང་བ་ལ། །དངོས་དང་། ཞར་
 ལ་ལུས་སེམས་ཆ་མེད་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྒྲུད་པ་འཁོར་
 བའི་རྒྱར་བརྟན་པ་དང་གསུམ། །དང་པོ་ནི། དེས་པ་སེམས་སྒྲ་མ་མེད་པ་ཉིད་
 ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་
 སེམས་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་སེམས་སྒྲ་མ་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་
 མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་སྒྲ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་
 ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། སེམས་སྒྲ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའམ།
 ལུས་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡན་གྱིས་ལུས་སེམས་ཐ་དད་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་
 པ་བཀག་ནས། ད་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཐ་མི་དད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་
 འགོག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སེམས་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ན་ཐོས་སྒྲིགས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་
 གོམས་པ་ལས་སེམས་ལ་ནི་ཐོས་སྒྲིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བའི་དུས་ན་ལུས་ལ་འང་
 སེམས་དེ་ལྟར་ཐོས་སྒྲིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུས་སེམས་

ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟགས་པས་ནི་བཟོ་གོམས་པ་ལས་སེམས་
ལ་གསལ་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ལ་འང་གསལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་
ཡན་གྱིས་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པ་བཀག་ནས། སེམས་སྤྲུལ་སྤྱི་མཐུན་ཉིར་
ལེན་དུ་བསྟན་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་རྒྱུད་པའི་འཁོར་བ་བསྐྱབས་
ནས། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་སེམས་སྤྲུལ་ལས་གཞན་
མེད་ན། དག་བཅོམ་པ་ཡང་ཡང་སྤྱི་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། འོན་ཏེ་དབང་ཕྱུག་
ཡིན་ནའང་སྤར་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་མིན་གྱི་སྤྱི་པ་འཁོར་
བའི་རྒྱུ་གཅིག་ཅོ་བོ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་
པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་སྤྲོད་པ་ནམས་དབང་ཕྱུག་
རྟག་པ་སྟགས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཀྲི་བ་མིན་པར་ཡང་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་
པ་དང་། རྒྱུག་བསྐྱེལ་དོར་བར་འདོད་པའི་སྤྱི་པས་རྒྱ་བྱས་ནས། དམན་པའི་
གནས་ངན་སོང་སྟགས་སྤྱི་བ་ཡོངས་སྤྱི་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། འཁོར་
བའི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་མེད་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་
རང་རྒྱ་སྤྱི་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དམན་པའི་གནས་ངན་པ་སྟགས་ལ་དམིགས་
ནས་བདེ་བའི་སྒོ་འདུག་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུག་བསྐྱེལ་
ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་འདུག་པ་མི་འགལ་བའི་
ཕྱིར། དག་བཅོམ་པ་གང་ལ། ལོག་སྤྱི་ཕྱིན་པའི་མེད་པ་དེ་ནི་ཡང་སྤྱི་དུ་
སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུག་བསྐྱེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་དང་སྤྱི་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་

ནས་འཆིང་བར་བྱེད་པ་དང་ཡང་སྤྱིད་དུ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་ཕྱི་མར་འགོ་བ་དང་། སྦྱེ་བ་ལྔ་
མ་ནས་འདི་འོང་བ་པོའི་བར་དོའི་སྦྱེས་བྱ་མེད་དེ། དེ་འདྲ་བ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་སོར་བཞག་འདི་ལ་བྱུང་པ་འབྱུང་། མ་
དམིགས་པ་ཅམ་འགོད་ན་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། སྦྱེ་བ་ལྔ་
ཕྱིར་འགོ་འོང་བྱེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་མ་མཐོང་ན། དེ་མེད་པས་བྱུང་
བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་སྦྱེས་བྱ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱང་འཕེན་རང་ཉིད་དེ་
ལྟ་བུ་ལ་དབང་པོ་མི་གསལ་བས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་
མི་གསལ་བས་དུ་(བ་)རྒྱང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་བཞིན། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲ་
བའི་བར་དོའི་སྦྱེས་བྱ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དེའི་ལུས་དེ་མའི་མངལ་ལ་ཐོགས་རིགས་
ཏེ། དེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བར་སྤྱིད་ཀྱི་ལུས་འགའ་ཞིག་ཆོས་
ཅན། བྱིད་ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་མངལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་ཐོགས་མེད་དུ་འདུག་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིད་ཕྱ་ཞིང་དངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མངལ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩ་སོ་མ་གཏང་བ་ལ་རྒྱ་ཐོགས་
མེད་དུ་འདུག་པ་བཞིན་དང་གསེར་འགའ་ཞིག་ལ་དངུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་དུ་འདུག་
པ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ། ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ལ། ཆ་མེད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་ལུས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག། ཡན་ལག་རྩལ་ཕྱན་སོ་སོ་བའི་
ལུས་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཚྱིད་སྤང་གཉིས།

དང་པོ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད། རྟོན་བསྐྱབ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐུ་བ་ལ་བརྟེན་
 པའི་འགལ་འདྲ་དང་། མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་
 བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གཡོ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་སོགས་ལུས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་འགྱུར་བར་
 ཐུལ། ཁྱོད་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་སོགས་ལུས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུངས། རྒྱབ་སྟེ། གཡོ་མི་གཡོ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་
 ཆོས་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་འདྲར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་འདོད་ན། ལག་པ་
 གཡོ་ལ་རྒྱུ་པ་སོགས་ལུས་མི་གཡོ་བའི་གཞིས་གཤག་གོ། །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་
 པ་གཡོ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་གཡོ་བར་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་
 ན་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་
 གཉིས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་གཉིས་
 གཡོ་མི་གཡོ་འགལ་བའི་ཆོས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོས་
 གྱིས་བསྐྱབས་པ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་སོགས་ལུས་ཐམས་ཅད་དག་བསྐྱབས་
 པར་འགྱུར་བར་ཐུལ། ཁྱོད་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་སོགས་ལུས་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འཕ་ཞེས་པ་ཐལ་བ་དེ་ཚྲོག་ནས་ཀྱང་འཕེན་ཞེས་པའོ།
 ཅུ་བ་འདོད་ན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་གོས་གྱིས་བསྐྱབས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་རྒྱུ་པ་སོགས་ལུས་ཐམས་ཅད་མི་བསྐྱབས་པའི་གཞིས་གཤག་གོ། །ཁོ་ན་རེ།
 སྒྲོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་གི་ལག་པ་ལ་བསྐྱབས་མི་བསྐྱབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཡན་

ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་ནི་མི་བསྐྱབས་པ་ཁོ་ནར་གནས་སོ་ཞེ་ན། སེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 ལྷ་སྐྱེན་གྱི་ལག་པ་རིལ་པོ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོ་ན་ལྷ་སྐྱེན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ལག་
 པ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་གཅིག་དང་། ལྷ་སྐྱེན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་གོས་
 ཀྱིས་མི་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་ཆད་མས་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དེ་འདྲའི་ཆོ་དེ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁོ་ན་རེ།
 ལག་པ་རིལ་པོ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆད་
 མས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་གི་ལག་པ་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ལྲབ་
 རྟེན་ ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་མཐོང་བའི་སྟོན་ནས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་མཐོང་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལག་པ་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོ་རྒྱུ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་
 མི་མཐོང་བར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ལག་པ་དེ་ཡན་ལག་ཅན་མི་མཐོང་བ་གང་ཞིག །རྒྱུ་
 པའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ལག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གསལ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་བཤད་དེ། ཡན་ལག་གི་གོ་
 རས་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མ་མཐོང་བ་ལ་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 ན། མིན་ཏེ་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོན་
 གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་བ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་ཡང་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་དགོས་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲ།
 ཞེས་པས་ཐལ་བ་དེ་རྟོག་ནས་ཀྱང་འཕེན་ཞེས་པའོ། །རྩ་བ་འདོད་ན། སྤར་ལྷར་

གཤག་གོ། ཁོ་ན་རེ། གཤག་མི་རུས་ཏེ། གསལ་བ་དེ་དྲག་(བརྟག་)པ་མཐའ་
བཟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གི་ལག་པ་སོགས་ལ་ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་
གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལག་པ་སོགས་ལ་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་
མ་བསྐྱར་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྤྱན་གྱི་ལག་པ་ཆོན་གྱིས་
ཁ་སྐྱར་བའི་དུས་དེར་ཆོན་གྱིས་ཁ་སྐྱར་བའི་ལྷ་སྤྱན་གྱི་ལག་པ་གཅིག་དང་ཆོན་གྱིས་
ཁ་མ་སྐྱར་བའི་ལྷ་སྤྱན་གྱི་ལག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཆད་མས་ཏོགས་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་དུས་དེར་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས་སྒྲངས།

གཉིས་པ་ནི། ལག་པ་ལ་སོགས་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཅན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པ་དེའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་ཕྱན་
རེ་རེ་བ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གྱིས་སྟོང་བ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོའི་བསགས་རྩལ་བྱང་
པར་ཅན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གྱིས་སྟོང་བའི་རྩལ་དུ་མ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་
ནའང་དེ་མི་རིགས་ཏེ། སྔོན་པོའི་བསགས་རྩལ་བྱང་པར་ཅན་ནམས་ཆོས་ཅན།
དབང་མངོན་གྱི་ཏོགས་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་གྱི་ཏོགས་བྱ་མིན་པའི་
རྩལ་ཕྱན་དང་བྱང་པར་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྔོན་པོའི་
ཟླ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་སྔ་མ་བཞིན། ཡང་ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་འདྲ་བ་ལ། དབང་
ཤེས་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་

ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོན་པོའི་བསགས་རྩལ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པས་རང་འབྲས་དབང་གེས་གཅིག་སྦྱེད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་
 འབྲས་དབང་གེས་སྦྱེད་མི་རྒྱས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་གྱི་ངོ་པོ་ལས་འཕྱོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ལོང་བས་ཉི་མ་ནམ་ཡང་མཐོང་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱོགས་
 སུ་མའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་
 ལན་འདེབས་པ་མཛད་པ་ནི། སྤྱོན་པོའི་བསགས་རྩལ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་མངོན་གྱི་ཆོགས་བྱ་མིན་པའི་སྤྱོན་པོའི་རྩལ་ཕྱན་དང་ཁྱད་
 པར་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་གེས་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་
 པའི་རྩལ་ཕྱན་མིན་ཏེ། རྟགས་སུར། ཁ་ཅིག་རྩལ་ཕྱན་མིན་ཏེ། དབང་མངོན་
 གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདིའི་དོན་དུ་སྒྲ་ཞིང་སྐབས་འགར། སྤྱོན་
 པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྒྲ་
 བ་འགལ་འདུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོན་པོའི་རྩལ་ཕྱན་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་དུ་
 ཐལ། སྤྱོན་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་སྒྲངས་
 མོད། དེ་མིན་པར་ཐལ། རྩལ་ཕྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །གོང་
 གི་ཚུད་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་པོ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བརྟན་པ་འདིས་ནི། སྤྱོན་
 པོའི་བསགས་རྩལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། རྒྱབ་ཐོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ།
 རྒྱབ་ཐོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་པའི་རྩལ་ཕྱན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 སུར་གྱི་སྤྱོན་པོའི་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་བཞིན་ཞེས་པའི་ཚུད་པ་དག་ཀྱང་རྟགས་མ་

གྲུབ་ཀྱི་ཡན་འདེབས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ངག་དོན།
 དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལ་སུན་འབྲིན་ཡང་
 དག་མིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་བྱོད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་དོན་མཐུན་
 ཐེབས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཀྱི་རྣམ་མེད་ན། དོན་རྣམས་
 དབང་མངོན་གྱིས་མི་འཛིན་པས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ན། གཞིན་པ་འདི་ཡོད་དེ།
 དངུལ་ཁུ་དང་གསེར་འདྲེས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་ལ་ཇི་ལྟར་སྤངས་སྟེ་མི་
 སྤངས་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཀྱི་སྟོང་བའི་ཕྱིར། སོགས་པས་འོ་མ་དང་
 ཁུ་འདྲེས་པ་བཟུང་། རྟགས་དངོས། རྩལ་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱིས་རྣམ་མི་ཚུམ་པར་ཁས་བླངས་སོ། །བདོ་(དྲོ་)ཆོན་ཆོས་ཅན། རྟགས་གསལ་
 སྤར། སོགས་པས་ཤིང་མེ་རྩལ་བཟུང་ངོ་། །དུ་མ་ཉིད་ནའང་སྤར་མ་བཞིན། ཞེས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤར་མའི་སྒྱུར་བ་གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དབང་སོགས་
 རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྟོག་པ་དབང་ཤེས་དག་ནི་ཇི་ལྟར་
 རྒྱུད་བྱེད་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། དབང་སོགས་སོ་སོ་བ་དབང་ཤེས་རྒྱུད་པའི་རྒྱས་
 མེད་རྣམས་ལས་འཕྲོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་བླངས། ཁོ་ན་རེ། འདོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་པ་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ལྡན་པ་རྒྱུད་བྱེད་ལས་དབང་
 ཤེས་དངོས་སུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་སྤར་གྱི་ཐལ་བ་མཚུངས་ཏེ། དབང་
 སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་ལྡན་པ་རྒྱུད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་
 གསུམ་གྱི་ལྡན་པ་རྒྱུད་བྱེད་མིན་པའི་ངོ་པོ་ལས་འཕྲོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 ཁས་བླངས། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། གསེར་དངུལ་ཁུ་འདྲེས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་

ཆ་མེད་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གསེར་
 དང་དངུལ་ཚུའི་ལྡན་པ་རྟག་རྣམས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ཡིན་
 མོ་ཞེ་ན། དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། གསེར་དང་དངུལ་ཚུའི་དུལ་ཕྱན་གྱི་ལྡན་པ་
 རྟག་རྣམས་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། རྟོན་གསེར་དངུལ་གྱི་དུལ་ཕྱན་
 བྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། དུལ་ཕྱན་དབང་
 ཤེས་ཀྱིས་སྤང་མི་རུང་བ་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣམས་
 སྤྲོ་ཆོགས་ལྡན་པའི་བདུང་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རོ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་དབང་
 ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་རོ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པར་འགལ་
 བའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས། མ་གྲུབ་ན། ཁས་སྒྲངས་མོད། དེར་ཐལ། བྱོད་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་
 པ་མི་བརྟན་པར་འདོད་པས་སོ། །སོགས་སྐྱས་ཏི་དང་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་བཟུང་
 རོ་༥ །ཁོ་ན་རེ་གལ་ཏེ། རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་ལྡན་པའི་བདུང་བ་ལ་གཟུགས་ཏི་ཡོན་
 ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ལས། རྩ་བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྣམས་
 སྤྲོ་ཆོགས་ལྡན་པའི་བདུང་བ་ལ་རོ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་
 འོ་མ་ལ་རོ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་སྒོ་བ་དད་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་ལྡན་པའི་བདུང་བ་ལ་རོ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བརྟགས།
 འོ་མ་ལ་རོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་ལྡན་པའི་བདུང་བ་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ཀྱི་རོ་མེད་པ་དང་འོ་མའི་རོ་ཡོད་པར་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཐལ།
 བྱོད་ཀྱི་རོ་མེད་འོ་མའི་རོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན་མངོན་སུ་མ་

གྱིས་བསལ། གཞུང་འདྲིའི་དོན་དེ་ཡིན་པར་ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། རི་ལྟར་འོ་མ་
 ལོག་པ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་དང་འདྲེས་པ་མེད་པར་དངོས་ཀྱི་རོ་ལ་སོགས་པ་
 རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞིམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་པོར་(ཅན་དུ)དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་པོར་མི་འགྱུར་རོ།
 སྒྲོར་བ་ནི། གང་དག་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་
 ནི་དེའི་རྩ་མཆན་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་མཚུངས་པའི་ཡུལ་དག་མིན་ཏེ། བླ་མོ་དང་
 བླ་རུ་པ་(ཡུར་བུ་བ་)དག་གི་བ་སྒྲུང་ནི་ཤེས་པ་མཚུངས་པའི་ཡུལ་དག་མིན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །འོ་མ་དང་བརྟུང་བ་ལ་ཡང་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རོ་ལ་སོགས་
 པ་དང་ལྡན་པ་ཅན་ཡིན་ནི་ཞིས་བྱ་བ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའི་ཞིས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱ་བ་བྱུང་བའི་སྤྲེང་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རི་ལྟར་སྤྲེང་བ་
 རིང་པོའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཞིས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་
 སྤྲེང་བ་རིང་པོ་ཞིས་པའི་སྐྱ་སྒྲོ་མི་འདུག་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་
 པ་ཁས་སྒྲུངས། གཞན་ཡང་། ཡོན་ཏན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་བུམ་པ་
 རང་གི་ངོ་པོ་དང་བུམ་པ་ཞིས་པའི་བརྗོད་པ་སྐྱ་དག་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་
 བུམ་པའི་གངས་དང་ལྡན་པ་དང་བུམ་པའི་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ངོ་པོ་ཆད་མའི་སྒྲོ་ལ་མི་སྤྲང་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་བུམ་པའི་སྐྱི་བ་བྱུང་
 ངོ་དྭ་ རྟོན་རེ། བུམ་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པའི་གངས་སོགས་ཡོད་དེ།
 བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གངས་སོགས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་རྟོག་འདུག་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་པར་བལ། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གངས་ཐ་དད་དུ་བཟློད་
 པའི་སྐྱ་དང་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ནི་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གངས་རྩམ་ཐ་དད་དུ་མེད་
 གྲང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྩམ་ཐ་དད་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་
 སུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་རྩམ་སུ་འབྲང་བ་ཅན་ནོ། །བུམ་པ་དང་
 བུམ་པའི་གངས་རྩམ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་ཐ་དད་དུ་བཟློད་པའི་སྐྱ་རྟོག་འཇུག་
 པ་ནི་དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་གཟུགས་ཀྱི་གངས་གཟུགས་ལས་རྩམ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་
 དེ་བཟློད་པའི་སྐྱ་རྟོག་ཐ་དད་འཇུག་པ་བཞིན་དང་། ཞིག་པ་དང་མ་སྦྱེས་པའི་གངས་
 སོགས་ཞིག་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་དག་ལས་རྩམ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་རྟོག་ཐ་དད་
 དུ་འཇུག་པ་བཞིན། ངག་དོན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་བཟློད་པ་
 སྐྱ་ལས་རྩམ་ཐ་དད་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་གངས་སོགས་མེད་དེ། །དེ་འདྲ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་གངས་སོགས་ཐ་དད་དུ་བཟློད་
 པའི་སྐྱ་རྟོག་ཡོད་ན་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་གངས་སོགས་རྩམ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་
 ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་གངས་སོགས་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་
 ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་གངས་སོགས་ཐ་དད་དུ་བཟློད་པའི་
 སྐྱ་རྟོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཞིག་པ་
 ཆོས་ཅན། མ་སྦྱེས་པ་ཆོས་ཅན། ཏགས་གསལ་སྤར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡོན་
 ཏན་གཟུགས་ཀྱི་གངས་སོགས་མེད་བཞིན་དུ་གངས་སོགས་བཟློད་པའི་སྐྱ་ནི་བཏགས་
 པ་ལས་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱི་དངོས་སུ་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། ཏུ་མཚན་གང་གི་གངས་

སོགས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་གཟུགས་སོགས་ལ་བཏགས་པ་ལས་འདུག་པར་
 འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་རྒྱས་གངས་
 སོགས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་བཏགས་པ་ལས་འདུག་པར་ཅིས་མི་འདོད་དེ་འདོད་རིགས་
 པར་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བུམ་སོགས་ཀྱི་གངས་མེད་
 བཞིན་དུ་བཏགས་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གངས་མེད་བཞིན་དུ་བཏགས་
 པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཀྱན་ལ་
 གངས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ནི་བར་བཏགས་པ་མིན་ཏེ། བུམ་སོགས་གང་ལ་
 རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རང་གི་གངས་སོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་གངས་
 སོགས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་གཙོ་བོ་སྟེ་དངོས་སུ་འདུག་ལ། གཟུགས་གང་ལ་རང་ལས་
 རྫས་ཐ་དད་པའི་རང་གི་གངས་སོགས་མེད་པ་དེ་ལ་གངས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་
 བཏགས་པ་ལས་འདུག་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་
 པའི་ཁྱོད་ཀྱི་གངས་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་གངས་སོགས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་
 དངོས་སུ་འདུག་ལ། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ལས་དོན་གཞན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གངས་
 སོགས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཟུགས་ལ་གངས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་བཏགས་
 པ་ལས་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གང་ལས་འཐད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་བུམ་པ་
 ལ་གཅིག་ཅེས་པའི་གངས་ཀྱིས་སྤྱོད་དངོས་སུ་འདུག་པར་མཐོང་བ་ལྟར་གཟུགས་
 ལ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གངས་རྫས་ཐ་དད་
 དུ་མེད་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་དང་བུམ་པ་གཅིག་ལ་སོགས་

པའི་གངས་བཟོད་པའི་ཆོས་བཟོད་པའི་སྐྱ་ཐ་དད་པ་གཉིས་འདུག་པ་དེ་དོན་མེད་
 རྣམ་གངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གངས་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་
 ཏུ་མེད་པའི་སྤྱིར་འདི་ཡང་ཆོས་དེ་མ་ལ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །འདོད་ན་བུམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་ལས་བུམ་པའི་གངས་སོགས་གོ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། དབང་
 པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་སྤྱ་རན་རྩ་ར་ཞེས་པའི་སྐྱ་རྣམས་བཞིན། ཞེ་ན། ཆོས་དེ་
 དང་ཆོས་དེའི་གངས་རྩལ་ཐ་དད་ཏུ་མེད་ན། ཆོས་དེ་བཟོད་པའི་སྐྱ་དང་ཆོས་དེའི་
 གངས་བཟོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་དགོས་མེད་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ།
 དཀར་པོ་དང་དཀར་པོའི་གངས་དང་དཀར་པོའི་ལྗན་པ་གསུམ་བཟོད་པའི་སྐྱ་འདུག་
 པ་དེ་གཉིས་དོན་གཞན་ཏུ་གྱུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་མིན་དཀར་པོ་དང་དེའི་གངས་
 དང་དེའི་ལྗན་པར་བཟོད་པའི་སྐྱ་གསུམ་རྣམ་གངས་པ་མིན་པའི་སྤྱིར། སོགས་
 རྩལ་མས་སྤྱི་སོགས་བརྟན་ལྷག་མ་དང་སོགས་སྤྱི་མས་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་ལ་སོགས་བཟུང་
 རོ་༥ རྟག་དོན། དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་
 གངས་བཟོད་པའི་སྐྱ་དགོས་མེད་རྣམ་གངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་གངས་
 རྩལ་ཐ་དད་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་
 ཀྱི་དཀར་པོ་སོགས་ཡོན་ཏན་དེ་ལའང་དཀར་པོའི་གངས་སོགས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་
 དང་ལྗན་པར་སྐྱ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིར་བའི་རྟགས་མ་གྱུབ་པོ་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་དཀར་
 སོགས་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་རྩལ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་གངས་སོགས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་
 རྟེན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བ་བྱེ་བྲག་པས་མཆན་ཉིད་ལ་ཁས་སྒྲངས། རྟགས་གསལ་

ཀྱང་ཁས་སྒྲུངས། གལ་ཏེ་ཐ་དད་པ་མེད་ལ། ཐ་དད་དོན་མེད་ན་ཞེས་པའི་སྐབས་
 སུ། རྩུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གྲངས་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་དགོས་མེད་ན་མ་གྲངས་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཞན་མིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་
 པའི་སྒྲུ་དང་བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་པའི་སྒྲུ་གཉིས་འདུག་པའི་གཞི་བུམ་པ་དང་བུམ་
 པའི་གྲངས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གཉིས་དོན་གཞན་མིན་ན་ཁྱེད་གཉིས་ཐ་དད་མེད་
 མི་དགོས་ཏེ། ཁྱེད་གཉིས་དོན་གཞན་མིན་པ་ཡང་ཡིན། ཁྱེད་གཉིས་ལྡོག་པའི་
 དབྱེ་(བ་)ཐ་དད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཡོན་
 ཏན་འདི་ནི་ལས་མ་ཡིན་པའང་ཡིན། རྩས་མིན་པའང་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲུ་གཉིས་
 འདུག་པའི་གཞི། ལས་མིན་པ་དང་རྩས་མིན་པ་གཉིས་དོན་གཞན་མིན་ཡང་ལྡོག་
 པ་ཐ་དད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གྲངས་རྩས་
 གཞན་མེད་ཀྱང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་དང་བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་
 པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུ་གཉིས་ལ་དགོས་པ་སོ་སོར་ཡོད་པར་སྒྲུ་ན་དགོས་པ་ནི་ངི་
 ལྟ་བུ། དེའི་དཔེ་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གྲངས་རྩས་གཞན་དུ་
 མེད་ན་བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་པའི་དུག་སྒྲུ་འདུག་པ་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་མ་
 ཁྱབ་པར་ཐལ། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གྲངས་རྩས་གཞན་མིན་ཡང་དངོས་པོ་སྟེ་
 ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་ནམས་ཀྱིས། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་
 པ་ལས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ། བཟུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལའང་བུམ་པའི་གྲངས་བུམ་
 པའི་ལྡོག་ཆོས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་

དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱོད་མེད་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་
 ནས་སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་པར་འདོད་པའི་ཉན་པ་པོ་ལ་འཆད་པ་པོས་སྤྱོད་
 མེད་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཀུན་སྒྲིལ་དུ་འཕངས་པ་མེད་པར་སྐབས་ལ་ལར་སྤྱོད་མེད་
 ལྡན་པ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་བཞིན་དུ་རྫོང་
 པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། ལྷ་འག་དོན། བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་པའི་དུག་པ་ཆོས་
 བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲུར་བཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་གྲངས་ཁྱད་པར་
 གཞན་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དུ་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་ཞེས་
 པའི་དུག་པ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་
 ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དུ་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆོས་བརྗོད་
 ཀྱི་སྒྲུའི་དགོས་པ་བཤད་ནས། ད་ནི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུའི་དགོས་པ་བཤད་
 པ་ནི། སྤྱོད་མེད་ལྡན་གྱུར་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་
 བྱེད་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་མེད་ལྡན་པའི་དོན་གཅིག་བརྗོད་
 གྱུར་སྤྱོད་མེད་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་འཕེན་པ་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་པར་གོ་བའི་དགོས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་ཞེས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་སྤྱོད་
 མེད་ལྡན་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་གཉིས་ཀས་སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་གཅིག་བརྗོད་
 པར་འདྲ་ན། སྒྲུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་འགལ་ལོ་
 ཞེན་ཏེ། མིན་ཏེ། སྒྲུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་གཅིག་བརྗོད་པར་འདྲ་ཡང་
 ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་མེད་ལྡན་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། དེ་

ལྟར་བད་བྱས་པའི་དབང་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། སོར་མོ་ལྡན་ཞེས་པའི་
 ཚོས་ཅན་བཅོད་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སོར་མོའི་ལྡན་པ་བྱང་
 པར་གཞན་མི་སྤྱང་བའི་ཚུལ་གྱི་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོར་མོ་ལྡན་
 པ་ཞེས་ཚོས་ཅན་བཅོད་པའི་སྐྱ་དང་། སོར་མོའི་ལྡན་པ་ཞེས་ཚོས་བཅོད་པའི་སྐྱ་
 གཉིས་ཚོས་ཅན། བྱིད་གཉིས་ཀྱིས་སོར་མོའི་ལྡན་པ་བྱང་པར་གཞན་སྤྱང་མི་སྤྱང་
 གི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བདའི་དབང་ལས་བྱིད་གཉིས་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དངོས་སུ་འདུག་
 པའི་གཞི་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་གཟུགས་ལས་རྩས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱབ་པ་མེད་དེ། བུམ་གཟུགས་ལས་རྩས་གཞན་
 པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བུམ་པ་མེད་ཀྱང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདུག་པའི་གཞི་གཞན་
 ཡོད་དེ། ཞེས་སྐྱ་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདི་བུམ་པའི་གཟུགས་ལ་དངོས་སུ་
 འདུག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་གཉིས་བཅོད་བྱའི་གཞི་གཅིག་ལ་འདུག་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན། བུམ་གཟུགས་
 ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བུམ་པ་དྲག་རྩས་མེད་ཀྱང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་
 སྐྱ་དངོས་སུ་འདུག་པའི་གཞི་མེད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་བུམ་པའི་རྩ་རྩས་
 བརྒྱད་པོ་དེའི་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱན་ཆུ་སྦྱར་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མིན་པ་
 རི་རྒྱུ་པར་གཅོད་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ནི་དངོས་སུ་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ནི། བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདི་བུམ་པ་དང་བུམ་

པའི་གཟུགས་གཞི་མཐུན་བཅོམ་པའི་གཞི་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུ་མིན་ཏེ། བུམ་པ་
 ཞེས་པའི་སྒྲུ་འདིས་བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་བུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་པ་བྱང་
 པར་བཅོམ་བྱར་སྒྲོང་བ་དེས་ནའོ། །རིགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་དང་ཚོགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་
 དེ་ལ་བྱང་པར་ཡོད་དེ་སྤར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཚོགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་ས་རང་
 གི་ཚོགས་པ་ཅན་རྣམས་བྱར་སྒྲོང་ལ། རིགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་ས་རང་གི་རིགས་རྣམས་
 བཅོམ་བྱར་མི་སྒྲོང་བ་འདི་ནི་རིགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་དང་ཚོགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་འདི་བྱང་
 པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དེ་གཉིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། རིགས་
 བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་ཡིན་ལ་ཚོགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་མིན་པའི་ལུ་ནི། བེས་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་
 བུ། ཚོགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་ཡིན་ལ་རིགས་བཅོམ་གྱི་སྒྲུ་མིན་པའི་ལུ་ནི། རྩལ་རྣམས་
 བརྒྱད་ཅེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ལུ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་བུ།
 གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ལུ་ནི། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་བུ། བུམ་པ་དང་
 བུམ་གཟུགས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མེད་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་ཐ་དད་དུ་
 གོ་བར་བྱེད་པའི་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་ངས་(ངག) སྒྱུར་བ་དགོས་མེད་དུ་
 ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་རྣམས་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་
 དེའི་སྒྲུ་གཟུགས་ཅམ་གྱིས་ཡན་ལག་གི་བྱང་པར་དུ་བྱས་དེ་བུམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་
 ཞེས་པའི་ངག་སྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པའི་ནང་ནས་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱང་པར་དུ་བྱས་སྟེ་སྟོན་པར་བྱེད་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་གཟུགས་བུམ་པ་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་
 བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་ངག་སྒྱུར་བ་དགོས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་པའི་ཕྱོགས་འདིས་

གཞན་ཅན་དན་དང་ཅན་དན་ངི་རྩལ་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་ཅན་དན་གྱི་ངི་ཞེས་པའི་
ངག་སྐྱར་བ་ལའང་། དགོས་པ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་དེ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་རྩལ་ཕྱན་སོ་སོ་བ་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ་
ལ། ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་ཀྱན་ཡིད་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པ། ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་
རེ་རེ་བ་ཡིད་སྒྲོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་མིག་དབང་གི་རྩལ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་ཡིད་སྒྲོ་འབྱུང་
བ་མིན་པས་བྱུང་པར་བཤམ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་མ་ལུས་པ་ཡིད་
སྒྲོའི་སྐྱེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་ན། ལོང་བས་གཤག་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྒྲོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩལ་
ཅིག་ཅར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྩལ་ཐ་དད་མང་པོ། ལྷ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བར་བཤམ། ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་རེ་རེ་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབུགས་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་རེ་རེ་སྒྲེད་པར་ངེས་པའི་ལན་དགག་
དང་པོར་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་སྒྲེ་ལ་ཕྱིས་རང་རིགས་ལས་རིམ་གྱིས་སྒྲེད་པར་འདོད་
པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མང་པོ་ཅིག་ཅར་མི་སྒྲེ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུན་དབུགས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བར་ངེས་
པའི་ཕྱིར་རེ་ཞེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་དག་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་ཉེར་ལེན་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་དུ་མ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བར་ངེས་

བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་དང་ལུས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆ་དུ་མ་ཅན་
 ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་ཆ་མེད་
 གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་། གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡིད་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་མང་པོ་གསལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལུས་
 དབུགས་རྟག་པ་རྟག་དུ་ཉི་ཤེས་པར་ཡིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་
 སྟེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུ་མ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལུས་
 དབུགས་རྟག་པ་ཡིད་ཀྱང་ལུས་དབུགས་རྟག་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་
 ཅར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མིན་གྱི་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་དབུགས་ཆོས་
 ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཅར་ཡིད་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་སྤྱི་ཕྱི་ཁྱུང་པར་མེད་པའི་རྟག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། གཞན་ཡང་། དབུགས་ཆ་མེད་
 གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་དུ་མས་ཉིར་ལེན་(བྱས་)པའི་
 ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དབུགས་
 གཅིག་རྒྱ་བའི་དུས་དུ་ལ་ཡང་དོན་དུ་མ་འཛིན་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་
 ཕྱི་དུ་མ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། དབུགས་གཅིག་རྒྱ་
 བའི་དུས་ནའང་དོན་དུ་མ་སྒོ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དབུགས་གཅིག་རྒྱ་བའི་
 དུས་ཀྱིས་སྒོ་སྤྱི་ཕྱི་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབུགས་གཅིག་རྒྱ་བའི་དུས་
 གྱི་སྒོ་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེ་ནི་བྱ་བ་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
 དུས་ཀྱི་སྒོ་སྤྱི་ཕྱི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དུས་ཀྱི་སྒོ་སྤྱི་

ཕྱི་ལོ་བྱ་བ་ཅིག་ཅར་མི་གྲུབ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་དགོས་པ་མེད་ཅི་ན། དེ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ལྷ་ཕྱི་ལོ་
 བྱ་བ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ལྷ་ཕྱི་ལྷ་བྱེད་པར་
 མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་བར་བཤད་ལ། རིག་བྱེད་པ་དག་གིས་ནམ་བཙས་
 ནམ་མེད་ཀྱི་བཤད་པ་བྱས་པ་ལེགས་པར་མི་སེམས་ཤིང་། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་
 ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ཡན་གྱིས་དབྱུགས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་
 རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས། ད་ནི་དབྱུགས་ཆ་དང་བཙས་
 པའི་རྒྱུ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་དུལ་ཕྱན་དུ་མས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་རེ་རེ་སྐྱེ་བར་ངེས་ཞེས་
 སྐྱབ་དགག་པ་ནི་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དབྱུགས་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མའི་ཆ་དང་བཙས་
 པ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མའི་ཆ་དང་བཙས་པ་ཡིན་པས་
 རྒྱ་དབྱུགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དག་གི་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡིད་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་
 འབྲས་བུ་ཡིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་འདྲུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་
 པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དབྱུགས་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ལ་སྟོས་པ་མིན་
 ནམ་ཡིན། དང་པོ་དབྱུགས་དེ་དག་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ལ་སྟོས་པ་མིན་པའི་
 དུས་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། དབྱུགས་སྐད་ཅིག་སྐྱེ་བྱེད་དེ་དག་རིམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བར་ངི་
 ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབྱུགས་སྐད་ཅིག་སྐྱེ་བྱེད་དེ་དག་གོ་རིམ་དང་
 ལྡན་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་ཏེ། དབྱུགས་རང་རིགས་ལ་
 སྟོས་མེད་དུ་ལུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེད་བར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དབྱུགས་
 སྐད་ཅིག་མ་ནམས་རང་རིགས་སྐྱ་མ་རྒྱ་བྱས་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མེད་ཅི་ན། ཆོ་འདིའི་
 དབྱུགས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོ་འདིའི་དབྱུགས་

སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དབུགས་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲུལ་པའི་འདྲ་ཡོད་པ་མིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉེགས་ཁྱབ་ཁས་སྒྲུངས། མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ།
 གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དབུགས་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་རིམ་
 གྱིས་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ཏུ་མ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ངེས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་བདེན་ཏེ། འདི་ལྟར། དབུགས་
 སྐད་ཅིག་མ་སྤྲུལ་ལས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་དབུགས་སྐད་ཅིག་ཏུ་མ་ཅིག་ཅར་
 འབྱུང་བ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པར་ཐལ། ཏུས་ཅིག་ཅར་ཏུ་དབུགས་ཏུ་མ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་
 ས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྱུང་ས་ཁས་(ཁ་)རྣམས་
 སྐད་ཅིག་མ་སྤྲུལ་པས་སོ། །དཔེར་ན་ཏིལ་ཏུ་བཞིན། འདོད་ན། ཁས་སྒྲུངས་སོད།
 གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མང་པོ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ།
 དེ་སྐྱེ་བའི་ཉེར་ལེན་དྲུལ་སྤྲུལ་ཏུ་མ་ཡང་ཆང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དབུགས་ཏུ་
 མའང་ཅིག་ཅར་ཆང་བ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩ་འགལ་སོན་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་
 དབུགས་ཏུ་མ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་དབུགས་ཏུ་མ་དེ་ཏུས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཡིད་
 ཀྱི་སེམས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་མང་པོ་ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མིན་ནོའོ་ན།
 དབུགས་མཐའ་དག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་དབུགས་ངེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དབུགས་རྒྱ་ཞན་པ་ལ་སྐད་ཅིག་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེར་
 དབུགས་ཀྱི་ཆས་དག་པོ་གཅིག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ། ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལ་དབུགས་མཐའ་དག་དགོས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་སོ། །ཅི་

དེར་གཉིས་པ་ལྟར་ན་དབྱགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་བྱད་པར་ལས་ཤེས་པ་ཡང་འཕེལ་
 འགྲིབ་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབྱགས་ཅི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གང་ཞིག་གཞི་གང་གི་འཕེལ་
 འགྲིབ་ཐ་དད་ལས། འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་ནི་གཞི་དེའི་འབྲས་
 བུ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱད་ལ་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སེ་ཞི་ན། གང་ཟག་
 གཅིག་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྫས་གཞན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་
 བ་མིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྡུ་མ་གཅིག་ནི་གང་ཟག་གཅིག་
 རྒྱད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བ་གཅིག་སྐྱེད་པའི་རྒྱར་ངེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྡུ་མ་ལ་
 གང་ཟག་གཅིག་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་ཤི། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྡུ་མ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་གཟུགས་ལ་ཆགས་
 པ་ཡི། ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་ངེས་པའི་ཡིད་ཉོག་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་ཉིན་ཀྱི་རྒྱས་པ་མེད་
 པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གཞན་སྐྱ་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་མི་སྐྱེད་བར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། ལྟ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྫས་
 གཞན་མང་པོ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མང་ལ་དུ་ཉིང་མཚམས་
 སྒྱུར་བའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རང་གི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྡུ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག།
 བྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྫས་གཞན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་ཉིན་

མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་མ་གྲུབ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་
ལེན་རྣམ་ཤེས་སྤྲུལ་ལས་སྐྱེ་བར་བཅུ། ཁྱོད་དེ་ཕན་བདག་ས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཁྲོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཕན་དུ་མ་ལས། དང་པོར་ཡིད་སྒྲོ་
རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་ཕྱིས་དེའི་འོག་དུ་ནི་ལུས་ལས་མི་སྐྱེད་བར་རང་
གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ངེས་སེ་ཞི་ན། ལུས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཕྱིས་ཡིད་སྒྲོ་དུ་(མ་)ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོག་པ་ཡིན་ཏེ་
མི་འབད་པར་བཅུ། ཁྱོད་དང་པོར་སྒྲོ་དུ་(མ་)ཅིག་ཅར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟག་པ་ཡིན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྤངས།

བདུན་པ་ལུས་སྒྲིའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་
ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཤི་བའི་འོག་དུ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ནི་མེད་པར་སེམས་
འབའ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་བར་བཅུ། ཤི་བའི་འོག་དུ་རྟེན་ལུས་ཡོད་པ་མིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་བཅུ། ཤི་བའི་འོག་དུ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ནི་སྟོག་པས་
སེ་ཞི་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ན། ལུས་མེད་པའི་སེམས་འབའ་
ཞིག་གནས་པར་བཅུ། ཞེས་ཚོད་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་
དུ་སྐྱེ་བ་ན་དེར་བཅུ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚོད། དང་པོ་ལྟར་ན། འདོད་དེ་སྐྱེ་བ་སྤྲུ་
མ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཏེ་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལུས་
དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ན་འཇུག་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ན་གནས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་

རྒྱ་སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་སེམས་ཐ་མ་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གྱི་ཡན་
 ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཏགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་
 སུ་སྐྱེ་བ་ན་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གཞུང་
 འདིའི་བུགས་ལ་བཞུགས་ན། །ངག་དོན། ལྷ་སྐྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུགས་མེད་
 ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དེར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། ཁྱོད་དེར་སྐྱེས་
 པའི་ཆེ་དེར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 གནས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་རྒྱ་ཆང་བའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་འདོད་གཟུགས་ནས་གི་འཕྲོས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་འདོད་
 གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མིག་སྟགས་དབང་པོའི་སྐྱེད་མཆེད་ལྟའི་ཉིར་
 ལེན་གང་ཡིན་དེ་འདྲ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཆེ་ལྔ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མིག་སྟགས་
 སྐྱེད་མཆེད་ལྟ་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ལུས་གནས་མིག་སྟགས་སྐྱེད་མཆེད་ལྟ་སྐྱེད་
 པའི་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་འདོད་པ་ནས་
 གི་འཕྲོས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་འདོད་པའི་མིག་སྟགས་སྐྱེད་མཆེད་
 ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་མིག་སྟགས་
 སྐྱེད་མཆེད་ལྟའི་ཉིར་ལེན་ཅན་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས།
 གཉིས་པ་ལ་གཟུགས་མེད་ཏུ་སྐྱེས། གསུམ་པ་ལ་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་འདོད་པའི་
 མིག་སྟགས་སྐྱེད་མཆེད་ལྟའི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གང་ཡིན་བྱས་པ་ལ། བཤས་པ་
 ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་པོའི་མིག་སྟགས་སྐྱེད་མཆེད་ལྟ་པོ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པའི་མིག་སྟགས་

སྐྱེད་མཆེད་ལྗེ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་གསུམ་པའི་མིག་སྟགས་སྐྱེད་
 མཆེད་ལྗེ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དངོས་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་གཞན་དུ་མས་བར་ཆོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། དབང་པོ་རིགས་མཐུན་གཞན་གྱིས་བར་
 མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་
 ཐ་མ་དེ་དང་འགོག་པ་ལས་ལྡང་སེམས་དང་པོ་དེའི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་དུ་མས་བར་
 ཆོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་
 མཛོད་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་(པ་)བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་
 ཐམས་ཅད་འདིར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཏྲག་དངོས་བཞིན་ནོ། །མིག་
 གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད། དེ་ལས་
 སྒྲར་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ན། མིག་ཤེས་དང་པོ་དེ་རྣ་བའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པས་བར་ཆོད་པའི་མིག་ཤེས་ཕྱི་མའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཐལ། དེའི་
 ཉེར་ལེན་ཡིན། དེ་དང་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར།
 བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་གསུམ་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། སྐྱེ་བ་དང་པོའི་མིག་སྟགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་སྐྱེ་བ་བར་པ་གཟུགས་
 མེད་ནས་འཆེ་ཁའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་མིག་སྟགས་དབང་པོའི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་གིས་
 ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གསུམ་པའི་མིག་སྟགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་
 བ་སྤང་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་ཕྱེད་ཀྱིན་གྱི་

ཡན་ལག་མིན་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྒྱུ་འཕེན་སྟོན་གས་
 གྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་མིག་སྟོན་དབང་པོ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མིག་
 སྟོན་དབང་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མིན་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤང་
 བའི་རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་འཆི་སེམས་སྐྱེ་
 བ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་གྱི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་
 ལ་དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་མི་དམིགས་པ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེང་། སྐྱེ་
 བ་སྤྲ་མའི་མིག་སྟོན་དབང་པོ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མིག་སྟོན་དབང་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
 རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་བྲལ་པ་འབྲུལ་བས་བསྐྱལ་
 བྱ་ངེས་བྱེད་མིན་པར་རབ་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་མིག་དབང་ཐ་
 མ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མིག་གི་དབང་པོ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་ཏེ། དབང་
 པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་དབང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱལ་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་མིན་ཏེ། ལྷག་ལྷན་བྲལ་པ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། རྟགས་སུ་
 གཟུང་བྱ་གསུམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ནས། དེ་སྐྱལ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ།
 དེ་སྐྱལ་གྱི་བྲལ་པའི་ཚུལ་གཉིས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་གསུམ་འགོད།
 གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དབང་པོ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལ་དབང་པོ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་
 རུས་པ་གུབ་པར་ཐལ། ཆེ་འདིའི་མིག་སྟོན་དབང་པོ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་རང་གི་རིགས་
 འདྲ་མིག་སྟོན་དབང་པོ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྟགས་མ་གུབ་སྟེ། ཆེ་འདིའི་མིག་སྟོན་དབང་པོ་སྤྲ་

ཅིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཁས་ཅད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོ་འདིའི་མིག་གི་དབང་པོ་
 སྒྲོད་ཅིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཁས་གཅིག་མིན་པར་བཤམ། ཆོ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་སྒྲོད་
 ཅིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཁས་རྣམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་བཤམ། ཆོ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་སྒྲུར་དྲངས་པ་ལས་ཕྱིས་རྒྟེག་
 པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གལ་
 ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཆོ་འདིའི་མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲུ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། ལུས་ཏྲག་
 པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲུ་མ་མང་གསལ་འགྱུར། དེ་རྒྱ་ཏྲག་
 ཏུ་ཉེ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱོད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་བཤམ་བར་འགྱུར་
 བར་བཤམ། བྱོད་ལུས་ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་དབང་པོ་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འདྲ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་པར་བཤད། ཁོ་ན་རེ། ཆོ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་
 ཕྱི་མ་རྣམས་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱོད་ལ་འགལ་འདུར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་
 བ་ཕྱི་མའི་ལུས་གཞན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 བར་བཤམ། ཆོ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་སེམས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པ་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་རྒྱ་བྲལ་ཕྱིར་ན། དེ་ཉིད་འདིར་
 ནི་ཅིས་མ་བརྗོད། ཅིས་པ་ནས། འདིའི་བར་གྱིས་དག་བཅོམ་པ་བ་མའི་སེམས་
 དང་བ་མལ་པའི་འཆི་སེམས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་དེ། རིག་
 པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་ལུས་ཡིན་ལ། བྱོད་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་གཞན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་དྲགས་སྒྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་ནས་བཀག་པ་
 ཡིན་ནོ། །རིག་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལུས་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དྲགས་
 སུ་བཀོད་ནས་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་དང་དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ནམས་ཀྱན་རང་འབྲས་
 རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷག་
 རྣམ་ཏེ་བྱབ་པ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ངག་དོན། རིག་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལུས་དང་བུལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སོ་སོ་
 སྒྲུབ་པོ་དང་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆམས་མི་སྒྲུབ་པར་
 གྲུབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་རུང་བའི་རྩོད་པ་སྒྲུབ་བ་
 ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤང་རྩེ་གེས་རབ་སོགས་གོམས་
 པ་ལས་རུང་ཟད་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་ནའང་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་འདས་ནས་
 མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། མཆོངས་པ་གོམས་པ་ལས་རུང་
 ཟད་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་སྤྲད་དུ་ཡང་། གཞིན་
 རུ་མ་ལེན་གྱིས། མཁས་པ་འདོམས་བཅུ་ཚུན་ཆད་དུ། མཆོངས་པ་འགྲོ་བ་ཞེས་
 བྱ་གང་། །དེ་ནི་ལན་བརྒྱར་གོམས་ན་ཡང་། །རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་ནི་མཆོངས་རུས་
 མིན། ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །ཁྱའི་དོད། མའི་རྒྱུན་གྱིས་རུང་ཟད་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་
 ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་བཞིན་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ། དཔེ་དོན་མི་མཆོངས་པར་བརྟན་པ་དང་། བརྩེ་བ་རང་

རིགས་ལས་སྐྱེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྟེ་བ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཁྱོད་པ་བཟུང་། དེ་ཉིད་མཆོངས་
 རྒྱལ་མེད་པར་བསྟན། བརྟེ་བ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན། བརྟེ་བ་དང་མཆོངས་མཐའ་
 མེད་དུ་འཕེལ་བའི་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྤང་
 རྒྱུ་གོམས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་དེ། སྤང་རྒྱུ་ནི་མཆོངས་པ་ལྟར་
 དུ་གལ་ཏེ་བྱས་ཟིན་སྟུང་ཡང་ནི་འབད་ཚྱལ་བསྐྱར་མ་ལ་བརྟོས་པར་འགྱུར་བའམ་
 རྒྱུ་ལྟར་དུ་རྟོན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། བྱད་པར་དག་ནི་མཐའ་མེད་དུ་མི་
 འཕེལ་བ་རིགས་སུ་ཁྱུག་ནའང་སྤང་རྒྱུ་བྱས་ཟིན་འབད་ཚྱལ་བསྐྱར་མ་ལ་བརྟོས་
 པ་དང་རྟོན་མི་བརྟན་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་མཆོངས་པ་ནི་བྱས་ཟིན་འབད་ཚྱལ་བསྐྱར་མ་ལ་བརྟོས་པ་ཡིན་
 ཏེ། མཆོངས་པ་སྤང་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚྱལ་བ་ནམས་
 ཀྱིས་མཆོངས་པའི་བྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་ནི་ཕན་པ་སྐྱབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་མཆོངས་པ་གོམས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་
 མིན་ནོ། །ཆུའི་རྒྱུད་མེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བྱད་པར་དུ་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་
 དུ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་མིན་ཏེ། ཏུག་དུ་རྟོན་ཆུ་དེ་གནས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བརྟེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་
 པར་དུ་སྐྱེ་བ་མཐའ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ།
 གང་གི་ཆེ་བྱོད་སྐྱེད་པའི་ཚྱལ་བ་དང་པོ་བྱས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་སྟུང་ཡང་འབད་
 ཚྱལ་བསྐྱར་མ་ལ་བརྟོས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཚྱལ་བ་གཞན་སྤྲུལ་པ་དེའི་མཐུ་ལས་

ཁྱེད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱད་གིང་སྐམ་པོ་མར་གྱིས་བྲན་པ་དག་ལ་མེ་ལ་སོགས་པ་ངང་གིས་འཇུག་པ་བཞིན་དང་དངུལ་ཚུའི་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་སྦྱོར་བ་བཞིན་དང་། གསེར་སྦྱང་ཁ་སྦྱར་བཞིན་སོགས་པས་གཟུགས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ཞེས་འགྲེལ་བར་འབྱུང་། བརྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་སོགས་སྐྱས་དགའ་བ་ཆོད་མེད་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་འདོན། སེམས་དག་ལས་སྦྱེས་བའི་བརྟེ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པའི་ཡིན་ཏན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་རྟོན་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྦྱེད་པའི་རྩོལ་བ་དང་པོས་རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བྱས་ཟིན་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་རྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། བརྟེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིའི་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་རྒྱུན་གྱིས་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པར་འགྱུར་ན་ཆོད་ཅན་དུ་གང་ན་གནས་ཏེ་མི་གནས་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱས་ཟིན་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་རྟོས་པར་རང་གི་རིགས་མཐུན་སྤྱུ་མའི་ས་བོན་ལས་འཕེལ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བརྟེ་བ་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་རྟོས་མེད་དུ་སྤྱུ་མ་སྤྱུ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ལྟར། མཆོངས་པ་ཡང་། འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་རྟོས་མེད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱུ་མ་སྤྱུ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མཆོངས་སོ་ཞེ་ན། བརྟེ་བ་བྱས་

ཟེན་འབད་རྩྭ་པ་སྐྱར་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལས་བྱེ་མ་བྱེ་མ་ངང་གིས་
 འདུག་པའི་སྟོན་ས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་དེ་ལྟར་མཆོངས་པ་འབད་རྩྭ་པ་སྐྱར་
 མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་མཆོངས་པ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་མཉིད་ལས་མཆོངས་པ་བྱེ་མ་བྱེ་མ་ངང་
 གི་འདུག་པའི་སྟོན་ས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མཆོངས་པ་མིན་ཏེ། མཆོངས་པ་
 ཆད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེར། དེར་ཐལ། མཆོངས་པ་དེའི་རྒྱ་སྐྱེས་
 བུའི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་རྩྭ་པ་ཆད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱེར། ཁོ་ན་རེ། མཆོངས་པ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལས་བྱེ་མ་བྱེ་མ་ངང་གིས་འདུག་པའི་
 སྟོན་ས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མིན་ན་མཆོངས་པ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་དང་པོ་
 མ་བྱང་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བྱེས་བྱང་བའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་མཆོངས་
 པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། མཆོངས་པ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་
 པོ་མཆོངས་པ་མ་བྱང་བའི་གནས་སྐབས་ན། བྱེས་བྱང་བའི་གནས་སྐབས་བཞིན་
 དུ་མཆོངས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་དང་པོ་བད་ཀན་སོགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པས་
 རྩེ་བར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཁྱོད་དང་པོ་ནས་བྱེས་བཞིན་དུ་མཆོངས་མི་རྒྱས་
 པའི་བྱེར། ལུས་ཀྱི་རྩྭ་པ་སྐྱར་བད་ཀན་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་པ་རིམ་གྱིས་བསལ་
 བ་ན་མཆོངས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ལམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྩྭ་པ་འཕེལ་
 མཐུན་པ་བད་ཀན་སོགས་རིམ་གྱིས་བསལ་ན་འང་རྒྱ་ལུས་རང་གི་སྟོབས་ཇི་ཙམ་
 ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཉིད་དུ། འབྲས་བུ་མཆོངས་པ་ཡང་ཆད་ཅན་དུ་གནས་པའི་བྱེར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་བརྩེ་བ་འཕེལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་
 དུ་འགྱུར་ཏེ། བརྩེ་བ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུམ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱེར་ཞེ་ན། བརྩེ་

བ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མས་ས་བོན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་ཡང་སྦྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 བརྩེ་བ་འཕེལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁེ་
 སྤང་སོགས་ཀྱི་གཞོན་མེད་དུ་ཡུན་རིང་པོར་བརྩེ་བ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སེམས་
 ལ་བརྩེ་བ་དེ་འཕེལ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག།
 སྦྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འདྲ་གོམས་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁེ་སྤང་དེ་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། ཞེ་སྤང་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་ཡིན་ཏེ།
 རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མས་ས་བོན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 གང་ཞིག་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེར་ཐལ། འདི་ལྟར་བརྩེ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒོ་
 ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གོམས་པ་སྒྲ་མ་ནམས་ནི་བརྩེ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒོ་ལ་སོགས་
 པ་གཞན་གཅིག་གི་གསལ་བ་ཡི་ནི་རྩ་བ་སྟེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་པར་བ་དང་
 ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒོའི་རྟེན་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །བརྩེ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་ཉེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པ་ལས་འཕེལ་
 བ་མཐར་ཐུག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟེན་བརྟེན་བྱས་ཟིན་
 འབད་ཅོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་སྟོས་གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་པའི་
 སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆགས་བྲལ་གོམས་པའི་སྒོ་དང་།
 ཆགས་པ་གོམས་པའི་སྒོ་དང་། ཡིད་ལོག་མི་སྟུག་པ་གོམས་པའི་བཞིན་ནོ། །སྐྱབ་
 བྱེད་ཐུགས་རྗེས་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་པ་ནས་འདིའི་བར་གྱིས་འགོ་ལ་ཕན་བཞེད་
 པ་བཤད་ནས།

གཉིས་པ་ཕྱོད་པ་ལྟན་ཆོག་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལ། བྱང་སེམས་སྟུག་བསྐྱེལ་

གཞིམ་པའི་ཐབས་ལ་སྒྱུར་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན། སྒྱུར་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྒྱུར་
བ་ལྟོན་པར་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བཙེ་ལྟན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་
ཅན། རྒྱག་བསྐལ་གཞིམ་པའི་ཐབས་ནམས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ལམ་ལ་མངོན་
པར་སྒྱུར་བར་མཛད་རིགས་ཏེ། གཞན་ལ་རྒྱག་བསྐལ་གཞིམ་པའི་ཐབས་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ལྟོན་པའི་རྒྱལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐབས་བྱང་རྒྱག་
བསྐལ་དང་བྲལ་བ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རང་ལ་སྒྲོག་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གིས་
མི་ཤེས་ན་གཞན་ལ་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྒྱག་བསྐལ་གཞིམ་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གང་ཞེ་ན། བདེན་བཞིའི་བླང་
དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ལ་བཛོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྒྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ལ་རྟོག་ཚུལ། དེའི་གཉིན་པོ་ལ་རྟོག་
ཚུལ། འབྲས་བུ་ནམ་གྲོལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱང་
སེམས་རྒྱག་བསྐལ་གཞིམ་པའི་ཐབས་ལ་སྒྱུར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱག་བསྐལ་གྱི་
རྒྱ་དང་དེའི་གཉིན་པོ་དང་། རྒྱག་བསྐལ་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་སྐགས་ཤེས་པའི་
ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱག་བསྐལ་རྒྱ་བཅས་དང་དེ་སྤང་བའི་ཚུལ་ཤེས་
པའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱག་བསྐལ་རྒྱ་བཅས་དང་དེ་སྤང་བའི་ཚུལ་
ལྟོན་པའི་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དང་ལུང་དོན་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
ནམ་པར་དཔྱོད་པ་ལས་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྟ་ཤག་གིས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་
རྒྱག་བསྐལ་གྱི་སྒྲེ་བ་ལྟོག་པའི་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་དག །ཐོག་མར་རྒྱག་བསྐལ་
གྱི་སྒྲེ་བ་འདིའི་རྒྱ་མེད་པའམ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ལྟོག་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས། རྒྱ་

ཅེ་ཡིན། ལྷ་དེ་མི་ཉག་པ་ཡིན་ནམ། ཉག་པ་ཡིན་ཞེས་ཆད་མས་སྟོང་(དཔྱད)པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཆད་མས་དབྱེད་ནས་བདག་མཛིན་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྟེ་བ་འདིའི་
ལྷ་མཐར་ཐུག་གེས་པ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་ཀྱང་དེའི་གཉེན་པོ་
མཐར་ཐུག་གེས་པར་རྟུས་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་གཟུགས་བཞིན་དུ་གསལ་བར་རྟོན་པའི་
བརྟན་བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ལུས་དང་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བར་ཡང་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
བྱ་བར་རིགས་སོ། །འོ་ན་སྟུག་བསྐལ་ལྷ་བཅས་ཡིན་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ལྷ་
མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་སོགས་རིགས་པ་ལས་ཇི་ལྟར་གེས་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྟེ་བ་
འདི་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷ་བཅས་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷ་མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་
སྐབ་བྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རེས་འགའ་སྟེ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འབྱུང་
པའི་སྟེར། སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྟེ་བ་ནི་སྟེར་ལྷ་བཅས་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་དེ་མི་ཉག་
པ་ཡིན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བདག་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་
པར་མཛད་རིགས་ཏེ། གང་གི་སྟེར་ན་སྟུག་བསྐལ་ལྷ་མེད་ཡིན་པ་དང་། སྟུག་
བསྐལ་གྱི་ལྷ་དེ་ཉག་པར་གནས་ན་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་ལོག་པ་གཟིགས་པ་མེད་
པའི་ལྷ་མཆོན་གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྟེར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ལྔལ་གྱི་སྐྱེ་བ་འདིའི་རྒྱ་ཚད་མས་ཤེས་མོད། རྒྱ་
 དེ་སྤྱང་པའི་གཉིན་པོ་ཚད་མས་ཤེས་པ་མེད་དེ་ཞི་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ལྔལ་
 དེའི་རྒྱའི་མི་མཐུན་སྤྱུགས་གཉིན་པོ་ལ་རྟག་(བརྟག་)པར་མངོད་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་ལྔལ་རྒྱ་བཅས་གཞིམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་

བསྐྱེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་ཆད་མས་ཀྱང་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།
 ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བདག་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་དམིགས་ནམ་སོགས་ཆད་མས་ཉོགས་
 པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ནད་ཤེས་པ་ན་དེའི་གཉིས་པོ་སྤྲོད་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་
 རོ། ། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིའི་རྒྱ་ནི་ཅི་ཞིག་དེ་སྤྱོད་པའི་གཉིས་པོ་ནི་ཅི་ཞིག་
 ཅེ་ན། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་
 ཡང་སྤྱོད་འདོད་པའི་ཆགས་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱོད་འདོད་པའི་
 ཆགས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡང་རྩ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡང་སྤྱོད་འདོད་པའི་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ལུང་པོ་ལྷ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བདག་འཛིན་དེ་ལ་གཞི་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་དམིགས་
 པ་གཅིག་ལ་ནམ་པ་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཡིན་ཁྱོད་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་
 ཞུགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱས་
 པའི་འབྲས་བུ་ནམ་གྲོལ་ལམ་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན།
 སྤྱོད་དང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་ཐུགས་རབ་དུ་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ལན་གྱི་ནམ་པ་དུ་མར་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དང་སྤྱོད་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མང་པོ་ཡུན་རིང་པོར་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་དུས་སུ་གོམས་
 པར་བྱས་པའི་མཐུ་ལས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཉོན་

མོངས་ཀྱི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དོར་ལ་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་དོན་ལ་འདུག་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཅན། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་པ་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐབས་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྟོན་པའི་མིང་གིས་གདགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པར་རྒྱུའི་སྟོན་པ་མ་(ལ་) འབྲས་བུའི་སྟོན་པའི་མིང་གིས་གདགས་པར་བཤད་དེ་འབྲེལ་བར་དེ་དོན་ཕྱིར་ན་སྟེ་དེའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཉི་བར་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། བཅ་བཞེད་པ་དང་སྟོན་པ་གཉིས་ཀའི་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ནི། སྒྲོབ་པའི་སྟོན་པ་དང་འགྲོ་ལ་བཅ་བཞེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་བུ་དེ་གཤེགས་དང་སྒྲོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་པོར་བྱུབ་པ་ལས་ཁྱོད་འབྲས་བུ་དེ་གཤེགས་དང་སྒྲོབ་པ་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡུན་ཚོགས་བཤད་ནས།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཡུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ། བདེ་གཤེགས་བཤད་པ་དང་སྒྲོབ་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་སུ་བརྟན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་

པ་དང་། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་མི་སྤྱིད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེ་
གསེགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་
ལྡན་གང་ཞེ་ན། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་། སྤྱི་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང་།
མ་ལུས་པར་སྤངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་། སྤྱི་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་
པ་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལེགས་
པར་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཕྱི་མའི་རྟེན་ཕྱེད་པ་མིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་སྤང་ཞེས་ཀྱང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་ངོ་། །ལེགས་པར་སྤངས་པའི་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱ་མེད་མིན་
ཏེ། བྱོད་རང་རྒྱ་བདག་མེད་གོམས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་བདག་མེད་མཐོང་བཟུང་
གོམས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་སྦྱོམ་ལམ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པའི་ཐོབ་
པ་ལྡན་མིན་འདྲ་ཕྱེད་ཡིན་པས་རྒྱ་བཅས་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་
ཅས་སྒྲ་བ་ནི་རྟོག་གའི་ཚུལ་ཉམས་སོ། །འདི་མ་གོ་བར་འགོག་བདེན་གྱི་རྒྱ་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། འགོག་བདེན་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་རྟག་པའི་རྒྱ་
འབྲས་ཁས་སྤངས་པས་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བར་སྤྱི་མི་ལྡོག་པའི་གང་བཟག་གི་སྤངས་པ་ནི་གང་
ཡིན། འཁོར་བར་སྤྱི་མི་ལྡོག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྤྱི་ཡང་འཁོར་བར་སྤྱི་མི་ཅས་

བཤད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྤངས་ཡང་འཁོར་བ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་
སྒོ་ན་ཆགས་སོགས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་
པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གི་སྤངས་ཡང་འཁོར་བར་མི་གསེགས་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བདག་ལྟའི་ས་བོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
ཤེས་རབ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཛིན་སྤངས་
དོན་དང་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དང་བདག་ལྟ་གཉིས་
དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་ཐ་དད་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བཞོག་ཕྱོགས་ནི་ཆོ་བའི་སྤངས་
པ་གང་ཡིན། སྤང་བུ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་
རང་གི་སྤངས་པ་ཉི་ཆོ་བ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་བུ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་མིན་ཏེ། ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་ཕྱ་མོ་མ་སྤངས་པར་རང་རྒྱུ་ལ་ལུས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལུས་
ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྤངས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ཉོན་མོངས་མེད་པར་སྤངས་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་
བའི་ནད་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་སེམས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་མ་སྤངས་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་གནས་
ངན་ལེན་སྤྱུ་ལྟར་མཆོངས་བ་དང་། ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་དམངས་རིགས་

ཞེས་བཅོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱན་དུ་
 དཔྱད་པ་ནམས་སོ། །ཆོས་ཅན་གསལ་བ་འདྲ་བ་ལ། གདུལ་བྱ་ལ་ལམ་བཤད་
 པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ཕྱ་མོ་ལ་སྒྲིམ་(སྒྲིམ་)མི་གསལ་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་རང་རྒྱུ་ལ་མ་ཐུངས་
 པར་ལུས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུང་བྱ་མ་ལུས་པར་ཐུངས་པར་སྟོན་པ་ནི།
 ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུང་བྱ་མ་ལུས་པར་ཐུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ལམ་གོམས་པའི་མཐུ་ལས་ཐུང་བྱ་
 མ་ལུས་པར་ཐུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཕྱོགས་ལྔ་མ་དང་། དེ་སྟུན་དབྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་
 རི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་པ་གོ་བྱ་ཏམ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་
 ཀྱི་སྟོན་ཟད་པར་ཐུངས་པ་སྟེད་པ་མིན་ཏེ། ངག་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། སོགས་པས་སྒྲེས་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཟུང་། །

གཉིས་པ་ནི། ངག་སྒྲ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོ་བྱ་ཏམ་ཆགས་སོགས་
 ཐུངས་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 སྒྲུབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་སྟེ་ལྟོག་བྱུང་མ་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སོགས་
 པ་གཞུང་གི་སྐབས་ལལ་ཆེར། ལྟོག་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལྟོག་བྱུང་མ་ངེས་པ་ལ་
 བཤད་དགོས་སོ། །ངག་དོན། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་བ་འདྲ་བ་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 ལྟོག་བྱུང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ལྔ་མ་འདིའི་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་
 སྟོན་པ་ནི། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། མི་རྟག་ཀྱང་
 ཉེས་པ་ཐུངས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ཉེས་(པ་) ཐུངས་པའི་ཐབས་

ཡོད་ཀྱང་དེ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་ཆགས་སོགས་ནམས་མི་ཟད་པ་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་(རྟོག)གང་ན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆགས་སོགས་
 ཆོས་ཅན། ཉག་པ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱང་བའི་གཉིན་པོ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་
 བདག་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་གོམས་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཉིས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དེའི་རང་བཞིན་ཆད་མས་ཤེས་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བདག་འཛིན་གྱི་
 དམིགས་པ་དང་ནམ་པའི་རང་བཞིན་ཆད་མས་ཤེས་པ་གྲུབ་པ་ཡིས་སོ། །

གཉིས་པ། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲིབ་པ་བཤད་པ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཟིགས་
 པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་ལ་ལམ་གསུང་བའི་སྒྲུབས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། ནམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ་
 ཞེས་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པོ། །ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་ཀྱང་གཞན་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བརྟུན་གསུངས་པ་སྤྱད་
 དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན་
 ནམ། གཞན་ལ་སྤྱང་རྗེ་མེད་པས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་གཞན་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གསུངས་པ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་
 ཡོད་པར་མཐོང་བའི་སྒྲོན་ས་གཞན་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲོན་པའི་བརྟུན་མི་གསུངས་
 ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གསུངས་པ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་

པའམ་འབྲས་བྱ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གཞན་ལ་སྤོང་རྗེ་དང་བུལ་བའི་སྒྲོན་ས་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མེད་མི་གསུངས་ཏེ། ཁྱོད་
 གཞན་ལ་བྱུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་སྐྱབས་མཐར་བྱུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་བལ། སྒྲོན་བསྐལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ལམ་བསྐོམས་པའི་རྩོམ་པ་ཀུན་
 ཡང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བའི་སྐྱབས་མཐར་བྱུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་གཞན་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་མེད་པར་གསུངས་བའི་སྐྱབས་མཐར་བྱུག་
 ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལུགས་ལྷོག་གི་བཤད་པ་ལ་སྐྱོབ་པ་བཤད་པ་དང་། སྐྱོབ་པ་དང་
 བདེ་བཤེགས་སོགས་གཞི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དཔོག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་
 དག་ཀུན་ལས་བྱབ་པ་ཆད་མར་བྱབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བདེན་བཞི་
 སྒྲོན་པ་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་བྱ་བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་
 དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་འབྲུང་གི་ཚུལ་གྱིས་
 བཤད་པ་ལས། ཡང་ན་ལུགས་ལྷོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་བཤད་པར་བྱའོ། །བྱབ་
 པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་དུག་
 རང་གིས་གཟིགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་མེད་པར་སྒྲོན་པར་མཛད་པའི་
 སྐྱབས་མཐར་བྱུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་བརྩ་དུག་གང་ཞེ་ན། རྒྱག་
 བསྐལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་རྒྱག་བསྐལ། སྒོང་། བདག་མེད་བཞི། ཀུན་
 འབྲུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ། རྒྱ། ཀུན་འབྲུང་། རབ་སྐྱེ། རྟེན་དང་བཞི། འགོག་

བདེན་གྱི་རྣམ་པ། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱུ་མོམ། དེས་འབྱུང་བཞི། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ། ལམ། རིགས་པ། ལྷུབ་པ། དེས་འབྱེན་བཞི་སྟེ་བཙུ་བྱུག་གོ །

གཉིས་པ་ལ། ལྷུག་བསྐལ། ཀྱན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ་བདེན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། མཚན་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཕུང་པོ་མཚན་གཞིར་བསྐྱུས་པ་དང་། འཁོར་བ་མི་འབྲད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྡོག་ཅན། ལྷུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱབ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཁོར་བ་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱབ་དགག་པ་དང་། འཁོར་བ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་བ་མེད་པས་འཁོར་བའི་ཕུང་པོ་ལྷུག་བདེན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཆགས་པ་འདི་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱ་མེད་འདོད་རྒྱལ་དེ་ཉིད་མིན་ཏེ། བྱོད་རང་རྒྱ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མའི་ཡིད་བྱེད་གོམས་པའི་བྱད་པར་ལས་གསལ་བར་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་པོ་ཞེ་ན། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོ་འདོར་ཆགས་པ་དང་ཁོང་བྱོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དང་བེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་གོམས་པའི་བྱད་པར་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་

ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་ན་སྦྱོར་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཆགས་སོགས་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲུལ་ལ་སྦྱོས་མེད་
 དུ་ནད་གསུམ་གྱི་ཉེན་ལེན་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་དགག། དེས་ཆགས་སོགས་རང་རིགས་
 ལ་སྦྱོས་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ལས་སྦྱོར་བ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་བརྟན་པ་དང་། འབྱུང་བ་
 ཆགས་སོགས་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་ཉེན་ཡིན་པ་དགག། ཆགས་
 སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་སྦྱོར་བར་བརྟན་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་
 རེ་དོ། ཆགས་སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་མི་སྦྱོར་ན་ཡང་རྒྱ་མེད་མིན་ཏེ།
 ཆགས་སོགས་དེ་ལས་མི་སྦྱོར་ཡང་ནད་གསུམ་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྦྱོར་བའི་
 ཕྱིར། བད་ཀན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཆགས་པ། མཁྲིས་པས་ཉེར་ལེན་
 བྱས་པ་ལས་ཞེ་སྤང་། རྒྱུད་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་གཏི་མུག་སྦྱོར་ཞེ་ན། གཏི་
 མུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲུལ་ལ་སྦྱོས་མེད་དུ་རྒྱུད་ནད་ཀྱི་
 དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུད་ནད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་འབྲུལ་བའི་
 ཕྱིར། སོགས་པས་ཞེ་སྤང་ཆོས་ཅན། མཁྲིས་ནད་ཀྱི་དངོས་འབྲས་མིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཆགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར། མ་
 གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། མཁྲིས་ནད་མེད་པའི་སྦྱོས་བྱ་བད་ཀན་གྱིས་སྤྲུལ་པར་གདུང་བ་
 འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཞེ་སྤང་སྦྱོར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་
 རྟེན་མཁྲིས་ནད་མེད་པར་འདོད་པའི་སྦྱོས་བྱ་དེ་ལ་ཡང་མཁྲིས་ནད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 འདྲེས་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་མེད་ན། དེ་འདྲའི་སྦྱོས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཁྲིས་ནད་
 དེ་ཡི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཞེ་སྤང་དེ་ལས་གཞན་ངོ་འཕྲོད་བ་དང་རྩལ་མང་བ་སོགས་

ཀྱང་ཅིས་མ་མཐོང་སྟེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིད་ལ་དེ་ནམས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་མཁྱིམ་ནང་
 ཆང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཆགས་སོགས་ནད་གསུམ་སོ་སོ་ལས་
 སྦྱོར་བར་མི་སྤྱིར། །རང་གི་ཉེར་ལེན་གཤམ་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ནད་གསུམ་ཀྱན་
 ལས་སྦྱོར་བར་སྤྱོད་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་གི་ཉེར་ལེན་གཤམ་
 པ་སྤྲ་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ནད་གསུམ་ཀྱན་གྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མིན་པར་ཐལ་
 བྱིད་དེ་ཡིན་ན་ནད་གསུམ་མཚུངས་པའི་སྦྱོར་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་
 མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་བྱད་པར་མེད་པ་
 ལ་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲུང་བ་
 བྱད་པར་མེད་པ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་
 མཐོང་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ནད་གསུམ་མཚུངས་པ་ལས་སྦྱོར་པའི་ཆགས་སོགས་ལ་ཡང་
 ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོར་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་
 གྱི་གཟུགས་བཟང་ངན་སོགས་མི་འདྲ་བ་དེ་ནམས་ལ་ཡང་རང་གི་བྱན་མོང་མིན་
 པའི་རྒྱ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལས་ནམས་བདག་པོའི་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་རྒྱ་འབྲུང་
 བ་ཅམ་ལས་སྦྱོར་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཡང་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མིན་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་། ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་ནི། ཐལ་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་སྤྲ་གྱི་ཚོད་པ་དེར་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། སེམས་
 ཅན་གྱི་གཟུགས་བཟང་ངན་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱོད་པའི་རྒྱའི་བྱད་པར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འབྲུལ་ཕྱིར་རྒྱུང་སོགས་ཞེས་པ་བཤད་པ་ནི། ཆགས་
 པ་རང་གི་ཉེར་ལེན་གཤམ་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་བད་ཀན་གྱི་དངོས་འབྲས་མིན་

པར་ཐལ། སྐྱོན་བད་ཀན་བྱད་པར་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་པའི་ཆེན་ཡང་དུ་འཕེལ་བ་
 མེད་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། སྐབས་འགར་ནད་
 གསུམ་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ས་ཆགས་པ་མི་འཕེལ་བར་ཞེ་སྤང་
 འབའ་ཞིག་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་བ་སྤྲ་མ་ལ་བྱུབ་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱ་ནི་འཕེལ་བར་གྱུར་པ་ན་འབྲས་བུ་དེ་འགྲིབ་པར་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཆ་བའི་ནད་འཕེལ་བ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་འཕེལ་
 བ་བཞིན། གཞུང་འདི། སྐྱོན་རྣམས་བྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་པའི་གཞུང་
 འཇུག་ཏུ་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་ནི། ཐལ་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་བཤད་པ་ནི། ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་
 སྤྲ་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ནད་གསུམ་ཀུན་ལས་སྐྱེས་པའང་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
 ཡིན་ན་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་
 པར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག། ཕྱི་མ་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཆགས་པ་དང་ཞེ་
 སྤང་སོགས་ནད་གསུམ་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་མི་སྐྱེ་ན། གང་གིས་ཉེར་ལེན་
 བྱས་ནས་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཆགས་པའི་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་
 པ་སྤྲ་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་བད་ཀན་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་ཆོར་བ་བདེ་
 བས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་ཞེ་སྤང་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་མཐིས་ནད་ལས་མི་སྐྱེད་དེ། ཁྱོད་
 རང་རྒྱ་ཆོར་བ་རྟུག་བསྟུལ་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 སྐྱོན་རྣམས་བྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བད་ཀན་འཕེལ་ཡང་ཆགས་

པ་མི་འཕེལ་བ་ཡོད་པས་ཆགས་པ་བད་ཀན་གྱི་དངོས་འབྲས་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་མི་
 རིགས་ཏེ། བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་དུས་དེར་ཆགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་བད་ཀན་
 ཆགས་པའི་ཉེར་ལེན་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི། དུས་དེར་ནད་གསུམ་
 ཆ་མི་མཉམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སྤྱད་བཟུལ་གྱིས་གཤགས་བྲས་ནས་འདོང་
 ཆགས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། འདོད་ཆགས་དེ་ཅིས་སྐྱེད་སྐྱོས་ཤིག་བྲས་པ་ལ། ནད་
 གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཁྲ་བ་འཕེལ་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ནད་
 གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཆགས་པའི་དངོས་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་
 སྐྱེས་བུ་ལའང་ཆགས་པ་ཅན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདིས་ལྷོག་པ་འབྲུལ་བར་བརྟན་
 ནོ། །ཚོས་འདྲ། གཞན་དག་བཙོམ་པ་ནི་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པར་གྱུར་པ་
 ནའང་ཆགས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲ་བ་འཕེལ་བ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་
 མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཞན་ཁ་ཅིག་ནི་ཁྲ་བ་ཟད་ནས་ཁྲག་འཇག་པར་གྱུར་
 གྱང་ཆགས་པ་འཕེལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱད་མེད་གཟུགས་བཟང་མོ་གཅིག་
 ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཚོས་ཅན། བྱོད་དེ་འདྲའི་
 བྱད་མེད་གཅིག་ཕུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་དྲག་ཏུ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། བྱོད་དེ་འདྲའི་བྱད་མེད་གཅིག་ཕུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཁྲ་བ་འཕེལ་བའི་ངེས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲ་བ་པ་ཁས་གླངས། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་གཟུགས་
 བཟང་བ་སོགས་གྱང་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱར་དགོས་སོ་ཞེས། ཁྲ་བ་
 འཕེལ་བ་དང་བྱད་མེད་གཟུགས་བཟང་བ་སོགས་ཀྱན་གྱང་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མིན་ཏེ།
 དེ་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་ཆགས་པ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁྲ་བ་འཕེལ་

བ་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པས་བྱད་མེད་ཉིད་གཟུགས་མངོས་ལ་དམིགས་པ་གནས་
 སྐབས་བཞིན་ནོ། །ཆགས་ཡུལ་བྱད་མེད་གཟུགས་མངོས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ངེས་
 པ་མེད་པར་གཟུགས་མངོས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་ཆགས་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་
 མིན་པར་ཐལ། ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱད་མེད་གཟུགས་མངོས་དངོས་རྒྱུར་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མངོས་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འཛིན་པ་དགྲ་
 བཅོམ་པ་ལའང་གཟུགས་མངོས་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཆགས་པ་དེ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་གཟུགས་མངོས་ཀྱིས་
 རྒྱ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་གཟུགས་མངོས་
 ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་ཡུལ་གཟུགས་མངོས་ལ་
 ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་དེ་ཡང་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་དེ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགྲ་
 བཅོམ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆགས་ཡུལ་གཟུགས་མངོས་ལ་ཡོན་ཏན་
 ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་
 དེ་འདྲའི་སྒོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཏེ།
 གཟུགས་མངོས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་ཡང་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་
 པ་སྤྲ་མ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་ཆགས་ཡུལ་གཟུགས་མངོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བར་
 ཁས་སྒྲངས་པས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། སྒྱུན་ནམས་བྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་པའི་
 སྐབས་སུ་ཆགས་པ་མི་འཕེལ་བར་ཞེ་སྤང་འཕེལ་བ་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་
 མི་རིགས་ཏེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཕེལ་བ་ཡིན་

ནི་ཞེ་ན། བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་གང་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་
བ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་དུས་དེ་འདྲའི་ཆེ་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཞེ་སྤང་འཕེལ་བ་ཅན་དུ་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆགས་སྤང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་སྤྱི་རྒྱུ་མ་པ་མི་མཚུངས་པའི་འགལ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། རྒྱུ་མ་པ་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཅན་གྱི་སྒོ་
གཉིས་པོ་འདི་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ལ་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ངེས་པར་ཆད་མས་མཐོང་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
དམིགས་པའི་ཆགས་སྤང་གི་རྟོག་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། དེ་འདྲ་བའི་ཆགས་
སྤང་གི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་དེ་རྟོག་པ་འཛིན་སྤངས་
འགལ་བ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་འདུག་པ་ཆད་མས་མ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆགས་
སྤང་གཉིས་གཉིས་ཀར་སྐྱེ་བ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ངེད་ལ་བཀོད་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་
མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཚོལ་(བ་)གང་གི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཉེར་ལེན་
རིགས་མཐུན་ཤེས་པ་སྤྱི་མཐུན་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་རག་ལས་པས་ནི་འདུག་
ཅིང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཚོལ་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སྤང་རང་
གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ལ་སྤྱོད་མེད་དུ་ནད་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་
སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲིན་འདིར་ཁྱོད་ལ་ཐལ་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེས་ཆགས་སོགས་རང་རིགས་ལ་སྤྱོད་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ལས་
སྐྱེ་བ་ཤིགས་པར་བརྟན་པ་ནི། ཆགས་སོགས་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ལ་

སྒྲིམ་མེད་དུ་ནད་གསུམ་ལས་སྦྱོར་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཆགས་སོགས་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱིས་པ་སྤྲུལ་ལ་
སྒྲིམ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་བཀག་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། འབྱུང་བ་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་
པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འབྱུང་བ་དཀར་པོ་སོགས་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་
གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེ་ན། གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་
མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་མིན་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་
པར་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཡང་སྤྲུལ། ཡོད་མེད་དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། ཞེས་
པར་ཁར་ལ་བཀག་ཟིན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་
འགྱུར་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་
པར་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་
ཉིད་ནི་མིན་ཏེ། ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་
མིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་
མིན་ན། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་ལ་(གྱི)རྟེན་ཞེས་པའི་ལུང་གིས་གནོད་དོ་ཞེ་ན།
དེས་གནོད་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྟེན་ཡིན་ཞེས་པའི་གཞུང་
གི་སྒྲ་དེའི་དོན་ཡང་། འབྱུང་བ་སྤྲུལ་ནམས་རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་ཕྱི་མ་སྦྱོད་
པའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་འཇུག། ཡང་ན་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་འགྱུར་
ནམས་ནི་རང་གི་རྟེན་དུ་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་དག་དང་། ཆོགས་པ་དབྱེར་མེད་

དུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱུ་བ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་
 དུ་ལུང་དེས་བསྟན་པ་འཐད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་
 གྱི་རྟེན་དུ་སྟོན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྱུང་བ་འབྱུང་
 འགྱུར་གྱུ་བ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བཞག་
 པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གནོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་
 སོགས་ནི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡང་མིན། འབྱུང་
 བ་དང་ཆོགས་པ་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་
 ཏེ་འབྱུང་བ་ཆགས་སོགས་དང་ཆོགས་པ་དབྱེར་ཡོད་ཡིན་ཡང་དེའི་རྟེན་དུ་རུང་
 རྟེན་ཆང་དང་ཆང་གིས་ཚྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཆོགས་པ་དབྱེར་ཡོད་འབྲལ་རུང་ཡིན་
 ཡང་ཆང་དང་ཆང་གི་ཚྱུས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེ་ན། ཆང་དང་ཆང་གིས་
 ཚྱུས་པའི་རྒྱས་(པ་)དབྱེར་ཡོད་འབྲལ་རུང་མིན་པར་ཐལ། ཆང་གི་དངོས་པོ་
 ལས་ཆང་གིས་ཚྱུས་པའི་རྒྱས་པ་དོན་གཞན་ནིད་མིན་པར་དེ་གཉིས་གྱུ་བ་བདེ་ཇས་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཆང་བསྐྱེད་བ་ན་
 ཆང་གི་ཚྱུས་རྒྱས་འཇིག་ཀྱང་ཆང་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། ཆང་བསྐྱེད་
 བའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོས་ཅན། ཆང་གི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཆང་གི་རྒྱས་པ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ཆང་བསྐྱེད་བའི་གནས་སྐབས་ན་
 བརྟེན་པ་ཆང་གི་རྒྱས་པ་འཇིག་པ་མིན་པར་ཐལ། རྟེན་ཆང་མི་འཇིག་པར་ཆད་
 མར་གནས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་ཕྱིའི་རྟགས་གསལ་ཁས་གྲངས། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་

ཆང་དང་ཆང་གི་རྒྱས་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབྲུང་སེམས་ཀྱང་རྫས་
 གཅིག་ཡིན་པ་དེ་མཚུངས་སོ་ཞིན། དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྲུང་
 སེམས་རྫས་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། འབྲུང་སེམས་གཉིས་
 རྣམ་བཤ་དད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མས་རྫས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲའི་
 རིགས་པ་ལ་ཆེ་བ་མདོ་སྤེལ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འབྲུང་སེམས་རྫས་ཐ་དད་འོག་སེམས་
 ཅམ་པའི་སྐབས་ནས་འགོག་པ་དང་འགལ་བར་མི་སེམས་སོ། །གཞན་ཡང་རི་
 སྤོང་འབྲུང་བའི་ལུས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མ་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡིད་ཤེས་
 རྟོག་པའི་ངོ་པོ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་མི་
 འདྲ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་
 པ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྲུང་བ་ལས་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲུང་འགྱུར་
 དཀར་པོའི་གཟུགས་སོགས་རང་གི་རྟེན་འབྲུང་བ་བཞི་ཆོན་གཞན་དུ་མ་གྱུར་བར་
 འགྱུར་བ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། འབྲུང་བ་མ་འགྱུར་བར་ཡང་ཡིད་
 རྟོག་པ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཡིད་རྟོག་པ་གཟུང་དོན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་
 དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིད་རྟོག་པར་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུང་དོན་གྱི་གཞན་
 དབང་ཅན་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་པ་སྤྲུལ་འགའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཤེས་
 པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆོ་ལུས་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་

པ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྤྲུམ་འགའ་ཞིག་ནི་ཤེས་པ་སྤྲུམ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་
རབ་རྟུ་སད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། དེམ་པོས་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དགག་པ་དང་། སྤྲེལ་བ་སྤྲུམ་
ནས་མ་འོངས་པའི་གསར་དུ་སྤྲེལ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི་ཆེ་འདྲིའི་ཤེས་པ་སྤྲེད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་
པ་སྤྲུམ་སྤྲོན་སོང་དུ་གྱུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ནམ་ཤེས་མིན་པ་བེམ་
པོས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་བཞིན་ཁོས་འཁོར་
བའི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་པར་གང་སྤྲུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པ་འདི་སྤྱར་
ནས་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱར་བྱའོ། །རྒྱང་འཕེན་ན་རེ། གལ་
ཏེ་དེ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས། སྤྲེལ་བར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ། འབྱུང་
བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ན་རང་འབྲས་ནམ་ཤེས་
མི་གསལ་བ་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ལྷན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲར་སྤྲུས་པའི་
ཉམས་དེ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། གངས་ཅན་སྤྱགས་དང་འདྲ་བ་ལས་
གཞན་ངོ་ཆ་དང་བཅས་པར་རྫོབ་པའི་རྒྱང་འཕེན་སུ་ཞིག་གིས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དུས་
ན་ནམ་ཤེས་ཡོད་དོ་ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་བརྗོད་ཅིང་རྩོལ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ནམ་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དུས་ན་ནམ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།
གངས་ཅན་སྤྱགས་དང་འདྲ་བ་ཅི་ཞེ་ན། གངས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྤྱགས་དང་འདྲ་
སྟེ། རྒྱ་རྩ་སོགས་ཅེ་ན་སྤང་པོ་ཆེ་བ་རྒྱ་སྤྲོན་གྱི་ཆེ་ཆད་མས་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་

ཅེས་དེ་སྐད་དུ་དམ་བཅའ་བའི་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མའི་དྲགས་མ་གྲུབ་
 བོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་ནམ་ཤེས་དེ་ནི་ནམ་ཤེས་རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ལ་(ལན་)བརྒྱུར་རིགས་པས་
 ནམ་པར་ཕྱེ་རྒྱ་ཟིན་ཡང་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཞིག །སྤང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་ངོ་
 བོ་དེ་ནི་ལྷ་ར་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་
 ཡོད་པར་ཆད་མ་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། ནམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱའི་དུས་ན་མེད་དེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱའི་དུས་ན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐ་མལ་པ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་
 རེས་པ་མེད་པར་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ལྷ་མ་
 སྤོན་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་འབྲུང་བ་ཅམ་ལས་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་འགའ་ཞིག་ལག་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།
 འགའ་ཞིག་ལག་པ་དང་མི་ལྡན་པར་མཐོང་བ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་
 ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་འབྲུང་ངོ་། །ཁོ་
 ན་རེ། གལ་ཏེ་ལྷ་ར་གྱི་ཐལ་བ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲུང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་
 ཀྱན་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲུང་བ་མཚུངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་
 འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་ཆགས་རང་གི་ཉེར་
 ལེན་ཤེས་(པ་) ལྷ་མ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤོན་

མེད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་བྱ་ནམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆེ་
 ཆུང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། རྒྱ་འབྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་
 སེམས་(ཅན་)ནམས་ཀྱི་སྟོག་ལ་ཡང་སྟོག་ལྡན་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྟོག་ལྡན་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཡོད་པར་བལ། འབྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
 འབྲས་བྱ་འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་ཆེས་འདོད་ཆགས་དང་
 ལྡན་པ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་སྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་
 བྱིར། མ་ཁྱབ་ཅེ་ན། འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་སྟོག་ཆགས་
 ལ་སྟོག་དང་ལྡན་པ་དང་ཆེས་སྟོག་དང་ལྡན་(པ་)སྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་
 འབྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་བྱ་འདོད་ཆགས་
 ཆེས་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་(པ་)ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མིན་པར་བལ། དེ་འདྲ་བའི་
 ཁྱད་པར་འདི་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་པའི་བྱིར། ཆགས་
 པ་དེ་ནི་འབྱུང་བ་ལྟུང་དུ་འབྱུང་བ་དང་འགྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་
 བཞིན། སྐྱེས་བྱ་དེ་ལ་ལྡར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་བྱིས་མེད་པ་ན་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཆགས་བྲལ་
 དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བལ། འདོད་ཆགས་དེ་དེ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཕེལ་
 འགྲིབ་བྱེད་པའི་འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་དངོས། གསལ་
 བ་ཡང་ཁས་གྲངས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པར་ཁས་གྲངས་པས་སོ། །ཁོ་ན་
 རེ་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཆགས་སྟོགས་
 འཕེལ་འགྲིབ་བ་དད་དུ་གྱུར་ཀྱང་ཆགས་པ་གཏན་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ།
 སྐྱེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆགས་སྟོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་འབྱུང་

བ་མི་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུས་བྱ་ཀུན་ལ་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་འདྲ་བར་འགྱུར་
 གྱི་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་བཤམ། རྒྱུས་བྱ་ཀུན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་ཆུང་
 འདྲ་བར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་གྲངས་ཏེ། ཆགས་སོགས་
 འབྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་ཁས་གྲངས་སོ། །དཔེར་ན། རང་གི་གཟུང་དོན་མཚུངས་
 པའི་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་བ་ལང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བ་ལང་འཛིན་པ་དང་
 ཆེས་བ་ལང་འཛིན་པ་དང་ཆེས་ཤིན་དུ་བ་ལང་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་
 དུ། རྒྱང་འཕེན་རང་གི་གཞུང་འདིར་ཡང་ས་སོགས་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་བྱས་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་ཆགས་ནམས་ལ་སྲོག་ལྡན་དང་ཆེས་སྲོག་ལྡན་ཉིད་སོགས་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོད་པའི་རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། མེ་
 ལ་དྲོ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་དྲོད་གཏན་མེད་པར་འགའ་
 ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རྒྱུས་བྱ་ནམས་ལ་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་
 བྱས་པ་ལས་རྒྱུས་པའི་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་པ་གཏན་
 མེད་པའི་རྒྱུས་བྱ་མེད་པས། དེ་ཡོད་པ་ལས་དེ་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་
 མ་ངས་སོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་མིན་ཏེ། དྲོད་མེད་
 པའི་མེ་མེད་དེ། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྒྱུས་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ།
 མེའི་དྲོ་བ་མེ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་ནས་རྫས་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཆགས་སོགས་གང་ཞིག་རྒྱུས་བྱའི་
 སེམས་ལས་གཞན་འབྲལ་རུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡིན་ལ་སྐྱབས་
 འགར་སེམས་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆགས་སོགས་

དེ་དག་ནི་སེམས་དེ་ཡི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་ལ་ལར་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དཔེར་ན། ལྷམ་བུའི་དཀར་སྟགས་བཞིན། དག་དོན། སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། བྱིད་
 སེམས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ལར་ཆགས་པ་ལྟོག་པ་སྤྲོད་དེ་བྱིད་སྒྲིམ་བུའི་ལྟོག་པ་གང་ཞིག་
 ཆགས་པ་དེ་བྱིད་ཀྱི་སེམས་ལ་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷ་ན་མེད་
 པ་འབྱུང་བ་ལ། །ཞེས་སྒྲིམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སྟགས་པ་ནམ་
 ཡང་འབྱུང་བ་དང་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆགས་སྟགས་དང་འབྱུང་
 བ་ངེས་པར་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཟུགས་
 སྟགས་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དང་ཆགས་སྟགས་འབྲལ་མི་རུང་
 བ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་གཟུགས་སྟགས་དེ་དག་འབྱུང་བ་དང་ཆོགས་
 པ་དཔྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་ལ་འབྱུང་བ་དང་ཆགས་སྟགས་འབྲལ་མི་རུང་
 མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་ཆོགས་པ་དཔྱེར་མེད་འབྲལ་
 མི་རུང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ལུས་དེ་དང་ཆགས་སྤང་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་
 པ་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་
 གཅིག་རྒྱུད་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཅིག་ཅར་ལྷན་ཅིག་དུ་སྒྲེ་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འབྱུང་བའི་ལུས་དང་ཆགས་སྤང་གཉིས་དཔྱེར་མེད་འབྲལ་
 མི་རུང་ཡིན་ཀྱང་ཆགས་སྤང་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་སྒྲེ་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ཆགས་སྤང་གི་རྟོག་པ་གཉིས་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་དབང་གིས་རིམ་
 གྱིས་སྒྲེ་བར་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཆགས་སྤང་གི་རྟོག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་གཟུང་
 དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡང་བྱིད་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བར་ངེས་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། བྱིད་

གྱི་གཟུང་དོན་མེད་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཞེན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རེས་འགའ་སྐྱེ་
 བར་ངེས་པ་མེད་པར་བཤམ། ཁྱོད་རང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་སྐད་དུ་དེའི་འགྲེལ་པར། སྦྱོར་བ་ཡང་གང་ལ་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་
 ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྡེ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན་
 ན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པའི་ཞེས། ཆོས་དེའི་སྐལ་མཉམ་
 གྱི་རྒྱ་མེད་ན། ཆོས་དེ་རྒྱ་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །འོ་ན་མཛོད་དུ།
 ཟག་མེད་དང་པོ་འཕགས་(པ་) སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་བཤད་པས་
 གཞོད་དོ་ཞེ་ན། གཞོད་པ་མིན་ཏེ། ལྷགས་དེ་འདིར་འདོར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་ཉེར་ལེན་ལ་བཛོད་ལ། མཛོད་དུ། སྐལ་
 མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདིར་ཁས་མི་སྤང་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆགས་
 སོགས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་སོགས་འབྱུང་བ་རྟག་
 པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་སྒྲོ་རྣམས་
 ཀྱན་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་ཀྱན་གྱི་ཆེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་
 སྐྱོད་པའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་རྟག་པ་ནི་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསྐལ་འཁོར་བ་ཅན་
 ཡུང་པོ། ཞེས་པ་ནས་འདིའི་བར་གྱིས་འཁོར་བའི་ཡུང་པོ་ལྷག་བསྐལ་བདེན་པའི་
 མཚན་གཞིར་བཤད་ནས།

གཉིས་པ་ལྷག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། མི་རྟག་པ་བཤད། ལྷག་
 བསྐལ་བཤད། བདག་མེད་བཤད། སྤྱོད་པ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ། ལྷག་

བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྟེ་བར་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་པ་སྐྱེད་ཡིན་ཏེ། ཆགས་
 སྟགས་ཉེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་ལས་ཉོན་ཀྱི་
 གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་ཆོས་
 ཅན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་མིན་ཏེ། རྩེ་འཛིག་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་གཞན་ཀྱི་བདག་གིས་བྱེན་
 ཀྱིས་རྒྱབས་ནས་སྟེ་བའང་མིན་ཏེ། དོན་གཞན་ཀྱི་བདག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེན་ཀྱིས་རྒྱབ་
 པ་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གཞན་ཀྱི་བདག་དེ་རྩེ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་རྟག་པ་གཅིག་ལས་ཕུང་པོ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་སྟེ་འོ་ཞེ་
 ན། བདག་རྟག་པ་གཅིག་ལས་ཕུང་པོ་དུ་དུ་མ་ནི་དུས་ཐ་དད་པར་རིམ་གྱིས་སྟེ་
 བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་པ་ཡང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་ངི་ལྟར་སྟེད་བྱེད་ཡིན་
 ཏེ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་གཅིག་དགོས་ལ། ཕུང་པོ་བདག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་
 མི་བྱེད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་རྩེ་
 ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩེ་གཞན་དབང་ཉིད་དག་ནི་ཆོགས་
 ན་ཡང་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྩེ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་སྟེ་
 བ་མེད་ལ། འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་སྟེ་བར་ཡང་ཆད་མས་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། དག་དོན། རྩེ་ཁྱོད་པར་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཅ་སྟོར་འགོད། ཕུང་
 པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྩེ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩེ་འཛིག་བྱེད་

དེ་ནི་བདག་རྟག་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྱུང་མཆོད་ཉིད་གང་ཞིན།
གང་ཡོད་ཉིད་ནའང་གང་སྐྱེ་བའམ། ཞེས་པར་མདོ་ཙམ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ། ཀུན་འབྱུང་། རབ་
སྐྱེ། རྒྱུ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཆོས་ཅན།
རྒྱ་བཅས་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་
བསྐྱལ་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་ཡིན་ནི་ཞིན། རྒྱུ་བསྐྱལ་ཆོས་ཅན། རྟག་དུ་
ཡོད་པའམ་མེད་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། རྟག་དུ་
ཡོད་པའམ་མེད་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །རྟག་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
འཕེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྒྱ་མེད་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་
ཆེར་མའི་ཅེ་མོ་རྩོལ་བ་ཉིད་དང་། བསྐྱེལ་མདོག་དབྱིབས་སོགས་རྒྱ་མེད་ཡིན་པ་
དེ་ལྟར། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རབ་དུ་བརྗོད།
སོགས་གོང་མས་པད་མའི་འདབ་མ་སོགས་འདོན། དེ་དག་པ་ནི། རྒྱ་གང་ཞིག་
གི་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའམ། རྒྱ་གང་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ན་
འབྲས་བུ་གང་རྣམ་པར་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བུ་ས་དང་འབྲས་
བུ་དེའི་ཕན་འདོགས་ཤེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱ་རབ་དུ་བརྗོད་པ་
ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཆེར་མའི་ཅེ་མོ་རྩོལ་བ་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་
དག་རྒྱ་བཅས་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན། ཆེར་མའི་རྩོལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱིད་རྒྱ་མེད་
མིན་ཏེ། བྱིད་རང་རྒྱས་ཕན་བདགས་སྟོབས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ཤེད་

པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུང་པའི་རེག་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་
 བ་ལ་ཕན་བདགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བྱོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཤིག་ཤེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་བྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་པའི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུང་པའི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བ་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་
 བ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་བྱོད་རྒྱུ་མཆོད་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དངོས་
 སུ་སྐྱེད་པའི་སྟོན་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་རྒྱུད་ནས་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འགྲེལ་པར་འབྱུང་ངོ་། །ངག་དོན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 རྒྱུ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བ་ལྡུལ་
 གྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རྒྱ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་མི་མཐུན་རྒྱུ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་
 ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། རྒྱལ་བ་ལྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དབང་ཕྱུག་
 རྟག་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། རྟག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
 སྐྱེད་པ་ཆད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་སྲིད་འདོད་པའི་སྲིད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་
 རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའམ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་རྒྱལ་བ་ལྡུལ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་
 པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མི་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་གང་གི་ཕྱིར་མི་རྣམས་
 ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ནི་ཡང་སྲིད་དེ་ཐོང་ (ཐོབ་)

པར་འདོད་པའི་སྲིད་པའི་བསམ་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་འདི་ལ་མདོ་ལས་
གསུམ་བཤད་དེ། ཀུན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་འདི་
ནི་ཡང་སྲིད་པར་འབྱུང་བ་ཅན་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དེ་དང་དེ་
ལ་མདོན་པར་དགའ་བའི་ངང་རྒྱལ་ཅན། འདི་རྩ་སྟེ་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་། འཛིག་
པའི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི། ཡང་
སྲིད་ཕྱི་མ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་སྲིད་སྲིད་ཡིན་པར་འདོད་ལ་གང་གི་ཕྱིར་
ཡང་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འདོད་(སྲིད་)
ཡིན་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱག་བསྐྱལ་འདོར་འདོད་འཇུག་པའི་སྲིད་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་
སྲིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ངག་དོན། སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་
དེ། སྲིད་སྲིད། འདོད་སྲིད་འཛིག་སྲིད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ། སྲིད་པ་ཉིད་ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་
སྲིད་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་མིན་པ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སྲིད་པས་རྒྱ་བྱས་
ནས་སོ་སྟེ་རྣམས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ཀུན་ལེན་པ་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་
ཕྱིར། འོ་ན་སྲིད་པ་དེའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་རང་རྒྱ་བདག་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་སྲིད་པ་ཀུན་
འབྱུང་བདེན་པའི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྲིད་པ་རབ་སྐྱེའི་རྣམ་
པར་སྤར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྲིད་པ་ཉིད་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
རབ་སྐྱེ་རྒྱུན་བཞི་ཀའི་མཆན་གཞིར་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྲིད་པ་ཡང་
སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྲིད་པའི་རྒྱ་

གཅིག་ཡོད། ཆགས་བྱལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱད་དུ་སྦྱོར་བ་ཆད་མས་
 མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གསུངས་སོ། །ཚུལ་རྒྱུ་མཛེས་པ་པ་ན་རེ། འོ་ན་ལུས་ལས་ཀྱང་ནི་ལུས་འབྲས་
 འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་ཐལ། ལུས་མེད་པར་ལུས་འབྲས་ཆགས་པ་སྦྱོར་བ་མ་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལ་གནོད་
 བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ལུས་ལུས་འབྲས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 རྒྱན་དུ་ཁས་གྲངས་པར་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་དེ་ལ་འདོད་
 ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་དེ་ལ་འདོད་ལན་
 འདེབས་ན། སྤར། དབང་པོ་བཅས་ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་
 བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་ལུས་འབྲས་
 འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་ལ་ཁས་གྲངས་འགལ་བའི་སྒྲིམ་
 ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་ལུས་(འབྲས་)འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཉིད་ཡིན་
 པ་བསལ་བ་ཡིན་གྱི་ལུས་ལུས་འབྲས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱང་འཕེན་ཡང་། ལུས་ལུས་འབྲས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་ཡང་ཉེར་ལེན་
 མིན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་རིགས་པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འདུག་པར་ཡང་འདོད་ན་ནི་རྒྱང་
 འཕེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་སྤར་ལུས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་
 འདོད་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ཆགས་པའི་ཉེར་ལེན་མིན་
 ན། ཆགས་པ་ཡང་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤུ་མ་ལས་སྦྱོར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་
 ལ། དེ་ལྟ་ན་སྦྱོར་བ་སྤུ་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་འཕེན་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་

དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན། རྒྱུང་འཕེན་ཆོས་ཅན། ཁས་ལེན་འགལ་
 འདྲ་ཅན་དུ་ཐལ། ལུས་ཆགས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་
 འདོད་པའི་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་ཁས་སྒྲུངས། རྒྱུང་འཕེན་ན་
 རེ། གལ་ཏེ་ཆགས་པ་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆགས་
 པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆགས་པ་འབྱུང་བར་ཆད་མས་མཐོང་
 གི་ཆགས་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་ཡོད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་སྒྲར་ཆགས་པ་གྲུབ་
 (པ་)ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཆགས་པ་དེ་ཆགས་པ་སྒྲ་མས་
 སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་རིག་པ་དང་ལས་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་འདི་དངོས་སུ་མ་བཤད་ལ། སྲིད་པ་
 ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མི་ཤེས་པ་མ་རིག་
 པ་ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་ཡང་
 སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དངོས་རྒྱ་སྲིད་པ་ཉིད་སྐབས་འདིར་ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་
 གྱི་དངོས་རྒྱར་བཤད་པ་འདི་ལ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ན་གང་ཟག་དེའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ནི་
 འཕེན་ཅིང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་བྱུང་ལ། མ་རིག་པ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། དག་
 བཅོམ་པའི་མ་རིག་པ་བཞིན། གསལ་བ་སྒྲར། ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དངོས་
 རྒྱ་སྲིད་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྲིད་དེ་མ་ཐག་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་བྱུང་ལ། མ་རིག་པ་
 ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ།།
 ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དངོས་རྒྱར་འཆད་

པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དེ་ཡོད་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་གང་
 ཟག་དེའི་ཡང་སྤྲོད་ཕྱི་མའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། ཡང་སྤྲོད་ཕྱི་མའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དངོས་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
 ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་མ་རིག་པ་ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དངོས་རྒྱར་མ་
 བཤད་ལ། བྱོད་ཡང་སྤྲོད་ཕྱི་མའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དངོས་རྒྱར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། བྱོད་ཡང་སྤྲོད་ཕྱི་མའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་སྒོ་ནས་བྱོད་དེའི་
 དངོས་རྒྱ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་དེའི་དངོས་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་གསལ་
 བ་འདྲ་བ་ལ། བྱོད་ཡང་སྤྲོད་ཕྱི་མའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དེ་མ་ཐག་དུ་སྒྲེ་བའི་དངོས་རྒྱ་
 ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་འགོག་བདེན་བཤད་པ་ལ། འགོག་པའི་རྣམ་པ། ཞི་བའི་རྣམ་
 པ་༥ གྱལ་མ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འགོག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 དགོད། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱུག་བསྐྱལ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 གཉེན་པོས་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གཤགས་སོགས་
 བྱེད་པ་སྤྲོད་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་རྒྱ་མ་ཚང་བ་བཟུང་།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བདག་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཁོར་བ་
 ལས་ཐར་བའི་ཐར་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་འཁོར་བ་དང་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྲེལ་མཐོང་པ་ལ་གཞི་དབྱེད་ཀྱི་
 སུན་འབྲེན་ཡང་དག་མིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་མཐོང་པས་འདོད་ལན་དང་རྟགས་མ་
 བྱུང་གྱི་ལན་ཅིག་ཅར་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མྱོང་

བ་པོ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་པོ་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 བདག་མེད་ན་འཁོར་བའི་རྒྱག་བསྐལ་ཕྱིར་བ་པོ་མེད་པས་མ་བྱལ་སྟེ། ཇི་སྲིད་
 བདག་ཏུ་ཆགས་པ་མ་བཅོམ་ཞིང་མ་སྤངས་པའི་སོ་སོ་སྐྱུ་བོ་དེ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་
 པ་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱག་བསྐལ་གྱི་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱུ་བོ་དེ་ནི་ཇི་སྲིད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཆགས་མ་བཅོམ་པ་དེ་
 སྲིད་དུ་རྒྱག་བསྐལ་ལ་བདེ་བ་སོགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
 བའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པ་མེད་པར་རྒྱག་བསྐལ་ཕྱིར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་
 ན་རེ། གྲོལ་བ་པོའི་བདག་མེད་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་
 ལ་བརྩོན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་པོའི་བདག་ནི་མེད་ན་ཡང་རྟོགས་ལུན་
 གྲོལ་བ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་བརྩོན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་ལ་
 གཙང་བདེ་རྟག་བདག་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཞོམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱུ་བོ་འདི་རྣམས་བདག་ཏུ་ཆགས་
 པའི་དབང་གིས་སྤང་པོའི་རྒྱན་གནས་པ་ཡིན་ན། བདག་ཆགས་སྤངས་པའི་དག་
 བཅོམ་པ་རྣམས་ནི་གང་གི་དབང་གིས་སྤང་པོའི་རྒྱན་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་
 རྒྱན་གནས་པའི་རྒྱ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་བལ་བའི་དག་བཅོམ་པའི་
 སྤང་པོའི་རྒྱན་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བརྩེ་བའི་དབང་གིས་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་
 འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕེན་པ་
 བདམ་ཀ་ཅན་གྱི་ཆོག་གོ། ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དག་བཅོམ་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་གནས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དག་
བཅོམ་པའི་ཕུང་པོ་དེ་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལྟར་གནས་པ་ལ། དག་བཅོམ་པ་ལྷོག་
འདོད་མེད་པར་བཏང་སྒྲིམས་གནས་པ་དེ་ཆོ་དག་བཅོམ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ལས་
ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་ཁ་ཅིག་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ལྷོག་འདོད་མེད་པ་ཡང་
ཡོད་དེ། འགྲེལ་པར་ལུང་སྒྱུར་བ་ལས། འཆི་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་ཞིང་། གསོན་
པ་ལ་ནི་དགའ་མི་བྱ། དཔེར་ན་སྐྱ་པའི་(བའི་)སྐྱ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་དུས་ལ་སྡོད་
པ་ཡིན། ཁོ་ན་རེ། དག་བཅོམ་པའི་ཆོ་འདོད་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ལས་ཀྱིས་གནས་
པ་ཡིན་ན། དག་བཅོམ་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཡང་དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱད་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གསར་དུ་འཕེན་རུས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྲིད་པའི་སྲིད་
པ་ལས་རྣམ་པར་བརྒལ་བའི་དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱོད་ཡང་
སྲིད་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་གནས་འཕེན་པར་རུས་པ་མིན་ཏེ། བྱོད་ཡང་སྲིད་ཕྱི་
མ་འཕེན་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལོག་སྲིད་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱོད་ཀྱིས་དག་བཅོམ་
པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་གནས་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲིང་རྗེ་
ནི་འཇིག་རྫོང་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་འཇིག་རྫོང་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིང་རྗེ་འཇིག་རྫོང་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་རྟོན་
པ་ནི། སྒྲིང་རྗེ་དེ་སེམས་ཅན་དུ་འཇིན་པའི་འཇིག་ཆོགས་རྫོང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྫོང་ལས་སྒྲུབ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བཟའ་གྱི་རྣམ་པ་དང་བདག་
མེད་པའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལའང་འགལ་ཟླ་

ཞེ་སྤང་གི་ནམ་པ་མེད་པའི་བཙེ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཙེམ་
 པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིང་བཙེ་དེ་ནི་རང་གི་འདུ་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མའི་རྗེས་སུ་འཇིག་པའི་སྒོ་
 ནས་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོབས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། དག་བཙེམ་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་གིས་གནས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིང་རྗེ་
 འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ། དེས་འདོད་ཆགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱིང་རྗེ་དང་
 ཆགས་པ་དོན་གཅིག་མིན་ཏེ། ཡུང་པོ་དེ་བདག་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ལས་
 བདག་དང་གཞན་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བདག་འཛིན་ལས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 ལ་བཙེ་བ་ནི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་
 རྒྱུན་རིག་པ་ཙམ་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྤྱིང་རྗེ་
 ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་མིན་ཏེ། ཆགས་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ལས་སྐྱེ་
 བས་བྱུང་། བྱོད་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དག་བཙེམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཡོད་
 ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྤང་ཡོད་དེ། བཙེ་ཡུལ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ན་
 དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྤང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་བཙེམ་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་གྱི་
 ཉེས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཁོང་སྤྱོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་
 མུག་ནི་ཞེས་སོགས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་དེ་ཡང་
 དག་བཙེམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་གི་མཆན་
 གཞི་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་འཇིག་རྩ་སོགས་ལ་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །བཙེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཆགས་སྤང་སྤངས་གསུམ་གྱི་ཉེས་པའི་ངོ་བོར་
 མེད་པར་འདོད་རིགས་ཏེ། དེ་རྩུར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་

ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས། འདིའི་བར་གྱིས། བརྩེ་
 བའམ་ཞེས་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་མཆམས་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་
 པར། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་ཇི་ནི་དོན་དམ་(པ་ཅན་)ཡིན་གྱི།
 འོན་ཀྱང་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནི་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། སྤྱུགས།
 སྟོང་ཇི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའོ།།
 ཞེས་པ་ནས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་དག་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་
 ཇི་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནི། གཟུ་པོའི་སྒྲོས་དབྱུང་ན། སྟོང་
 དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། དག་བཙམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པའི་སྟོང་ཇི་མེད་པར་མངོན་ནོ། །ཡང་ན། ལས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ཚུད་པ་སྦྱང་
 བ་ནི་ཁོ་ན་རེ། དག་བཙམ་པ་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དབང་གིས་ཕྱང་
 པོའི་རྒྱན་གནས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ན། དེ་འཁོར་བ་ལས་མ་
 སྒོལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ཉན་རང་དག་བཙམ་ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
 བྱོད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་གནས་ཀྱང་བྱོད་འཁོར་བ་ལས་སྒོལ་བ་མེད་པ་ཅན་མིན་ཏེ།
 བྱོད་སྟོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྟོང་པ་འདི་ཟད་པ་ན་ཡང་སྟོང་ཕྱི་མ་གཞན་
 མཆམས་མི་སྦྱོར་བའི་དག་བཙམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱོ་བ་སྤྲ་མའི་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་མི་ཟད་པར་འཇུག་པ་ན། དག་བཙམ་པའི་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་དག་བཙམ་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གོས་པ་མེད་
 པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དག་བཙམ་པས་ཆགས་སོགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་
 ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་བཞིན། ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་དག་བཙམ་པའི་

ཆེ་འདིའི་ཡུང་པོའི་རྒྱན་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་མི་འདོར་བར་གནས་པ་ཡོད་ན། དགྲ་
 བཅོམ་པ་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་མེད་སྒྲང་བའི་
 སྒྲོན་ས་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བཞིན་ཞེ་ན། དེ་
 གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲིང་
 རྗེའི་དབང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་མེད་སྒྲང་བའི་སྒྲོན་ས་གནས་
 འོན་ལ་གནས་པའི་འབད་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲིང་རྗེ་དམན་
 པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གང་དག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་མེད་སྒྲང་ས་པའི་སྒྲོན་ས་གནས་འོན་གྱི་
 རོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་རྒྱ་བཙེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཏི་མུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། ཞེས་
 སོགས་ལན་དུ་མར་འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྒྱར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལམ་
 དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་འདི་ཡང་མཛོད་དུ།
 འཇིག་ལྟ་ལ་མཛོད་སྤང་གིས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་པོ་ཞིག་གོ། དེ་
 འགོག་པ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་
 མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་
 པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
 གིས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་གལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་

པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཛིག་ཏུ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱུད་ལ་བདག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་འདོད་སྤྱོད་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་
 མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་འཛིག་སྤྱོད་སྐྱེ་བ་ན་དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
 ངའི་སྙམ་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ལྷ་བའི་
 ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ནི། རྒྱན་
 ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་འགའ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ངའི་ཞེས་མཐོང་བའི་འཛིག་ཏུ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པར་སྤངས་པ་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱང་སྟེ་བདེ་བའི་རྒྱ་ལེན་པ་ལ་མངོན་པར་རྒྱགས་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་
 ཆགས་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་
 དངོས།

གསུམ་པ། བྱ་མོམ་གྱི་ནམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བདག་རྟག་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ། བདག་རྟག་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་སྒྲོག་བཞིན།
 དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷགས་
 སྒྲོག་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་ཞེ་ན། བདག་རྟག་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བ་པོ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྟེ་རྟོན་ཉིད་ནི། འཁོར་བར་འཆིང་
 བ་པོ་ཡིན་ལ། བདག་རྟག་པ་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་རྟོན་དེར་གང་ལས་
 རུང་སྟེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་པ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་པོར་མི་རུང་བར་
 ཐལ། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ཐར་པའི་རྒྱ་སྟེ་རྟོན་ཉིད་ནི་ཐར་བ་པོར་

བཟླ་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཏྟག་པ་དེར་གང་ལས་རུང་སྟེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ངག་
 རོན། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཁོར་བར་འཁོར་བ་པོ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐར་བ་པོ་
 མིན་པར་ཐལ། ཐར་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཅན་
 ངང་གསལ་བ་ཁས་སྒྲངས། རོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། མདོ་ལས། ཀྱན་ནས་
 རོན་མོངས་ཀྱི་འབྲེལ་སྟེན་པ་ན་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་ནས། ལྷ་
 ངན་དང་སྟེ་སྤྱགས་འདོན་པ་སོགས་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
 ལུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་འབའ་ཞིག་པའི་སྒྲས་བདག་འཁོར་བ་པོ་ཡིན་
 (པ་)གཙོད། གནས་མ་བྱ་པ་ན་རེ། བདག་ཏྟག་པ་བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་མི་
 རུང་བ་བདེན་ཀྱང་། ཏྟག་མི་ཏྟག་སྤྱ་ཡང་བཟླ་དུ་མེད་པའི་བདག་བཅེངས་གྲོལ་
 གྱི་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འབྲས་སྤྱག་
 བསྐྱལ་འགའ་ཡི་ཡང་སྟེད་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་ཏྟག་པ་ཉིད་དུ་བཟླ་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་འཁོར་བར་འཆིང་བ་པོ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ།
 དེ་ཆོས་ཅན། བཅེངས་ཐར་གྱི་རྒྱར་ངེ་ལྟར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཏྟག་
 མི་ཏྟག་གང་རུང་དུ་བཟླ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། དེས་
 ན་གནས་མ་བྱ་པ་ཆོས་ཅན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ངོ་ཆ་བའི་གནས་
 སྤྱ་གྱུར་པའི་བཟླ་དུ་མེད་པའི་ལྟ་བ་འདི་སྟོང་ལ། བདག་དེ་ནི་ཏྟག་པར་སྤྱ་རིགས་
 ལ་༥ བདག་མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། ལྷ་བ་
 པར་ཐལ། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་པར་མེད་པའི་ཆོས་དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་

ཀྱིས་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བས་བྱབ་པར་བརྟེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་སྦྱར་བ་སྤྱི་
མའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་འདྲ་ལ། རྟག་པར་བཤམ་ཞེས་པའོ། །འགོག་བདེན་གྱི་
ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ། ལམ་གྱི་ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་འཆད་
དོ། །མི་རྟག་སོགས་སོ་སོར་གཅོད་ཚུལ་འདི་ཡང་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་
ནོ། །

བཞི་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ། ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་
པ། རིགས་པའི་རྣམ་པ། སྦྱབ་པའི་རྣམ་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཐར་པར་
འགྱུར་བའི་ལམ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། སྤར་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
བཤད་ཟིན་པའི་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། ཆགས་
སོགས་གནས་གྱུར་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གལ་
ཏེ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་མཐོག་པར་བྱེད་
པའི་ལམ་དུ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གོམས་པ་ལས་ལན་
གཅིག་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་གནས་གྱུར་ཀྱང་སྤར་ཡང་བདག་འཛིན་གྱིས་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་སྟོན་གཉིས་པོ་བདག་མེད་མཐོང་
བའི་ཤེས་རབ་དང་བཤམ་བཞུགས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
སྤར་ལམ་སྦྱོར་མ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་(རྟོགས་པའི་) ཤེས་རབ་གསར་དུ་སྦྱོ་
བ་བཞིན་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་

ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པའི་སྣོན་ས་དེ་ལྗོག་པར་འགྱུར་བ་སྤྱད་པ་མིན་
 ཏེ། བདག་འཛིན་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་
 རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། རྣམས་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཆོས།
 ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་ཕྱེད་དང་ལྡན་འབྲུལ་རྒྱུའི་སྤྱད་པ་མེད་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་
 གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འདུག་པར་བརྟན། འདི་ལས་དེ། རྟེན་གཞན་
 གྱིས་ནི་གོལ་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་པས་འབྲུལ་རྒྱུས་བསྤྱད་པའི་ཆེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 འདུག་པར་བརྟན། ལྗོག་པ་ལ་ནི་རྟེན་ལ་སྟོངས། ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་གྱིས་འབྲུལ་
 པ་རྒྱུ་མེད་ཏུ་མི་ལྗོག་པར་བརྟན། མདོར་ན། དེ་ཡན་གྱིས་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་
 འབྲུལ་རྒྱུ་བསྤྱད་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་སྟོང་དང་། འབྲུལ་རྒྱུ་
 མ་བསྤྱད་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་གོལ་བའི་སྟོང་གཉིས་ཡོད་པར་བརྟན་ནས།
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གསུམ་གྱིས་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བདག་འཛིན་ཡུལ་
 གྱི་གནས་ལུགས་ལ་གོལ་བས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་
 རྒྱུར་ཐོབ་བསམ་གྱི་དུས་ནའང་གནོད་མི་རྣམས་པར་བརྟན་ནོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་པ་གཅིག་
 གིས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་བདག་འཛིན་གྱིས་གནོད་མི་རྣམས་པར་
 བརྟན་ནོ། །ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན་གྱི་གཟུགས་མི་རྟག་པར་འཇལ་བའི་
 ཆད་མའི་རྣམས་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་རྟག་སོགས་སུ་འབྲུལ་བའི་འབྲུལ་རྒྱུ་དང་
 བྲལ་བའི་ཆེ་བྱིས་གཟུགས་དེ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྩི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་
 འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་བྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་འདི་བྱིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། མི་ཉག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཁྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་འདིའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཉག་
 པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མི་ཉག་པ་འདི་ལས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གོ་ལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུན་གཞན་འབྲུལ་
 རྒྱུའི་དབང་གིས་གོ་ལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཟུགས་ཉག་འཛིན་གྱི་སྒོ་
 དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་མིན་ན་དེ་ལྷོག་པ་རྒྱུན་ལ་མི་སྒོས་སམ་ཞེ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷོག་པ་རྒྱུན་ལ་མི་སྒོས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྷོག་པ་གཟུགས་ཉག་
 པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལ་སྒོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 མི་བཟན་པ་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་གྱི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་ན་ཡང་། བདག་
 འཛིན་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བདག་མེད་པ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནམས་ནི་ཡུལ་གྱི་
 གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། བདག་འཛིན་སོགས་དྲི་མ་ནམས་ནི་ཡུལ་
 གྱི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་ལ་བའི་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིས་དག་བཅོམ་པའི་
 སེམས་ནམས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ནི་དུ་གྱུར་པ་ལ་བདག་
 འཛིན་གྱིས་གཞོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། སྤར་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་ན་ཡང་། བདག་
 འཛིན་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་སྒོ་བ་པ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་དེའི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་ཕྱི་མཐའ་

ཐུག་མེད་གྱི་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་གྲོལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་
 ཆོས་ཅན། བྱིད་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་གྱི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
 པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བྱིད་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་འདུག་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་
 གྲང་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ས་རྩོན་པ་ལ་མེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་བཞིན་
 རོ། །འདི་ཡང་རྒྱུན་བཞུགས་ལ་ཤུགས་བཞེད་དེ། །འདིའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་
 དུ། གལ་ཏེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེད་མོད་གྱི། རི་མོ་ལ་གནོད་སྐྱེན་
 དུ་འབྱུལ་བ་དང་འདྲ་བར་དེ་ལ་འདི་བསྟན་པར་གྱུར་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནོ། ཁོ་
 ན་རེ། ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་
 མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལྟར་དུ་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་
 བར་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྤར་ཚླག་ཅིང་དེ་སྤར་ཚླག་
 ན་སྤངས་པ་ཡང་སྤར་ཚླག་ཅིན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་འབད་མེད་དུ་ཚླག་གམ། འབད་ཚྱུ་ལ་བྱས་པ་ལས་ཚླག་ཅིས་ཏྲག། (བཏྲག་)
 དང་པོ་ལྟར་ན། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་
 ཅན། འབད་མེད་དུ་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱིད་ཚླག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་
 ཐལ། དག་བཅོམ་པའི་སེམས་དང་འབྲལ་མི་རུང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། གཙང་སྒྲ་ཅན་ཐོད་པ་ལ་དགའ་བ་བཞིན། ཁོ་ན་རེ། གཉིས་པ་ལྟར་
 ཁས་ལེན་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་ཚླག་པའི་དོན་དུ་འབད་ཚྱུ་བྱེད་པ་

མེད་དེ་(པ་དང་)། འབད་ཚྭ་ལ་བྱས་ཀྱང་མི་ཚྭ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་དག་བཅོམ་
 པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚྭ་པའི་དོན་
 ཏུ་འབད་ཚྭ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དེས་ཁྱོད་ལ་འཆེ་བ་གསུམ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དག་
 བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདག་འཛིན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཚྭ་པའི་དོན་ཏུ་འབད་པ་བྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ཚྭ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དེ་ཡང་དག་པ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཁྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
 ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དེའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཟེན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། ཞེས་པར་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བས་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་སྒྲས་ན་ཁོང་ཁྱོ་
 དང་འདྲོད་ཆགས་ཡང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བས་ཕན་ཚུན་གཉེན་པོར་མཚུངས་
 མི་ཞེན། དེ་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ནི། འདྲོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་
 ཁོང་ཁྱོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཏུ་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡང་། ཕན་
 ཚུན་གཞི་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་ཁོང་ཁྱོ་གཉིས་
 རང་རྩ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། ཁྱོད་སྐབས་འགར་ཁྱོད་འབྲས་ཁོང་ཁྱོའི་

ལྷ་དང་ཁྱོད་འབྲས་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། བྱམས་པ་དང་མི་གཙང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཉེས་(པ་) མཐའ་
 དག་གི་གཉེན་པོར་མ་བཤད་པར་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཉེས་པ་མཐའ་
 དག་གི་གཉེན་པོར་འཆད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བྱམས་པ་དང་མི་གཙང་བའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་ས་བོན་གིན་དུ་ཆར་
 གཙང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་མྱོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་
 བར་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཀྱན་མ་
 རིག་པ་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དེའི་མཆན་གཞི་གང་ཞེ་ན། བདག་
 དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་དེའི་ཡང་
 མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་མ་རིག་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྡེ་བྱེ་
 བྲག་སྤྲེལ་བ་ན་རེ། འཛིན་ལྟ་མ་རིག་པ་མིན་ཏེ། འཛིན་ལྟ་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་
 གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཛིན་ལྟ་མ་རིག་
 པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་འཛིན་ལྟ་
 ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའམ། རིག་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་རིག་པ་
 ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་ན་མ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྟོན་པ་སངས་ཀྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་འཛིན་ལྟ་མ་རིག་པ་ལས་གཞན་མིན་པར་
 རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྤང་པོ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་བརྩུང་བའི་སྣོན་ས་

ལོག་པར་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྷ་ཉིད་མ་རིག་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཡང་དག་
 པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྟོོ་འདོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཏེ། མདོ་
 འདིས་དངོས་སུ་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་འཇིག་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་བསྟན་ནས་
 རྒྱགས་ཀྱིས་འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པར་བསྟན་ནོ། །འཕགས་པ་ས་བརྩུ་པ་ལས། དེ་
 འཇིག་ཉིད་གྱི་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ཆེ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་
 ཏེ། འཇིག་ཉིད་དུ་སྟོོ་འདོགས་པ་འབྱུང་བ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་
 དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། བདག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བ་ན་
 འབྱུང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་མོ། །དེ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ། བྱིས་
 པའི་སྟོ་ཅན་བདག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་
 ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཅན་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ལས་འབྱུང་བ་ལམ་ལོག་པར་ཁྱགས་པ་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་དེ་དག་ནི་
 བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་སོགས།
 འདུ་བྱེད་དེ་དག་གིས་སྟོོམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་བཅད་པ་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ལེན་
 པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་ན་ཤིའི་རང་བཞིན་ཡང་སྲིད་པ་མངོན་
 པར་འགྱུབ་པ་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་འགོ་བཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མདོ་འདིས་ཀྱང་འཇིག་
 ལྷ་མ་རིག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དུ་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་སྲིད་པའི་ཡམ་
 ལག་གི་མ་རིག་པའི་མཆན་གཞིར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་
 གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

རང་སྡེས་འགལ་བ་བཟོད་པའི་སུན་འབྱེན་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྲེལ་
 གྱུད་པ་ལ། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེས་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་
 ལན་དོན་མཐུན་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 པ་ལ་ག་དང་ནགས་རྩས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། པ་ལ་ག་དང་ནགས་(པ་ལ་ག་
 རགས་དང་)ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་སྦྱོན་ལུས་དང་ལག་པ་རྩས་ཐ་དད་དུ་ཐལ།
 ལྟ་སྦྱོན་ལུས་ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་བྱབ་པ་ཁས་སྦྱངས། ཁོ་ན་
 རེ། མ་བྱབ་ཏེ། པ་ལ་ག་ནགས་དང་རྩས་གཞན་ཡིན་ཡང་པ་ལ་ག་ནགས་ཀྱི་
 སྦྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ལྡན་པར་བཟོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འཛིག་ལྟ་ཡང་མ་རིག་
 པ་དང་རྩས་གཞན་མིན་ཡང་དེའི་སྦྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཟོད་
 དོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཛིག་ལྟའི་མ་
 རིག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་མི་འགལ་བས་དེའི་གཉེན་པོ་མིན་སྟེ། འཛིག་ལྟ་དང་
 འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཛིག་ལྟ་དང་འཛིན་སྟངས་
 འགལ་བའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་གིས་སྟོང་
 པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་འཛིག་ལྟ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་གཉེན་པོར་བཤད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ལྟ་བུ་ནི་བདག་
 འཛིན་དེའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཀུན་དང་འགལ་
 བའི་གཉེན་པོར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་
 བུ་འཛིག་ལྟ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྟོན་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་

མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སློག་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ཆགས་སློགས་གཏན་ཟད་དུ་འགྱུར་བ་
 མིན་ཏེ། ཆགས་སློགས་ཉེས་པ་སློག་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་འབྲལ་མི་རུང་གི་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུམ་པའི་གཟུགས་དང་སློགས་པས་མེད་ཏེ་བྱ་
 བཞིན་ཞེ་ན། ཆགས་སློགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་སློག་ཆགས་ཀྱི་ཆགས་སློགས་ཟད་པ་མི་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། ཆགས་
 སློགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་འབྲལ་མི་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་
 གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འབྲལ་བ་ཅན་གྱི་སློག་
 ཆགས་ཀྱི་ཆགས་སློགས་ལོག་པ་དག་ཀྱང་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 སློག་ཆགས་ཀྱི་ཆགས་པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ། དག་བཙེམ་པའི་རྒྱུད་
 ལ་ཡང་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ན་ཆགས་
 སློགས་ལྡོག་ཀྱང་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་ན་སྤར་ཡང་
 ཆགས་སློགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་གང་གི་གཉེན་པོ་ལྡོག་པ་ན་ཆོས་དེ་སྤར་སྒྲེ་
 བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཉེན་པོ་མེད་དང་བྲལ་བ་ན་གསེར་གྱི་སྤར་བ་སྤར་
 ཡང་འབྱུང་བ་བཞིན་ཞེ་ན། དག་བཙེམ་པའི་ཆགས་སློགས་ཉེས་པ་ནམ་པར་
 འགགས་པ་ནི། གསེར་གྱི་སྤར་བ་བཞིན་དུ་སྤར་ཡང་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། དག་བཙེམ་
 པའི་སེམས་དེ་དག་བཙེམ་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་
 གྱུར་པའི་སློན་ས་དེ་དང་འབྲལ་མི་རུང་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། གནོད་བྱེད་ལྡོག་ན་གནོད་
 བྱ་སྤར་སྒྲེ་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། གནོད་བྱེད་མེ་ལྡོག་ཀྱང་གནོད་བྱ་ཤིང་ཐལ་
 བར་སྤང་བ་ཤིང་དུ་ལྡོག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ། གྲེ་བྲག་པས་བདགས་པའི་གྲོལ་
 ལམ་དགག། །གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་གྲོལ་ལམ་དགག། །སྤར་ཡང་གྲེ་བྲག་
 པ་དགག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་པས་སྐྱབ་བསྐྱལ་བསྐྱོམ་བྱར་བསྐྱན་པ་དང་། གྲེ་
 བྲག་པ་དགག་པ་ལ་འགལ་འདྲུ་སྤངས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐོང་
 བའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྐྱན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་པ་བཀག་པའི་འཇུག་བསྐྱུ་
 བ་དང་། རིག་པ་ཅན་པས་དབང་སྐྱབ་གི་དབང་བསྐྱར་གྲོལ་ལམ་དུ་སྐྱབ་བདགག་
 པ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་ཁྱགས་འཁོར་བའི་རྒྱར་བསྐྱན་ནས་དེ་སྤོང་བ་གྲོལ་
 ལམ་དུ་བསྐྱན་པ་དང་། གཅེར་བུ་པའི་དཀའ་བྱབ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་དགག་པ་
 དང་བརྒྱད། དང་པོ་ལ། བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་ཙུ་བར་སྐྱབ་པ་དང་། བདག་
 དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྒྲོན་ཅན་དུ་སྐྱོམ་པས་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་
 འབྱེན་མི་རྣམས་པ་དང་། གྲེ་བྲག་པ་རང་གིས་དེ་གྲོལ་ལམ་དུ་སྐྱབ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བདག་འཛིན་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་ཙུ་བར་བསྐྱན་པ་དང་།
 བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཀྱན་གྱི་ཙུ་བར་བསྐྱན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་
 མན་གྱིས་གཞན་སྤེས་སྤྲོས་པའི་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
 སྐྱུ་འབྱེན་མི་རྣམས་པས་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་
 རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲེ་བྲག་པས་གྲོལ་བ་པོ་ཡི་ཆེད་དུ་ཁས་སྤངས་
 པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ང་ཞེས་དྲག་དུ་བདག་ལ་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དེ། ཁྱོད་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། གྲེ་བྲག་པས་

གྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་ཆགས་ཡོད་དེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཆགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་ལ་ཞེན་པའི་ཆགས་
 པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱོད་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་བདེ་བའི་
 རྒྱུའི་སྐྱོན་ནམས་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་མཐོང་
 བའི་སྒོ་ནས་བདེ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་སྤར། དེ་འདྲ་
 བའི་བདེ་བའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་ང་ཡི་བདེ་བའི་རྒྱུ་
 ཞེས་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ལེན་པ་ལ་རྒྱག་པའི་ལེན་པ་དེའི་རྒྱུ་
 ཡིན་ཏེ། ཉགས་སྤར། བྱེ་བྲག་པས་གྲོལ་བ་པོར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་
 ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་མ་དོར་བ་དེ་སྤྱོད་དུ་ཁྱོད་
 འཁོར་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་
 འཛིན་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལས་བདག་གཞན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་གེས་པ་སྐྱེ་ཞིང་བདག་
 གཞན་གྱི་ཆ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ལས་རང་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་དང་།
 གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་བའི་སྒོ་གཉིས་སྐྱེ་ལ། ཆགས་སྤང་འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་
 སུ་འབྲེལ་བ་ལས་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་
 བདག་གཞན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱོད་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་ཅ་བ་ཡིན་པས་འཁོར་

བ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་མས་ཀྱིས་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་རིགས་སོ་གདམས་པའམ་(པའོ)། །

གཉིས་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་མཐོང་བའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་ཡང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གྲོལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཡོད་པ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་ཁས་སྒྲུངས་མོད། དེར་ཐལ། བདག་ཉིས་མེད་ཉག་རྩལ་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲུངས་སོ། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཡང་ཆགས་པ་སྒྲིན་བཅས་སུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དུག་སྐྱལ་གྱིས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲིན་བཅས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་དེ་ལས་དགོས་པ་ཅི་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པས་དེ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་ཉིགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲིན་བཅས་སུ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་དེས་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོབའི་བདག་ཆགས་དེ་སྤངས་བ་ནི་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ཆགས་སྒྲིན་ཅན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་དེས་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་བའི་བདག་ཆགས་འདིའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དང་རྩལ་སུ་འབྲེལ་བའི་འདོད་ཆགས་སྤང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆགས་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས་སྤང་བ་དང་། སྤང་ཡུལ་གྱི་སྒྲིན་མཐོང་བ་

དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེ་སྤང་སྤང་བ་ནི་སྦྱོན་དེ་དག་སྤང་ཡུལ་ལ་ཡང་མཐོང་བས་
 སྤང་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཆོར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 བདག་ཆགས་སྦྱོན་དུ་སྦྱོམ་པས་བདག་ཆགས་སྤང་ནུས་ཏེ། བདག་ཆགས་ནི་བདག་
 ཆགས་རང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྦྱོན་ཅན་དུ་སྦྱོམ་པས་
 དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དེ་དེ་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བདག་ཆགས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་བདག་ཆགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཡི་སྦྱེ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་མེད་པར་ཡང་
 དོན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྟེ་བདག་དུ་འཛིན་པ་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ཆགས་ལ་ཆགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མཐོང་
 ཡང་ཡུལ་ཆགས་སྤང་ཉིད་ལ་སྟེད་པའི་སྦྱོ་སྦྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ངག་དོན། བདག་
 ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྦྱོ་ལས་སྦྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྦྱོ་མེད་པར་ཡང་ཁྱོད་རང་རྒྱ་བདག་འཛིན་ལས་སྦྱེ་
 བའི་ཕྱིར། །གཞུང་འདི་སོར་བཞག་ན་འོག་ནས་འཆད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་
 བས་ན་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཆགས་
 སྦྱེ་བ་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་
 པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཆགས་པ་སྦྱོན་བཅས་ན། ཞེས་
 པར། བདག་ཆགས་སྦྱོན་ཅན་ཡིན་པས་དོར་བྱར་སྦྱས་ན། བདག་ཆགས་ལ་སྦྱོན་
 ཡང་གང་གི་མཐོང་ཞེས་དྲིས་པས། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་བདག་སྦྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 དེས་སྦྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་སྦྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནའང་བདག་ཆགས་འདི་ལ་དོར་བྱར་བཟུང་བའི་སྦྱོ་ནས་ཆགས་པ་

དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ཆགས་འདིའི་ཞེན་ཡུལ་དེ་དག་དེ་ཡིན་
 ཏན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱིད་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བདག་དེ་བདག་གིར་
 མཐོང་བའི་ཆགས་པ་སོགས་སྐྱེད་ཕྱེད་ཡིན་པར་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། རྟོ་ར་
 བྱ་མིན་པར་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་དེ་སྐྱོན་ཅན་མིན་ཏེ། བདག་གིར་ཆགས་
 པ་དེ་མེད་པར་བདག་འབའ་ཞིག་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་
 བདག་ཆགས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ཆགས་དེ་ཡང་བདག་དེ་དག་དེ་མེད་
 པར་དེ་འབའ་ཞིག་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པ་བདག་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བདག་
 དང་བདག་ཆགས་གཉིས་ཀ་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ།
 སྐར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་དེ་གཉིས་ཀའང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བདག་
 ཆགས་ཆོས་ཅན། སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྟེན་ཕྱེད་པ་དེས་བྱིད་དོར་བྱ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 པའི་དྲགས་ཀྱི་བྲལ་བ་མེད་པར་ཐལ། བདག་དེ་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྟེན་ཕྱེད་པ་ཡང་
 ཡིན་དོར་བྱར་མིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲགས་གསལ་
 ཁས་བླངས་སོ། །བདག་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་མེད་དུ་ཐལ། བྱིད་འབའ་ཞིག་སྐྱག་
 བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་བླངས་སོ། །བདག་དང་བདག་ཆགས་
 གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། རྟོར་བྱ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 ཆོས་ཅན་དང་བཅས་པ་ཁས་བླངས།

གསུམ་པ་ཕྱེ་བྲག་པ་རང་གི་དེ་གྲོལ་ལམ་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐུ་བ་ཕྱེད་དགག་པ་
 ལ། བདག་གི་བ་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་སྐྱོམ་པས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པ་དང་།
 དེ་སྲིད་ན་བདག་དྲག་དངོས་ཉམས་པ་དང་། བདག་གི་བ་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་སྐྱོམ་

པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། བདག་འཛིན་
མ་སྤངས་པར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་མི་རྒྱས་པར་བརྟན་པ་
དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཕྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། བདག་མེད་སྒོ་མ་པ་མེད་པར་བདག་
ཆགས་སྤོང་མི་རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་མེད་ཀྱང་བདག་ཆགས་དེ་སྤྱག་བསྐྱལ་
གྱི་རྒྱུར་སྒོ་མ་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུག་སྐྱུ་ལ་
གྱིས་བབྱང་བའི་ཡན་ལག་དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུར་བསྒོ་མས་པས་དེ་ལ་བདག་གིར་
ཆགས་པ་ཐོག་པ་བཞིན་ཞེ་ན། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་
པ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་(པ་)ཁྱོད་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
རྒྱུར་སྒོ་མ་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་རང་གི་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་གང་གིས་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་
ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བར་སྤྱག་བསྐྱལ་
གྱི་རྒྱུར་བསྒོ་མས་ཀྱང་ཁྱོད་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་བབྱང་བའི་
སྒོ་དེ་མི་ཐོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། བདག་
མེད་སྒོ་མ་པ་མེད་པར་ཁྱོད་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུར་སྒོ་མ་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཆགས་
བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་
སྟོན་ དབང་སོགས་འདི་ལ་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་བཙོམ་པས་དབང་སོགས་
ལ་བདག་གི་བའི་ཆགས་པ་འདི་འདོར་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ལས་རུང་བ་མིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ལུས་ལས་ཐོག་པའི་སྐྱ་དང་སེན་མོ་སོགས་བདག་
གི་བར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནམས་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒོ་མི་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཞིང་གཞན་རང་ལུས་ལ་གནས་པའི་སྐྱ་དང་སེན་མོ་སོགས་བདག་གིར་བབྱང་

བ་རྒྱལ་ལ་ནི་བདག་གི་ར་ཞེན་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྐྱེ་
 བོ་མཁའ་པ་ནས་བྱིས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་སྒྲོམ་པས་བདག་གི་ར་འཛིན་
 པ་མི་སྒྲིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དབང་སོགས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་
 བསྒྲོམས་པ་ལས་དེར་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་ར་འཛིན་
 པ་སྒྲོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་སོགས་བདག་དེ་ལ་འདུ་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་
 པ་གྲུབ་པ་ལས་དབང་སོགས་ལ་རང་གི་བར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་
 ཞིག །དབང་སོགས་དང་བདག་གི་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་
 བསྐྱེད་དུ་མ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བྱིས་ཀྱང་གནས་པའི་བྱིར།
 རྟགས་དངོས། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་པོ་བདག་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་དབང་སོགས་བདག་
 གི་བར་འཛིན་པའི་སྒྲོའི་རྒྱུར་ཁས་གྲངས་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གནས་
 ཁང་སོགས་བདག་ལ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་པ་མེད་ན་ཡང་གནས་ཁང་སོགས་
 རང་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་བདག་གི་ར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་
 པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། འབྲེལ་པར་གཞུང་འདི་གངས་ཅན་འགོག་པ་ལ་སྐྱུར་
 ནས་འདི་ལས་གཞན་དུ་བགད་མོད་ལེགས་པར་མི་སེམས་སོ། །ངག་དོན། མིག་
 དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་མཐོང་ཡང་ཁྱོད་ལ་བདག་གི་ར་འཛིན་
 པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་མཐོང་ཡང་ཁྱོད་ལ་བདག་གི་བར་འཛིན་
 པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཁྱོད་དང་བདག་གཉིས་འདུ་འབྲེལ་རྟག་རྣམས་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་
 དངོས། བྱི་རོལ་གྱི་ཁང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་གི་ར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་མེད་

ཕར་ཐལ། ཁྱོད་དང་བདག་ལ་འདྲ་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲུབ་ས།
 ཁོ་ན་རེ། དབང་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུར་སྒྲོམ་ན་དབང་སོགས་ལ་རང་གི་བའི་
 གྲོ་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒྲོམ་པ་ན་དབང་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 ཁོ་ནའི་རྒྱུར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུག་སྐུལ་གྱིས་བཟུང་བའི་
 སོར་མོ་བཞིན་ཞེ་ན། མིག་དབང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་བ་མིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། མིག་
 དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་བདེ་བ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་གྲོལ་བ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་བདེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 གཞུང་འདིས་དབང་སོགས་བདག་གི་བའི་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་སྲིད་པས་དེ་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་མིན་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལ། སྦྱོར་བ་ནི།
 གང་དུ་ཆགས་པ་ཏེན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་དུ་ཟེན་ཀྱང་ནམ་གང་ས་འགར་
 ཞིག་བདག་གི་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱང་སྲིད་
 པ་དང་བཅས་ནིད་དང་བདེ་བ་ཉི་བར་ལེན་པའི་གྲོ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན།
 སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ཆ་བ་ཅན་རྒྱུ་བསེལ་མོ་ལ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲེས་བྱ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་
 པ་འདི་ཡང་བདག་དུ་ཆགས་པ་བཏེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་
 གཏན་ཆོགས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དབང་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་མིན་ཡང་ཕལ་ཆེར་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྩོས་མེད་དུ་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་

ཏེ། དཔེར་ན། ཏུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་དེ་ཡལ་ཆེར་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་
 ལ་ཆགས་པ་མི་སྦྱོར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། བཀྲེས་ནད་
 ཀྱིས་ཐེབས་པའི་སྦྱོས་བྱ་དུག་མེད་ཀྱི་ཟས་བཟང་པོ་རྟེན་པའི་ཆོ། ཏུག་བཅས་ཀྱི་
 ཟས་ངན་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་དུ་འགྱུར་བར། བྱུང་པར་ཅན་བདེ་ལ་ཆགས་པ་(པས་)
 ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་བསྟན། ཏུག་མེད་ཀྱི་ཟས་བཟང་པོ་མ་རྟེན་པའི་ཆོ་
 དེ་འབྲེལ་སྦྱོས་བྱ་དེ་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་སྦྱོར་བར། བསམ་མེད་
 བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། ཚུར་མཐོང་འགའ་ཞིག་བྱུང་
 པར་ཅན་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་དུག་མེད་ཀྱི་ཟས་བཟང་པོ་རྟེན་པའི་ཆོ་དེ་ལ་ཆགས་པས།
 ཏུག་མེད་ཀྱི་ཟས་བཟང་པོ་དེ་དང་འགལ་བ་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་དེ་ལ་ཆགས་བྱལ་
 ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་དུག་མེད་
 ཀྱི་ཟས་བཟང་པོ་རྟེན་པའི་ཆོ་དེ་ལ་སྟེན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་
 པའི་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་ངན་པ་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་
 འགའ་ཞིག་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་ལའང་ཆགས་པ་སྦྱོར་བ་ཡོད་དེ། རྒྱང་དོར་ཚུལ་བཞིན་
 ཏུ་འབྱེད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་སྒྲུན་པོ་འགའ་ཞིག་བདག་ལ་ཆགས་པ་བརྟན་པ་
 ཡིས་དུག་མེད་ཀྱི་ཟས་མ་རྟེན་པའི་ཆོ། ཇི་ལྟར་རྟེན་པ་བཞིན་གྱི་དུག་བཅས་ཀྱི་
 ཟས་ལ་ཡང་ཆགས་ནས་འདུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདོད་པ་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྒྲུན་པོ་འགའ་ཞིག་བྱུང་མེད་དག་ནི་མ་རྟེན་པར་དུང་འགྲོ་ལ་འདོད་པ་
 སྟོན་པ་ཆད་མས་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་འཁོར་བའི་

གནས་སྐབས་ན་ཡུལ་མྱོང་དྲན་ཕྱེད་པ་པོ་སོགས་ཡིན་ལ། བདག་དེ་གྲོལ་བའི་གནས་
 སྐབས་ན་མྱོང་དྲན་ཕྱེད་པ་པོ་སོགས་མིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དངོས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བདག་ནི་ཡོད་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒྲུན་པོ་
 ཁྱོད་ཀྱི་བདག་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འཇིག་པར་འདོད་དེ་མི་འདོད་པས་སོ། །གྲོལ་བའི་
 གནས་སྐབས་ན་བདག་སྒྲུས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་བདག་ཡོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་
 དེ། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་དེ་མྱོང་བའི་
 རྟན་དུ་ལོག་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟན་དུ་ལོག་པ་དང་ཤེས་རབ་ལོག་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་
 གྱི་རྟན་དུ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས་སྒྲུངས། བྱམ་སྟེ། བདག་སྒྲུ་
 ཞེན་པའི་བདག་གི་རང་བཞིན་དེ་ནི་མྱོང་བའི་རྟན་དུ་ལོག་པ་སོགས་དེ་འདྲ་བའི་རང་
 བཞིན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲུངས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བདག་གི་བ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱར་བསྒྲོམས་ཀྱང་བདག་
 གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བདག་འཇིན་ནི་
 བདག་ལ་ཆགས་པ་བརྟན་པར་ཕྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བདག་ཆགས་དེ་ནི་བདག་
 གི་བར་ཞེན་པའི་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བདག་གི་བ་སྤྱུག་བསྐྱལ་
 དུ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་བདག་གི་བ་ལ་གཏན་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ།
 བདག་འཇིན་གྱི་གཉེན་པོ་མ་བརྟེན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བདག་འཇིན་དེས་བདག་གི་བ་དེའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་འདྲུག་པ་དང་ལྡན་
 པར་འགྱུར་ཞིང་བདག་གི་བ་ལ་ནི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་ཕྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འཛིན་དེས་བདག་གི་བ་དེ་ཡི་སྦྱོན་ཡང་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་མ་བཞེན་པར་བདག་
 གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྔོང་བར་མི་རུས་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་དེ་བདག་གི་བའི་སྦྱོན་
 མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་སྦྱོ་འདོགས་པའི་སྦྱོ་ནས་བདག་
 གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་
 ན་བདག་ལ་འང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བུ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པས། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་
 བདག་འཛིན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ད་ནི་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་
 ན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གྲོལ་བའི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གྲོལ་
 བའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བུ་བ་ཡིན་པས་སོ།།
 དྭགས་གསལ་ཁས་སྐྱོངས། གཞན་ཡང་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་དེར་ནི་རི་རྩེ་རྩེ་རྩེ་
 བདག་ཀྱང་འདོར་བར་བུ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱར་བསྐྱོམ་པ་ཡང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་
 གང་ཞིག །དེ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱར་བསྐྱོམས་པས་མདོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་བྲལ་བའི་བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱར་སྐྱོམ་པ་དེ་རྩེ་ན་ཡང་བདག་
 གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། བདག་གི་བ་དེ་དག་རང་འབྲས་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་གྱི་རྒྱར་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་དེ་དག་རང་འབྲས་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ནི་དུ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། བདག་གི་བ་རང་འབྲས་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱར་

ནམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་དེ་ནི་སྤར་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཐ་མལ་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བདག་གི་བ་རྒྱལ་
བསྐྱལ་གྱི་རྒྱར་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་དེས་བདག་གི་བ་རྒྱལ་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱར་བསྒོམས་
པ་དེ་ལས་བདག་གི་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་སྤང་ཅིག་དེ་ལ་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་
པའི་སྒོ་ལྷོག་ཀྱང་བདག་གི་བ་དེ་ལ་གཏན་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲའི་
གང་ཟག་དེ་སྤར་ཡང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་། འདོད་ལྷན་འབྲིག་པ་དོན་གཉེར་འགའ་ཞིག་བྱུང་མེད་ཁ་ཅིག་གི་ཉེས་པ་མཐོང་
བས་དེ་ལ་རེ་ཤིག་ཆགས་པ་ལྷོག་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་
སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་གྲོ་ལ་བ་པོར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་
བུ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བཅས་སུ་ཐལ། ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་སྒྲུང་བྱ་དང་། ཡུལ་
ཡིད་མི་འོང་ལ་དོར་བྱ་ཡི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྤྲེད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བའི་ཆགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་ཕྱེད་ཀྱི་ནམ་གངས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ཆོ། རང་
འབྲས་ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་
སྤང་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་ནི། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་ཐལ། བདག་
དེ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་རྫས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག །བདག་ཆགས་དེ་ཡང་དེ་དོན་གཉེར་
གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སངས་རྒྱལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་བཞིན།

བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དབང་སྟོགས་ཀྱང་ནི་སྦྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་
 སྦྱོན་མེད་རྟག་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་མཆོད་པ་
 བཞིན། རྩ་སྤྱི་གཉིས་འདོད་ན། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་
 སྤང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཡུལ་གང་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་གྲོལ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་འཁོར་བར་
 འཆིང་བའི་རྒྱ་ཡང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཙམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་
 ལ་དེ་གཉིས་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདག་སྦྱོན་མེད་ཡིན་
 ཡང་བདག་ཆགས་དེ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་དེར་སྐྱག་བསྐྱལ་སྤྱེ་བ་སྟོགས་ཀྱི་
 སྦྱོན་བཅས་ཡིན་པས་དོར་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་དེ་དོར་བྱར་ཐལ། སྐྱག་བསྐྱལ་
 གྱི་ཉིན་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་ཆགས་ལ་ཡོད་པར་མ་ཟད་བདག་ཉིད་ལའང་ཡོད་པར་
 མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་གྲངས། ཁོ་ན་རེ། བདག་སྐྱག་
 བསྐྱལ་གྱི་ཉིན་དེར་ཡོད་ཀྱང་བདག་དེའི་སྦྱོན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱོན་ས་དོར་
 བྱར་མེད་དོ་ཞེ་ན། ད་ནི་བདག་གི་བ་གང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཉིན་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་
 དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོར་བྱ་མིན་པར་ཐལ། བདག་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཉིན་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དོར་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་གྲངས། གཞན་ཡང་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བསྟེན་པར་བདག་གི་བ་སྦྱོན་བཅས་སུ་སྒྲིམ་
 པ་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་གི་བ་
 ལ་ཆགས་པ་དེ་བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེན་པ་ཡིན་ན་བདག་
 གི་བའི་ཉེས་སྦྱོན་མཐོང་བས་འཇིག་ཅིང་(འཇིགས་ཞིང་)འདོར་བ་རིགས་སུ་ཁྱེག་

ནའང་དེ་ལྟར་དབང་སྟོན་སྟོན་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་ནི་དབང་སྟོན་སྟོན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། དབང་སྟོན་སྟོན་བདག་གི་བ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བཞེན་པར་བྱིད་སྦྱོན་ཅན་དུ་སྦྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་བྱིད་ལ་ཆགས་པ་སྦྱོང་བ་མིན་ཏེ། དེ་མ་བཞེན་པར་བྱིད་སྦྱོན་བཅས་སུ་སྦྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་བྱིད་ལ་ཆགས་པ་སྦྱོང་བ་ལྟུང་བ་བྱིད་ལ་ཆགས་པ་དེ་བྱིད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མས་མཐོང་བ་ལས་འབྱུང་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱིད་ལ་ཆགས་པ་དེ་བྱིད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མས་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུ་མ་མ་གྲུབ་པོ་ཞི་ན། དབང་སྟོན་སྟོན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དབང་སྟོན་སྟོན་བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཅམ་ལས་སྦྱོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོན་ཡོན་གྱི་ནམ་དཔེ་ཆད་མས་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་དང་ཕྱགས་ལ་སྟོན་སྟོན་པ་ལ་ཡང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་སྦྱོན་ལྡན་གྱི་རང་གི་དབང་པོ་ལ་ཡང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་གཉིས་གྱིས་ལྟོག་པ་འབྲུལ་བར་སྟོན། །ཡང་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ་བ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་གཞན་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་མིག་སྟོན་སྟོན་དག་ལ་ལྟ་སྦྱོན་གྱིས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་འདས་པ་ལ་སྟོན་སྟོན་པའི་ལྟ་སྦྱོན་རང་གི་དབང་སྟོན་སྟོན་བདག་གི་བ་ནམས་ལ་ལྟ་སྦྱོན་གྱིས་ད་ལྟ་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྗེས་འགོ་འབྲུལ་བ་བཞུན། དབང་སྟོན་སྟོན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྦྱོས་སྦྱོང་བ་ཡང་བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྦྱོས་སྦྱོང་བྱས་པ་ལས་སྦྱོས་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྦྱོ་

འདིའང་བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒོ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་འབྲུལ་བ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནོམ། །དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱིད་
 དབང་སོགས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཆད་མས་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་མིན་པ་མཐོང་བས་བྱིད་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་
 བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཆད་མས་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་
 ཅིག །བྱིས་སོགས་ལ་ཡང་མཐོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་སྤྲས་པ་
 མ་དུན་པར་སྤར་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བདག་
 ཆགས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ལས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་
 མཚུངས་ཏེ། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ཆགས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་
 བྱུང་(བ་)མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་གི་སྒྲིན་ཡོན་མི་བེས་པའི་བྱིས་པ་དང་ཕྱགས་
 ལ་སོགས་པ་ལའང་བདག་ཆགས་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་ཁས་
 གྲངས། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་
 པ་ཅན་གྱི་བདག་གི་བ་རྒྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་སྐྱབ་པས་བདག་གི་བར་
 ཆགས་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོད་དེ་གཞོད་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་
 པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བདག་འཛིན་དེས་བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་མིན་པ་ཡོད་པར་
 སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྐབས་དེར་ཡང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་
 དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གངས་ཅན་གྱི་གྲོ་ལ་ལམ་དགག་པ་ནི། གངས་ཅན་ཁ་ཅིག་ན་
 རེད་ བྱེ་བྲག་པ་ལྟར། བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་

པ་འབྱུང་བའི་འཁོར་བའི་འདུག་རིམ་ཀྱང་མི་རིགས་ལ། བདག་གི་བའི་སྒྲིན་མཐོང་
 བས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་ལྡོག་པའི་ལྡོག་རིམ་ཀྱང་མི་རིགས་མོད་ཀྱིས། འོན་
 ཀྱང་བདག་གི་བའི་རང་བཞིན་དང་སྦྱེས་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལས་བདག་གི་
 བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་ལས་ཡང་སྤེད་དུ་སྦྱེ་བའི་སྒྲིན་ནས་འཁོར་བ་འགྱུར་པར་
 འགྱུར་ལ། ཉམ་ཞིག་སྤྲོ་མའི་མན་ངག་གིས་བསམ་གཏན་སྦྱབ་སྟེ་བསམ་གཏན་
 གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱེས་བྱ་དང་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་ལས་
 འཁོར་བའི་འདུག་པ་ཆད་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྒྲུབ་། །དེ་དགག་པ་
 རི་༥ ཐ་མལ་པའི་སྦྱེ་བོ་འདི་ཡིས་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལས་བདག་ནི་ཐ་དད་
 དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་ཤིང་ཞེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་མལ་པའི་སྦྱེ་བོ་འདི་ཡིས་བདག་
 གི་དབང་སོགས་དམན་པ་འདི་ཐོར་ནས་དབང་སོགས་མཆོག་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་
 ལྷམ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཞེན་པ་ཡོད་ལ། བདག་གི་བདག་ཐོར་ཏེ་གཞན་གྱི་བདག་
 ཏུ་གྱུར་ཅིག་ལྷམ་དུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མལ་པའི་སྦྱེ་བོ་འགའ་ཡིས་
 བདག་སྦྱེ་འཛིག་གིས་སྟོང་ལ་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནི་
 ལྷམ་དུ་སེམས་པའི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་སྦྱེ་བོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཙ་བ་འདོད་ན་ཁས་
 གངས་མོད། ཐ་མལ་པའི་སྦྱེས་བྱ་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་
 ཕྱིར། གསུམ་ཁས་གངས། །བདག་དང་བདག་གི་བ་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་
 སྒྲོས་རྒྱ་བྱས་ནས་ཀྱང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་མེན་པར་ཐལ། བདག་དང་
 བདག་གི་བ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་མེད་པར་ཡང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་
 མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བ་ལ་སོགས་མེད་ན་ཡང་། །ཕན་འདོགས་ཉིད་ནི་ཀུན་

ལ་ཡོད། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་དོ། །བདག་དང་བདག་གི་བ་གཅིག་
 ཏུ་ཞེན་པ་བདག་གི་(བ་)ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་མིན་ན། དེའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་དམིགས་
 པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་བདག་གི་བ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐར་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་དགག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ད་ལྟར་གང་དང་
 གང་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་མིན་ནམ། རི་ལྟར་དབང་ལོགས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱེད་པ་གྲོལ་ལམ་
 མིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གང་ཞིག་ད་ལྟར་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་གདུང་ཁིང་ཡིད་
 འབྱུང་བའི་ཞེ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་འབྱུང་དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན། ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་མིན་པར་ཐལ། ཞེ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བདག་གི་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
 སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་དེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེའི་རྒྱད་ལ་ཆགས་པའི་ས་བོན་ཡོད་
 དེ། དེའི་ཆེ་ཡང་དེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་སྤེད་པའི་སློན་ས་བདེ་བའི་རྒྱའི་གནས་
 སྐབས་གཞན་འཆོལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདག་གི་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་གི་ཞེ་སྤང་
 དེ་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
 མིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲུ་བའི་ཞེ་སྤང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་
 དེ་ལོག་ན་ནི་རང་ཉིད་ཆགས་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྐར་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཞེ་སྤང་དེ་ལྷོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ཞེ་སྤང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།

རང་རྒྱུ་འུམ་པ་རི་སྤྱོད་ཡོད་པ་དེ་སྤྱོད་ཅམ་དུ་གནས་ཀྱི་རང་རྒྱུ་རྒྱལ་བསྐལ་མི་
 རྒྱལ་པ་རྒྱལ་པ་ན་རྒྱལ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་རྒྱལ་བསྐལ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། བདག་གི་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་གི་སྒོ་སྤྱོད་པ་ཆགས་བྲལ་མེན་ན། སྤྱོད་
 ཀྱི་ལྟར་ན་ཆགས་བྲལ་མེད་པར་འབྱུར་རེ་ཞིན། ཡུལ་ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་ཐམས་
 ཅད་ལ་ནི་ཐུགས་མཉམ་པར་སྒོ་མས་པ་ཅན་གྱི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཅན།
 ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་སྒྲང་བྱ་དང་ཡུལ་
 ཡིད་མི་འོང་ལ་དོར་བྱར་སྤྱོད་པ་སྤངས་པའི་སྤྱོད་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་
 པ་ཡུལ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་སྤང་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་གཡས་ནས་སྤྱོད་བྱ་སེམས་དང་
 བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཅན་དན་གྱི་རྒྱལ་བྱུག་པ་དང་། གཡོན་ནས་སྤྱོད་བྱ་ཞེ་སྤང་
 ཅན་གྱིས་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྤང་སྤངས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སངས་རྒྱལ་པས་རྒྱལ་བསྐལ་བསྒྲོམ་བྱར་གསུངས་པ་དང་བྱེ་བྲག་
 པ་བཀག་པ་ལ་འགལ་འདྲུ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐོང་
 བའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་བརྟན་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རེད་ཀྱི་བདག་གི་བ་རྒྱལ་
 བསྐལ་གྱི་རྒྱལ་བསྐལ་དུ་སྒོམ་པའི་གྲོལ་ལམ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་འགོག་པའི་རིགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་འབྱུར་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་
 གི་བ་རྒྱལ་བསྐལ་གྱི་རྒྱལ་བསྐལ་དུ་འདོད་དགོས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། བདག་
 གི་བ་རྒྱལ་བསྐལ་བདེན་པའི་རྒྱལ་བསྐལ་བའི་རྒྱལ་བ་སོགས་བཞི་ཆོགས་སུ་བསྒྲོམ་
 བྱར་མདོ་ལས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། མདོ་ལས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་

བྲལ་བའི་རྒྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་སྒྲོམ་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་བཀག་པ་ལ་མདོ་དེ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤམ། མདོ་
 ལས་འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱག་བསྐལ་བསྒྲོམ་བྱར་གསུངས་
 པ་ཡིན་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་
 སྒྲོམ་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་མདོ་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན། འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱག་
 བསྐལ་དེ་ཡང་ངེད་གྱིས་སྒྲུས་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱག་བསྐལ་དང་
 རོན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། ངེད་གྱི་བསྒྲོམ་བྱར་བསྐྱར་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་དེ་
 ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱག་བསྐལ་དུ་རིགས་པ་མིན་
 ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཟག་བཅས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུ་
 བྱེད་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་བསྒྲོམ་པའི་དགོས་(པ་)ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་
 སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་རྟོག་པའི་རྟོག་
 བྱེད་པའི་དགོས་(པ་)ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་
 རྒྱག་བསྐལ་སྒྲོམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པ་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་དགོས་པ་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
 ལེ། འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱག་བསྐལ་དང་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པ་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་ཡང་
 བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་རྟོག་པའི་རོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
 ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཕུང་པོ་རྒྱག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་
 ཕུང་པོ་རྒྱག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་ཞེས་

གསུངས་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲོམ་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐལ་དུ་སྒྲོམ་པ་སོགས་བདག་མེད་པའི་རྩ་བ་དེ་རྟོན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

རྩ་བ་བྱེ་བྲག་པ་བཀག་པའི་འདུག་བསྐྱུ་བ་ནི། བྱིད་ཀྱིས་གྲོལ་བ་པོར་ཁས་
ལུངས་པའི་བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱིད་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།
ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུའི་ལས་ལ་སོགས་པའི་རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་བདག་
ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པར་བདག་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་དམ་པོ་དང་བཅས་པའི་སྦྱེས་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་བཞིན། བྱིད་ཀྱིས་གྲོལ་བ་པོར་ཁས་ལུངས་
པའི་བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་པ་ཁེས་བྱ་སྟེ། ཡང་
སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་དང་ལ་(ལས་)ལས་གྲོལ་བ་མིན་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་གི་བ་དེའི་བ་པོའི་བདག་ཀྱང་
མེད་པར་ཐལ། གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་བཟའ་བྱ་བདག་གི་བ་ཉིད་ནི་
མི་འདོད་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་ལུངས། །འདོད་ན། གྲོལ་བ་
ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ། ཆོལ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ཡིས་ཁས་ལུངས་པའི་བདག་ཀྱང་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་ལུངས། བྱེ་བྲག་པ་དེས་ཁས་ལུངས་པའི་བདག་དེ་རང་གི་ལས་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བདག་
གི་བ་བཟའ་ཁིང་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
བ་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་འདོད་པ་དག་གིས། བདག་མེད་མཐོང་བ་གོམས་པའི་སྒོ་
ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་འཇིག་ཆོགས་ལ་རྩ་བ་དག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་སུན་དབྱུང་བར་
བྱིས་ཏེ་བྱ་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་མཐོང་བ་གོམས་པའི་ལམ་ཉིད་གྲོལ་ལམ་དུ་

རིགས་ཀྱི་བདག་གི་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ར་སྒོམ་པ་སོགས་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རིགས་
 པ་དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྫ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན་འཇིག་རྫ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་
 ཞེ་ན། འཇིག་རྫ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་ཐོག་མ་མེད་པའི་
 རྒྱ་ཅན་གྱི་རང་གི་རིགས་མཐུན་སྒྲ་མས་ས་བོན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རིག་པ་ཅན་པས་དབང་སྤྱག་གི་དབང་བསྐྱར་གྲོལ་ལམ་དུ་སྒྲ་བ་
 དགག་པ་ལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནོད་བྱེད་བཟོད། དབང་
 སྤྱག་གི་དབང་བསྐྱར་ལ་སྒོམ་མེད་དུ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་
 དུ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིག་པ་ཅན་པ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་
 མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གྲོལ་ལམ་དུ་སྒྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་མཐོང་
 བའི་ཤེས་རབ་མེད་ཀྱང་དབང་སྤྱག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཡང་སྤྱིད་
 དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་སྤྱག་གིས་བཤད་པའི་
 རིགས་སྤགས་འགའ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་ས་བོན་མ་བཏབ་པས་ས་བོན་ལ་ཐུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་
 བཞིན་ནོ། །ཏགས་གྲུབ་ཏེ། དབང་སྤྱག་གིས་དབང་བསྐྱར་པ་ཙམ་གྱིས་ཡང་
 སྤྱིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་དབང་སྤྱག་ཉིད་ཀྱི་ལུང་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་སྤྱག་གི་ལུང་ནི། དབང་སྤྱག་གི་དབང་བསྐྱར་གྲོལ་ལམ་
 ཡིན་པ་དེ་རྫ་བུའི་དངོས་པོ་སྐྱབ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བའི་
 རྟོགས་ལྡན་རྣམས་ལ་ནི་དབང་སྤྱག་གི་ལུང་ལས་གྲོལ་ལམ་དུ་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་
 ནི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དབང་སྤྱག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་ཡང་སྒྲ་
 བ་རྟོགས་ལྡན་ཡོངས་སུ་མཁུ་བར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །ངག་དོན། གྲོལ་ལམ་དུ་དབང་

ཕུག་གི་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དབང་ཕུག་གི་དབང་བསྐྱར་སོགས་གྲོལ་
 ལམ་དུ་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མིན་པར་བཤམ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེས་བུ་དེས་དབང་ཕུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ན་ཡང་སྤྲོད་
 དུ་མི་སྐྱེ་ཞེ། དབང་ཕུག་གིས་བཤད་པའི་ཆོ་ག་འགའ་ཞིག་ས་ཐོན་ལ་བྱས་པ་ན་
 ས་ཐོན་ལས་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་ཐོན་སོགས་ལྷ་གུ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་མེད་
 དུ་གྱུབ་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕུག་གི་ཆོ་ག་ལ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྤྲོད་དུ་མི་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ས་ཐོན་ཏིལ་མར་གྱིས་བསྐྱས་པ་དང་
 མེས་བསྐྱེག་པ་སོགས་ཀྱིས་ས་ཐོན་ལ་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཏིལ་མར་གྱིས་བསྐྱས་
 པ་དང་མེ་ཡིས་སྐྱེག་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྤྲོད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། དབང་ཕུག་གིས་བཤད་པའི་སྐྱེན་སྲེག་སྤྲེག་པ་དག་བྱེད་ཀྱི་གྲོལ་ལམ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱེས་བུ་སྤྲེག་པ་བྱེད་པ་ན་མས་སྐྱེན་སྲེག་མ་བཞེན་པའི་སྤར་སྤང་ཁར་སྐྱེ་བ་
 ཕྱིས་སྐྱེན་སྲེག་བཞེན་པ་ན་ཡང་བར་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲེག་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་
 སྐྱེན་སྲེག་བཞེན་པའི་སྤར་སྤང་ཁར་སྐྱེ་བ་དག་ཕྱིས་སྐྱེན་སྲེག་བཞེན་པ་ན་སྤང་ཁར་
 ཡང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲགས་སུ་བཀོད་ནས་སྐྱེན་སྲེག་སྤྲེག་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྤྲེག་པ་
 བཅོམ་པར་བྱས་པར་སྐྱབ་རྣམས་པ་མིན་ཏེ། སྐྱེན་སྲེག་གིས་སྐྱེན་སྲེག་བཞེན་སྐྱེས་
 བུ་དེའི་ལུས་འདི་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་སྤྲེག་
 རྐྱེད་དུ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྲེག་པ་རྐྱེད་མིན་པ་མ་གྱུབ་ཅེ་ན། སྤྲེག་པ་ཆོས་ཅན།
 རྐྱེད་མིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། སྐྱེས་བུ་ལ་ཏིལ་མར་
 བསྐྱས་པས་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྤྲོད་དུ་སྐྱེ་བ་འགའ་ཞིག་རིགས་པར་བཤམ། ས་ཐོན་ལ་

ཉིལ་མར་བསྐྱས་པས་ས་བོན་ལ་སྦྱ་གུ་སྦྱེ་བ་འགོག་ཅུས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས་
 གངས། །སྤྲིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཁྱོད་
 སྦྱོན་སྤྲིག་གིས་གཞོམ་ཅུས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལོག་ཤེས་དང་ནི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས། རང་
 ལུགས་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཆོས་གསུམ་ངོས་བཟུང་། །དེ་ནས་རྒྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 དེའི་སྦྱབ་བྱེད་འགོག་པ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དང་འགལ་སྔོང་
 བཤད། དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་གཞན་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤྲོད་དུ་སྦྱེ་
 བའི་རྒྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་བཟྩོད། །དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་དབང་གིས་ཡང་
 སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མི་གཞོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན། །དེ་ནས་ཆོག་རྒྱང་གཅིག་གིས་དབང་
 བྱས་མ་ཐག་དུ་ལོག་སྤྲོད་སེམས་པ་གསུམ་གྱི་ཅུས་པ་ཉམས་པར་སྦྱ་བའི་གཞན་
 ལུགས་བཟྩོད། དེ་ནས་ཆོག་གསུམ་གྱིས་དེ་དག་དགག། །དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་
 གིས་ཁོའི་ཉེས་སྔོང་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཡུང་པོ་གཙང་བདེ་རྟག་
 བདག་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་ལོག་ཤེས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲོད་པ་དང་དེ་གཉིས་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པའི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་
 ལ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཙང་(བཅད་)པའི་གང་ཟག་དེ་ངན་འགྲོ་
 སོགས་དམན་པའི་གནས་ཀྱི་ཡང་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་
 ཡུང་པོ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་ནི་ལོག་ཤེས་དེ་ལས་
 བྱུང་བའི་སྤྲོད་པ་དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པའི་དབང་
 གིས་ཐ་མལ་པའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་དམན་གནས་ངན་འགྲོ་སོགས་སུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་པ་དེའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ཅེ་ན། ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ལོག་སྤྲོད་སེམས་དཔའ་(པ་)གསུམ་
 པོ་དེ་དག་ཉིད་ཕན་འདོགས་པའི་རྣམས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་
 བ་ནི་རྒྱ་ལོག་སྤྲོད་སེམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལས་ནི་དབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེད། ལོག་སྤྲོད་སེམས་པ་གསུམ་པོ་ཡང་སྤྲོད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་བཤད་ནས། ཟག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་(ཡང་)སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུར་མ་བཤད་པ་ཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
 ལས། ལས་ཀྱང་ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོག་སྤྲོད་སེམས་
 པ་གསུམ་པོ་ཡང་སྤྲོད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་བཤད་པ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡང་སྤྲོད་
 ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉམས་པ་མེད་དེ། ལོག་སྤྲོད་སེམས་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་
 དུ་རྒྱུར་པའི་སེམས་དཔའ་(པ་)རང་ཉིད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དག་དོན། ལོག་སྤྲོད་སེམས་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷོག་པ་ན་ཁྱོད་
 འབྲས་འཁོར་བ་ལྷོག་སྟེ། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
 ཅན་ཆོས་སྟུང་། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་འཁོར་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 དབང་ཕྱག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྤྲོད་དུ་གྲོལ་བ་མེད་དེ། དེ་ཡང་
 སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དབང་གིས་བཅོམ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་
 ཡང་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡུལ་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བའི་རྟེན་ནི་བྱེད་པ་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་
 པོ་དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པའི་ལས་ནི་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་བདག་གི་ཡོན་
 ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དབང་ཕྱག་གི་དབང་བསྐྱར་གྱིས་
 མ་མཐོང་བ་དགེ་བ་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་

བྱེད་ཞིག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ལས་ཀྱི་མིང་ཅན་འདྲ་བྱེད་དེ་ནི་སེམས་
 བྱེད་སེམས་ལ་ལ་(པ་ལ་)བརྗོད་པ་མིན་གྱི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདྲ་བྱེད་ཉིད་ལ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་མ་
 ཐག་དུ་ཡང་སྤོང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་དྭགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་སྤོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལོག་སྤོང་
 སེམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བྱེད་པ་ཐ་མལ་པའི་མིག་སོགས་
 དབང་པོ་དུག་སྐྱེད་པ་ལ་སྒོ་ལོག་སྤོང་སེམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཚད་མས་
 མཐོང་སྟེ། བྱེད་པ་ཐ་མལ་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་པོ་ལོག་སྤོང་སེམས་
 པ་གསུམ་པོས་ཕན་བདགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྡོག་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་མིག་སོགས་ཚེས་ཅན། གཞན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདྲ་
 བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མིན་ཏེ། དེས་ཕན་བདགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འཇོ་ལྡོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཡང་སྤོང་གི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཡོད་པའི་
 དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ཡང་སྤོང་དུ་ཅིས་མི་འཇོ་སྟེ་འཇོ་བར་ཐལ།
 དེ་དག་ཡང་སྤོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ལོག་སྤོང་སེམས་
 པ་གསུམ་ཡང་སྤོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་མོད། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་མ་
 ཐག་དུ་ལོག་སྤོང་སེམས་པ་དེ་དག་གི་ཡང་སྤོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་གཏན་མེད་དུ་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་བྱས་མ་ཐག་དུ་དབང་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་
 བུ་དེ་དག་ལས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་སེམས་བྱེད་སེམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་
 འཛིན་པ་དང་སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་སེམས་སྤྱི་རོལ་དུ་གཡོང་བ་དང་སེམས་
 སྤྱི་རོལ་དུ་གཡོང་བ་དེ་ལས་ནང་དུ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་དབང་གིས་མེད་པར་འགྱུར་

བར་ཐལ། དབང་ཕྱག་གི་དབང་བསྐྱར་བྱས་མ་ཐག་དུ་ལོག་སྲིད་སེམས་པ་གསུམ་
 གྱིས་ཡང་སྲིད་སྲུང་བའི་རྣམ་པ་དབང་གིས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སོགས་པ་སྒྲོལ་
 པས་ཡིན། །རིགས་སྒྲགས་འགའ་ཞིག་ཟླས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་སྒྲུབ་པའི་དགག་
 པ་ཡང་བཟུང་ངོ་། །ཁོ་ན་རེ། ཅི་སྟེ་དབང་ཐོབ་མ་ཐག་དུ་ལོག་སྲིད་སེམས་པ་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མི་ཚོགས་མོད་ཀྱི། །དབང་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་སྐྱར་ཡང་སྲིད་དུ་
 སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དེ་འཆི་བའི་དུས་དེའི་ཆེ་སྐྱེས་བུ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དྲི་བཅས་
 ཀྱི་སྒོ་དེ་ལ་རང་འབྲས་སྒོ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱད་ཀྱི་འཆི་ཁ་མའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་རྣམས་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྒྱུར་ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་དབང་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་གསོན་པ་ཉིད་ནའང་སྐྱེས་བུ་དེའི་སྒོ་སྒྲུ་མ་
 ལས་སྐྱེས་བུ་དེའི་སྒོ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་
 བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་འཆི་ཁའི་ཆེ་སྐྱེས་བུ་དེའི་སྒོ་སྒྲུ་མས་སྒོ་ཕྱི་མ་མཆམས་
 སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་རྣམས་ནི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་ན་འགྲིབ། དེ་དང་བཅས་ནས་རང་གི་སྒྲིགས་འཕེལ་
 བ་ན་འཕེལ་བ་ཡིན་གྱི། དབང་ཕྱག་གི་དབང་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 རྟོན་པ་ནི། ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཆགས་སོགས་དང་ཉེས་པའི་རྒྱན་རང་གི་རིགས་
 འདྲ་སྒྲུ་མའི་ས་པོན་ཅན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བརྟེན་པར་དབང་ཕྱག་
 གི་དབང་བསྐྱར་བ་ཙམ་ལས་ཚོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་རྣམས་

རིག་ཅིན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་ན་འགྲིབ་པ་དང་རང་གི་ཕྱོགས་
 འཕེལ་བ་ན་འཕེལ་བ་ཡིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཆགས་སོགས་གང་གི་རྒྱུ་ཡང་འབྲེལ་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རག་དོན། ཡང་སྤྲོད་གྱི་རྒྱུ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཆོས་ཅན།
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་དབང་ཕྱག་རྟག་པའི་དབང་བསྐྱར་
 གྱིས་སྤྲོད་སྤོང་མི་རྣམས་སྟེ། སྤྲོད་རང་གི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 འཕེལ་བ་ན་འགྲིབ། རང་གི་ཕྱོགས་འཕེལ་བ་ན་འཕེལ་བའི་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལོག་ཤེས་དང་ནི་དེ་ལས་བྱུང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྲོད་
 གྱིས་ལོག་སྤྲོད་སེམས་པ་གསུམ་ཡང་སྤྲོད་གྱི་རྒྱུར་བཅོད་ན། བདག་རྟག་པ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཡང་སྤྲོད་གྱི་རྒྱུར་མི་བཅོད་དེ་ཡང་ཡང་སྤྲོད་གྱི་རྒྱུར་བཅོད་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
 བདག་རྟག་པ་ཡང་སྤྲོད་གྱི་རྒྱུར་ལྟ་ཞོག །སྤྱིར་རྒྱ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་
 རྟོན་པ་ནི། བདག་རྟག་པས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་འགལ་ནས་མི་
 རུང་བར་ཐལ། བདག་རྟག་པས་འབྲས་བུ་སྤྲོད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ལ་ལྟོས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་པ་སྤྱིར་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡང་འགལ་ནས་མི་རུང་
 བར་ཐལ། འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་བདག་དང་མི་བྱེད་པའི་བདག་དག་ནི་འབྲས་བུ་
 སྤྲོས་པའི་རྣམས་མེད་དུ་འབྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་མའི་གསལ་བ་ཁས་
 གངས། ཕྱི་མའི་རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་གངས། འདི་ཡང་སྟུར། རི་རྩར་
 དངོས་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཞེས་པར་བཤད་ཟིན་ནོ། །རྒྱ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་། འབྲས་
 བུ་ལས་གྱི་རྣམས་སྤྲོད་ཟ་བ་པོ་གཅིག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་རྟག་པ་དེ་རྒྱ་ལས་
 གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་སྤྲོད་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྲལ་

སྟེ། བདག་རྟག་པ་དེ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་རྣམ་སྟེན་ཟ་བ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཀྱང་།
 རྒྱ་ལས་གསོག་པ་པོའི་བདག་དེ་དག་རྣམས་ནི་ཟ་བ་པོའི་བདག་དེ་ལས་རྣམས་ཐ་དང་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་རྟག་པ་དེ་རྒྱ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་ཟ་བ་
 པོ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐུན་ཡིན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་ལས་སོག་པ་
 པོའི་བདག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་ཟ་བ་པོའི་བདག་དེ་གཉིས་རྣམས་ཐ་དང་མིན་པའི་
 ཕྱིར། བདག་རྟག་པ་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། བདག་
 རྟག་པ་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པའི་རྣམས་པ་ཡང་ནི་འགྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ཡང་སྟུར། རྟགས་ལ་རྟོག་(རྟོག་)པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་བཤད་ཟེན་དོ། །ཁོ་
 ན་རེ། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་
 འབྲས་བུ་གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་སུ་ཐལ། སྤྱོད་བ་པོ་དང་ཕྱིས་དྲན་
 པ་པོའི་གཞི་མཐུན་གྱི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་འདིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་ནོ་
 ཞེ་ན། རྣམ་འགྲུལ་མང་དུ་པ་ཆོས་ཅན། བདག་རྟག་པ་འགའ་ཡིས་སྤྱོད་བ་
 ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞན་གྱིས་
 སྤྱོད་བ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་དང་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་འབྲས་གཞན་གྱིས་
 ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཐལ་བ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མིན་དེ། བདག་རྟག་པ་འགའ་
 ཡིས་ཡང་སྤྱོད་བ་ཕྱིས་བདག་རྟག་པ་འགའ་ཡིས་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་བདག་རྟག་པས་ཡུལ་སྤྱོད་བ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ན་ཅི་ལས་བྱུང་ཞེ་
 ན། བདག་གིས་དཔེན་པའི་སྤྱོད་རིག་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་བར་ཐལ། བདག་གིས་
 དཔེན་པའི་སྤྱོད་རིག་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་བའམ། བདག་གིས་ཡུལ་སྤྱོད་བ་ལས་

དུན་པ་འབྲུང་བ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་དེས་ནིའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་ཞུགས་འཁོར་བའི་རྒྱུར་བསྟན་ནས་དེ་སྔོང་
བ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། སྤར་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྤྲེད་པ་
དེ་ཉིད་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་ལས་འབྲུང་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་བསྟན་ནས། ལོག་
ཞུགས་བཅུ་དྲུག་དེ་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱིས་སྔོང་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱི་མས་བསྟན་པ་ནི། གཞུང་འདི་དག་གི་བསྟུས་
དོན་ནོ། །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ལམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ནང་ནས་སྟག་བསྐལ་ལ་རྟག་ཅིང་བརྟན་
པར་འཛིན་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། ང་ཞེས་བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ངའི་ཞེས་སྔོང་པའི་བཞེད་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་བཞི་
དང་། སོགས་པས་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་རྒྱ་ཀུན་འབྲུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
མིན་པར་སྟོ་འདོགས་པ་བཞི་དང་། འགོག་བདེན་ལ། འགོག་པ་ཞི་བ་གྲུ་མོ་མ་
ངས་འབྲུང་མིན་པར་སྟོ་འདོགས་པ་བཞི་དང་། ལམ་བདེན་ལ། ལམ་རིགས་
པ་སྐྱབ་པ་ངས་འབྲུན་མིན་པ་སོགས་ཡང་དག་པ་མིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟོ་
བདགས། ལོག་གེས་ལས་ནི་ཡང་སྤྲེད་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྲེད་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྤྲེད་
པ་འབྲུབ་ལ། བདེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ནི། སྟོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་འཛིན་སྤངས་དེ་དང་
འགལ་བའི་དོན་བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཅན་
ལོགས་པར་བསྟོམ་པའི་ཡང་དག་པའི་རྟ་བ་ཡིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྤྲེད་པ་རྗེས་འབྲངས་
དང་བཅས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། བདེན་བཞི་ལ་ལོག་ཞུགས་

བརྩ་དྲུག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འབྲས་འཁོར་བ་སྦྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱོད་དེ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་ཁྱུགས་དང་ལོག་ཁྱུགས་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱིང་བའི་གཉེན་
 པོ་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་སོགས་བརྩ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཁྱོད་སྤྱིང་
 བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་གཅེར་བུ་པའི་གྲོལ་ལམ་དགག་པ་ནི། རྣམ་མཁའི་གོས་ཅན་
 འཕེལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་
 སྦྱེད་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་དེ་སྤངས་པའི་སྦྱེས་བུ་དེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
 མིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་སྦྱེས་བུ་དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ལུས་དག་གནས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ལོག་སྦྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ལས་ལུས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
 གཉེན་པོ་དཀའ་ཐུབ་སོགས་བརྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དང་པོའི་ལན་ནི། ལོག་
 སྦྱེད་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྦྱེས་བུ་ཚེས་ཅན། ལས་དང་ལུས་དག་མ་སྤངས་
 པར་རྒྱུད་ལ་གནས་ན་ཡང་ཁྱོད་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་སྦྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་འཁོར་
 བར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་གཅིག་སྦྱེད་པ་མེད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པར་ཐལ། འཁོར་
 བའི་སྦྱེ་བ་ནི་ལོག་སྦྱེད་སེམས་པའི་རྒྱ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་མེད་
 པར་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅམ་དེ་ལས་ཟུ་གུ་མི་སྦྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་གསུམ་པ་ཅན་ནི་འགྲེལ་
 བར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལུས་གསུམ་ལ་བཤད་མོད། སྤར་ལོག་
 བས་དང་ནི་དེ་ལས་བྱུང་། ཞེས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །གཉིས་པའི་ལན་ནི། བདག་
 སྦྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མིན་པའི་ལས་དང་ལུས་དག་མ་ལུས་པར་སྤྱིང་བའི་གཉེན་པོ་ལུས་

གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་བརྟེན་རིགས་པ་མིན་ཏེ། བདག་སྲེད་གྱི་གཉེན་པོ་མིན་པའི་
 ལས་ལུས་མ་ལུས་པར་སྤྲོད་བའི་གཉེན་པོ་ལུས་གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་དག་ནི་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་བ་འདྲ་བ་ལ། བདག་སྲེད་མ་སྤངས་པར་ལས་ལུས་མ་
 ལུས་པར་སྤྲོད་བའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཏུ་སྲེད་པའི་སྲེད་
 པ་ནི་ཡོད་ན་ལས་ལུས་སྤར་མེད་ཀྱང་སྤར་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདག་
 སྲེད་གྱི་གཉེན་པོ་བརྟེན་བྱ་ཡིན་དུ་ཚུགས་མོད། དེ་ལས་ལོགས་སུ་ལས་ལུས་གྱི་གཉེན་
 པོ་སྤྱོད་འབལ་སོགས་གྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱང་བརྟེན་རིགས་ཞེ་ན། སྲེད་པ་དང་ལས་གཉིས་
 ཀ་ཟད་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་འབལ་བ་སོགས་གྱི་དཀའ་ཐུབ་ལ་འབད་པ་བྱེད་ན་ཡང་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། ལས་སྲེད་དེ་གཉིས་ཟད་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་འབལ་བ་སོགས་གྱི་དུབ་
 པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅེར་བུ་པ་ན་རེ། སྤྱོད་འབལ་བ་སོགས་གྱི་དཀའ་ཐུབ་
 ཡང་སྲེད་གྱི་སྦྱོར་བ་འགོག་པའི་གྲོ་ལ་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འབལ་བ་སོགས་གྱིས་སྤར་
 བསགས་པའི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་བྱེད་རྣམས་ལ།
 ཕྱིས་ཀྱང་ལས་གསར་དུ་གསོག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཤམ་སྐབས་འདི་
 རས་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་འཕེལ་བྱེད་ཕྱོགས་སྤར་བྱེད་ཀྱང་། སྤར་ལྟར། ལས་
 དང་ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་ཕྱོགས་སྤར་
 བབྱུང་ན་ལེགས་སོ། །ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་འབྲས་སྤྲོ་ཆོགས་
 སྲེད་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཁྱོད་ཉིད་འབྲས་བུ་སྤྲོ་ཆོགས་བསྲེད་པར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 སྦྱོས་བུའི་ཡན་ལག་ཆང་མ་ཆང་དང་། གཟུགས་མངོས་མི་མངོས་སོགས་ཀྱང་།

ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དེས་ན་སྐྱ་འབལ་བ་སོགས་
 ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་པ་ཡིས་ལས་ཀྱི་
 རྒྱས་པ་མ་ལུས་པ་མི་མཛད་པར་བཤལ། སྐྱ་འབལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་ལུས་གདུང་བའི་
 དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནམ་པ་འགས། སྐྱ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་གདུང་བ་དེ་སྦྱེད་
 པར་བྱེད་པའི་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 རིགས་མི་མཐུན་པ་ཙན་མཐའ་དག་སྤོང་རྒྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན། སྐྱ་
 འབལ་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཆོས་ཙན། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་
 པ་སོགས་ལས་མཐའ་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་སྤོང་བར་བཤལ། ཁྱོད་ལ་དེ་སྤོང་བའི་རྒྱས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཅི་སྟེ། སྐྱ་འབལ་བ་དང་སྦྱེན་སྟེག་ལ་སོགས་པའི་
 དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་བསྟེན་པའི་རྒྱས་པ་ཡིས་ལས་མཐའ་དག་གི་རྒྱས་པ་གཅིག་འདྲེས་
 པར་བྱེད་ལ་འདྲེས་པ་ན་སྐྱ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་འདིས་ཀྱང་ལས་
 མཐའ་དག་གི་རྒྱས་པ་བྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱས་
 པ་ཙན་གྱི་དཀའ་ཐུབ་དེ་ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གདུང་བ་ལས་གཞན་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་འདོད་དམ། ལུས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་
 གདུང་བ་ཉིད་ལ་བརྟུན། དང་པོ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
 དང་ལས་ཉོན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱ་འབལ་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་བསྟེན་
 པ་དོན་མེད་པར་བཤལ། །སྐྱ་འབལ་བ་སོགས་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་མེད་པར་ཡང་
 སྐྱ་ཉག་གཅིག་ཙམ་འབལ་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཅུང་བྱད་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་
 བྱ་མ་(མོ་)འགའ་དང་བསྤོངས་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལས་

སྤྱོད་བཀའ་ཡང་རང་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཡང་བདག་
 མེད་ཚྭ་གས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་ལས་ཉོན་ཀྱན་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ལ། དག་དོན། འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱོད་བ་ལ་
 སྤྱོད་འབལ་བ་སོགས་ཀྱི་གདུང་བ་དྲག་པོ་བསྟེན་དགོས་པའི་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ།
 དེ་འདྲའི་གདུང་བ་དྲག་པོ་མེད་པར་ཡང་གདུང་བའི་ཆ་རྒྱུད་ཟད་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་
 བཀའ། གདུང་བ་གཏན་མེད་པར་ཡང་བདག་མེད་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱོད་སྤྱོད་
 བའི་སྤྱིར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། སྤྱོད་འབལ་བ་སོགས་ཀྱི་གདུང་བ་འདིས་
 ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་སྤྱོད་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུས་ཀྱི་གདུང་བ་དེ་ཉིད་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལ།
 དཔེར་ན། སྤྱོད་གི་མོ་བའི་གདུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་
 མེད་པར་ཀྱན་སྤྱོད་འགྱུར། ཞེས་གདུང་བ་མེད་པར་ལས་ཉོན་སྤྱོད་བ་ཡོད་པར་
 སྤྱོད་ན་གཉིན་པོ་གང་གི་སྤྱོད་ཞེ་ན། གང་ཡང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་ནམས་འགོག་
 པར་བྱེད་པའི་བདག་མེད་ཚྭ་གས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་བར་
 འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་དེས་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་སྤྱོད་བ་ལ་རྣམས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་
 ཏེ། ཡང་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པའི་ཉེས་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པའི་གཉིན་
 པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ལ་ལས་སྤྱོད་རྒྱས་བྱས་ཟེན་རང་རྒྱས་
 མ་བྱས་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གཉིན་པོར་འགྱུར་བ་མིན་
 ཏེ། རང་རྒྱས་བྱས་ཟེན་མ་བྱས་པར་བྱེད་པའི་གཉིན་པོ་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་ལ། ཡང་
 ན་གང་ཡང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ནམས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བདག་མེད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱིས་ཡང་སྤྲོད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་
 པའི་སྤྲོད་པའི་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྒོ་ནས་སྤྲོད་པ་དེས་སྐྱེད་པའི་ཟག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྤྲོད་བ་ལ་བྱིད་རྒྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱིད་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཉེན་
 པོ་གང་ཞིག །བྱིད་ཀྱིས་རྒྱ་སྤྲོད་པ་མ་སྤངས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་པ་དེས་བྱས་པའི་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བ་མི་རིགས། གཞུང་འདིའི་དོན་
 ལ་ཁ་ཅིག རང་རྒྱས་བྱས་ཟིན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོ་མེད་པར་
 འདོད་པ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱས་བྱས་ཟིན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན།
 བྱིད་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིད་སྤང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གཞུང་འདིའི་དོན། ཀྱང་པ་དང་པོས་(པོ་)གསུམ་གྱིས། ལས་ཀྱིས་ཡང་སྤྲོད་
 ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་སྤྲོད་ཕྱི་མའི་
 སྐྱེ་བ་ལྟོག་པར་བརྟན། ཀྱང་པ་ཐ་མས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་
 གྱི་སྐྱེ་བ་གྲུབ་ཟིན་འདིའི་རྒྱ་སྤྲོད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་སྤངས་པ་ན་སྐྱེ་
 བ་འདི་འབྱུང་བར་བརྟན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། སྤྲོད་པ་ནི། ཡོད་ན་སྤྲོད་པ་ཡང་འབྱུང་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་པར་སྤྲོད་པ་མ་སྤངས་པར་ལས་སྤངས་ཀྱང་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པ་ཡང་འབྱུང་
 ཞེས་བྱིད་རང་གིས་སྤྲོད་པ་བཞིན་དུ། སྤྲོད་པ་སྤངས་ཀྱང་ལས་མ་སྤངས་པའི་སྐྱེས་
 བུ་དེ་ཀློང་བ་མིན་ཏེ། ལས་ཡོད་ན་སྤྲོད་པ་སྤངས་ཀྱང་ལས་དེ་ལས་སྤྲོད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ནམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་ཅེས་སྟོན་
 པ་པའི་ནི། སྤྲོད་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་བཅས་
 ཀྱི་ལས་ལས་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་སྤྲོད་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་

པའི་སྒྲོན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་པ་དེས་རང་འབྲས་ལས་བྱེད་པར་
 འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་སྟེང་པ་མེད་པའི་སྒྲེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ལས་སྟེང་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟེང་པ་སྤངས་པའི་དགྲ་
 བཙུམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆགས་པ་འདྲུག་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་དགྲ་བཙུམས་པ་
 དེ་ཡང་ཡུལ་ཡིད་འོང་གིས་སྒྲེད་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ཆེ་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་།
 ཡུལ་ཡིད་མི་འོང་གི་སྒྲེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མྱོང་བའི་ཆེ་ཞེ་སྤང་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན། སྟེང་པ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཙུམས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡིད་འོང་གི་སྒྲེད་པའི་
 བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཆགས་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཆགས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ལོག་པའི་
 རྣམ་ཏོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་འགོག་པ་ལ་ཡང་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་སྒྲོབ་པ་དང་བདེ་གཤེགས་སོགས་བཞི་ཕྱེ་མ་ཕྱེ་མ་ལས་སྤྲུམ་སྤྲུ་
 མ་དཔོག་པའི་ཚུལ་ལ། སྒྲོབ་པ་ལས་བདེ་གཤེགས་དཔོག་པའི་ཚུལ། བདེ་གཤེགས་
 ལས་སྒྲོན་པ་དཔོག་པའི་ཚུལ། སྒྲོན་པ་ལས་བརྩེ་བ་དཔོག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ།
 དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་
 པ་དང་། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་བྱུང་པར་མཁྱེན་པའི་
 བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སུ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་སྒྲོབ་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པ་ལས་སོ། །སྤྲུམ་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་སྤངས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་བདེ་
 གཤེགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྟན་ན་སྤྲུམ་ཡང་སྐབས་འདིར་མཁྱེན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་
 བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྒྲས་བཤད་པར་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ།

བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་སྤངས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་དང་། མཁྱེན་
 པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲུག་པས་ལྷགས་ལྡན་གི་སྐབས་འདིར་བདེ་
 བ་གཤེགས་པའི་སྤྱི་དེ་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །མཁྱེན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་ནི། མཁྱེན་
 པ་ཆད་མ་དང་མཐུན་པ་ལ་བརྟུན་དོ། །མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་ནི། ངག་སྤྱི་དང་
 དངོས་བྱགས་འགལ་བ་འགོག་ཀྱས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་བརྟུན་དོ། །མ་ལུས་པ་མཁྱེན་
 པ་ནི། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་ལ་བརྟུན་དོ། །བྱུང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན།
 ཕྱི་རོལ་པ་ལས་ལྷག་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པའི་སྐབས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་པ་ལ་དེ་མཁྱེན་པ་མེད་དོ། དེ་ཆོས་ཅན། སློབ་པ་འཕགས་པ་
 ལས་ལྷག་སྟེ། མཁྱེན་པ་བརྟན་པའི་སྐབས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་པ་
 རྣམས་ནི་འདིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་མ་སྤངས་པས་མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་མིན་ནོ། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཐེག་དམན་མི་སློབ་པ་ལས་ལྷག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་མཁྱེན་
 པ་ཅན་གྱི་སྐབས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་མི་སློབ་པ་ལ་ཤེས་
 བྱ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་མེད་པར་སྤར་བཤད་ཟིན་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱུང་པ་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྟོན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མཁྱེན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བདག་
 མེད་སྟོམ་པ་ལ་སྦྱར་བ་སོགས་སྟོན་དུ་སྤང་སྟེ། མཁྱེན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་
 གྱི་སྐབས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྒྱུའི་སྟོན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
 སུ་མཁྱེན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བདག་མེད་སྟོམ་པ་འཆད་པ་མ་འབྲེལ་
 ལོ་ཞེ་ན། དེ་མིན་དེ། མཁྱེན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྒྱ་སློབ་ལམ་དུ་བདག་

མེད་སྒོ་མ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་འཁྱོལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། བརྟེ་བ་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་
ཏེ། གཞན་དོན་དུ་མཐུན་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱལ་པ་མང་པོར་
གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པ་ལས་སོ། །ཡང་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ་བ་ལ། རང་
དོན་མ་ལུས་པ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དོན་གྱི་དོར་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་
འདོར་བའི་སྐྱབས་མཐར་བུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་མཆོག་
གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་
ན། བརྟེ་བས་ལམ་གཡོ་མེད་པ་གདུལ་བྱ་ལ་ལེགས་པར་གསུང་བ་དང་། ཡེ་
ཤེས་ལས་ལམ་བདེན་གང་དག་གསུང་བར་མཛད་པའི་སྐྱབས་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་།
ལམ་དེ་གསུངས་བ་ལ་ཡང་མངོན་པར་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྟན་པའི་སྐྱབས་
མཐར་བུག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བཤད་ལས། བརྟེ་བས་
ལེགས་དང་ཞེས་པས་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
ལས་བདེན་པ་གསུང་ཞེས་པས་སྟོན་པ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱབས་བྱེད་
བཅས་ཞེས་པས་བདེ་གཤེགས་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་གསུངས་བར་ཡང་
མངོན་སྦྱོར་ལྟན་ཞེས་པས་སྐྱོབ་པ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཐུབ་པ་ལ། ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁོ་
ན་རེ། ཐུབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་མངའ་བའི་ནང་ནས་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་སྒོ་
ནས་མི་བསྟོད་པར་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་

ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་སྟོན་
 པའི་སྒྲིན་ས་མདོ་མཛད་པས་ཐུབ་པ་ལ་བསྟོད་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུ་དེའི་བརྟན་པ་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་ནི་མངོན་སུམ་
 དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་མཛད་པས་རང་
 གར་བྱས་པ་མིན་པར་ཤེས་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མངོན་སུམ་ཇི་ལྟར་
 བརྟན་ཅེ་ན། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་གཟུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་
 པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རབང་
 མངོན་དང་ཡིད་མངོན་རིམ་བཞིན་བརྟན། གང་དག་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་
 པོ་འདི་རྟོན་སྟོམ་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་གྱི་རྣལ་འབྱུང་མངོན་སུམ་བརྟན་
 རོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡང་སྟོན་པས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་བཞེད་ན་འགོག་
 རིགས་པ་ལས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་བརྟན་མོད། རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་
 བརྟན་ཞེ་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུ་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། ཐུབ་པ་སངས་
 རྒྱུ་ཡོད། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡོད་པ་མ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་ཐུབ་པ་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ལས་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདིའི་སྒྲིབ་བའང་གསུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་
 ལས་ཅུང་ཟད་སྟེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་པའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ། ཅེས་སོགས། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་དང་། སོགས་
 པས་དུ་བས་ལ་ལ་མེད་པོག་པ་དང་། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཁྱུ་སྟུར་ཁྲིང་བའི་
 རྟགས་ལས་རང་སྟོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་ཁྱུ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱང་

གསུངས་ལ། ང་དང་ང་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་བྱ་ཡི་གང་ཟག་གིས་
 གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཀྱི་
 སྒྱུར་བ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ནི་གསུངས་སོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཞེད་པས་ཚུལ་
 གསུམ་པ་ཅན་གྱི་དྲགས་བཞེད་མོད། རྗེས་དཔག་ངེ་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན། ཚུལ་
 གསུམ་པ་ཅན་གྱི་དྲགས་ཡོད་པ་བཞེད་ན། རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་བཞེད་རིགས་
 པས་བྱུང་སྟེ། ཐུགས་ཚེས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱུང་བ་
 གྲུབ་པའི་དྲགས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་དྲགས་ཚེས་ཀྱི་
 འབྲེལ་པ་ངེ་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། དྲགས་ཚེས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་
 གསལ་བར་བཤད་དེ། དྲགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་
 ལ་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ནི་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཚད་མ་
 གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གཉིས་པའོ། །ལྟ་དང་ཤུའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །ཀྱན་
 མཁྱེན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས། །སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ནི། རིགས་
 པའི་ལམ་དང་མཐུན་པར་བཤད། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པ་ཡི་གེ་དང་རིགས་
 པའི་གནད་ལ་འཇུག་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཚད་
 མ་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་པའོ། །ཞུས་དག ཡི་གེ་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་
 ཚེས་གྲ་ཆེན་པོའི་བྱ་གིས་བདེ་ཡངས་སུ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་མིག་དག་ཕྱིར་
 རམ། །བྱུང་པར་ཕན་བདེའི་བསྟན་པ་དར་ཕྱིར་དུ། །དུལ་ཞིང་དང་བའི་སེམས་
 སྦྱིད་ཆོ། །ཆོ་རབས་ཀྱན་རུ་སྒྲ་མ་སོགས། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་མཉེས་དོན་

དང་། །རང་ཉིད་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལ། །སློ་བྱོས་ཀྱས་ཕྱིར་བུཊ་རན་ནས་
བྱིས། །དགོའོ། བུཊོ།

༭། ། གངས་ཅན་བྱང་ཚུང་། དཔེ་ཚོགས་ཚེན་མེད་པ་ལྟ་སྟེག་དང་
ལས་བྱུགས་མི་སྟེད་མཚན་ཅོ།

ལས་བྱུགས་མི་སྟེ། ལྷོ་བཟང་བརྟན་འཛིན། དབང་གཤམ། ཆེ་རིང་།
ལྷོ་བཟང་ཆོས་འབྱུང་། ལྷོ་བཟང་འཕགས་མཚོག།
རག་དབང་ལྷོ་ལྷོས། ལྷོ་བཟང་དབྱིག་གཉེན།
རྒྱལ་མཚན་བྱམས་པ། ཆེ་བརྟན་རྟོ་རྟེ། སུར་བྱ།
སུན་ཆོགས་ཆོགས་གཉེས། ལྷོ་བཟང་དམ་ཆོས།
ཆེ་རིང་བཀྲ་ཤིས། ལྷག་པ་ཆེ་རིང་། འཕྲིན་ལས།
ལྷོ་བཟང་འཛིགས་མེད། ཡེ་ཤེས། བསམ་བྱུབ།
ཏུ་ཆུང་། བརྟན་འཛིན་ཤེས་རབ། ཆེ་རིང་མ།
རྟོ་རྟེ་མཚོ། ཆེ་རིང་ཆོས་སྟོན། ལྷག་པ་སྟོལ་མ།
ལྷ་སྟེད། བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན། བཀྲ་གཡང་།
བྱམས་པ་ཆོས་སྟོན། སྐལ་བཟང་ལྷ་མོ།

